

శ్రీమహేశ్వరస్థోత్రము వ్యాఖ్యాన ప్రా రంభః -

శ్రీ గురుభ్యోనమః -

పాపః పుణ్యాభ్యుపాసానాం పుణ్యానాం పాపభేదే || ఆపన్నమునయనుర్యే రాఘవం ప్రతనం
 దత్తమ్ || ౧ || పాపభేదమున పుణ్య గుణ్యకారణమివ || కన్యామేధావిధేయ ప్రమాదాస్యాచరియే
 త్రీతా || ౨ || స్వస్థ్యా త్రయేష్వభగవాన్ సమువిప్రమువిప్రకా || అగ్రోత్తీష్వభగవాంశ్చ ముఖో
 విముఖోహ || ౩ || ఆపన్నమేపహస్థ్యాయేస్తేతాపి తాండవమ్ || ౩౪ || స్వకంక్షకవషేషా మ్యాకా
 క్షీయన్త్యుపాహస్వమ్ || ౩౫ || తేనాపన్నస్వకస్థాస్థయే త్రీతాంప్రమాదకమ్ || ౪౪ || విశిష్టకళ్యేహ
 తాత్త్వికాన్వతి త్రస్సోగిహమ్ || ౪౫ || జనవన్తభగవద్వాన్తేవిప్రప్రమాదయన్తకా || దేవ్యాం సరిస
 మైతేనాపన్నమేపహస్థ్యాం || ౪౬ || సంతాప్త్యేహాన్వయాన్ రాఘవస్యైవ దేవమ్ || విష్ణుకాంప్రమాదకా
 నాంబయతాననమప్రధాన్ || ౪౭ || వేదవేదాంవిదవేదానానాన్ ప్రకారదాం || ౪౮ || ద్వారకాం ప్రా
 నానభమాన్తాన్వ్యాన్వయేమనన్తమ్ || ౪౯ || సేన్యై హింహారకేయియయమాన్తాన్ || ౫౦ ||
 ప్రహారస్తవస్తానానాన్ స్వకవతాన్తమ్ || ౫౧ || సమాదానానాన్ స్వకప్రపవేతమహాన్తమ్ ||

శ్రీగోవిందరాజీయవ్యాఖ్యన ప్రారంభః -

శ్రీమద్భక్తమలకృతీశశశిష్యాదాదవిష్టయోనిపాలభవమప్రాప్తివిధిరేవిందరాహుభ్యయః శ్రీరామయగభూషణత్ర
మనరభూటాంచరాముత్రత్రైలోకేవ్యాభ్యైవమాతపోనిపాపాంత్రేవిభవస్థానామ్ ॥ ప్రాప్తేత్వానిః రామసాసరాభ్యుత్తేనాప్రా
ప్తరాభ్యుత్తరామస్య ॥ ౫౫ ॥ ఆనాకరేషష్టి - ప్రాప్తరాభ్యం రామసేవాభ్యుత్తరాభువంశ్యైవనివందితం శ్రేయముయః ఆది
గ్యుః ॥ ప్రాప్తాన్యేనేంద్రవిభృతప్రశంపయ్యంతరామస్యనమీశవతిశేషవత్సేతత్రత్రైలోకానామప్రేమవిరింతాదరంజనః ॥ ప్రసీదీశ్చ
నికరః ఆత్రయః ॥ ౪౪ ॥ పంచష్టతిః ॥ ప్రాపతిస్థాయస్య ప్రేత్యగ్రాః - నమపంచష్టితీతరాభ్యాయాంభరోహితయానిస్సరితప్రమానః కథ
మిదానిముదివ్యాదిశశ్రుమాగతభక్త్యవ్యతేశత్వం - యథాగ్రాప్తాభ్యుత్తరండలభృతేభువికతప్రమానైరాయశీరాంశైర్నిలకరస్తథా
గ్రాప్తాభ్యుత్తరండలభృతప్రేమాభిశ్చుబాంధ్యేనాభ్యుత్తరామగదితాయాంనగరస్థితిస్థానామగ్రః - ఆత వివరవగదితః - తా
తమగరవంశ్యైకామతావన్యః ॥ ౬౧ ॥ శుభప్రాప్తేభిప్రవహరాహరీనః ॥ ౫౫ ॥ ద్వావిహరీనేపంచరతనమరం ॥ ౧౨ ॥ తా

లి||౨౪||ప్రతిహరణః|| యాదామితిహసనీత్యరాశ్రుతమితికాయస్య... ఆశ్రిత్యనేనరాబాసనరసరీర్యాన్వేషితీపః||౧౨|| తామితి
 వివేచ్యత్రత్యేకమితిశేషః||౧౩||౪||శేషియే|| వరీణామయమాత్యేషు||శ్లో||కుశాలతేభావనద్రేమమిత్తై రంతభావనంకృతంయేభుకాన్యతే
 ష్విత్వకః||౧౪|| రామేశలి|| శశురోమాఃపురోగమైఃప్రధానైపుహః||౧౫||శుశలమితి|| హతశాస్త్రవంహతశస్త్రపుమాహం
 స్థాస్థాగోన-త్యాంబుశలిసంశ్యామఃతేననకుశలమేవ - యత్ప్రయాశస్త్రుశాతతేనైవానానకంశంమిత్వకః||౧౬|| దిష్ట్యతి||
 దిష్ట్యాత్మయాహతభిత్వక్త్యపునర్విచార్యామః - శుత్రపాత్రవాసపరావగస్తేభారః - తద్వధనవేదప్ర-త్యేత్యకః||౧౭|| తదేవ
 వశాయోశధమః|| విజయేభాః - వివరాభ్యాఃజెంత్యాత్మనేవనం||౧౮||దిష్ట్యావిజయనమితి||అత్మనేవతేత్యధాశ్చదిష్ట్యాఃపాహ
 తాభిశేషఃమాత్మభింత్యశ్చిష్ట్యాదియైక్యమితిశేషః||౧౯||౪||శేషియే|| యస్యప్రమాణోఽకారప్రమాణా||౨౦||౨౩||౨౪||
 ౨౬||౨౭||౨౮||౨౯||౩౦||భిత్వతి|| సంభృతజేత్యురావగస్త్యతేత్యేత్యేత్యకఃపరాధనాశ్చ||౩౧||౩౨||౩౩||౩౪||౩౫||౩౬||౩౭||౩౮||౩౯||౪౦||
 భానసాధనయాగధంనేనసంబద్ధయిద్ధమనుప్రాప్తేతేవహతోరావగితియదిదమేవవిద్వాతశేషః||౪౧||౪౨|| దిష్ట్యతి|| కాలస్యేవాల

౯౪|| నయోగిభిజ్ఞప్రవృత్తిజ్ఞేత్యైర్వనమన్వితః||శ్లో||సరానుంద్యశ్య నమాసాఘానాచంప్రసనప్ర
 భమ్||౧౦౪|| అగస్త్యంకథయామానసం ప్రాప్తమౌషధిసహ||౧౦౫|| శ్రుత్వాప్రాప్తాన్మనీంప్రాం
 మ్మబాలనూయనమప్రభా|| ప్రత్యువావతతతోద్వార్థప్రవేతయియథానుభమ్||౧౦౬|| తాంస్సా
 ప్రాప్తాన్మనీభిద్వైప్రత్యుభాయుత్తాంజలిః|| పాద్యమ్యుఃశిభిరానవ్యుఃగాంధీకేద్యవసాదర
 వ||౧౦౭|| గామోభివాద్యప్రయతితసాన్యానివేశహ||౧౦౮|| తేషాకాంచనచిత్రే మహాహతునవరే
 మచ||శ్లో||కుశాంతభావనద్రేమమృగవహణయితేషుచ|| యథాహమవవిష్టాస్తేఅననేష్విపిపుం
 గవాః||౧౦౯|| రామేనకుశలంబుష్టాస్సశిష్యాస్సపురోగమాః|| సహజయోనేవదోరామంవచనను
 బ్రువన్||౧౧౦|| కుశలంనామహాబాహునార్యశ్రరఘునశన|| త్యాంతుస్థాస్సకుశలినపశ్యామో
 హతశాస్త్రవమ్||౧౧౧|| దిష్ట్యాత్వయాహతోరాజప్రావశ్యాగతగావణః|| నహిభారస్సతేరానురా
 వణః||శ్రుపాత్రవా||౧౧౨|| విధమస్తవహిలోకాంస్త్రీకావిజయేభానసంకథయః|| దిష్ట్యాత్వయా
 హతోరామరావణారాక్షసేత్వకః||౧౧౩|| దిష్ట్యావిజయసంశ్వాసప్రశ్నానుభూమీశయా|| అన్యతేన
 చధర్మాత్వౌక్త్యాత్మాత్మనిధితకారిణా||౧౧౪|| మాతృభిర్భ్రాతృసహితంపశ్యామోద్యవయంబృవ||
 ౨౦౪|| దిష్ట్యాప్రమాణోఽనిత్యోఽయాచతోమహిమూర్తః||శ్లో||అవవప్రచురభావోహతాస్తేవి
 శాచరాః||౨౦౫|| యస్యప్రమాణోఽనిత్యుంప్రమాణంనేహవిద్యతే||శ్లో||దిష్ట్యాతేనచేతానుకుంభ
 ణానిపాతితః||౨౦౬|| త్రైవిరాస్వాదికాయచ్చనేవాంతకనగాంకశా||శ్లో||దిష్ట్యాతేనిహతారామ
 వహావిద్యానిశాచరాః||౨౦౭||కుంభత్రైవిన్దీమంభిశ్చరాక్షసేభీనదేశనా||శ్లో||దిష్ట్యాత్వనిహతో
 రామకుంభకణసుతౌమ్యతే||౨౦౮|| యద్ధోస్త్యత్తనమత్త్యకాలాంతకయమోచమా||శ్లో||యజ్ఞ
 కోశ్చులవారాగూమూర్త్యానామరాక్షసః||౨౦౯|| కుర్వంతఃకదనంఘోరంపతేతప్రాప్తపార
 గాః||శ్లో||జంతకస్త్రీమైబాణైర్దిష్ట్యానిహతాస్తవయా||౨౧౦|| దిష్ట్యాత్వంరాక్షసేంద్రేణ
 ద్వంధ్వయన్ముపాగితః||శ్లో||దేవతానానునశ్యేపవిభయంప్రాప్తవాసి||౨౧౧|| సంభృతశ్యవకం
 చిత్తురావగస్తవరాభవతి||శ్లో||ద్వంధ్వయన్ముపాప్రాప్తేవిష్ట్యాతేరావణివాతలి||౨౧౨|| దిష్ట్యాత

లి||అనివాక్యేత్యుపాదాగప్రసీతః||౧౧౩|| కుశలమితి||వర్షత్రపుకరోశాదిమ - దిష్ట్యాస్తేవాన్ - హతశాస్త్రవంహతశస్త్రం
 ౧౧౪|| దిష్ట్యాత్వంరావగస్తేనాభారదద్వద్రేమమిత్తైర్వేద్యకః||౧౧౫||రదేవవిశాయోశధసంశ్యాది - విజయేభాఃవిజయ
 ణామిత్యాద్యనేవనం||౨౦౪|| యస్యేతి||ప్రమాణోశరవణాణా||౨౦౫|| దిష్ట్యాత్వం||౨౦౬|| ద్వయన్ముపాగితశ్చకావలయం
 ప్రాప్తవాసిశ్యవయః||౨౦౭|| దిష్ట్యాత్వే||మిత్రేతద్వరావేశ్యరఘుంభాదివిత్యే||౨౦౮|| యస్యేతి||అభయదక్షిణామశయయే

పవ్యభ్యుపే - ఊరశ్రీరామాయణే - ప్రథమస్కంధః -

[illegible]

పాః ౧౪॥ వాసుకీర్త్యనుతా ప్రస్థభవతశ్శీలతస్తథా । ప్రజావతేషు కృత్యవక్తుంశ్యంహి నామతః॥

౫॥ ప్రజాపతిసుత త్వేన దేవానాం చల్లభోహిసః । ఇద్ధస్య వాస్య లోకస్య గుణైశ్చ భై వాహామతిః ॥

౬ సతుభవప్రసంగసమేరోహశ్చేక్షహహఃరేః । తృణబింద్వాశ్రమంగత్వాన్యవసన్సుఖం గవః ।

2॥ తపస్వీవేనధర్మాత్కాస్వాధ్యాయనియతేంద్రియః। గత్వాశ్రమవదంతస్యఃస్మంతవ్యంతికస్యకాః॥

౧॥ దేవప్రన్నగత న్యాశ్చరణజఘ్నితనయాశ్చయః । శ్రీఘంధ్యోవగునశ్చైవనతందేవమహాపతితే ॥౧॥

సమర్థుఁడూవభూగ్యత్వాద్రమ్యత్వాత్కానకస్యచ । సత్యవైఖ్యప్రతిబంధంకత్వాత్ప్రతిబంధస్య ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । श्रीकृष्णार्चनम् ।

సామయి: || ౫ || యామేతతామనానామే తానభంధారయన్తి || ౧౨౫ || తామనరాః పతి శుభ్రత

॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

రాజశేఖర సవయాచార్య సాహిత్యము ౧౮౧ గతాశ్రమపదంత తపిచచారసునిభాగయా ననాపశ్యతేసి

తాత గ కాందిదబ్బుగతాసతీ ||౧౫|| త్రిక కాలెమహలేహాః పా జావత్యోనహస్యపిః || పార్వత్యః

యమకరోత్తతపసాభావితస్వయం || ౧౬ || సాతువేదశ్రుతిశ్రుత్యాద్యన్యైతవసోదితి | ఆ

భవస్నాం దేవసామ్యం జితే శరీరజా ॥౧౭॥ బభూవ చ సముద్భిన్నాద్భిష్టా తద్భోషమాత్మనః ॥౧౮॥

మేకింబిటిజాత్యాపితుగఁ త్వాశ్రమేస్థితా ॥౧౮॥ తాతుర్భష్టా తథానూతాంతృణబింశురథాబ్ర

పీఠిక. కింత్వమేతత్వశబ్దశంభారయస్యాత్మమేవపుః॥౧౩॥ సాతుకృత్యాంజలిదీనాకస్యావాచక

పోధనమ్, నజానా కారణం తాతయేన మేధావ మివృతమ్ | ౨౭ | కింతు పూర్వం గత్యా స్త్యై కామహ పేదా

భాగవతానుసంఘం - స్వస్థానమందిరము పేష్టం నృపభద్రుని || ౧౦ || నవపశ్యామ్యహం శ్రీకాం

విద్యాగతాంసః॥ దూవ్యకువివర్యాసంధ్య స్వైత్ర సాదిహగతా॥ ౨౨॥ శ్రీ గవింపురాజ

॥ अथ श्रीगणेशोत्सवः ॥

మహావిష్ణుమృత్యుకృత్ || ౪ || త్రిదేవాశ్చాచార్యైరితి ధర్మత్యులక్ష్మీకృత్ సృష్ట్యాదితేజః తేనానాచార్యైరితి వ్యాకృతృకృత్

శంకుప్రసాదపుత్ర నాదరవిజయం ప్రజ్ఞానం - ఆదిత్యపుత్ర శరణం శ్రీశంకరప్రభావత్యైవోదయశశిశం

[illegible][illegible]

జాయస్యాస్యాతథా॥౧౭॥బహువేత॥ఇదంతుకీం॥ఏతత్కైం॥బాత్సాగృహా॥రగమదం॥ఏతద్బాత్సేత్సర్వం॥౧౮॥సర్వమిత॥యాంసృహి

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

[illegible][illegible][illegible]

కాశ్యపాచార్యశాస్త్రమునందుఁ గల శ్లోకములు ॥ ౩౩౪ ॥ ౩౩౫ ॥ ౩౩౬ ॥ ౩౩౭ ॥ ౩౩౮ ॥ శామితి ॥ యంత్రధారైశ్చ ప్రేక్షమామహా ॥ ౩౩౯ ॥
 ౩౪౦ ॥ ౩౪౧ ॥ వివిధావృత్తినివాసయోగమునందుఁ గల శ్లోకములు ॥ ౩౪౨ ॥ ప్రేక్షియితానామితి ॥ ప్రముఖైః ప్రేక్షియితానాం శతా
 ప్రేక్షమామహా యానాం సంపదః ॥ ౩౪౩ ॥ అతిరేణే ॥ వంశాదాధికాన్యాదనైశ్చ కర్తవ్యతాదాధికాదనైశ్చ ॥ కాశ్యపాచార్య
 నామ్ ॥ ౩౪౪ ॥ ౩౪౫ ॥ ౩౪౬ ॥ ౩౪౭ ॥ ౩౪౮ ॥ ౩౪౯ ॥ ౩౫౦ ॥ ౩౫౧ ॥ ౩౫౨ ॥ ౩౫౩ ॥ ౩౫౪ ॥ ౩౫౫ ॥ ౩౫౬ ॥ ౩౫౭ ॥ ౩౫౮ ॥ ౩౫౯ ॥ ౩౬౦ ॥
 రామానుజతత్వమునందుఁ గల శ్లోకములు ॥ ౩౬౧ ॥ ౩౬౨ ॥ ౩౬౩ ॥ ౩౬౪ ॥ ౩౬౫ ॥ ౩౬౬ ॥ ౩౬౭ ॥ ౩౬౮ ॥ ౩౬౯ ॥ ౩౭౦ ॥ ౩౭౧ ॥ ౩౭౨ ॥ ౩౭౩ ॥ ౩౭౪ ॥ ౩౭౫ ॥ ౩౭౬ ॥ ౩౭౭ ॥ ౩౭౮ ॥ ౩౭౯ ॥ ౩౮౦ ॥

[illegible]

అభ్యుదయము - ఉత్తర గ్రామమున - చతుర్థాస్థిగః.

యఃపరః॥ ౩॥ పుటస్యవంశాదున్ముతారాక్షసాగ్రకపశ్చులమ్॥ ఇదానీమస్యతశ్చపిసంభవఃకీటాత
స్సస్యమ్॥ ౪॥ రావణాశ్చుంభకణాశ్చప్రహస్తాద్వికాదిపిరావణస్యచతుత్రభ్యఃకిన్నతేజవ
త్తరాః॥ ౫॥ కపిమంథూర్కబ్రహ్మకన్నవాచజలౌగ్రుహః॥ అపరాధంఛకింపాశ్చపిష్టనా
త్రావితాకభమ్॥ ౬॥ పరత్విస్తరతస్సంస్థింఛయస్సమమానఘాకౌటాహలభిదంఘ్యంమదిభానుర్వ
త్తాతమ్॥ ౭॥ రాఘవస్యవశశ్చత్యాసంసారాల్పంకృతతశభమ్॥ ఈషద్విస్తయమాన్సైమగస్త్యః
పాసారాఘవమ్॥ ౮॥ ప్రజాపతిఃపురాస్మస్త్యాహ్యతస్సతీలసంభవః॥ తాసాంగోపాయసేనత్వానస్య
జత్వస్తనంభవః॥ ౯॥ తేనత్వాస్మిన్కృతకాంఠివీరవచస్థితాఃకింకుమశ్చితభావంతిఃశ్శుద్ధిపాశాభ
యాదితాః॥ ౧౦॥ బ్రహ్మపత్నితాన్యాహసత్వాన్ప్రహసన్సుచ॥ లభావ్యవాచాయతేనరకభ్య
మితమానదః॥ ౧౧॥ రతూమేవీశత్రాన్యైజతూమకృతీచావరేఘంక్షితాఘంక్షితైర్నకస్తతస్తానాహ

[illegible]

ప్రవ్యాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీ రామాయణం - తులనాత్మకం,

[illegible]

పాతకకృత్ ॥౧౨॥ రథే మేఘమైరు క్షంతాత్ సాస్తేభనం వః యథే నాభ్యమైరు క్షంతయేషవభవం
 తువః ॥౧౩॥ తత్ర హేతిః ప్ర హేతిశ్చ భాగతా రాత్ సాధిసా ॥ నభుక్తై బభాసంతాకౌటభావతురరింద
 మా ॥౧౪॥ ప్ర హేతిభావమిదాంతతలపోవనగతిస్తదా ॥ హేతి ౧౬౧౩ క్రియాభేదం పరియన్వయభావ
 తాత్ ॥౧౫॥ సకాలభగినీ శివ్యాంభయా న్నామహాభయామ్ ॥ ఉదావహద మేయాశ్చాస్యయమే
 నహావతి ॥౧౬॥ సత స్యాంజనయామాస హేతి రాక్షసపుంసః ॥పుత్రంపుత్రవశాంక్తేస్తేవిద్యుత్తే
 త్తే త్తే ప్రసవం ౧౭విద్యుత్తే శ్చ హేతిపుత్ర స్పృహిషాకనన ప్రబిః ॥విద్యుత్తే తనహాతిజానోయమధ్య
 తివాచకమ్ ॥౧౮॥ సయినయాంపదాన్త్రం నుస్తా ప్రోదిపద ॥పదతోదారిక్రియాంతస్యకతుం
 వ్యవసాసిపతా ॥౧౯॥ సంధ్యాయాంతం మా సోభయత్యుభయై ప్రభావతః ॥వరయామానపుత్రాభం
 హేతి రాక్షసపుంసః ॥౨౦॥ అవశ్యమేదం తవ్యాపరస్మై సేవనధ్యయా ॥ దురయిశ్చాన్యసాదత్రా
 విద్యుత్తే శాయరామభి ॥౨౧॥ సంధ్యాయాంతంయాలభాశివ్యుత్తే శోనికావరః ॥ రమతేవతయా
 సావలంహాలోమ్యసమనానివ ॥౨౨॥ కేవలిదక్షర కాలేనానానాలకటంకటా ॥ విద్యుత్తే శాస్త్రభా
 నావభసరాజివివాహవాత్ ॥౨౩॥ తతస్సారాక్షసేగర్భంఘనగర్భవనప్రభమ్ ॥ ప్రమాణావంతరం
 గత్యాగం నాగర్భమివాగ్జిజమ్ ॥౨౪॥ తస్మత్ప్రకృతిసాగర్భంవిద్యుత్తే శతతథాశి ॥ కేమేతు
 సాధాంపరనాన్విత్యసతమాన్వజమ్ ॥౨౫॥ ఉన్నప్రస్తుతదాగభోఘనశ్చైవసమస్వతి ॥ తయోగ్య
 స్తస్మశ్శివస్యరక్షకః సమద్యుతిః ॥ శ్చ విధాయాస్యేస్యయంముష్టిగిరదోదితవత్తేస్తదా ॥౨౬॥ త
 తోవృషభమాధాయపూర్వశ్యానహేతిశ్చ ॥ శ్చ నాయమాశ్లేగదచ్చవైవృత్రా వరుదింస్సవమ్ ॥
 ౨౭॥ అవశ్యమేదయాసాధాంబుదంతంరక్షసాన్వజమ్ ॥ శ్చ కారుణ్యభావాశ్చాన్విత్యాభివప్త్ర
 పురసూదనః ॥౨౮॥ శంతాత్ సాస్తేజంత్రే నామ కేవలయన్వనమ్ ॥ శ్చ అమరః చైవగర్భశ్యాన
 హాదెవోమరేవ్యయః ॥౨౯॥ పురహాకాశం సాధాన్విత్యాన్వప్రియకాన్వయా ॥౩౦॥ ఉపయా
 వివరోదత్రా రాక్షసానాంపూర్వశ్యాన్వజి ౧౮౪౪వో ॥ పృథ్వికాభావస్య ప్రమాతిస్తద్వప్రవచ ॥ శ్చ స్యవ

[illegible]

౧౫||జీవమి||బ్రహ్మలోకాంతరం బ్రాహ్మణవత్సలః తే మౌన్యముఖజతాన్ శ్రేష్ఠత్వాత్సత్తేమవాన్సత్సలః || ౧౬ || ౧౭ || ౧౮ ||
 అథై||తేజాన్యవతావయః - ఆవ్యయం చరణేన || ౧౯ || ఓజస్వితః|| ఓజస్వితోబలవతామతః విజయతాంతే నానాభవాదేవతత్వేజసా
 త్తసామశ్రేష్ఠానగృహకర్తాశ్రమసాక్షకుమహ్యైరమృతంగృహంకుర్వతీవంబంభః || ౨౦ || ౨౧ || ౨౨ || || ఓజస్వితోబలవతామతః
 ద్విశత్యధాః - మధ్యమేషుభ్యశశంభంభః - శమనైరపిదుప్రైతేవ్యక్త హేతుః|| టుకర్మిన్నపమదిగతి || ౨౩ || ౨౪ || ౨౫ || అనుభా
 వతీమితి || అన్యరూపరీతిశుభాసార్వేభ్యశనామరూపాదతాపీతి || ౨౬ || విశ్వకర్మేతి|| సహస్రమతత్తే|| అనుభవరామేమితే|| శుభాస్రావదరాః ||
 ౨౭ || ౩౦ || ౩౧ || తస్మాత్తై|| అరాక్షసే రాక్షసజాతినిన్న || ౩౨ || కన్యా ఇతి|| మాత్రానమకాదున్య యాదితై ఇతి|| ౩౩ || ౩౪ || ౩౫ ||

భవామేతిపరస్పరము ప్రశా|| ౧౫ || పరంభవిష్యతీమ్యక్తాన్వకేతనయాపిభిః | సయియా బ్ర
 హ్మలోకాంతరబ్రహ్మణవత్సలః || ౧౬ || వరంబద్ధ్యామితేనర్వేతామరేత్రివరాద్రదా | సురా
 సురాప్రవాసం తేవరిదానసునిభావాః || ౧౭ || తైవభ్యమానాన్ ద్విదశాస్సపిఃసంఘాస్సచాకాః |

బ్రాతారంనాగిగృహంజీరయస్థాయథానరాః | ౧౮ | అకతేవిశ్వకర్మణంఽర్చిసాంపరమవ్యయమ్ |
 ఊహస్యమేశ్వరంహృష్టా రాక్షసాఃపరమువత్తమ || ౧౯ || ఓజస్వితోబలవతాంకుమతామాత్మతేజసా | గృ
 హకర్తాభవానైవతేవానాంహృణయేష్మిమ్ || * || అన్యకవపితావత్తస్యగృహంకురుమహమతే ||
 ౨౦ || హిమవంతిమసాశ్రిత్యమేగుంనుందరమేవ || * || సుహేత్వరగృహప్రభ్యంగృహంనఃక్రియ
 తాంకుమాత్ || ౨౧ || పితృకర్తారితేనేమా రాక్షసానాంకుమాభిః || * || నివాసంకథయామాసక
 ర్తస్యేవామథావతీ || ౨౨ || దక్షింహ్యోదధేస్తేక్రేమాటోవామవర్వతః || * || సువేలభిఃచాప్యవో
 ద్వితిఅన్యక్రసక్తమాః | శిఖరేతస్య తైలస్యనుభ్యమేబుదవన్తిథే || * || శమనైరపిదుప్రైతేటంక

చ్చిన్నపమదిగతి | ల్లింగద్యోజనవిస్తేనాశతయోజనమాయతా || * || స్వర్ణాస్తా కారశంపితా
 హేమతోరణసంవృతా | మయాలంకేతినగరీకృష్ణప్రేననిర్మితా || * || తస్యాంపసతమధామ్యాయా
 యంగాక్షువపుంవాః || ౨౩ || అనురావతీసమాసాద్యసేంద్రా ఇవదిశాకసః || * || లంకాదుర్గంస
 మాసాద్యగాక్షువైలపముభివృణాః | భవిష్యథమరాధమాన్యరూపాంశ్చమనూదనాః || ౨౪ || వి
 శ్వకర్మవశ్యుక్తావతతేనేగాక్షసోద్రమాః | సహస్రానువరాధుత్వాగత్వాతామవనాపురిమ్ ||
 ౨౫ || గృహకర్తావరిభూంహైమైశ్వరహాశైవృతామ్ | లంకామవాప్యతేహృష్టాన్వవనకణదీ
 వరాః || ౩౦ || పితృన్వేవకాలేమయథాకామంచర్యామవ | నమదానామగంధర్వీబభావరమునందన ||
 ౩౧ || గన్యాఃకన్యాత్రయంహ్యసీతస్త్రీక్రీడితమమృతీ | జ్యేష్ఠకర్మేణసాతేహంరాక్షసానామరా
 క్షసీ || ౩౨ || కన్యాస్తాఃప్రదదౌహృష్టాపూణావంద్రభిఖాననా || త్రయాణాంరాక్షసేంద్రాణాంతి

స్లోగంధర్వకన్యాకాః || ౩౩ || దత్తామాత్రామహాభాగానత్తతేభగదైవతే | కృతదారాప్రతేరామ
 సుకేతనయాద్రదా || ౩౪ || చిక్రీమస్సహభార్యాభిఃపర్వోభిరవామరాః | తతోమాల్పతతోభార్యా
 మందగీనామసు దరి || ౩౫ || సతస్యాంజనయామానయదప్యంబోదతత్ | వజ్రముష్టిపిరూపాటో
 దుముఖతైవిరాక్షసః || ౩౬ || సుప్తహ్మాయజ్ఞకోవశ్వగుత్సన్త్రైతతైవచ | అనలావాభావత్యన్యా

బ్రహ్మలోకాంతరబ్రహ్మణః గంతుంక్షమతే - త్యాది నావతుర్థీ || ౧౬ || ౧౭ || ౧౮ || ౧౯ || ౨౦ || ౨౧ || ౨౨ || ఓజస్వితోబలవతామతః
 త్రయం || అంబుదశస్త్రతే మేఘసమాహవేషధ్యమేషుభ్యశశమనైరపిదుప్రైతేవ్యక్త హేతుః|| టుకర్మిన్నపమదిగతి || ౨౩ || ౨౪ ||
 ౨౫ || ౨౬ || అనుభావతీమితి || అనురావతీసమాసార్వేభ్యశనామరూపాదతాపీతి || ౨౭ || విశ్వకర్మేతి|| సహస్రమతత్తే|| అనుభవదరాః ||
 ౨౮ || ౩౦ || ౩౧ || తస్మాత్తై|| అరాక్షసే రాక్షసజాతినిన్న || ౩౨ || కన్యా ఇతి|| మాత్రానమకాదున్య యాదితై ఇతి|| ౩౩ || ౩౪ || ౩౫ ||

పవ్యాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీరామాయణం - పృథ్వీగణం;

సమస్తజీవితత్వానాల్లవకాదనాంతర్ముక్తత్వాన్వృత్త్యర్థకర్తవ్యంఋకస్మనాదిర్భంగమన్వాసభక్త్యర్థః ॥ ౯ ॥ ఆహమితి ॥ ఋణావ
త్వాన్వృత్త్యేహోహోబాధానహాఃకుంభ్రముపాయం ॥ ౧౦ ॥ వికమితి ॥ వికమేవమమిద్వ్యంగంనమగ్రాంశరియమిత్త్యర్థః ॥ ౧౧ ॥ శంఖ
చక్రభ్రమితి ॥ సంప్రాంతవర్ - సంప్రాంతాహంసుకేశరహ్యాయత్రుతితానన్దీకృత్యర్థః ॥ ౧౨ ॥ రాక్షసానితి ॥ సామయితాక
సామరరాకరాక్షసానిజహీతిశేషః సోధయం నమృతి ॥ ౧౩ ॥ నమితి ॥ శాంతమన్వాదాకమన్వాదా - కథ్యావద్యవ్యవస్థా ॥
౧౪ ॥ నిమిశానామితి ॥ తోత్రాతర్యామలిమాలినా ॥ ఆ ॥ అమరాదితి ॥ పరిష్కంఠఃభిన్నఃకంఠః ॥ ౧౫ ॥ సుకేశరహ్యాదితి ॥ శుభేశ
చేష్టనిద్రాదితి ॥ ౧౬ ॥ రాక్షసేనితి ॥ హేత్రజాపతే - దుష్టనిగ్రహవాద్యానానాదారమక ॥ ౧౭ ॥ శ్శతే వమితి ॥ శిరఃకంఠభగ్నాన్
విమన్వీరీతినాన్వయేనశ్చవకానహాదిత్యాకయేనెహాః ॥ ౧౮ ॥ రదేహాహి ॥ అవధ్యాదితి ॥ ౧౯ ॥ హరాదితి ॥ తేదేహాఃకుంభ్రము

శక్తి పూజాపేషగణాః ప్రభుః ॥ ౯ ॥ అహంతాన్నహనిష్యమిమయాత్ ద్యాహితేనురాః । కింతుమం
త్రం త్రదాస్యమిమోవై తాన్నిహనిష్యతి ॥ ౧౦ ॥ పతమేవసముద్యోగంపురస్కృత్యపహపాయః ।
గచ్ఛద్భయోరణంవిష్టుంహనిష్యతినతాః ప్రభుః ॥ ౧౧ ॥ తత్రుజయితేనైవప్రతినంద్యమహేశ్వరమ్ । వి
ష్టోనూనివమాజన్యనిశావరభయాదితాః ॥ ౧౨ ॥ శత్రుజక్తధరంచేమప్రణమ్యబహుమాన్యచ
జేమస్యం భ్రాంతిద్వాక్యంసుకేశతనయాః ప్రతి ॥ ౧౩ ॥ సుకేశతనయై దేవమత్రిభిస్తే తాన్నిసన్ని
భుః । ఆక్రమ్యవర్తదానైసథానాన్యవమృతానః ॥ ౧౪ ॥ లంకానామపురికుగార్త్రహుటిభిరేష్ఠతా
త్తత్రస్థితాః ప్రబాధంతేనర్వాన్మృక్షిణదాచేరాః ॥ ౧౫ ॥ సస్వమస్తక్లితాథాఢాయజహితాన్తథునాదనః ।
పరిణంత్వాపయం ప్రాప్తాగతిభిఃపనురేశ్వర ॥ ౧౬ ॥ దృత్యాన్యస్థులాః నిషేదిమయమయదై ।
భయేనృభయదోష్టకంనాన్యోస్థభవతామి ॥ ౧౭ ॥ రాక్షసాఃత్వనురేమష్టా త్సనిమంభాన్తదో
ద్గతాః సుదత్తివ్యోభయంజెహిహరమిభాసరః ॥ ౧౮ ॥ ఇత్యేవదైవతైనిక్రందేవదేవోజనాదనః
సఃఅభయంభయదోష్టాదత్వాదేవానువాదహృగః ॥ సుకేశంరాక్షసంజానేశశాసనరక్షపితమ్ ।
తాఃశస్త్రిస్తతయాజానేయమంజ్యేష్ఠస్సమాల్సవా ॥ ౧౯ ॥ తానహంసమత్క్రాంతమర్యా
దాః రాక్షసాభమానిహనిష్యామిసంక్రద్ధస్సరాభవతేజస్వరాః ॥ ౨౦ ॥ ఇశ్యక్తాస్త్రేసురాస్సర్వే
ష్టునాప్రభువిష్టునామృతావాసంయముఖ్యాఃప్రశంసంతోజనాదనమ్ ॥ ౨౧ ॥ విమధానాంసము
ద్యగంమాల్సవాఃస్తునిశావరః । శ్రుత్వాతేభ్రాతరేరాక్షసంవచసమబ్రవీత్ ॥ ౨౨ ॥ అసురాః
ముత్యైవసంకహ్యోలశంకరమ్ । అన్యద్వచంపిఘ్నంభిశ్చరంవచసమబ్రువత్ ॥ ౨౩ ॥ సుకేశతనయాదే
వవరదానిబలోద్ధతాః । జాధంతేష్టాఃత్వమున్యస్తాఘోరహపాఃపదేపదే ॥ ౨౪ ॥ రాక్షసైరభిగూతా
స్త్రసకృతాస్త్రప్రజాపతేస్త్యేషునర్తసుసంఘాతంభయాత్కేమందురాత్సనామ్ ॥ ౨౫ ॥ తదస్త్వంహితా
థాయ జహితాః శ్వేత్రలోచనః । రాక్షసాఃసమున్యతేనైవదమాప్రదమాతావర ॥ ౨౬ ॥ ఇత్యే
వంత్రిదత్యైక్త్రోనోహ్యంభకసూదనః । విహింకరంచఘవాన్సభిదంవచసమబ్రవీత్ ॥ ౨౭ ॥ అపద్యును
మతేదేవాన్సుకేశతానూరణేసుంత్రింజువతప్రదాప్య మిమస్తానైస్సహనిష్యతి ॥ ౨౮ ॥ యో
సోదక్రగదాహిణీపీతవాసాజనాదనః । హరిన్దారాయణ్యే మాశేరణంసంప్రవశ్యథ ॥ ౩౦ ॥

హరదవాప్య కేమంత్రంకామరినభివాద్యచ । నారాయణాలయం ప్రాప్యతస్మైవర్వంస్యజేషయః॥

[illegible]

సహ్యాధ్యనే - ఉత్తరశ్రీరామాయణే - షష్టస్కం.

[illegible]

౩౦॥ తపోనారాయణైసాక్షాదేవాభివ్రువోగః॥ సుతారోప్తాహవిశ్వమిసురాభవతః॥
 ౩౧॥ దేవానాంభయభీతానాంహరితారాతునః॥ స్రజ్జితోఽభువ్వాకంవిర్యతాంయ

దివాక్షునమ్ || ౩౩ || హిరణ్యకశిపౌన్మూర్త్యున స్తేహించ సురద్విపామ్ | నమవిఃకాలనేమిత్వసంప్రదో
ఋరసత్తమః || ❀ || రాధేయోదహమాయాచలాక పాలోథ కాశ్మికిః | యనలాజః సోదహోదకస్యోత్థం

భక్తిః సమంభాః : ❀ అనురాధనా భక్తిః వనర్జనంతో మహాబలాః | సర్వే సమమనసాద్భవ
శ్రూయంతే పరాజితాః || సర్వైః శ్రుతైర్లభ్యం సర్వే హయాః పిదమథానవోనవాన్త్రయతః

లాస్సర్వేశ్వ్రభయంకరాః || ౩౪ || వారాయణేనహతశ్చతశోభహస్రతః | ఏతద్భాత్వాసునర్వే
పాండవమంగరుమహానాథ || ౩౫ || గతస్యమాల్వీమాల్వీత శుత్రామాల్యసతోవచః | ధౌమత్యుభావత

రంజ్యేష్టమస్మి నామివ నానమః॥౩౯॥ పుష్పశిఖరత్రయిష్టంచామ్రైశ్చర్యవరీపాలితమేతయః॥౪౦॥ రామయం
ప్రాప్తం సుధమః॥ ప్రాప్తిః పతతి॥ ౪౦॥ దేవసాగరమయేత్తతః॥ సైష్టమనగాహ్యదాజితాద్విసో

వ్యతిరేకముననున్నవృత్తమునందును | ౪౦ | నానావిధములగునానావిధములను
సాక్షాదముననున్నవృత్తమునందును | ౪౧ | సాక్షాదముననున్నవృత్తమునందును

వావాజీబద్దోషేణవిస్మృతచరితంమనః॥౩॥ తస్మాద్దేవసహితాన్తత్వేన్యాయపరమాన్యః॥ జే

ఉద్యోగం ఘోషయత్వానుసరే నైఋతపుంకవాః । శ్లో । యుక్తాయనిర్యయుః శ్రుద్ధాబంధవత్సా

[illegible]

ప్రశ్నలనువారభుజంగమైఃకుక్తుకీర్తికృష్ణపూజనవిహంగగరుడోపమైః॥❖॥ సంస్తా
వ్యాఘ్రేహరాహౌప్యపురైశ్చపరపిన్ద్యక్షాంబికాంగతాస్సర్వేరాక్షసాబగ్నితాః॥❖॥

ప్రయాతాదేవలోకాయయోధ్ధం దైవతశక్తవః॥ ౪౮౫ ॥ లంకావిపశ్యయందృష్ట్వా యానిలంకాలయా
న్యశః॥ శ్లో॥ సూతానిధిః యదశీః నిమగ్నస్థాని సదశః॥ ౪౮౬ ॥ రథోద్ధమేహువ్యానూనాన్యశశోకపహన్

శా: ౧౦ || ప్రయాతా రాక్షసాస్త్రాణాం దేవతాకం ప్రయత్నతః | రక్షసామేవమాగేణవైవతాన్య
యాచితి || ౩౨ || కథంతి || భగావానివ - భగః - పున్యస్థున్వత్ ప్రవేతా - తక్షశల ర్మహ - ఉత్తస్థున్వత్ ప్ర

౧౨. విష్ణురేడి || విష్ణుశ్వాచఃస్వకారణం నైవన్నాశ్చైవచకారాకరణదిభావః || ౪౩ || తస్మాదితి || భిక్షానామభిరి - స్వాశ్చోఽను
 న్నాచః || ౪౪ || నాచానామశ్వాచైరిత్యాదితా - స్మైవైత్యుచ్యతే || ౪౫ || లభతేతి || లంకావిషయం లంకావివాహంబుప్రాయా

[illegible][illegible]

దాః॥౧॥ శ్యామవదార సేవికామృతేన చాశ్రయచరః॥ కమలైః॥ పృతోంజనగీర్వానీద్వయకమాశైః॥

పయోధరైః ॥ ౨ ॥ శలభాద్ధావశేహారంభుకాద్ధావసావశమ్ । యథావృత్తమటందంశానుకరణం చా

॥३॥ **ॐ** తథాగతో ధనుర్దుశ్తావ జా నివసోజవాః । హరిశివోవృశ్శ రాలోక త్తపబివృషే॥

४। స్వంతస్వేచ్ఛంతదగతాజ్ఞేచ్ఛజన్మభూతాః । అస్మాదహాజ్ఞేచ్ఛైచ్ఛపాదాతాన్మంబంధేత్ ॥

2|| రామ సం ప్రాగ్నిభాశ్చర్యైశ్చైష్ట్యైవైవరైః | నిరుచ్ఛాసం హరిః చక్రః పా నాయామత్య

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

[illegible]

ಪ್ರತಿಭಾಷಣೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ.

[illegible]

(2) $\frac{1}{2} \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{2} \right) = \frac{1}{2}$

అశ్వవారిశ్యాసమహాబలముంబరణం ॥ ౧౧ ॥ అశ్వవారిశ్యాసమహాబలముంబరణం ॥ అశ్వవారిశ్యాసమహాబలముంబరణం ॥

$\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$

అంతా కలిసి పనిచేయడం మంచిది కాదు. అలాగే సమస్యను తీర్చుకోవడానికి ప్రతి ఒక్కరినూ ఉపయోగపడేటట్లుగా చిరుకార్యాచరణలను నిర్దేశించాలి.

శ్రీకృష్ణగీతారాజిసు ౧౭౯ ధారాగ్రహణలః ౧౫॥ శ్రీకృష్ణాజరపశ్చాపిచాజాహవరపసదా॥ రాజు

శ్రీనారాయణస్వామిగ్రంథేజ్జేషు పూర్వశ్చ || ౧౬ || తేషాంశిరోధరాక్షాధూతాంచ్యుక్తవనామివ |

ధర్మాపతాకా స్థానీరాంధ్రీచ్ఛే కపహరిశ్చరైః || ౧౭ || సూర్యావికరాఘోరావార్యమృతవ

సాగరాల్ పర్వతాదివనాగేంద్రాధికారములవలనబడెల్ || ౧౮ || తథాకాశః సిద్ధుః ప్రకృతా

నారాయణతీతః । నిధాః పరిమలస్తూరాః శత్రుశత్రుహంతరః ॥ శ్లో ॥ శరభేణయథాసహస్రే హేమ

స్వరదాయథా । స్వరదేనయథా వ్యాఘ్రా వ్యాఘ్రాన్విపినోయథా ॥ ౨౦ ॥ ద్వి పినెవయథాన్యా

పుష్కరిణి పుష్కరిణం - పుష్కరిణి పుష్కరిణి కాః || ఉత్తరం || పుష్కరిణి - పుష్కరిణి పుష్కరిణి - పుష్కరిణి పుష్కరిణి

అది || పాపములను పుట్టించు - జ్ఞానమును పుట్టించు || * అక్షరము || పాపము - జ్ఞానమును పుట్టించు - అందున జ్ఞానమును పుట్టించు

$$p = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{2} \right) = \frac{1}{2}$$

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

[illegible]

కేవలపాపములను అపవర్గమున చేర్చి శేషము ॥ ౨౩ ॥ నారాయణుని ॥ రాక్షసవరకన్యకాపాపము ॥ ౨౪ ॥ ప్రకృష్ట యతి ॥ నివారకవారము
 మాన ॥ ౨౫ ॥ ఉద్ధృష్టితి ॥ లబధాకరణంబును మారణమునకును వ్యతిరేకమునకుంబాదంబున ॥ ౨౬ ॥ సుమావేది ॥ యంత్రస్య
 రస్యప్యేవతతప్రస్యాత్వాంపవనారథిత్వాదనవస్థితగతికాలనవ్యతిరేకము ॥ ౨౭ ॥ తైరితి ॥ క్రాంత్యంతక్రాంత్యంతేష్వ ॥ ౩౦ ॥ తరణితి ॥
 సుమాతరథలక్తైస్వర్ణాతేజతప్రత్యేవకృష్టమాదేవతకారణవల్లభ్యవిష్టురథం ప్రతిధనుః ప్రకృప్యాయుక్తః పుంభిః శతః ఆశ్రయతవ ॥
 ౩౦౪ ॥ మావేది ॥ క్రాంతం క్రాంతాద్రి ॥ వర్తకథాః పక్షిణః ॥ ౩౦౫ ॥ తరణి ॥ నాగాస్త్రాపం ॥ ౩౧౪ ॥ మానినయతి ॥ మానిమానిం
 మానియమటం ॥ ౩౧౫ ॥ గదయేతి ॥ గరుడానామపక్షిణాంకూపానంగురదంకాశానమంతఃకర్షణవ్యతారణ్యే మాకాండేయకూపాధానం న
 ది ॥ ప్రాజ్ఞాతే మాకాధానంకూపానాంతఃకూపార్థమధో - తథాలంబితేషు బ్రాహ్మణ్యేనాప్రత్యేకేషు తథా విభురానాప్రసిద్ధేయం
 కా ॥ ౩౧౬ ॥ తరణుభియతి ॥ మానినాగరుదేనమానితాదనపరాభ్యుభేనగరుదేనదేవేనాంబుభేనైత్యధ్యన్యయః ॥ ౩౧౭ ॥ తమసామితి

సత్యపాముజాలకాయథామూలాః సేవకాపుసాంస్సేవణయథాభవః ॥ ౨౧ ॥ తథాతే రాక్ష
సాస్సర్వేష్టునాప్రభష్టునా ॥ ద్రవంతిద్రావితాశ్చ సృశాయితాశ్చఘోతలే ॥ ౨౨ ॥ రాక్షసా
వాంసహస్రాణిహత్యః ఘటనూదనః ॥ వారిజంపురయామానతోయదంసురరాక్షసః ॥ ౨౩ ॥ నారా
యణశత్రుస్తంశంభునాదసువిహ్వలమ్ ॥ యయాబంకామణిమఖః ప్రభగ్నంరాక్షసంబలమ్ ॥ ౨౪ ॥ త్ర
భుగ్నే రాక్షసబలేనారాయణశరాహతే ॥ సుమాలీశరవః సేవణయవారరజేహరిమ్ ॥ ౨౫ ॥ సకుంతల్యా
జయామానశివరమివథాస్మరః ॥ రాక్షసాస్సస్వసంపన్నాఃపునదైక్యంసమాదభః ॥ ౨౬ ॥ అథసో
భ్యపతత్రోషాద్రాక్షసోబలవహితః ॥ మహానాదంప్రకుర్వాణోరాక్షసాజీవయన్ ॥ ౨౭ ॥ ఉ
ద్విప్యలంబాభరణంఘర్షణకరిమివద్విషః ॥ రరాసరాక్షసోహమాశ్చతతిత్రోయదోయథా ॥ ౨౮ ॥ సు
మాలేశదక్షతప్తస్మరితోజ్జలితుడలమ్ ॥ విచ్ఛేదయంతరశ్శస్త్రక్రాంతాస్తస్యకుశక్షసః ॥ ౨౯ ॥
తైశ్చైవైభావాన్యతేక్రాంతైస్సుమాలీరాక్షసేశ్వరః ॥ ఇంద్రియాన్వైఃసరిక్రాంతైర్భూతిహిన్
యథానరః ॥ ౩౦ ॥ శతోబిష్టుంమహాభూమంప్రపతంతరణాదై ॥ హృతేసుమాలేర్వైశ్వరశేష్టు
క్లంప్రతి ॥ ౩౧ ॥ మాలీచాశ్చస్త్రివయ్యక్షిఃస్వగ్రహ్యసరందమమ్ ॥ ౩౧౪ ॥ మూలేభగనుప్యతాబాణాః
కాస్త్రస్సరవిభాషితాః ॥ ౩౨ ॥ వివిధహారవిరాసద్వక్త్రంబవిశ్రుతాశ్చ ॥ ౩౨౫ ॥ అన్యమానశ్చ
తైసోగమవిముక్తేస్సహస్రకః ॥ ౩౩ ॥ చుక్కుభేషణేష్టుజీవతేంద్రియప్రవాధిభిః ॥ ౩౩౪ ॥ అథమార్చి
ష్టసంశ్రుశ్చాభగవాభూతభావనః ॥ ౩౪ ॥ మాలినంప్రతిరాక్షోభాత్సంజాగరిమాదనః ॥ ౩౪౫ ॥
తేమాలీదేహమాప్తద్యవజ్రేవస్త్వభాశ్చరాః ॥ ఘోరిరధిరంతస్యనాగాశ్చసమధారవమ్ ॥ ౩౪౬ ॥
మాలినవిముఖంకృత్యాశంభుదగ్గరాదరః ॥ ౩౫ ॥ మాలీమాలింద్యబంశావంశాజినశ్చాప్యసాతయత్ ॥
౩౬౪ ॥ విరథస్సుగదాగృహ్యమాల్లీనక్రందరోత్తమః ॥ ౩౬ ॥ అపుష్పవేగదాపాణిగర్వగ్రాహివశంభు ॥
౩౬౫ ॥ గదయాగ్రందేహానమీశానమివచాంకకః ॥ ౩౭ ॥ లలాటదేశేభ్యహనద్యజ్రేతేంద్రియథావ
లమ్ ॥ ౩౭౪ ॥ గదయాభిహాసేనసమాలినాగరణోద్భవమ్ ॥ ౩౮ ॥ రణాశ్చరాజ్ఞుఖండేవంకృతవాహవే
దనాతురః ॥ ౩౮౪ ॥ పరాజ్ఞుభ్యోతేదేవేమాలినాగరుడేవతై ॥ ౩౯ ॥ ఉదత్తస్త్వహగచ్ఛభోరక్షసామి

[illegible]

నడవఁతామి || ౪౦౪ || రక్షసాంశవశాంశరావంశ్రుశ్వాసాపిహయనామః || ౪౧ || తిర్యగ్ధాస్థాయసంక్తు
 ద్భవఁతేభగవాంపారిః || పరాబ్రుభోప్రుస్ససంజఘాతేచ్ఛక్రంజిహంసయా || ౪౨ || తతస్తిర్యమండ
 లాభాసంస్పృశాసాభానయిన్నభః || కాలచక్రవిభంఛక్రంమాతేశీర్షమహాతయత్ || ౪౩ ||
 తద్విధిరాక్షసేంద్రస్యచక్రక్రంతంభీషణమ్ || పశాతరుగిరాద్ధారిపురాధామశిరీయథా || ౪౪ ||
 తతస్సురైస్సుసంహృష్టైస్సర్వప్రాణనమారితః || సింహవాదరవోన్ముక్తస్సాన్ధుడేవేతివాదిభిః || ౪౫ ||
 మాలిననివాతందృష్ట్యసుమాలీహుభ్యవానపి || సజలహోకసంతప్తాలంకామేవప్రధావితౌ || ౪౬ || గ
 రుడస్తుసమాశ్చస్తస్సన్నివృత్యయథాపుతా || రాక్షసాన్ద్రావయామానపక్షమాతెనకోపితః || ౪౭ ||
 చక్రకృతాస్యకమలాగదాసంఘాతాహారసః || లూగలగ్నిపితగ్నిమామసత్రేభిన్నమప్రకాః || ౪౮ || కైవి
 దైవవాసివాప్సిన్వాస్తథాన్యేశరపిడితాః || సివేశురంబరాత్పూణంరాక్షసాస్సగరాంభసః || ౪౯ || నా
 రాయణోబాణవరాశీభివిహారయామానధమః ప్రముక్తైః || సక్రవరాన్ముక్తధూతతేశోఽయథా
 శసీభిస్సురతటప్రహేళః || ౫౦ || భిన్నాతపత్రంఽతమానమస్తంశరైరపద్మస్తంసితవేషమ్ || సిన్ధుతాం
 త్రంభయలోలనేత్రంబలంభన్వత్రతంబభూవ || ౫౧ || సింహానితానామివసంజరాణాంశిశాచరా
 ణాంసహమంజరాణామరవాశ్చతేగాశ్చసమంబభూవుః || పురాగసింహేనవిమర్శితానామ్ || ౫౨ || తే
 వార్యమాణాపారిబాణజాలైస్సుపాణజాలానిసముత్పజంతః || ధావంతిసక్తంఽవతకాలమేహువాయుప్ర
 పన్నాశ్చవశాలమేహుః || ౫౩ || చక్రప్రహరైవిఽనికృత్రీర్షాస్సంఘాతాంశాశ్చగదాప్రహరైః ||
 అసిప్రహరైర్ద్వివిధావిభిన్నాః || పరింతైలాభవరాక్షసేంద్రాః || ౫౪ || విలబ్ధానైర్హణిహోరకుం
 బత్రైర్విశాచత్రైర్విలబ్ధాహాకోపమైః || సివాశ్చమానైర్దృశ్యైరెంతరంగపాశ్చమానైర్వివిలపర్వతైః || ౫౫ ||

పరశుమిః - సర్వ ప్రాణమితః సర్వవేదేన క్రమైః ॥ ౪౯ ॥ నారాయణః పరశుమిః ॥ ౫౦ ॥ విష్ణుతనత్రమిః ॥ ఉ
 క్తైః క్రతుర్లబధయేన వక్తృవత్సవరమేన ॥ ౫౧ ॥ సింహచరశానామిః ॥ పురాణసింహేన రంభేన ॥ ౫౨ ॥ తజ్జిః - సముద్రస్యం
 తప్తైః క్రతుంకః ॥ ౫౩ ॥ పశుక్రమైరతి ॥ ద్వివిధయా ద్వికృతా రణవిష్ణుః ॥ ౫౪ ॥ ఇతి శ్రీ గోవిందరామవిరచిత
 ముదయగుటాఖ్యాన - ఉత్తరక్రమాక్షరముఖ్యాన - ప్రథమస్కంధః - .....

[illegible]

త్యజినేక్యసాధికామః - ఆరావోవేరామైత్యథావస్తతేతథానివస్తత్యత్యథాః || ౧ || సంరక్షణయశశ్చ || చలన్తానికీవాధిన
యః || ౨ || నారాయణేతి || యాస్తాహంసివత్సంసజాసేష్యత్యన్యయః - యథేతరేయధమన్యరానభిజ్ఞప్రాకృతజనన || ౩ || వరా
జ్యుతే || పరాజ్యుభవధంపావంసం - సహంతా. ఇతోతేహం గతస్మిన్ స్వర్గంసలనతే || ౪ || సహంతానహతఇతిహాంతాన్తేనహత
ఇన్యధాన్యరేతరఇతిహాంతే. అనురాణంపరాజ్యుభవధస్యస్వధర్మత్వాన్తహంష్యతిభావః || ౫ || యుక్తశ్రద్ధేః || తస్మిన్వలంబితాయథాపాత్యా
మిలభ్యాశశాన్త్యుత్థేగ్గి|| అథపరాజ్యుభవధహంష్యప్రతిజ్ఞాపాలనప్రవృత్తస్యనాస్తిశ్యాహుల్యవంతమిత్యాది || యుక్తశ్రద్ధః ||
మహాభయభీతానామభయంపతంతరేతేషభయదానంరాక్షసోత్పాద్యంపురస్కతామాయాపాల్యతే || ౧౦ || తతః || శక్తిధర్మవంసప్ర
యోజ్యత్యవప్రతిజ్ఞావాపహప్రకమహాచితత్వాత్ || ౧౧ || తేతి || హంభారోహరసమాహుతేనావధాసితేగిహుతేవర్తకృత్ || ౧౩ ||
తదేతి || మఃమాహ || ౧౧ || తేతి || రగరక్షితంప్రియఃఅపక్రాంతఃవృష్టతఃపరావృత్ || ౧౪ || వైసతేయఇతి || వాయుశ్చుక్తవరవయం
థావృషాహితథారాక్షసంపక్షహతేనవృహత్ || ౧౫ || ద్విజేంద్రేతి || భృశ్యబుష్టే || ౨౧ || అశిష్టవంతఇతి || సహపక్షయస్సప్ర

౧ || సంరక్షణయశశ్చ || పాచ్ఛలన్తానికీవాధినః || వస్తనాభమిం (పా) హవనంపురుషోన్యవమ్ || ౨ ||
నారాయణంసజాసేష్యత్యన్యప్రధర్మంపురాతనమ్ | తియుద్ధమసాధీతానస్తా హంసయథేతరః || ౩ ||
వరాజ్యుభవధంపావంయః రోత్యసంరేతరః | సహంతాగతస్యగ్గంబలతేభ్యణ్యకమగతమ్ || ౪ ||
యుక్తశ్రద్ధాభావతేప్రేతఃఇత్యగదాధర | అహంస్థితోన్మిషక్యమిబలంశరణయ్యతవ || ౫ || చాల్య
వంతంస్థితంవృష్టేచాల్యవంతమవాచంతమ్ | ఉవాచరాక్షసే || ద్రంతందేవరాజానుజోబలి || ౬ || య
స్సత్రోభయభీతానాందేవానాంవైమయాభయమ్ | తాక్షసోత్పాదనంద్రంతరేతేషదనపాల్యతే || ౭ ||
ప్రాశైరపిప్రియ | కార్యందేవానాంహసదామయాసోహంసోనిహానిష్యామిరసాతలకానపి || ౮ || దే
వదేష్యబుధానంతరక్రాంబురుహాలవనమ్ | శక్త్యాభిభేదవంశ్రద్ధోరాక్షసేంద్రోభయాంతరే || ౯ ||
చాల్యవద్భుజనిముక్తాతక్షిణంబాకృతస్వనాహరేరుసిబభ్రాజమేషుస్థేవతప్రదా || ౧౦ || తత
ప్రామేవహోత్యవృత్తే శక్తిధర్మప్రియః | చాల్యవంతంసముద్దిత్యవియేపాంబురుహేతి || ౧౧ || స్కం
దోన్మృష్టేవసాతక్షిరోవిందకర్మసుతా | కాంక్షంతీరాక్షసంప్రాయాన్తాహంప్రవాంజనాచలమ్ ||
౧౨ || సాతస్యోరసిప్రేతఃహంభానావభాసతే | అపతద్రాక్షసేంద్రస్యగిహుతఇవాచనిః || ౧౩ || త
యాభిన్నతమక్రాంతఃప్రావిశద్విపులంతమః | చాల్యవాగపునరావస్తప్రస్తథ్గానిరివివాచలః || ౧౪ || త
తఃకాస్తామయసంభూలంకంబరైబహుభిర్వృతమ్ | ప్రగృహ్యగృహహదేవంస్తనయోరంతరేదృశమ్ ||
౧౫ || తేనేవరగర్వస్తుముష్టివానసవానజమ్ | తదయిత్యాదనుమాత్రనుచక్రాంతోనీశాచరః ||
౧౬ || తతోబరేమహాచ్యబ్ధిసాగుసాద్వితిచోతితః | అహస్యరాక్షసోవిష్ణుంగరుడంచాప్యతాడయత్ ||
౧౭ || వైసతేయస్తశఃప్రధ్వంశకవాతేనరాక్షసమ్ | వ్యభోహద్వలవాగవాన్యశ్చుచరణావయంయ
థా || ౧౮ || ద్విజేంద్రపక్షవాతేనద్రావితంభృశ్యపూర్వజమేషుమానీష్యలైస్సాధంబంకానుభిము
ఖోయయా || ౧౯ || పక్షవాతబలార్థాతోచాల్యవానపిరాక్షసః | స్వభవేనసమాగమ్యయయాంకాం
ప్రాయావృతః || ౨౦ || ఎవంతేరాక్షసానైవహరితాకవతేక్షణ | బహుశస్సంయగేభగ్నాహతప్రవర
నాయకాః || ౨౧ || అశిష్టవంతస్సేష్టంప్రతియోధ్యంభయోధిత్వాః || త్యక్త్యాంభాంకావస్తుంచాతా

వధోన్రదోవచ్చ్యప్రతిజ్ఞాహరిపాలనపరస్యనాస్తిశ్యాహుల్యవంతమితి || ౧౦ || తతః || శక్తిధర్మవంశ్రద్ధోరాక్షసేంద్రోభయాంతరే || ౯ ||
చాల్యప్రియఃహంసోన్మిషక్యమిబలంశరణయ్యతవ || ౫ || చాల్యవంతంసముద్దిత్యవియేపాంబురుహేతి || ౧౧ || స్కం
దోన్మృష్టేవసాతక్షిరోవిందకర్మసుతా | కాంక్షంతీరాక్షసంప్రాయాన్తాహంప్రవాంజనాచలమ్ || ౧౨ || సాతస్యోరసిప్రేతః
హంభానావభాసతే | అపతద్రాక్షసేంద్రస్యగిహుతఇవాచనిః || ౧౩ || తయాభిన్నతమక్రాంతఃప్రావిశద్విపులంతమః | చాల్య
వాగపునరావస్తప్రస్తథ్గానిరివివాచలః || ౧౪ || తతఃకాస్తామయసంభూలంకంబరైబహుభిర్వృతమ్ | ప్రగృహ్యగృహహదేవం
స్తనయోరంతరేదృశమ్ || ౧౫ || తేనేవరగర్వస్తుముష్టివానసవానజమ్ | తదయిత్యాదనుమాత్రనుచక్రాంతోనీశాచరః ||
౧౬ || తతోబరేమహాచ్యబ్ధిసాగుసాద్వితిచోతితః | అహస్యరాక్షసోవిష్ణుంగరుడంచాప్యతాడయత్ || ౧౭ || వైసతేయస్తశః
ప్రధ్వంశకవాతేనరాక్షసమ్ | వ్యభోహద్వలవాగవాన్యశ్చుచరణావయంయథా || ౧౮ || ద్విజేంద్రపక్షవాతేనద్రా
వితంభృశ్యపూర్వజమేషుమానీష్యలైస్సాధంబంకానుభిముఖోయయా || ౧౯ || పక్షవాతబలార్థాతోచాల్య
వానపిరాక్షసః | స్వభవేనసమాగమ్యయయాంకాంప్రాయావృతః || ౨౦ || ఎవంతేరాక్షసానైవహరితాకవతేక్షణ | బహు
శస్సంయగేభగ్నాహతప్రవరనాయకాః || ౨౧ || అశిష్టవంతస్సేష్టంప్రతియోధ్యంభయోధిత్వాః || త్యక్త్యాంభాంకావస్తుంచాతా

సవ్యాఖ్యాసే - ఉత్తరశ్రీరామాయణే - నవమస్కంధః ,

తాత్పర్యవశంకయభివ్రేషనశ్చఃపరిగృహ్యసేవయశ్చక్రయద్వాప్రత్యాభావకశ్చిత్తేఽపిసాధనసంపరస్సప్రతిగృహ్యశ్చిత్తలిగృహంప
తార్కన్యే || శ్లో || నవరైఃపరిగృహ్యసిద్ధిపాతశ్చత్యే - నావరైఃపరిగృహ్యశ్చిత్తశ్చరే - అన్యేఽపిశ్చేతకరైఃపర్యవేషయోగశ్చత్యే - స
మప్యపకృత్యావస్థ్యుగభివ్రేప్రత్యాభ్యాసావస్థితోఽభిభవన్మక్రగృహ్యసీత్యర్థః || ౧౦ || త్వత్కార్యైకతే - త్వత్కార్యైకతేవవిభక్త
రభావః ౮ - యతితాతేకేతప్రయాసాః - ధర్మబుద్ధయఃవివాదాధర్మస్థిమితివివాదవంతః || ౧౧ || కన్యాసేత్సత్సద్భక్తిఃఖిత్తేమహా-
నన్ధాయతభిత్ || శ్లోసంయమితినన్ధాయితేభిరుపేక్షం || ౧౨ || వరణాసంపరమసిద్ధిఃసావేత్త్యావహారిఃపరిమితి || సంయోగావృత్తిఃకర్మ
మన్యాశ్చరీత్రతేనభవిష్యత్తేనకులప్రియంవింతా - త్రాంతంశవతిత్వః || ౧౩ || సాత్వమితి || సాత్వంవిత్తవంశజసేవస్త్వ
సేవసేనధర్మత్వేనవరయ || ౧౪ || ఈష్టాశ్చితి || కేష్టాస్త్రతాహయాద్విశోయంభనేశ్వరభిత్ || ౧౫ || వింశ్చిత్తేతి || తేనాత్మిత్రహా-
సేవస్త్రిహాత్రింశ్చరేవాసత్వః || ౧౬ || అపి - అత్వే - దారుణాంతంవేతాప్రహాఃపూరిత్యః - పృగౌరదాదువృత్తయ
జలమలరాత్రిమత్సేవ్యాత్సప్యమూలిన - పుత్రితలహుతోన - త్రాత్వేనపిదాతానావిరజేత్సత్త్యాశ్చయేనేత్యర్థః - వరణమలంకయ
పద్యప్రతిరంబుఖియన్యాన్యవరణభూమిభిశ్చతా || ౧౭ || అఖింతిత్ || అగుప్తాగ్రేణమమభూమింవిఖింతితోమధిగతే
సంధింభం || ౧౮ || సత్త్వ - సంకార్యమన్యాభిమన్యైయరిస్యహతోఽస్త్వమితిమయోగతా || ౧౯ || పిమ్మితి || మమలమగితం
త్రాతేయేయమగితంశ్చేద్యావతాస్త్వవచాకశ్చనమనంపిమ్మభావః || ౨౦ || స్వవక్త్యాశ్చమాహాంపిత్ || ౨౧ || సత్త్వ - తరణ
మగిమన్యతరణం || ౨౨ || తదిమమామితి || ౨౩ || స్రాశ్చేతి || దారుణా - హరన్వభావా - దారుణాభిసా - హరణంభా

పితృసంయమఃఖగహింసర్షపాంమానకాంతీశామ్ | నజ్ఞాయతేచకకఃస్యాంవతయేదితకస్యకే || ౧౦ || మా
తూఃఖలంపితృకులంయత్రిచైవప్రదియతే | ఖలత్రియంనదాకన్యాసంభోషాపృతిష్ఠతే || ౧౧ || సాతత్వం
మునివరం శ్రేష్ఠంవజాపతీకులార్ఘవమ్ | భజవీశ్రవనంపుత్రిపాలస్యంవరియస్సయమ్ | ౧౨ || ఈష
శాస్రేఘమ్యంపుత్రాఃపుత్రినసంభయః | తేజసాభాసస్మరంపమాయాదృశోయంధనేత్యంభః || ౧౩ ||
సాతురివ్వవనంపుత్రాకన్యకపితృగౌంవాత్ | తత్రగత్యవసాపథ్యాపిత్రాయత్రితిష్ఠతే || ౧౪ ||
ఏనస్త్రిన్నతరేరావపులస్యతనయోద్విజః | అగ్నిహూత్రమపాతీష్ఠవృతుభాక్షవపావకః | ౧౫ ||
అపిచిత్తృకుతాంవేదౌండాతుణాంపితృగౌంవాత్ | డిపస్యత్యాగ్రతస్త్రినసంభాధోముఖస్థితా || ౧౬ || వి
ఖంబయ హుభూ మిమంసంస్తూగ్రేణభామిని || ౧౭ || సతుతాం ప్రేక్ష్యసుశ్రోశోపూర్ణాచంద్రసిభావ
నామ్ | * || అల్పవీర్షనమోదారోదీప్యమానాంస్వతజపా | భక్తైకస్యాసిమహితాకుతోవాత్సల్యహం
గతా || * || కంకార్యంకస్యవాహేతోస్సత్యతోబ్రాహ్మణోభవే || ౧౮ || ఏవముక్తాతుపాకన్యాకృ
తాంజలభక్తాత్రివీర | * || అత్తప్రభావేనమునజ్ఞాతుమహంసేమేయతమ్ || ౧౯ || కంతుమాంపద్ధిబ్ర
హ్మషేణానవాత్పిభురాగతామ్ | * || కైకసీనామనామ్నూహంశేవంత్వంజ్ఞాతుమహంసే || ౨౦ ||
సగుగజ్వాముదిధ్యుగనంవాకృమేరువావచమ్ | * || విజ్ఞాతంతేమయాభద్రేకాగణంయన్తనోగతిమ్ ||
౨౧ || సుతభిలాషామత్రప్రేమత్రమాతంగగమిని || * || దారుణాయాంబువేదాయాయస్తాత్రిన్సం
మాముపస్థితా || ౨౨ || శ్రుణుతస్తాత్పుత్రాభద్రేయాదృశాగజనయవ్యసే | * || దారుణాదారు

విష్వక్తవ్యమృత్యుమేవశ్రుతఃకాయః॥ నశ్నాయతక్షణం॥ ౧౦॥ అక్షరణానంతరమపివ్యమృతమృత్యోఃకన్యాయోవిత్వాహ-
మమృతిః॥ నరశస్తావ్యవృత్తిభిక్షకమన్యావృతిశ్రుతంకౌశల్యవ్యతిరేకులక్రయంవిరామలమేవసాధావలత్యక్షః॥ ౧౧॥ విరన్వన్తి
వి॥ ఉపాదిభక్తః॥ ప్రభోమేగ్నియోహక్రంభ్యతవాదిత్యధః॥ ౧౨॥ అవిచిత్రేతి॥ తిక్కగౌరవాత్ - తిరవిమామనానాత్ - చరణా-
ధోముఖిచరణాభిమహాధోముఖివిలంబితిదింతానాధావః॥ ౧౩॥ అబ్రవీతి॥ చురతఃస్తాత్తేజోరశింశార్యంయూతకర్తవ్యం - కన్యహ-
తోః - కస్తేతయోజనాం॥ ౧౪॥ విశమితి॥ మేవంత్యక్ష్యక్షకత్యాగిహాసిత్వం॥ ౧౫॥ తిప్తవక్త్రంజ్ఞానావనితమిహసా-
భయతావక్త్రముచితమహాసిత్వః॥ ౧౬॥ నర్సితి॥ కారణమగమనకారణం॥ ౧౭॥ శరేణవాః - సుతేతి॥ ౧౮॥ శ్రుణ్వీతి॥

రాక్షసరూపఃప్రియా యేమంతాః || ౨౪ || భగవన్నీతి || భగవత్ప్రస్తుతాదినస్త్యుక్తకృతాఃపుత్రాస్త్యుచ్ఛాదిత్యుక్తకృతాః
 పుత్రాఃకంప్రపాదంకర్తృమహాసీత్యన్వయః || ౨౬ || పశ్యదగతి || పశ్యదుఃకంఘోషమహావలంబామరూపాఃకర్తృత్వాశేలికశంఖయః ||
 ౨౯ || తస్మిన్నీతి || సజ్జ్వాలకంఘోఃజ్వాలారూపాస్సాంతకాంతకంఘోః || ౩౨ || అతేతి || దశగ్రీవఃకామరూపత్వాచ్ఛాంతకంఘో
 రాహుపితృకృత్యంద్రికజత్వంచాప్యేకబోధ్యం || ౩౪ || తస్మిన్నీతి || అంతరీక్షేనాధుసాధ్యునివాక్యంచతదానీదితిశబ్దః || ౩౬౪ || తావి
 తి || తత్త్రయహరణ్యేపితువిశ్రవసప్రశ్రవహరణ్యే || ౩౭౪ || కుంభకణఃకణితి || నిత్యానంతపుష్టియదపిభక్షణకథాన్విపిసంతుష్టః ||
 ౩౮౪ || విభీషణఃకణితి || స్వాధ్యాయనియతాహరఃస్వాధ్యాయనియతోనియతాహరశ్చేత్యుక్తః || ౪౦౪ || పుత్రేతి || అత్తానమీదృశంశ

కాకారాదారుకాభిజనప్రియాః | ప్రపదిష్యసిమ శ్రోణీరాక్షసాః మా రకర్షణః || ౨౩౪ || సా
 తుతద్వచనం శ్రుత్వాప్రసేవత్యాబ్రవీద్యచః || ౨౪ || భగవన్సీన్దృశాఃపుత్రాస్త్యుత్తమాంబ్రహ్మ
 వాదినః | నేచ్ఛామిమదుగాచారాః ప్రపాదంకర్తృమహాసే || ౨౫ || కన్యయాత్యేవముక్తస్తువిశ్ర
 వామునిపుంగవః | ఉవాచకైకసీంధూయఃనగాణేందునివరోహిణీమ్ || ౨౬ || పశ్యిమోయస్తవసుతో
 భవిష్యతిశుభాననే | మమచంశామహావపురహాత్మాచనసంశయః || ౨౭ || ఏవముక్తాతుసాకన్యాగా
 మ్మకాలేనకేవచిత్ | జనయామాసభీభర్తృంరక్షోదూచంసుదారుణమ్ || ౨౮ || దశగ్రీవంహహదంపు
 నీలాంజనచయోపమమ్ | కాంమో వ్యంవింశతిభుజాహవ్యంధీప్రమూర్ణజమ్ || ౨౯ || తస్మిన్జాతే
 తుతత్కాలేసజ్జ్వాలకంఘోః || ౩౦ || కన్యాదాత్వాచసన్యానిమండలానిప్రచక్రముః || ౩౧ || నవమక
 రుధిరందేహీమేహాశ్చవిరజఃస్వనాః | ప్రబధానచమార్యోవైమహూలాఃశ్చపరకాభవి || ౩౨ || చ
 కంపేచగభీచైవవపుర్యాతాస్సుగారుణాః | అత్యోభ్యంతుభిశ్చైవసముద్రస్పరితాంవలిః || ౩౩ || అథ
 నామాకతోత్తస్త్వపితామహసమపితా | దశగ్రీవఃప్రమాతోయందశగ్రీవోభవిష్యతి || ౩౪ || తస్యత్వనం
 తరంజాత్యంకుభాఃకోమహాబలిః | ప్రమాణాద్యస్యవిపులంప్రమాణంనేహవిద్యతే || ౩౫ || తనశ్శూర్ప
 ణచానానుసంజ్ఞేచిత్తాననా | విభీషణశ్చైవధర్మాత్కైకస్యాఃపశ్యిమస్సుతః || ౩౬ || తస్మిన్జాతేమ
 హాసత్తేపుష్పవహంపహతహ | నభాస్థానేదుందుభయోదేవానాం ప్రాణదఃప్రణా || ౩౭ || వాక్యం
 చైవాంతరీక్షేచసాధుసాధ్యునిశ్చతా || ౩౮౪ || తాతుతగ్రమహాకన్యేవపుత్రాతేమహూజరాః || ౩౯ ||
 కుంభకణఃదశగ్రీవాలోకోద్వేగఃరారతా || ౪౦౪ || కుంభకణఃప్రస్తుతమహావీర్యధర్మకవశ్య
 లాః || ౪౧ || త్రైలోక్యనిత్యానంతపుష్టోభక్షయ్యేవిచచారహ || ౪౨౪ || విభీషణపుత్రాత్పానిత్యం
 దమేవవ్యవస్థితః || ౪౩ || స్వాధ్యాయనియతాహరఃపాదజితేంద్రియః || ౪౪౪ || అగ్రైశ్రవణోదే
 వస్త్రరాతేనకేవచిత్ || ౪౫ || అగ్రఃపిశరద్రష్టుంపుత్యేకదశేన్ద్రుకః || ౪౬౪ || శందృష్టాకైకసీత
 శ్రజ్వలంతమితేజసా || ౪౭ || అన్యరాక్షసీతశ్రవశగ్రీవమువాచహ || ౪౮౪ || పుత్రవైశ్రవణంప
 శ్యత్రా తరంతేజసావృణమ్ || ౪౯ || త్రాతృభావేసమేచాపివశ్యాత్వానంశ్యమిన్యతమ్ || ౫౦౪ || ద
 శగ్రీవతథాయత్నంకురుమ్నామితచిత్తమ్ || ౫౧ || యథాత్వణపిమేపుత్రభవవైశ్రవణోపమః || ౫౨౪ ||

దారుకాఃక్రూరస్వభావాః - దారుకాకారాఃక్రూరనేషుః - దారుకాభిజనప్రియాఃదారుకాభిజనేప్రారంభరాక్షసగు
 ప్రియాంయేమంతాః || ౨౯ || తస్మిన్నీతి || సజ్జ్వాలకంఘోఃజ్వాలారూపాస్సాంతకాంతకంఘోఃశివాః - వృద్ధజంబుతాః || ౩౦ || వశమే
 తి || దేవకపరావ్యవహః || ౩౩ || తస్యన్వీతి || యస్యప్రమాణాద్యపులంప్రమాణం - నేహవిద్యతే - నైవాస్మిప్రమాణాతేష్టితిశబ్దః ||
 ౩౬౪ || తావితి || తత్త్రయహరణ్యేపితురాశ్రవహరణ్యే || ౩౮౪ || విభీషణఃకణితి || స్వాధ్యాయం - నియతం - అహరహరిం సాన్తి

[illegible][illegible]

❖❖❖❖❖ ❧య్య తరశ్రీరామాయణే- నవమస్కంః. ❖❖❖❖❖

అథా బ్రహ్మసింహాసుకథంతే భావంతేన | కీర్తనంతుతాబ్రహ్మకన్యసైలమహాబలిః ||
 ౧ | అకన్యస్తప్తప్రతీత్రక్రామంసుప్రీతమానమ్ | తాంస్తాదనఃపిఠేస్త్రభాతరసేనమామి
 తః || ౨ | కుంభకణఃప్రత్యోయన్తోనిత్యంధమాతథేఢిఃతతావగ్నిస్త్వకాలేకుంభాగ్నిఃపరితస్థితః || ౩ ||
 మేఘాంబుద్ధివర్షానుమీదాననునెనత | నిత్యంచగిరికాలేతలబధ్యప్రతీత్రయః || ౪ | ఎవంవర్ష
 సహస్రాణివతస్యాతివక్తవాఃప్రయోగమానస్యస్త్వేభిఃప్రత్యవృత్ || ౫ | శిఖిణస్తదమా
 త్వానిత్యంధమావరన్య విఃపంచవర్షసహస్రాణిపాదైవేకేతస్థివా || ౬ || సమాప్తేయమేతస్యనన్య
 తుత్వాస్సరోగణాఃపవతపుష్పంవర్షంచతుభిఃతాత్వాపిదేవతాః || ౭ || పంచవర్షసహస్రాణిసార్వం
 తైవాన్వవతఃతతస్థావిధ్వంశిరోబాహుస్సాన్విత్యాయపుతమానః || ౮ | ఏవంశిఖిణస్యాపిస్వగ
 న్ధేవేననంతసే | వత్వర్షసహస్రాణిగతానియతాత్వః || ౯ | దశవర్షసహస్రాణినివాహరోద
 శాననః | పూర్ణేవవర్షసహస్రేతుశిరశ్చాగ్నిజాహవనః || ౧౦ || ఏవంవర్షసహస్రాణివతస్యా
 తివక్త్రముః | శికాంసవచావ్యవృత్తిష్టానిహుతాశనమ్ || ౧౧ || అథవర్షసహస్రైశుదశమేదశమం
 శిరః | ఇన్దుకామేనశగ్నీనేప్రాప్తస్తప్తప్రీతామహః || ౧౨ | పితామహస్సుప్రీతసానిధంత్వేవైరుపస్థ
 తః | తవతావదగ్నీనప్రత్యోన్యస్త్వభ్యభాషత || ౧౩ | శీఘ్రంవరయధనఃజ్ఞానిర్యోయైభికాంక్షితః | తం
 తేకామంకరోన్యద్యనన్యథాతేవోరీత్రముః || ౧౪ || అథాబ్రహ్మగ్నీవఃప్రమాప్తేనాంతరాత్మనా | ప్రణ
 క్యశికపాదేవంహమహాద్వయాగిరా || ౧౫ | భగవంప్రాణివానిత్యంనాన్యత్రిశీరణాద్భయమ్ | నా
 స్మిన్ముక్తుసముగ్ధ | శురమరత్యమహంవృజే || ౧౬ | ఎవముక్తస్తథాబ్రహ్మదశగ్నివమువాచహ | నాస్తిస

[illegible]

యా న్యక్కుభావకోదియ్యతేక చ్యుతి || ౨౪ || అన్యంవరంవరతవామిత్వక్రంతమహావంశతభిః|మనస్సాన్యభృశ్యే తరూకారత్ర
 వ్యంభరభిక్షమాత్రే గభవత్సరి || ౨౫ || భగవద్వితి | శాభగవక్తాలోకగురుః | ఉత్తరైశ్చైతాతాభవాత్ మన్యంప్రీతిః| పిదవ వాచం
 కృతకృత్యోస్యే సర్వగుణః|బుధాభిశావ్యంభాస్యవ్యవృత్తి తేరవశరవృదుమభావాభవత్సర్వ || ౩౦ || అథానయతిప్రీతేనప్రసన్న
 సత్త్వయావశ్యంకర్ష్యోదారవస్యప్రదారంవరంక్రుత్వత్వాహవరమాపదిత్వాది - శ్లోకవ్యయమికంవాక్యం - వరమావధిరస్యసాసారక
 వ్యంవారతః|వరమావధంప్రాప్తస్యాపిమన్యధర్మసారాయణిమితభావే || ౩౧ || రామోగ్రహవాక్ తర్వభివ్యతేరత్రిధర్మచరణాదా
 యాః - అప్యథాసాసాభవతిధర్మస్త్వేనైవవారక్త్యంసార్వత్ - అశీతీంశద్దురూపదిశావిహిసర్వభావః - బ్రహ్మప్రతిష్ఠావిధాన్
 విరహ్యగమ్యశేషబ్రహ్మవిద్యాద్విప్రతిబంధకనివృత్తియే విలగ్నాభాయతంతంధర్మలభావయేపాలయే || ౩౨ || ఏషభి త || వరమా
 దాంవరమాదాం - ఈశ్వరస్యవరస్యవరమపిత్వస్వయమపివాచి || ౩౦ || యన్నాదితి | రాక్షసయనాదాంస్యాపిలతాధర్మ
 బుద్ధిరణజాయితీతిః|ప్రరామమనంబస్వ - తదదామ్యవమప్రాధికమయరత్వం బ్రహ్మాణస్స కాధార్థ్యబలబలంబిభిజ్ఞసంసమ - మన
 యాదిభోవాసనంబస్వభావాభవిమిలభ్యం || ౩౩ || సతావధితి || ఏషదుర్బలిప్రీతాలోకాప్రాశయితీవాసి || ౩౪ || తదవ

వామరత్వం తేవరమన్యవ్యసంప్రసమ||౩౧|| ఏవముత్తరదారామబ్రహ్మణాలోకకర్తృణాభిశ్రీపథ
 వాచేష్యతాంజలింభాన్తరిః || ౩౨ || సువంశానాగయత్సాణాదైత్యదానవరితినామబ్రహ్మహం
 ప్రజాధ్యక్షదేవతానాంవశాత్సత || ౩౩ || సహిదింతామమాన్యేషు ప్రాణేషుమరపూజితైశ్చబ్రహ్మ
 తాహతిమన్యే ప్రాణేనామానుమాదయః || ౩౪ || ఏవముత్తరస్యధర్మాత్వాదిత్యేవేణరిత్యువా
 ఉవాచ వచసః తదస్మదాదేవేపితామహా || ౩౫ || భవన్యత్కేవమేతేవచ్యోరాక్షసపుం
 గవ | ఎవముత్తరస్యతారామదశ్రీవంపితామహా || ౩౬ || శ్రుణుచాపివరోభూయఃపిత
 స్సౌహృదభూమమ | హుతానియానిశివాణిపూర్వమగ్నోత్పియ్యాని || ౩౭ || పునస్తానిభిష్యం
 తిత్యైవతవరాక్షస | వితరామిహాతేనామ్యవతంశాన్యం దురాసదమ్||౩౮|| ఛందరిస్తవహ
 వంశమనసాయద్యధేషిరిమ్ | భవిష్యతిసంశేషానామద్యరాత్వవరాక్షస||౩౯|| ఏవంపితామహా
 క్తస్యదశశ్రీవస్యరక్షసః | అగ్నోహుతానిశివాణి పునస్తామ్యక్తితానివై || ౪౦ ||
 ఏవముత్తరస్యతారామదశ్రీవంపితామహా | విభిషణమభోవాదవాక్యం|లోకపితామహాః
 ౪౧ || విభిషణస్త్వయావత్సర్వసంహితబుద్ధినా | పరితుష్టాన్తధర్మాత్వేవరంవరయన్వత || ౪౨
 విభిషణస్తదర్మాత్వావశంప్రాహనాంజలిః | వృతస్సర్వగుణైర్విత్తింశద్దమారశ్శేభిత్వథా || ౪౩ ||
 భగవత్కృతకృత్యహంయైలోకగురుస్వయమ్ | ప్రతేనయదిదారత్వ్యేవరోమేప్రణమన్వత ||
 ౪౪ || వరమావధిరస్యాపిధర్మమమితభావే | అశీతీతవబ్రహ్మస్సంభగవత్ప్రతిభామమే ||
 ౪౫ || యాయామేజాయతేబుద్ధియేషుయేవాన్త్రమేషుచ | సాసాభవతుథమిహాతీతతుధమణంసహ
 లదే || ౪౬ || ఏవమేవరమోదారవరః|వరమగోమతిః||సహిధర్మాభిరక్తానాంలోకేతీతవనరుభాభమ్||
 ౪౭ || పునఃప్రజాపతిఃప్రీతోవిభిషణమువాచహ | ధర్మివత్త్వస్వయథావత్సరథాప్రైరద్భునిష్యసి||౪౮||
 యస్మాద్రాక్షనయోనోతేజారస్యామిత్రనాశన | నాథమేజాయతేబుద్ధిరమరత్వందదామితే||౪౯||
 ఇత్యుక్తాసుంభాకణాయవరందామమస్థిరిమ్ | ప్రజాపతింసరాస్సర్వేవాక్యంప్రాణలయోబ్రు
 వత్ || ౫౦ || సతావత్యంభకణాయప్రదారేవ్యవరత్వస్వయాజానీషేషాయథాలోకాప్రాసయ
 త్యేషుమమతిః||౫౧|| నందనేషురసస్సప్రమహేంప్రానుతరాదశ|అనేనభక్షితాబ్రహ్మణుమయో
 మానుషాస్తథా||౫౨||అబ్ధవరపూర్వేణయత్కృతంతాక్షసేనతుతద్యేవవరబుధస్యాద్భుతయేద్భవనత్ర
 ౫౩ || శ్లోకవ్యయమికంవాక్యం - బ్రహ్మప్రతిష్ఠాప్రకటంప్రకటయే - వాలమయం || ౫౪ || వరభాషణేనతి|వాహః - అభాగం

[illegible]

యమ॥౩౯॥పరవ్యాజేనమోహమాస్మదీయతామమితప్రభః॥లోకానాంస్వప్రచైచంస్యాద్భువేదస్యచ
సమ్యక్తిః॥౪౦॥ఏవముక్తస్సురైర్బ్రహ్మవింతయన్మనఃసభవః॥చింతితాహంసతస్థేస్యహావ్యంజేషీ
సరస్వతీ॥౪౧॥ప్రాంజలిస్సామితావ్యంశ్చప్రాహవాక్యంసరస్వతీ॥ఇమమప్యాగతాదేవశం
తార్యంకరవాణ్యహమ్॥౪౨॥ప్రజాపతిస్తుతాంప్రాప్తాంప్రాహవాక్యంసరస్వతీ॥వాసిత్వంరా
క్షసేంప్రాశ్నేభవనాద్దేవకేషిన్తా॥౪౩॥తథేషుక్త్వాప్రసీద్ధాప్రజాపతిరథాబ్రవీత్॥కుంభ
కణామహాబాహుమావరంపరయయోహుతః॥౪౪॥కుంభకణాశ్రుతద్వాక్యంశ్రుత్వావచనమబ్ర
వీత్॥స్వప్నంసంహాణ్యనేకాదేవదేవమమేషిన్మమ్॥౪౫॥ఏవమస్త్రీతితంహోక్త్వాప్రాయాశ్చుం
హ్యేనురైస్సనమ్॥దేవీసరస్వతీప్రవరాక్షసంశంజహాన్మహాభువః॥౪౬॥బ్రహ్మజానహాదేవేముగలేమవ
సభాస్థమమ్॥ఏముగలేనాసరస్వత్యాస్యాస్యాంజాలనతోగతః॥౪౭॥కుంభకణాశ్రుతద్వాక్యాదింత
యాహుసవఃఫలః॥ఈశ్వరశేషునంవాక్యంతుమాన్యవరవాత్ప్రయమ్మరూ॥అహంవ్యామోహితో
జేతైరితిమయేంధాగతైః॥ఏవంబ్రహ్మగాన్పరైర్భ్రాహ్మణీభ్యుచితేభవః॥ః॥శ్చేహ్యైకవనంకావ్యతస్ర
తేస్యసకాత్పుమమ్॥౪౮॥

[illegible]

ఘనానీవరలభాత్ ప్రజ్ఞాత్వైతాన్నివాదగాః । ఉపవిత్తధ్యయంత్యక్త్యాపాదగమరసాత
 లాత్ ॥ ౧ ॥ గూర్ణీశ్వప్రహస్త్యభిరూపాఃసామవానరః । ఉపవిత్తాగమరసభావ్యవివాదప్ర
 తకమః ॥ ౨ ॥ సునానీవదైస్సగంధ్యహిరాక్షరపుంశునైః । అభిగమ్యతగ్రీరంపరివృత్తేవమబ్ర
 ిత ॥ ౩ ॥ దివ్యాప్తేషుస్థింస్రావ్య్వింశతీయంశనోరథః । వాస్తవ్యగ్రీభవనశ్రేష్ఠాల్లభవావర
 ముశ్శమమ్ ॥ ౪ ॥ యద్యుక్తేవయంలంకాంత్యక్త్యాతారసామమ్ । నిర్గతమౌనహాపా
 ాహవానహాన్యకృతంభయమ్ ॥ ౫ ॥ అనకృత్యయాద్వీతాఃపరిశబ్దస్వమాలయమ్ । స్త్రీతాప
 హితాస్సర్వేప్రజ్ఞాస్థిరారము ॥ ౬ ॥ అన్తదీయావలంకయంనగరీరాక్షసోదిత ॥ ౭ ॥ వేతానా

[illegible]

తేయద్విష్ణుభయనిమిత్తకర్తృభావః - యద్భయంసోస్మాకంకరం || ౬ || అస్తదీయతి || నివేతాఅధిష్ఠితా || ౯౪ || అథైతి || నాహవాని
 ద్వనిరళవంపక్తునాహవానిత్యభావః || ౧౪ || అదితిశ్చైతి || అదితిదితిభిన్నాదభిన్నాన్యతేనహితేనాపేదవస్యేరానుగతేభూత్వాకశ్యవస్య
 త్యేలభావాదితీతః || ౧౬ || దైత్యానామితి || తేదైత్యాఃశ్రవణజ్ఞానోభవత్ || ౧౭ || నిహత్యైతి || ఉద్భాద్విష్ణునాహవానైత్యా
 చ్యుతి || ౧౮ || నైతదితి || వివర్యయంత్రాత్పట్నోహరూపం || ౨౦ || శబ్దైతి || తస్మిన్నహనిత్రహస్తోపదేశదిగవివ - వశంబంధాసమి
 నంబం || ౨౧ || త్రిహుటస్థైతి || త్రిహుటస్థోభూత్వాత్రహస్తంహత్యేనప్రేమయాహుత || ౨౩ || ఇయమితి || త్వయానివేతాధిష్ఠి
 తాయదిభావానోపద్యాత్రిణామమప్రీతికృతాభవే || ౨౭ || సవనిమితి || విహసనోయద్భువీతిగర్వవనంకుమమభూత శ్రూ
 మితిసంబంధః || ౨౮ || తేనీతి || భువభూర్వంరాక్షసైభూతైసహేతునాసాంప్రతందియతాం - సోయమభోలాజ్ఞాప్యతే || ౩౩

త్రాధనాద్యయేణధీమతా || ౭ || యనినామాత్రశక్యంస్యాత్సామ్నాదానేనవానస్థు | తరసావాసు
 హావాహూప్రత్యానేతుంకృతంభవేత్ || ౮ || త్వంతులః కేతవరస్సానభవిష్యసినవంశయః || ౯౪ ||
 త్వయా రాక్షసవంశోయంనిహగోష్ఠివముద్వృణః || * || సర్వేహంసఃప్రభుత్వైవభవిష్యసినహాబల ||
 ౯౫ || అథాబ్రవీద్యశ్రీహోమాతామహముచస్థితమ్ || * || విత్రేకోగురురస్మాకంనాహవానివక్తుమీచ్ఛ
 శమ్ || ౧౦౪ || సామ్నాపిరాక్షసేభద్రేణప్రత్యాఖ్యతోగరియ్యసా || * || కిందిన్నాహతదారియజ్ఞా
 త్వాతస్యవికీర్షణమ్ || ౧౦౫ || కస్యవిత్వళకాలస్యవపంతంరావణంతతః || * || ఉక్తవంతంతథావా
 క్యంతతశ్రీవంనిశాచరః | ప్రహస్తఃప్రతీతంవాక్యమిదమాహుసకారణమ్ || ౧౩ || దశశ్రీవమహం
 బాహూనాహవాస్త్యవక్తుమీచ్ఛమ్ | సౌభ్రాత్రంనాస్తిహూరాణాంశ్రుణుచేదంవచోమమ ||
 ౧౪ || అదితిశ్చదితిశ్చైవభాగిన్యోపహితేహితే | భాత్యేపరమహుష్యాకశ్యవస్యప్రజావతేః || ౧౫ || అ
 దితిజననయాహుతేవాంప్రీతువసేర్వరాత్ | దితిస్త్యజనయత్పుత్రాకశ్యవస్యాత్సేనంభవాత్ ||
 ౧౬ || దైత్యానాంకలగర్వజ్ఞపురియంసవనాణవా | సవర్వతావహీపీగతేభవత్ ప్రభవిష్టవః || ౧౭ ||
 నిహత్యతాత్మసంసంఘ్నానాప్రభవిష్టనా | దేవానాంవశమానీగంప్రలోక్యమిదమవ్యయమ్ || ౧౮ ||
 నైతదేకోభవానేవకరిష్యతివివస్యయమ్ | సురాసురైరాచరితంశత్రు - దుష్టవచోమమ || ౧౯ || ఏవ
 ముదైదశగ్రీవఃప్రహృష్టేనాంతరాత్తనా | వింతియత్వాముహూర్తంనైబాధమిత్యేవసోబ్రవీత్ || ౨౦ ||
 సతుతేనైవహాషేణతస్మిన్నహనివీర్యవాత్ | వసంకౌనతశ్రీవస్సహత్రైఃకుణదాచరైః || ౨౧ || త్రి
 హుటస్థసతుతదాదశశ్రీహోనిశాచరః | ప్రేషయామానహత్యేనప్రహస్తంభాక్యభోవిదమ్ || ౨౨ ||
 ప్రహస్తశీఘ్రంకధ్వంబ్రాహ్మినైర్ | ఋతపుంగవమ్ | వచసామమవిద్రేకోసామపూర్వమిభవవః ||
 ౨౩ || ఇయంలంకాపురిరాజా రాక్షసానాంమహాన్యనామ్ | త్వయానివేతాసామ్యనైజ్యమ్యక్తంతవానస్థు
 ౨౪ || తద్భవాణ్యదిసోహ్యదగ్ధద్యాసతులవిక్రమ | కృతాభవేన్యమప్రీతిగర్వత్యైవానుపాలితః ||
 ౨౫ || సతుగత్వాపురింలంకాంధనదేనసురక్షితమ్ | అబ్రవీత్పరమోధారంవిత్తపాలమిదంవచః || ౨౬ ||
 ప్రేషితోహంతవత్సా త్రాదశశ్రీవేణువ్రత | త్వస్సమీపంకుహాబాహూనర్వశస్రభృగాం
 వర || ౨౭ || తచ్చూయతాంమహాప్రాజ్ఞసర్వశాస్త్రపితారద | వచనంమమవిద్రేకయన్మృపీతదశాననః ||
 ౨౮ || ఇయంకలపురిరమ్యా సుమాలిప్రముఖైపురాభుక్తపూర్వావిశాలాక్షరాక్షసైభూమివిక్రమైః ||
 ౨౯ || తేనవిజ్ఞాన్యతేసోయంసాంప్రతందిత్రవాన్జితదేమాదీయతాంతాయాచరిస్తస్య సామతః ||

కుంయదినామశక్యంస్యాత్తదాశకాశ్యంభవదీత్యభావః || ౧౪ || అదితిశ్చైతి || సహితేహితే - సోన్యన్యసుగతే || ౧౮ || నైతదితి || వివర్యయ
 త్రాత్పట్నోహరూపం - సురాసురైరాచరితంహాగం || ౨౦ || శబ్దైతి || తస్మిన్నహనిత్రహస్తోపదేశాహనివనం - నైస్సౌతకవచం || ౨౧ ||
 త్రిహుటస్థైతి || త్రిహుటస్థోభూత్వాత్రహస్తంహత్యేనప్రేమయాహుత || ౨౩ || ప్రహస్తేతి || నైర్ఋతపుంగవం - సువేరం - లంకాయా

విభక్తమితి || కుమరాభ్యంవశుచత్వయోఽవిభక్తమస్తి స్మరితేషః వివర్త్యతీయ మపివశమే || ౩౭ || ఖగ్నీవభితి || విభక్తాక్షోక్త ఇతిసంధి
 రాహుః || ౩౮ || సభితి || ధ్వంసవేద్య ప్రభవ్యవ్యాయమన్యోబాధ్యసభిత్వభాః || ౩౯ || వరప్రదానాది || కుమరాపాదతత్త్వాభ్యుదయ
 కాంక్ష్యాదితిశేషః || ౪౦ || తస్మాదితి || నివాహాణంవివేకయపురమితిశేషః || ౪౧ || తత్త్వేతి || సూర్య సంకాతః సూర్యవసంత్యైః ||
 ౪౨ || ప్రభావభితి || వివర్త్యవచనప్రత్యాసరావణిప్రత్యుప్తాత్మాభవతితిశేషః || ౪౩ || సూర్యేన్యాదిగోకర్షణయమేకంవాగ్ధే ||
 యతస్సన్త్యైన్యాంకతతోస్పృశ్యుశ్చతాంక్రమ్యభవద్ధృంప్రసహయేతిప్రభావోదారవస్తాంప్రవేశభిత్వభాః || ౪౪ || సభేతి ||
 నికామపూర్ణాభ్యంతరపూర్ణా || ౪౫ || భవేత్సభితి || శశివిమలేగిరాతైలాసే || ౪౬ || పురంధరస్వేవతదాలమరావతినిరుహతోయత్కః
 భగవోభంగాభావాదు || ౪౭ || ఇతి శ్రీ మహాభ్యుదయభాగవతవిరచాయాం శ్రీరామాయణతత్త్వదివికాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీరామాయణ
 ద్వాదశస్కంధః - వివాదశస్కంధః -

౩౦ || ప్రహస్తాదభిసంక్రమ్యదేవోవై శ్రవణోవచః || ప్రత్యువాచప్రహస్తంసంవాక్యంవాక్యవిశారదభి
 ౩౧ || దత్తామమేయంప్రతులంకాశూన్యానివౌచయైః || నివాసితేచ మేయత్యైదానమానాదిభీరు
 యైః || ౩౨ || బ్రూహిన్వనశగ్నిసంపురీతాభ్యంబయన్తను || అచాప్యైరన్తహోబాహూభంతుస్సరాభ్య
 ముకః || ౩౩ || అవిభక్తంత్వయాసాధణంరాభ్యంబయన్వాపిమేవసు || ఏవముక్త్యావనాభ్యత్యోజగామ
 పికురంతికమ్ || ౩౪ || అభివాన్యగురుం ప్రాహతావణస్యయదిప్సిగమ్ || ఏషతావదశగ్నివోహుతంప్రేషి
 తవాన్తను || ౩౫ || దీయతాంసగ్రిలంకాపూర్వంరయోగశాపితాన్యయాత్రయదనుష్ఠేయలతన్యూచ
 త్సుస్సవ్రతః || ౩౬ || బ్రహ్మపిఁద్యైస్వయన్తోసౌఖ్యేవామునిపుంగవః || ప్రాంజలింధనం ప్రాహత్రు
 యిపుత్రచవోమను || ౩౭ || దశగ్నివోమహాబాహుగుక్తవాన్తనుసన్న్యభోమయాదిభాన్తిరశ్వసీన్న్య
 హుగోక్తస్సుచుమః || ౩౮ || సక్రోధేనయూహోక్తస్వంసేవపునఃపునః || శ్రేయోభియంక్తంధ
 వ్యంబంబస్రంపుత్రచవోమను || ౩౯ || వరప్రదానాత్సంమూఘోమాన్యామాన్యాకానచుమః || నవే
 త్రినుమకాపాద్వప్రకృప్తిం దారుణాంకతః || ౪౦ || తప్తాన్తప్తనుహోబాహూతైలాసంధరశీధరమేనివే
 శయినివాసాధణంత్వత్కాన్తలంకాంసహుకః || ౪౧ || సత్త్వంసంధాగ్నిరన్యూనవీదాముద్రమానదీ || కాంచ
 నైహ్యుక్తసంకాతైఃసంకతైస్సంపుత్రోకకా || ౪౨ || సముదైగుప్తైరైవతథాన్యైస్సప్రసంగభిభిః || ౪౩ ||
 తత్రదేవాన్సగ్నంబవాసాన్సప్తగోరగకన్తన్యా || హోదశీలాసతతంబం || తేనర్వదాశ్రితాః || ౪౪ || సహి
 తుమంతవానేవవైరంధవదరక్షసాజానీషీయథాదేనలబ్ధఃపరమకోవరః || ౪౫ || ఎవముక్తోగ్నోన్యా
 తుతత్త్వసంపిగ్మకారతా || సదాశపుత్రాన్సూర్యస్సవాహవధసూగతః || ౪౬ || ప్రహస్తాదభిశ్రీనా
 గత్యావచనమబ్రవీత్ || ప్రహ్మప్తాన్యానుహంత్వాసంసహమాన్యంసహమాజమ్ || ౪౭ || శూన్యా
 సానగ్రిలంకాన్యత్వైన్యాంధనదోగతః || ప్రవేశ్యతాంసహస్మాభిన్వధనుంప్రతిపాలయ || ౪౮ || ఏ
 వముక్తోనశగ్నివైప్రహస్తేనహహోబలః || వేదశనగ్రింలంకాం ప్రాన్యభిస్సబలానుజైః || ౪౯ || ధనదేనవ
 రిన్యత్కాంసంవిభక్తనహహోబామ్ || ఆరురోహసజేవారిన్స్వగ్నందేవాధిసోయథా || ౫౦ || సచాభిషక్తః
 ణవాచవైస్తదానిదేశోయామాసపురిందశాననః || నికామపూర్ణాచబభూవాపాస్మీరినిశాచరైఃపిలబలా
 హవోవయైః || ౫౧ || ధశేన్వరన్త్యభివృద్ధాన్యకారవాన్న్యదేశయచ్ఛరీవిమలేగిరాపురీమస్వలక్ష్మతై
 భావనపరవైభాహి తాంపురందరస్వగ్నివయథానురావతిమ్ || ౫౨ ||

పూర్వస్థితమైయరాధిపత్యాత్ || ౩౭ || ఖగ్నీవభితి || విభక్తాక్షోక్తభిసంధిశ్చాంబవః || ౩౮ || సభితి || ధ్వంసవేద్య ప్రభవ్యవ్యాయమ
 న్యోబాధ్యసభిత్వభాః || ౩౯ || వరప్రదానాది || కుమరాపాదతత్త్వాభ్యుదయకాంక్ష్యాదితిశేషః || ౪౦ || తస్మాదితి || నివాహాణంవివేకయ
 పురమితిశేషః || ౪౧ || తత్త్వేతి || సూర్య సంకాతః సూర్యవసంత్యైః || ౪౨ || ప్రభావభితి || వివర్త్యవచనప్రత్యాసరావణిప్రత్యుప్తాత్మాభవతితిశేషః || ౪౩ || సూర్యేన్యాదిగోకర్షణయమేకంవాగ్ధే ||
 యతస్సన్త్యైన్యాంకతతోస్పృశ్యుశ్చతాంక్రమ్యభవద్ధృంప్రసహయేతిప్రభావోదారవస్తాంప్రవేశభిత్వభాః || ౪౪ || సభేతి ||
 నికామపూర్ణాభ్యంతరపూర్ణా || ౪౫ || భవేత్సభితి || శశివిమలేగిరాతైలాసే || ౪౬ || పురంధరస్వేవతదాలమరావతినిరుహతోయత్కః
 భగవోభంగాభావాదు || ౪౭ || ఇతి శ్రీ మహాభ్యుదయభాగవతవిరచాయాం శ్రీరామాయణతత్త్వదివికాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీరామాయణ
 ద్వాదశస్కంధః - వివాదశస్కంధః -

అభయం ప్రతిపత్తిః || ౧౦ || ౨ || అశ్వేతి || రాక్షసవంశస్థః || ౨ || కన్యామిత్రః || గతావేశాశ్చమిత్రశ్రీరామాయణమ్ ||
 వహాశిలాశాని - వతుషాశంభవద్విరహితవ్యకతమిత్యుత్తరశ్రీరామాయణమ్ || ౨ || తిలకి || హేమమయంసువర్ణాశ్రయరతి - మాయయామిత్ర
 నిర్భాగశత్రునిమిత్రం || ౧ || కన్యామిత్రః || కన్యామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || భర్తా రమణ || కన్యామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||
 తాదాపావ్యవహారికం ప్రాప్త్యే మానకాంక్షితామభిమానామయభిమానానామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || కన్యామిత్రః || అపావ
 హామాయం || ౧౦ || మాయామిత్రః || మాయామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || అభరావనస్యవ్యవహారికం మాయామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||
 హేమాయామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || మాయామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || మాయామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||
 భవముక్తి || కంబుమాయాశ్రయం మాయామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || మాయామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||
 తియ్యతి || వృతాభ్యంతర్యంత్రమిత్యుత్తరశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||

శ్రీరామాయణ - విశాదశస్టకం.

రాక్షసేంద్రీషికస్త్రుభాగ్యభాగ్యంహిసప్తదా | రత్యప్తదానంరాక్షసాభినివాసనమి
 తయత్ || ౧ || స్వపారంకాలకేయానిధానవేంద్రాయరాక్షసం | దదౌశ్రీరామణాంసానువ్యజ్ఞం
 హేమనామకః || ౨ || అశ్వతీశాస్త్రవ్యయంఽయోమృగయామటతేనృతం | తత్రావ్యతీశాస్త్రానామయం
 నామకతేనృతం || ౩ || కన్యామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || అపావహామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||
 వ్యవహారికం || ౪ || అపావహామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || అపావహామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||
 తంతుకావరణం | సూర్యశాస్త్రం మాభ్యాసేయభావంబ్రహ్మదంతుకం || ౫ || హేమనామకా
 తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౬ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౬ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౬ ||
 తమమిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౭ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౭ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౭ ||
 స్వయంహేమనామకంబ్రహ్మదంతుకంబ్రహ్మదంతుకంబ్రహ్మదంతుకం || ౮ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౮ ||
 దీప్తయాహిసప్తదాభిరతః || ౯ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౯ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౯ ||
 జగత్సామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || భర్తామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || భర్తామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||
 తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౧ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౧ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౧ ||
 త్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౨ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౨ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౨ ||
 తరం | సవంతేనృత మాభ్యాసేయభావంబ్రహ్మదంతుకంబ్రహ్మదంతుకంబ్రహ్మదంతుకం || ౧౩ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౩ ||
 వానితి | పవముక్తిప్రత్యక్షతేనృతమిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౪ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౪ ||
 తః | మునేవిశ్రవసేయస్త్రుభాగ్యభాగ్యంహిసప్తదా | రత్యప్తదానంరాక్షసాభినివాసనమి
 జగదానం || మహాపేద్యవ్యయంఽయోమృగయామటతేనృతం || ౧౫ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౫ ||
 యామానిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౬ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౬ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౬ ||
 త్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౭ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౭ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౭ ||
 కన్యామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౮ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౮ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౮ ||

శ్రీరామాయణ - ఉత్తరశ్రీరామాయణ - విశాదశస్టకం - .....
 ౧ || కన్యామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || కన్యామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || కన్యామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||
 భాగ్యభాగ్యంహిసప్తదా | రత్యప్తదానంరాక్షసాభినివాసనమి
 జగదానం || మహాపేద్యవ్యయంఽయోమృగయామటతేనృతం || ౨ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౨ ||
 యామానిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౩ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౩ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౩ ||
 త్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౪ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౪ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౪ ||
 తరం | సవంతేనృత మాభ్యాసేయభావంబ్రహ్మదంతుకంబ్రహ్మదంతుకంబ్రహ్మదంతుకం || ౫ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౫ ||
 వానితి | పవముక్తిప్రత్యక్షతేనృతమిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౬ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౬ ||
 తః | మునేవిశ్రవసేయస్త్రుభాగ్యభాగ్యంహిసప్తదా | రత్యప్తదానంరాక్షసాభినివాసనమి
 జగదానం || మహాపేద్యవ్యయంఽయోమృగయామటతేనృతం || ౭ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౭ ||
 యామానిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౮ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౮ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౮ ||
 త్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౯ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౯ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౯ ||
 కన్యామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ || తత్రామిత్రశ్రీరామాయణమ్ || ౧౦ ||

సంగ్రహము - తనకాశునామస్మిన్నై ॥ క్రియంకన్యసదీయతెరజాతామిదప్రవృత్త్యాన్యన్యకృతాబాహుప్రసక్తికృతానక
 కలవనూతరప్రజ్ఞానసత్వేత్యథాః ॥ ౨౦౪ ॥ అహమమితిబ్రాంకుయేతేత్యథాః ॥ ౨౦౫ ॥ ఏవమితి ॥ త్రాత్వభ్యంతమాపహర
 - చ్యుతవాత్ ॥ త్త ॥ ఉదాహరణిదిసాతాంతరల ॥ ౨౦౬ ॥ సరమాయావిభీకవత్తాన్యమానికృతి-వీరత్వీతి ॥ తదాస్యమానస
 రస్వీరత్వీతి ॥ తావమానసంబలదాగమమిత్తతః ॥ శకువక్యంభవవృత్తి ॥ ౨౦౭ ॥ మాత్రేతితత్వీతాయాఃకన్యాయాత్రంద
 ంత్రాత్వభ్యంతమాత్రాకన్యస్తేహేదనరమావధాయస్వేత్వకంతరస్యకన్యసరమాపహరవ - త్తమీదరాత్వత్వముః ॥
 ౨౦౮ ॥ జాతమాత్రేజీతి ॥ బలధరవఃబలధరానావః ॥ ౩౨ ॥ ఇతిశ్రీమహేశ్వరభగవదరవిధితాయాం - శ్రీరామాంబభర్తృ
 కన్యాయాం - శ్రీతత్త్వీరామాంబాన్యభ్యాయాం - ద్వాదశస్కంధః -

॥ బుద్ధిః ॥ లోకేశ్వరేణ బ్రహ్మకాండ్యుజ్జ్వలేషి తాహునిశీబృంభాద్విహవేనూపవతీమమవతీ ప్రాప్తా ॥ ౧ ॥ వినియత్రేత్యా
 భక్తకన్యయమేకంవాక్యం - విశ్వకర్మభి విశ్వకర్మప్రకృత్యావిస్త్రీణాంయోజనశతంవిర్యజ్ఞానవేదికఃపేతత సైర్విజ్ఞానాత్ - వివంగయ
 త్వాంబేక్షా సమంతాద్వ్యోజనాయతమిర్వక్తం - తద్విగుణజాననాయతమిర్వక్తాః - చోద్ధ్యం ॥ ౪ ॥ నైతాశ్చర్యత్యాదిక్లృక్తజ్ఞయమేకం

౪. * ప్రజ్ఞాల్ప తత్రైవాగ్నిమకరోత్పాదోసంప్రదామ్ | ౧౯౫ | సహితస్యమమారామశాపాధి
 జ్ఞప్తపోధనాత్ | * విత్వా తేనపాతకాతస్యప్రేకామహామలమ్ | ౧౦౫ | అమోఘాంతస్యకేంచ
 ప్రదహంరమాద్భుతమ్ | * విరణితపపాలత్వాంజస్మిన్వాల్లభ్యణయయా | ౧౧౫ | ఏవంసీకృత
 దారోవైలంకాయాళుశ్చరఃప్రభుః | * గత్వామనగరీంభార్యభ్యాతృభ్యాంసమపాహరత్ | ౧౨౫ |

పరీక్షనస్మహేహిమ్రంపత్రహ్నా లలితామతః ॥ * ॥ తాంభూర్యామంభకణాన్య తావధిస్సహకల్పయ
 త్ ॥ ౨౩౪ ॥ గంధర్వరాజస్యసుతాంహైలూపస్యనహత్తనః ॥ * ॥ సరమాంవాజగన్ధజ్ఞాంలలితభూర్యాం
 పభీదజః ॥ ౨౩౫ ॥ తీరేతురసోవైరుపంజజ్ఞేమానపస్యహి ॥ * ॥ పరస్పదమానసంతువప్యభేదదాగమ
 ౨౩౬ ॥ మాత్రాతురస్యోక్తస్యాయాస్మైహేమాక్రందినంపదః ॥ * ॥ పరీమావళాయస్యేతిత

స్వస్వరూపభవత్ ॥ ౨౬౪ ॥ ఏవంశక్యే తదా రాష్ట్రేనైవ రేతశ్చ కాక్షసః ॥ * ॥ స్వాంస్వాంభార్యాము
పాగమ్య గంధర్వాభవనందనై ॥ ౨౬౫ ॥ తతో నుండో దరీపుత్రం సేషునాదశజీజనత్ ॥ * ॥ నవవత్సర
జిన్నా మయిస్త్య భిరగ్రధీనుతే ॥ ౨౬౬ ॥ జాతవాన్త్రేణ హిపురాతేన రావణఘోషనా ॥ రుదతానుమ
హస్త్వక్తోనాదో జలగరోపవహః ౨౬౭ ॥ బద్ధీశ్చ తే చ సౌలంకాశస్త్వనాదేన రాఘవ ॥ * ॥ పితౌతస్యకతో

[illegible][illegible]

ద త్రా నీతరైతివతి || ౨౩ || దేవ్యాదివ్యప్రభావేనదగ్ధంసవ్యంమమేతుమమ్ | లేమధ్యస్థమిదోతి
పింగతత్వముపాగతమ్ || ౨౪ || రహోమానున్యద్విస్టాంకత్వాదస్యగిరేస్థుమోరూప్యంవదకతాన్య
స్థానమాధారంమహావ్రతమ్ || ౨౫ || సీమాప్రేమియితేతస్మిన్సత్రదేవోమహేశ్వరః | ప్రీతిఃప్రీతే
నమనపాప్రామాదాక్యామిదంత్రభుః || ౨౬ || మైంగీశ్వర్యయదవాప్రహిదేవ్యాదావనిరీక్షణాత్ | ప్రీ
తోస్తేరవధర్మజ్ఞతవపాతేనసువ్రత || ౨౭ || మయాచైతద్యతంబీణాంత్యయాచైవధనాధిప | తృతి
యఃపురుషోవాప్తియశ్చరేద్యతమీశ్వరమ్ | త్రూ || ప్రరంసునిశ్చయంహ్యేతన్తయాహ్మ్యత్వాదితంపు
రా | తత్సఖ్యంసయసామ్యురోచయస్వధనేశ్వర || ౨౯ || రవసానిజరైవైవసఖామమభవానభుః |
దేవ్యాగద్యంత్రభావేనయచ్చసవ్యంతేతుమమ్ || ౩౦ || ఏకాత్మిపింగళేవ్యేవంనామధాన్యతికాశ్వరమ్ |
ఏవంతేనసఖ్యంత్రంప్రాప్యానజ్ఞాంబవంతకరాత్ || ౩౧ || ఆగత్యచశ్రుతోయంమేతవపాపవిశ్చయః ||
౩౧౪ || తదభివీశ్వసంయోగాన్నివర్తకృతుకామకరాత్ || * || చింత్యతేహేవధోపాయపుష్పిశంస్తా
స్సునైవ్రవ || ౩౨౪ || ఏవముక్తదశగ్రీవః క్రుద్ధస్సంరక్తలోచనః | * || హస్తాదంతాశ్చసంపీడ్యవా
క్యమేతమవాచహ || ౩౩౪ || విజ్ఞాతంతేమయామాతవాక్యంయస్యప్రభావసే || * || నైరత్యమసి
నైవాపాభ్రాతానోనాసిచోదితః || ౩౪౪ || హితంనైవమమైత్తద్విప్రవిధితనతత్కః || * || మహేశ్వ
రసఖ్యంతుమాదాంనావయనేకైర్గ్రహ || ౩౪౪ || వచేదంతమనేయంమేయదేతద్వాప్తంత్యయా || * || య
దేతాన్తయాకాలంబూతతస్యతుమపికాతమ్ || ౩౫౪ || నహంతవ్యోగురుర్వ్యేష్టోమయామవితమన్యః
తే || * || తస్యద్విదానీంశ్రుత్వామేవాక్యమేవాక్యతామతిః || ౩౬౪ || గ్రీకలోకానసిదేవ్యామిదాహు
వీర్యమపాశ్రితః || ౩౭ || ఏతన్మువహకరమేవాహంతస్యైకస్యకువైకృతే | చతురోలాకపాలా
ప్రాన్మయిహ్యమియమతుయమ్ || ౩౮ || ఏవముక్తాక్షులంకేతోదూతంబుదేనజస్మివా | దహాభతుయ

పలుః || ౨౫ || వ్రతమతి || కోరయన్వస్సురుచింతకురు || ౨౬ || ఆగత్యేతి || ఆగత్యన్వస్సురుచాగత్య మేభవేనయన్ - ఆ భక్త్యవతాచావన
 త్వయః - శ్రుతిః || ౩౦౪ || తదితి || తదిభక్తత్వాదీతః - మంకుడువాదభక్తిస్య శ్రుతిమానాదాత్మికశుభం ద్వాప్నోతేనమద్రస్య || ౩౦౫ ||
 జ్ఞాతమతి || వాక్యంబిభాతమతి - వాక్యతాప్యత్వా కోరణభాతభక్త్యధః || ౩౦౬ || హితమతి || భనరమకోమేభిహితమతి బ్రువతి - ఏ
 ట్టిమే న హితం న శుభ మనుచి తం తేభ్యధః - హేమాధమ హేత్వ రతాభిత్త్యంత ద్భావలభంపత్రిం - తావయవేత
 ౩౦౭ || నవేదమతి || ఇదనమయః జీయం - యత్తయ్యాభివేదనాపితంతంపనమయః జీయమిభ్యధః || ౩౦౮ || నహంభ్యభితి || హ
 మహ్యాయం - నుకునహంభ్యభితి - పూర్వమేవమన్వతేన || ౩౦౯ || భావేభ్యైకకృతే సుమతిలాఽయతమతత్వాభావంహయత్రి
 ౩౧౦ || ౩౧౧ || విచితి || కర్మైకస్వకృతేభక్తప్రసంగభిశేషః || ౩౧౨ || విచమతి || విచరాభ్యైకమతిత్వధః || ౩౧౩ || ౩౧౪ || ఇతి శ్రీ గోవిందా

వ్యక్తయతిహః || ౧౮ || చాతానామితి || పృథ్విరేతేధావతాంయుషి సంగమం చదితి కాశే అంతరంధ్రాదుమచాశే సభిభావ || ౧౯ ||
 తేనతి || తేనపంచాధకంబికావ్య సయయేనప్రేణపతః పీడితోమానీనః - శ్రీరామ్య తలే సుతివివందాధానాం సమక్షరియో
 ధ్యానాంకంటిస్స చాతేతేసంతాధకంటకః || ౨౦ || తరతి || మర్యాదాంజనప్రవేశావధిం ప్రతిపః కాంతోరణాంతరంధ్రావ్యవ
 ధ్యం - అవిశ్రావణతిరేకః || ౨౧ || తరతి || ఛాతుప్రవైత్యిరతేల ఇవ || ౨౨ || శతి || తోరణేనతోరణాంజనంజన || ౨౩ ||
 తేనతే || ధస్తీకృతతమరితమాణీకృతతమరిత్యధః || ౨౪ || ఇతి శ్రీమహావ్యవధిభాగవతవిద్యాం - శ్రీరామాయణతర్వదిపా
 ధ్యాయం - ఉత్తరశ్రీరామాయణాధ్యాయం - చతుర్దశస్కంఢః - || ౨౫ || తరతి || తేరామసాః || ౨౬ || తాదితతి || తిస్సరిః శ్రీభిష్టా
 అశ్రుప్రకృతః || తితితి || లక్ష్యలక్ష్యుత్వామదిచారామాణిభక్తి || ౨౭ || తరతి || తేరామసాః || ౨౮ || తాదితతి || తిస్సరిః శ్రీభిష్టా

తలే || ప్రేక్షాశామ్యుషి సంభూనానభభూవాంతరందివి || ౧౯ || భగ్నాస్తేతాభూమలక్ష్మయతేం
 ద్రా || సుమహాబలా || ధనాధ్యక్షమహాబాహుః ప్రేక్షయామానయతకా || ౨౦ || పరస్మిన్
 తలేరామవిస్తేభాబలవాహనః || ప్రేక్షాన్యపరద్యక్షోనామ్నసంయోధకంటకః || ౨౧ || తేనచక్ర
 ణమారీచోవిష్టునేవరణేహతః || పతితోభూతలేనైలాక్షణపుణ్యధవగ్రహః || ౨౨ || సంజ్ఞస్తుముహూ
 తేనసవిత్రవ్యనిశాచరః || తంయతుంయోధయామాససభగ్నః ప్రమద్రువే || ౨౩ || తతఃకాంచన
 చిత్రాంగంక్షేపార్యరజస్వైర్మమ్ || మర్యాదాంప్రతిహారాణాంతరణాంతరమాణితే || ౨౪ || తం
 తురాజగదశ్రీవంప్రవిశోంధికాచరమ్ || సూర్యభానురితిభ్యాతోద్వారపాలాన్యవారయత్ || ౨౫ ||
 సవార్యమాణాయత్యేవప్రవేశనిశాచరః || యదాతువారితోరామసవ్యతిక్రమరాక్షసః || ౨౬ || తత
 స్తోరణముష్ణాట్మతేనయయేతాదితః || రుధిరంప్రప్రవేశాత్తైలాక్షణామప్రవైరివ || ౨౭ || శతైల
 శేఖరాభేతారణేనసమాహతః || జగమసత్తతంపీరివదానాన్యయింభునః || ౨౮ || తేనచతోరణే
 నాథయత్యస్తేనాభితాదితః || వాద్యశృతదాయతోభస్తీకృతసమస్తా || ౨౯ || తతఃప్రమద్రువున్న
 రేద్ధస్తావ్విరళః పరాక్రమమ్ || తతోనదిగః హత్వైవవిషణ్డయపీడితః || ౩౦ || త్వక్తప్రహరణా
 త్కాంతావణాదదరాస్తదా || ౩౧ || ఇత్తరశ్రీరామాయణే - చతుర్దశస్కంఢః - || ౩౨ || తరతి || తేరామసాః || ౩౩ || తాదితతి || తిస్సరిః శ్రీభిష్టా

తతి ప్రేక్షావత్ప్రేక్షాయతేం ద్రాంచనవాసైశః || ధనాధ్యక్షమహాయతుంమాణీచార
 మథాబ్రహ్మ || ౧౯ || రావణంహియతేం ద్రమవృత్తంపాపతేతస్మమ్ || శరణంభవవీరాణాంయత్యేతాం
 యుద్ధశాలినామ్ || ౨ || పవముక్తోమహాబాహుః శిభద్రస్సుమజాయః || వృతోయతనమాస్మై
 చతుభిః సమయోధయత్ || ౩ || తేగదాముసలస్తాస్తేశ్వక్తితోమరముద్దరైః || అభిముంగస్తదాయ
 త్యేరాక్షసాః త్సుముపాగ్రహన్ || ౪ || తుర్వంగస్తుమలయుద్ధంధారంత్యేన్యవల్లభుః || బాధంప్రయ
 చ్చస్సేన్యానిదీయతామితిభాగిణః || ౫ || తతోదేవాస్సుగంధర్వాః ఋషయోబ్రహ్మణాదివః || దృష్ట్వా
 తిస్తుమలయుద్ధరేవరంభిష్యయమాగమన్ || ౬ || యత్యేతాంతుప్రహస్తేనసాస్త్రనిహణంతైః || మ
 జాహుః || తేనాంధ్యంసహస్రసవరంహామ్ || ౭ || కుద్ధేనచతదాదీన్తాశ్చేవయయతుమ్ ||
 నిమేసాంధిరమాశ్రేణద్వేరహస్యేనిసాహితే || ౮ || క్వచయత్యేజావంయుద్ధంక్షయమాయాబలాశ్ర
 యమ్ || ౯ || సహాభ్యుదయాన్మతేనతేభ్యధికాయతి || ౧౦ || భూమాత్యేణసహాభ్యమాణిభక్తి
 మహాలే || ములేవంసక్రధాదాదితేవచకంపితః || ౧౧ || తతోగదాంపమావిధ్యమాణిభక్తి

తివస్త్వైస్సాంతభావ్యమితిశ్చియ్యద్ధంప్రేక్షాంప్రేక్షయామానసంభూనానభభూవాంతరందివితికాశే - అంతరంధ్రాదుమచాశే సభిభావ
 ధ్యానాంకంటిస్స చాతేతేసంతాధకంటకః || ౨౦ || తరతి || మర్యాదాంజనప్రవేశావధిం ప్రతిపః కాంతోరణాంతరంధ్రావ్యవ
 ధ్యం - అవిశ్రావణతిరేకః || ౨౧ || తరతి || ఛాతుప్రవైత్యిరతేల ఇవ || ౨౨ || శతి || తోరణేనతోరణాంజనంజన || ౨౩ ||
 తేనతే || ధస్తీకృతతమరితమాణీకృతతమరిత్యధః || ౨౪ || ఇతి శ్రీమహావ్యవధిభాగవతవిద్యాం - శ్రీరామాయణతర్వదిపా
 ధ్యాయం - ఉత్తరశ్రీరామాయణాధ్యాయం - చతుర్దశస్కంఢః - || ౨౫ || తరతి || తేరామసాః || ౨౬ || తాదితతి || తిస్సరిః శ్రీభిష్టా
 అశ్రుప్రకృతః || తితితి || లక్ష్యలక్ష్యుత్వామదిచారామాణిభక్తి || ౨౭ || తరతి || తేరామసాః || ౨౮ || తాదితతి || తిస్సరిః శ్రీభిష్టా

రకచ్చాన్యం నిరయగామిభవీష్యతి తేచివృశీమః | అతస్తాన్యం సకమభిభాషిష్యే | ఏవ ఏవావద్యుత్తామినిగింః | అవశ్యేయస్య
 యః || ౨౭౪ || ఏవముక్తా ఇతి || రావణవధిశంభావ్యాయామిత్త్యుత్తాః | తతపివవతనానంబరంబరధనదేనతాదితాఅనతాః | ముగీచ
 ప్రముఖాశ్చర్యేవిముఖాయాద్ధివిముఖాః | విశ్రుత్యుః || ౨౭౫ || తత ఇతి || తతస్తద్విద్రావణానంబరంబరేనధనదేన || ౩౦౪ || తత ఇతి ||
 రాక్షసేశ్వరో రావణః | నివాసాధననివాసాయురూపాణాం శరహిహస్త్రం చ కార || ౩౦౫ || కూపాశ్చాపవ్యామ్ర ఇతి || ౩౩౪ || బహూషి
 తి || బహూభిః ప్రవహేదీచకరోతిప్రతాప్యేవద్యశ్యం తేనర్జసాభామాయాన్తయ క్రత్యామ్యాయవివద్యశ్యం తేనర్జసా || ౩౬ || తత ఇ
 తి || నిధిర్జేవతాభిః | ధనదః ఉచ్చాస్వీతః ఆశ్వానీతధిర్యథాః - ధనదోచ్చాస్వీత ఇతి శంభిరామః || ౩౭ || నిజాత్మేతి || జయలక్ష్మణం
 జయవిభూంభ్యావయన్తితి శేషః || ౪౦ || దేవోజ్జవాహ్యయితి | బ్రహ్మజావిశ్వవిద్యతా - కతశ్చక్రత్రయస్త్రింశద్ధోకశంభ్యామప్రవర్తేతి శేఖ
 రః || ఇతి శ్రీమహేశ్వరచరణామరచరితాయాం - శ్రీరామాయణతత్త్వదీపికాఖ్యానాం ఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానాం - పంచదశస్కంధః.

ద్యుశంభలమన్నుతే || ౨౭౪ || బుద్ధిహాసంభలంపుత్రాకాచ్యుర్ధ్వధీరత్వమేవచ || * || ప్రాప్తువంతి
 నరాలోకే జీవతంపుణ్యకర్మభిః || ౨౭౪ || ఏవనిరయగామిత్వంయస్యతేమతీరవృశీ || * || సత్త్వం
 సమభిభాషిష్యేనస్వత్వేష్యేననిగింః || ౨౭౪ || ఏవముక్తాస్తతప్రేనతస్యామాత్యాస్తమాహతాః ||
 * || ముగీచప్రముఖాశ్చర్యేవిముఖావిప్రదుక్త్యుః || ౨౭౪ || తతప్రేనదశక్రీవోయత్యేంద్రేణమహాన్య
 నా || * || గదయాభిహతోముద్ధిగనచక్రానాత్ప్రకంపితః || ౨౭౪ || తతస్త్రామనిస్సుంతౌతదావోఽ
 న్యంవహాన్యతే || * || సహస్వలోనచక్రాంతౌతాపుభాయతురాక్షసా || ౩౦౪ || ఆగ్నేయమస్త్రం
 తస్మైసముమోచదనదస్త్రదా || * || రాక్షసేంద్రోవారణేనతదస్త్రం శ్రవ్యవారయత్ || ౩౦౪ ||
 తతోమాయాన్తః స్థూపా రాక్షసీరాక్షసేశ్వరః || * || కూపాశ్చాపవ్యామ్రం వివాశాయచకార
 చ || ౩౩౪ || వ్యామ్రౌవరాహూజీమూఢః పర్వతస్సగరోద్రుః || * || యిత్యేదైత్యస్వరూపీచ
 సోద్యుశ్యతదశానసః || ౩౩౪ || బహూభిః చకరోతిస్వద్యుశ్యం తేనర్జసాతతః || * || ప్రతిగృహ్యతతోగా
 మానువద్రస్తందశానసః || ౩౪౪ || జహూవముద్ధిగధనదంవ్యావిద్యమహతీంధామ్ || * || ఏవసతే
 నాభిహతోవివ్వలశ్శోణితోమీతః || ౩౪౪ || కృత్రములభివాశోకోనివపారథనాభిః || ౩౬ || తతఃపత్నా
 భిః శ్రీశ్రీనిధిభిః సతావృతః | ధనదోచ్చాస్వీతస్తైప్రవనమానీయనందనమ్ || ౩౭ || నిజాత్మరాక్షసేం
 ద్రైః సందనంబృష్టమానసః | పుష్పకంఠస్యజగ్రహవిమానంబయలక్ష్మణమ్ | ౩౮ | కాంచనస్తంభ
 సంభీతంవైవార్కమగితోరణమ్ | ముక్తాజాలప్రతిచ్ఛన్నం సగర్వకావళలక్ష్మణమ్ | ౩౯ | మమో
 జవంకానుగమంకామరూపంవిహంగుమ్ | మగీరాంబనసోపానం తప్తకాంచనశ్శేషిక్మ్ || ౪౦ || దేవోజ్
 వాహ్యమకుయ్యం సదాదృష్టిమగస్సుఖమ్ | బహ్వశ్చపర్వంభక్తిలిత్రంబ్రహ్మణాపరినిర్మితమ్ || ౪౦ || నిర్మ
 తంస్వకాస్తైప్రమనోహరమగుగ్రమమ్ | నకుశీతంసంస్థంబదపర్వద్రుమఖదంశుభమ్ || ౪౧ || సతంతా
 జాసమారుహ్యకామగంబీర్యుజీవతమ్ | జతంబ్రభవనంమేనేదహోత్యేకాత్మదుర్జయః || ౪౩ || జిత్వా
 వైశ్రవణం దేవం కైలాసాభిశ్రమనాచరత్ | స్వతేజసావిపులమవాప్యతంజయంప్రతావవాః విమలకీరీట
 హరవాః || ౪౪ || రరాజవైవకమవిమానమానీతోనిశాచరస్సదసగతోయభానలః || ౪౫ || ఇన్యుత్తర

శ్రీరామాయణే. పంచదశస్కంధః. * * * * *

బహ్యుశంభః - పితృమత్రాదిసేవావిహిష్యేచ్ఛామాత్రేణ - భీర్మః - శుభమలనానాయతే || ౨౭౪ || ఏవమితి | ఏవంకూరకర్తా
 త్వంనిరయగామిభవీష్యతి - యస్యతే - తాదృశీమః - తాదృశంత్యాం - నవమభిభాషిష్యే - దుర్వ - క్రస్యవిదమ - విషవివహిగింః
 ఇత్యథాః || ౨౭౪ || ఏవముక్తా ఇతి || రావణవధి - యాయమశంభావ్యాయామిత్త్యుత్తా ఇత్యథాః - శుభమాతాః - ధనదేనతాదితాః ||
 ౩౦౪ || తత ఇతి || కూయాంప్రతిష్ఠః - అన్యశ్యత్వం - ప్రాప్త్యుత్తరథాః - నిధిర్జేవతాభిః | ధనదోచ్చాస్వీత ఇతి శంభిరామః || ౩౭ || ని
 జాత్మేతి || జయలక్ష్మణం - జయవిభూ - భ్యావయంతీతి శేషః || ౪౦ || ఇతి శ్రీగోవిందరాజచరితే - టిటిమకుటాఖ్యానే - ఉత్తరశ్రీ
 రామాయణవ్యాఖ్యానే - పంచదశస్కంధః - * * * * *

శబ్దః | ఉభయేన స్మరం దంతశ్శ్రీ ప్రమాదిత్యస్మిన్ శరత్ శరణం యతః || ౨ || ౪ ఇతి విష్ణుభీతం సమర్థభావం || ౩ || ౩
 క్షుంభమితి | కామగంసామితి త్రామకూటభం చారవర్ణ్యైరంధిరి తమిషం విష్ణుభం - శింశుకాపాకాస్తాన్మానకర్త ఇత్యవంతయత్ || ౪ || ౩
 తి | మమమేర్ష్యా యాపుష్క కంధగర్భ తియ దివంకింసిమిత్రమితి విభింత్య శ్వ యమేవ హేతుంతర్మ - యతి || ౫ || ౪ తత ఇతి |
 పుష్కకంధగర్భతీయత్ - శేషం హ్యేతరం || ౬ || తారణమూహయత్వాచ || అ ధివేతి | ధనదానాన్య వాహనధనదానన్యవ
 వానం సత్కృతః || ౭ || తత ఇతి ౧ పాశ్వరాణాం సప్యతిశయః - అశంకితః ఉపాగమ్య అప్రవిదిత్యవయః || ౮ || వస్తేషామితి | కృతః ఆశం
 శిర్షయంతేషుః || ౧౦ || రోహదితి || శైలమాలమూహగతః అంతఃకృత్ ప్రవృత్త్యంతం ప్రాప్తవృత్త్యంతః || ౧౩ || తమితి | ప్రహంసముముషే
 కృతవానిత్యంతః || ౧౪ || త ఇతి || దహం అంతరః ఉత్పేధః పరః || ౧౫ || శింత్యతి | హేనాశచరణ త్యాంహంతుం యన్యసిమయా శక్య
 ఆభాపీదానం సహంతవ్యః భగవద్విదనామలనామైత్యాః - శింత్యంతుర్మహేవస్య క్షిణిస్తదపరః || ౧౬ || హరిపివాకా లాలచిరే
 స్త్రాప్తై రేవభ్యోభవిష్యంతిభావః || ౧౭ || ఇతితి || అధ్యావ్యవసంపరం దేవకుండుభ్యాదప్రప్నోతి చచ్చ వేదరాణాం భగవత్ శ్చ య
 వంతోయత్ || ౧౮ || పుష్కక స్మృతి || యత్ర - శైలుదాత్రి యశ్రీదామితి గర్భతో మమపుష్కరస్య గతిశ్చిన్నాత్మ య హేనోసరేరుద్ర

నజిత్యాధనదం రామ భ్రాతరం రాక్షసాధిపః | మహాసేన ప్రసూరితద్యయో శరవణం మహత్ || ౧ |
 అథావశ్యద్దత్తగ్రీవో రాక్ష్సశరవణం మహత్ | గభస్తిజాలసంపీరిందిష్టి తీయమివ భాస్కరమ్ || ౨ || సవర్ష
 తం సమారుహ్య కందిత్రన్యవనాంధిరమ్ | ప్రేక్షుశేషపుష్క కంఠత్ర రామః క్షుంభభీతంతథా || ౩ || క్షుంభం
 కీమంకస్త్యాహుగమత్యామంకృతమ్ | అపితయి త్రాక్షుసేత్ర సుచితైస్సైస్సమావృతః || ౪ || కిష్టి
 మిత్రం చేచ్చ యామే నేరంగవృత్తిపుష్కమ్ | పర్వతస్యోపరిచ్ఛస్యక ర్దైదంక స్వదిదృశేత్ || ౫ || తతోబ్రవీ
 త దారామమార్యోబుద్ధితోఽపః | నేరంగ హ్యేతరం రాజాపుష్కరయన్మగచ్ఛత్ || ౬ || అపవాపుష్క
 మిదంధనదాన్నాన్యవాహనమ్ | అతోఽమృదవభవద్దనాధ్యక్షువనాకృతమ్ || ౭ || ఇతివాక్యంతి రేత
 స్యకరాళః కృష్ణపింగళః | వామనోఽకటోముందీనందిత్ర హ్వబుజోబలీ || ౮ || రేతః పాశ్వరాణాం పాగవ్య
 భవస్యానువరోబ్రవీత్ | నందీత్సరోవత క్షైరంతరాక్షసేంద్రపశంకితః || ౯ || సవర్షవృత్తగ్రీవతైరత్రీ
 ఙ్గళశంకితః | పుషకానామయైత్యాం దేవగంధర్వ రక్షసాం || ౧౦ || సర్వేషామేవభూతానామగవ్యః
 పర్వతః స్మృతః | భవనందివత శ్రుత్వాక్రౌఢాత్కంపితకంఠలః || ౧౧ || రోమక్షుతాంశ్రుతయన్గళు
 ప్సకాదవరుహ్యసః | కోయింశంకిర ఇ త్యుత్పాతైలమూలముపాగతః || ౧౨ || సోపశ్యన్మందిరేత్రాజ
 వస్యామారక్ష్యేథమ్ | దీప్తంబూలవపవృత్తి ద్వితీయమివ శంకరమ్ || ౧౩ || తద్దప్తాన్ వాసరమునివ
 జ్ఞాయితరాక్షసః | ప్రహంసంముషేతేత్ర పతోయిభవతోయదః || ౧౪ || తంక్రొద్ధిభగవాన్మందిశంకర
 స్యౌపకాతనుః | అబ్రవీత్త్రాత్ర క్షోదకాననముపస్థితమ్ || ౧౫ || యస్మాద్వా సరహామమామదన్వా
 యదకానన | అగ్నిపాతనం కాశమపహం ప్రముక్తవాక్ || ౧౬ || తస్మాద్దీప్తి ర్యసంపన్నానాం ప్రా
 సమతేజసః | ధిర్వస్యస్థితివధాక్షంహితుతేస్వతవ వానరాః || ౧౭ || సదృశః ప్రాయుధాః శ్రూరామన
 సుపాతరంహసః | యుగ్ధోన్మతాబలోద్రితైశ్చైల్లాత్రవంశపిణః || ౧౮ || తేనవప్రబలందహముశ్చే
 ధంవపుక్షగ్నిధం | వ్యవసేవ్యంశివంభూయితహేమాశ్శిసుతవ్యవః || ౧౯ || కీర్తిదాసీంశ్రయాశక్యంహం
 తుంత్యాం హినితావర | సహంతవ్యో హస్తేన్మంహిపూర్వమెవగ్నకర్తవీః || ౨౦ || ఇత్యుక్తిరీత వాక్యేతు
 దేవేన్ద్రస్సహృదీ | దేవకుండుభయోనేడుపుష్క సమైశ్చైవభాష్యన్యతా || ౨౧ || అచింతయాత్వాంత
 దానందివాక్యం మహాబలః | పర్వతేతుంసమాపాద్య వాక్యమాహదశసనః || ౨౨ || పుష్కక స్మృతి

సర్వేత్వాది | మహాసేన ప్రసూరితద్యయో శరవణం - అపశ్యదిత్యైర్భూర్వవర్ణాంతో న్దనం యేత్ర వసం || ౨ || తత ఇతి |
 భీతం - రుద్రాక్షయ - రుద్రసంపారం రామగంపుష్కరం అగమ్య త్రిదశం యాచా సేవ్యవయః || ౩ || తత ఇతి | క్షుంభం ప్రముఖే || ౪ ||
 శశ్యపుష్క - విదంః క్షృత సేత || ౫ || పుష్కక స్మృతి || గగవేతి - హేపుష్కవతే - రుద్రాక్షం || ౬ || తిహా ఇతి || అధో - లాలాపర్వతః

తంతవేషపద్మరంజనాంః రోమి || ౨౪ || ఏవమితి || పర్వతపర్వతాశ్చక్ర || ౨౫ || చాలనాదితి || అగ్నిష్టా అగ్నిష్టతీ || ౨౬ || వీడి
 తాగతి || తస్యపర్వతాభోగగతాభావాః వీడితాలభవన్తి తేషః || ౨౭ || మిరిగతి || తస్మాత్పాత్యాతేదియ్యశబ్దాయగమయజాయ
 మానవప్రసిష్టపంమనిరతతాశ్చలైర్లవణకాలవత్స-స్థ-ఇతి - లభ్యుత్తరమాషాంవత్సాసుభితాదేవావత్స-భ్యః ప్రకరితా ఇత్యు
 థః || ౩౦ || అథతన్తన్తితి లభి మాప్రేషయన్తీతి || ౩౧ || ముత్తైతి || శాండిత్యా తేహేత్యాత్ || ౩౨ || తేతేతి || రావిరంశ
 ధ్వింతం || ౩౩ || గచ్ఛేతి || మయాభ్యనుజ్ఞాతః శ్రుప్తుకేనగమనాదుంకేషః || ౩౪ || ఏవమితి || యదిప్రీతో
 యదివచరంబావితదాయావతోమేదేహిత్యథః || ౪౦ || మామమితి || సగతేనగయమిత్యథః - తత్రహేమఃస్వల్పా ఇతిస్వ
 ల్పబలీర్యాఇత్యథః || ౪౨ || వాంఛంతమితి || వాంఛంతంచాయుషశ్చేషంభగవత్తద్విధాయమ్యద్వ్యభాగోగతఃతస్మాప్రేషమవ
 శిష్టమాయుర్వాంఛంతంతత్రేమోషాన్తద్విధియాథానవీనప్రంభవతితాప్రయన్తరన్తి శ్చాయుషీనర్వలయత్ర వంచదివ్యం వ్ర
 యన్తి || ౪౪ || చదామితి || అయుషశ్చవశేషంబదావాపద్యనశ్చకేననదాదిత్యథః || ౪౫ || ఏత్యేతి || ఇదింశావశేషంశ్రుతస్వల్పా

న్నాయత్సృతేమనగచ్ఛతః | తమిన్వంతైలమున్నూలంకరోమనః గోపతే || ౨౩ || కేనప్రభావేనభవో
 నిత్యంక్రీడతిరాజవత్ | జ్ఞాతవ్యంనజాన్తీభయస్థానముపస్థితమ్ || ౨౪ || ఏవముక్త్యావతోరావభుకా
 నిష్టేవ్యవర్తతే | తోలనగామాపతంతీఘ్రంసతైలస్సమకంపత || ౨౫ || చాలనాన్సర్వతస్యైవగణాదేవ
 స్యకంపితాః | చచాలపార్వతీచాపితదాశ్చిస్తేమహేశ్వరమ్ || ౨౬ || తతోరామకుహోదేవోదేవానాం
 ప్రవరోహరః | పాచాంసప్తేనతఃశైలంపీడయామాసలీలయా || ౨౭ || వీడితాస్తతతస్సస్వతైలస్యా
 ధోగతాభుకాః | ఏస్మితాశ్చప్రవక్షత్ర సదీవాస్త్రరతునః || ౨౮ || రతుసాతేనరోహచ్చభుజానాం
 వీడనాన్తిదా | ముక్తోశాపస్సపాత్రైలోక్యంయేనకంపితమ్ || ౨౯ || మేరివేవప్రసిష్టపంశస్యా
 మాత్యాయుగమయే | తదావత్సాస్థవితాదేవాభింప్రభురోగమాః || ౩౦ || సముక్తాశ్చాపినంతుష్టా
 శ్వలితాశ్చాపివర్తితాః | యతేషామ్యధరాస్పిధ్వాఃకీమేతదితిచాబ్రువన్ || ౩౧ || అథతేమంత్రినస్తస్య
 ఏక్మశతనాథాబ్రువన్ | తోషయస్వ మహాదేవలీలకంఠముమాపతమ్ || ౩౨ || తస్యతేననాన్యం
 షశ్యామోగైరశానన || ౩౩ || ప్రతిభిఃప్రణతోభూత్యాతమేవశరణంప్రజ | కృపాబుశ్శంకరస్త్రుష్టఃప్ర
 సాదంతేదిధావ్యతి || ౩౪ || ఏవముక్తస్త్రామాత్యైస్తుస్తావప్యభుభ్యవన్ | సావభివిధైస్తేనక్రీడత
 వ్యవశానః || ౩౫ || సంవసరనహస్రంకురుదతోరతుసోగతమ్ | తతోప్రీతోనహాదేవత్యైలాక్ర
 ఃష్టేః ప్రభుః || ౩౬ || ముక్త్యాచాస్యభుజా రామప్రాహవాక్యందశాననమ్ | ప్రీతోస్మితవీర్యస్యశౌం
 డిర్యాచ్చదశానన | త్రైలొక్తేలాక్రాంతేనయోముక్తస్త్రయా రావస్సుచారణః | యస్తాన్లోకస్రయం
 యైతస్త్రావితంభయమాగతమ్ || ౩౭ || తస్మాద్దేవంరావణోనామనామ్నా రాజభావేవ్యసీదేవతా
 మానుషాయతేయచాన్యేజగతీశతే || ౩౮ || ఏవంతావభిధాన్యంతి రావణంలోకే గాణమ్ || ౩౯ ||
 గచ్ఛపాలస్త్యపిప్రభవకాయేనత్యయిచ్చసి | శ్శ || మయానైవాభ్యనుజ్ఞాతోరాతు సాధివగన్యతామ్ ||
 ౪౦ || ఏవముక్తస్త్రులంకేశశృంభునాన్వయవత్రిప్రీతి || శ్శ || ప్రీతోయదిమహాదేవరంమేదేహియా
 చరితి || ౪౧ || అవధ్యత్వంమయా ప్రాప్తందేవగంధర్వకానైః || శ్శ || రాతుష్టేగుణవ్యక్తేవానై
 ర్యేవాన్యేబలవత్తరాః || ౪౨ || మానుషాన్సగతేదేవస్వల్పాన్తేనమనంకుతః || శ్శ || దిఘుమాయా
 గ్భ్యమే ప్రాప్తంబ్రహ్మణస్త్రపురాంతిక || ౪౩ || వాంఛంతచాయుషశ్చేషంశ్రుతస్వలయత్ర వంచదివ్యం వ్ర
 యన్తి || శ్శ || ఏవముక్తస్త్రులంకేశశృంభునాన్వయవత్రిప్రీతి || ౪౪ || దదౌభిష్టమహద్దీప్తవప్రహవమితి శ్రుతమ్ |

భోగాగతాః - భుజాఃవీడితాః - అనన్ || ౩౦ || మయాత్మనుభ్యనుజ్ఞాతః - శ్రుప్తుకేనగమనాదుంకేషః || ౪౦ || మామమితి || స
 గతే - నిగయామి || ౪౨ || వాంఛంతమితి || బ్రహ్మచిత్విధాయమ్యద్వ్యభాగో - తత్రప్రన్నాచ్యేషమవశేషంవాంఛితిమిదామవ
 షిష్టమాయుర్వాంఛంతంతత్రేమోషాన్తద్విధియాథానవీనప్రంభవతితాప్రయన్తరన్తి శ్చాయుషీనర్వలయత్ర వంచదివ్యం వ్ర

జాదావాదాసీన్యంనకార్యమిత్త్యుక్తః || ౪౯ || ఇతిశ్రీరామాయణకవిరచితాయాం - శ్రీరామాయణకర్తవీకాఖ్యానం - ఉ
శ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానం - షడశశ్కంఠః -

అథవేదవత్సారావగన్యకావదానపూర్వకంప్రేవజనకాత్తేతికథనంఅథరాజన్మితి || ౧ || తత్రేతి || ఆ-షేణవిధినాతః
ప్రాసేన || ౨ || సప్తప్రేతి || అరణ్యేయదానానామకన్యాప్రేతిసంతోషజఃప్రసానఇతికథః || ౩ || క్షిమిమితి || ఏవంప్రతిక్రియాఇదః
రణం || ౪ || రూపమితి || నిగదః ప్రసిద్ధఃవిమనిగదామృతానామితీవతి || ౫ || ప్రితి || కన్యాసమహితేతితేజః-విమదంత్రతమిత్త్యు
ప్రపుష్కతఇతి || కన్యహితో-తే-ఫలమిదం || ౬ || ౮ || తస్మేతి || వేదాభ్యాసంతుర్వతోమహత్తన-వత్సవకాశావ్యాప్తియవాప్తియవే
ర్వికన్యాహంసంభూతా - తవివాహనామృతవేదవతీప్యతాభగవతశ్చక్రిలక్ష్యైరవరావగమభూయరావగంకప్రమత్రావతితా
వాప్తియోత్సంసర్వాత్పాదతవివత్తుర్విపిమర్తేర్విజ్ఞానామాతాభిప్రతఇతి || ౯ || తతఇతి || లేదేవాదయోవరణంరోవయంతిరు
జ్జనాసామన్యేవరణంకుర్వంతిస్తేత్యుక్తః || ౧౦ || పితుతి || అవ్యవ్యఅవ్యస్తాఇత్యుక్తః || ౧౧ || తతఇతి || వారాయంసారన్య

అయమశ్వాసశేషంవస్థిత్యాభూతపతిస్తదా || ౪౫ || తత్వోవాచతతత్సంభూతావాన్జ్ఞేయమిదంతప్రయా
అవజ్ఞాతంయదిహితేమామేవైప్యత్యసంశయః || ౪౬ || ఏవంమహేశ్వరేణైవకృతనామాసరావణః |
అభివాద్యమహాదేవమారురోహకపుష్పకమ్ || ౪౭ || తతోమహితలేరామపరిచక్రానురావణః | తు
త్రియోత్తుమహావీర్యార్థబాధమానభ్రతస్తతః || ౪౮ || కేదితేజస్వినశ్చూరాఃతుత్రియాయుధదుర్వ
దాః | తచ్ఛాసనమకుర్వంతోవిశ్రాంతససపరిచ్ఛదాః || ౪౯ || అవలేదుజ్జయంతయోజానంతః ప్రాజ్ఞసన్న్య
తాః | జితాస్తభ్రతభూవంతరాతుసంజలదపిగమ్ || ౫౦ || ఇత్తుత్తరశ్రీరామాయణే-షడశశ్కంఠః .

అథరాజగమహాబాహువివరరాసమహితలహిమవదన్సమసాద్యవరిచక్రానురావణః || ౧ ||
తత్రావశ్యత్ప్రవైకన్యాంకృష్టాజినజటాధరామ్ | ఆ-షేణవిధినావైనాందీప్యంతీదేవతామివ || ౨ || స
వ్యప్తేహవసంవన్నాంకన్యాంతానుమహావ్రతామ్ | కామమోహపరితాశ్చవప్రచ్ఛప్రహసన్నివ
|| ౩ || కిమిదంవర్తసేభక్రివిరుద్ధంయావసన్యతే | సహియ్యతాభక్తైస్సయావస్యైవంప్రకృతియా
ర || రూపంలేసువమంభీరుకామోన్యాదకరంస్యజామ్ | నయ్యంతరహసిస్థామంధిగతోహ్యేషనిణ
యః || ౪ || కన్యాసికిమిదంభక్తైశ్చభర్తావరాససే | యనసంభవ్యసేభీరుసనరఃపుణ్యభాగ్భువి || ౬ ||
పుష్పత్యంసమేనస్వంకన్యహితోపరిశ్రమః | ఏవముక్తాతుసాకన్యారావణేనయశస్వినీ || ౭ || అబ్ర
వీద్విధివత్ప్రత్యాత్యతప్యతిభ్యంరహితదవా | కుశధ్వజోమనుపితాబ్రంహషిరమితప్రభః || ౮ ||
బృహస్పతిసుతశ్చిమాబుధ్యాతుల్యోబృహస్పతే || ౯ || తప్యాహంతుర్వతోమిత్యంవేదాభ్యాసంమ
హత్తనః | * || సంభూతావాప్తియోకన్యానామ్నావేదవతీప్యతా || ౯ || తతోదేవాస్సుగంధర్వా
యతురాతునవన్నాః || * || తేషికన్యాహిపితరంవరణంరోవయంతిమే || ౧౦ || నవమాంసపితాతే
భ్యోదత్తవాగతాతునస్థభః || * || కారణంతద్వదిప్యామిదిశవరనిశామయ || ౧౧ || పితుస్తుమమ
జామాతావిప్లుఃకిలసులేకేరః || * || అభిప్రేతస్త్రిలోకేశస్తస్త్వాన్యస్యమేపితా || ౧౨ || దా
తుమవ్యతితస్త్వేతుతస్త్ప్రత్యాబలదపిగతః || * || కంభునామతతోరాజానైత్యానాంకుపితోభవత్ ||

౧౩ || తేనరాత్రోశయోనోమేపితాపాపేనహింసితః || * || తతోమేజననీడినాతచ్చరీరంపితుమ
మ | పరివ్యభ్యమహాభాగాప్రవిష్టహవ్యనాహనమ్ || ౧౪ || తతోమనోరథంసత్యంపితునారాయ
త్యతోదేవతాదిభ్యఃప్రాప్తిఃపరిమితాభవంతు - రామేణవధఇతి - క్షిత్వామత్సేత్యుక్తః || ౧౫ || దత్వేతి || ఇదంభక్తరూపాన్త్రం
యం - వికస్తిస్తువదినే - పూర్వజాదాసీన్యంనకార్యమిత్త్యుక్తః - అవజ్ఞాతంయతి || ౪౯ || ఇతిశ్రీరామాయణకవిరచితే - షడ
షాఖ్యానే - ఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానే - షడశశ్కంఠః -

అథరాజన్మిత్యాది || ఆ-షేణవిధినా - తతోమహితేన || ౨ || సప్త || ప్రహసన్నితి - చులాభకన్యాలాభోప్రహసః || ౩ ||
ఇదంప్రతిక్రియాఇదంవనప్రతిఫలప్రియా || ౧౦ || అవరితైతి || పృథానామితి || పుణ్యసంభయః - పుణ్యసంక్రమణంః

కూహస్థలయనం గాతాపాలయనం వ్యేతివాక్రతిగతం పితుర్నవోరథం సత్యం కరోమితి వ్యయతం నారాయణమేవ హ్యవయేనో వ్య
 హే || ౧౫ || ఇతి || ఇతి ప్రతిజ్ఞాం ప్రాగుత్తే చ్చా విషయవిషయా మారుచ్యుత్వా || ౧౬ || కథం బిజ్జాతవ త్రాచా నామితి || ౧౭ || అవ
 లిప్తేతి || త్పునః పంచయేతి || గ్రహణం బుద్ధానామేవ భాజితే నకుయువ్యా ఇత్యర్థః || ౧౮ || కశ్యేతి || మంజుయాశర్యలత్పబ్ధిర్య
 దియై కాత్మకర్మ || ౧౯ || ఇత్యుక్తవతితి || మామైవం బిజ్జాతవయేవ దేతి శేషః || ౨౦ || హస్తేన కేచేదం కథంత్రాచాలిభూతేతి ||
 ౨౧ || ధర్మితా యాతితి || ధర్మితా యాతేన స్మరేత్ ప్రభావం ప్రావీతా యా || ౨౨ || యస్మాదితి || పునస్సమర్పేత్సత్తితి సమర్ప
 త్యుత్తర్యథా || ౨౩ || సహితీ || వ్యయః బ్రహ్మవరదానాదిదానీం పంచకాథావేన వ్యభావ్యయ ఇత్యర్థః || ౨౪ || యది || అయోని
 భూత్వా ద్విణో భక్తిస్య స్వస్థాయ తస్మాత్తావయేతి || ౨౫ || ఎవమితి || అత్రాపి త్పునః పునః పంచకాథా శనిశ్చయజనంతో మే || ౨౬ ||
 సైవేతి || సైవ ప్రతిజ్ఞాత రావణభావేన వత్సేవ త్యుత్తర్యథా - విజ్ఞప్తే మితి అనెన సీతాయా లక్ష్మీర్థం స్మృత్వ మేవం - తదుక్తం పరాశ

ణం శ్రుతిః || శ్రీ || కరోమితి తమేవాహం హృదయేన సమద్యతే || ౧౫ || ఇతి ప్రతిజ్ఞా మారుచ్యుతరా
 మివిపులతరః || ౧౬ || ఏతత్రే సర్వమాభ్యాతం మయా రాక్షసేపుంజవః | నారాయణో మమ పతి నో వ్య
 న్యతే పురుషోత్తమాత్ || ౧౭ || అత్రయేనియమం ఘోరం నారాయణం నిరపృయా | విజ్ఞాత స్తస్య హి మేరా
 జ్జగచ్చ పాలస్త్యసంకరమ్ || ౧౮ || జానామితవసానత్వం త్ర లోక్యయధివరతే || ౧౯ || సో బ్రవీ
 త్రాన నో భూయ ప్రాంకన్యాం సుమహా ప్రతామ్ || శ్రీ || అవరుహ్య విమానా గ్రాకం దవశరపీడితః ||
 ౧౭ || అవలిప్తా సిన్ధు శ్రోణియస్యాస్తే నుతిరవ్యతే || శ్రీ || పృథ్వా నాం మృగభాషా త్రాజితే పుణ్యసంవ
 యః || ౨౦ || త్వం సర్వగుణసంపన్నా నాహం సేవ త్తమిశృణు || శ్రీ || త్రే లోక్య సుందరీభిరుయావనం తే
 తివరతే || ౨౧ || అహం లంకాపతిభాద్రేదశగ్నివత్తితి శ్రుతిః || శ్రీ || తస్య మే భవ భార్యా త్వం బంధుత్వభా
 గాయ భావమితి || ౨౨ || కశ్యేతావదహియంతస్వం నిష్ఠురిత్యభిభాషే || శ్రీ || వీర్యేణ వసానైవ భోగే
 న చ లలేన చ || ౨౩ || సమయాస సమో భద్రేయం త్వం కామయ సేం గతే || ౨౪ || ఇన్యక్త
 వ తీత స్మిన్ స్తువేదవ త్యథ సా బ్రవీత్ | మామైవ మితి పాకన్యాత మువాచ సీతా చరమ్ ||
 ౨౫ || త్రే లోక్యా నిపతిం స్త్వం సర్వ లోకనమస్కం | తమోత్స మద్భా రాక్షసేం ద్రాన్యః కోవమ
 న్యే శబ్దమితి || ౨౬ || ఏవముక్తస్తయాత్ర తేదవత్యానిశాచరః | మూర్ధజేషు తాకన్యాంకరాగ్రే
 ణ సరామృతే || ౨౭ || తతో వేదవతి ప్రధాకేశా హస్తేన సాద్భవత్ || ౨౮ || అనిభూత్వా కరస్తస్యాకే
 తాద్భిన్నా ప్రధాకరోత్ || ౨౯ || సా జ్వలంతీ చరోషేణ వహంతీ వనిశాచరమ్ | ఉచాచాన్నింసమాభా
 యమరణాయ కృత్తరం || ౩౦ || ధర్మితా యాస్త్యయా నార్యన మేజీవితమిష్టతైరతత్తస్మాత్స వే
 త్యైమివ శత్రుప్రేమ తావశమ్ || ౩౧ || యస్మాత్తు ధర్మితాచాహం త్వయా పాపాస్త నావ సేతస్మాత్తవ
 భాగం హి సముత్పత్తే హ్యహం పునః || ౩౨ || సహితీ క్యం స్తి యాహంతుం పురుషః పాపనిశ్చయః || శా
 సేవ్యం మయోపుష్టే వసత్సవ్యయోభావేత్ || ౩౩ || యది త్వస్తి నయాకిం చిన్త్యతం దత్తం హుతం తథా |
 తస్మాత్సవ్యయోనిజాసాద్విభవేయం దర్శిణమ్ || ౩౪ || ఎవముక్త్యా ప్రతిష్ఠాసాజ్జవితః జాతవేదనమ్ |
 పపాత చ దవో దిన్యాపుష్పవృష్టిస్సుసంకరః || ౩౫ || ప్రక్షిప్తసాధాగ్లోకతమస్థయా రంభః | పునరేవ
 సముద్భూతావదేవద్రస్మ ప్రభాతస్మాదపి పునః ప్రాప్తా పూర్వవత్తేన తత్సా || కన్యాంకమలగర్భా
 భాం ప్రసృహ్య స్మృహంయయా | ప్రసృహ్య రావణస్తే తాదశయా మానసమృతిశే | లక్ష్మణాశ్చోని
 రీత్యైవ రావణం చైవ మబ్రవీత్ | గృహస్థై హి స శ్రోణేత్సవ్యభావైవ ద్యుతే || ఎత మ్మృత్యాన

వేరామతాం ప్రతివేదతావణః | సాచైవ క్షిణిమాసాద్యయజ్ఞాయత సమద్యతా | తాశ్చ హలమభోక్తు

నామేవ రాజతే - సమబలయవయో || ౩౧ || పూర్వమిత్యాది | వేదవత్యానిశాచరః - లోకానితః - సో సాచైలాభః - శత్రు

సవ్యాఖ్యాతే. ఉత్తరశ్రీ తామాయసేతిస్తావశ సగతిః.

[illegible]

హైహయైవ్యుః కృతానీతిః || ప్రహజనక రాజవ్య ప్రహాతానయ్యసభా || తవ భాత్యా మహాబాహుయా
 వ్యుప్తంహిననాతనః || ౩౫ || పూర్వంక్ర ధాహితశ్శ్రుయః గూఢాపానిహతస్తథా || ఉపాశ్రయితా
 వైలాభాప్రవీర్యమమానుషమ్ || ౩౬ || ఏవ మేహనహాభాగామత్యేమాన్యగ్యుతేభునః || తే
 లమ్భభోగైష్టవేర్యం గ్నిభోజమా || ౩౭ || ఏవాప్రేవతీనామభ్యుక్తమాసీత్కృతేయగే || తే
 యాగమన ప్రాప్యవధాధాంతస్యరక్షుసః || ఉత్సన్నా మైథిలకు లేజనకస్యమహాత్మనః || సీతాత్సన్నా
 తుసీతేమానుషైః పునరువ్యతే || ౩౮ || ఇత్యుక్తరశ్మీరామాయణే - సప్తదశస్కంః || * * * * *
 స్రః హైయః హుతాతాతమప్రేవతాన్సీరావణః || పుష్పకంతుసమారుచ్యవరకా మమేది
 కమ్ || ౧ || తతోమరుక్తంపువతంయజంతంహదైవతైః || ఉశీరబీజమాసాద్యదవశోనశురావణః || ౨ ||
 సంవర్తీవామలక్ష్మసిః సామ్రాట్సామ్రాట్సా తాబ్రహ్మసృతేః || యాజయామాసధర్మజ్ఞస్మైవైవేదవ
 గస్త్యవృతః || ౩ || దృష్ట్వాదేవాస్త్రుతత్వతీవరదాసేనదుజాయమ్ || తిర్భగ్యోలింకమాన్యైస్తానస్యద
 శోనభీరవః || ౪ || ఇంద్రోనయూరస్సంవృత్తోధర్మరాజస్తువాయసః || కృతలాసోధనాన్యయహాన
 త్సంకుః పాభవతే || ౫ || అస్యేవ్యపిగతేష్వేరంరేవేవ్యలింగాదన || రావణః ప్రాపితవృజ్ఞంసారమే
 యజనాశుచిః || ౬ || తంచరాజానమాసాన్యరావణోర్రాక్షపాధిపః || ప్రాహయ్యథుప్రయచ్ఛేతిర్జి
 తోస్తేరివావదగ్ || తతోమరుక్తంపువతఃకోభవామిత్యువాచతత్సమ్ || అవహంశతేతిముక్త్యా రావణోవా
 క్యమలవ్రితే || ౭ || అలయూహలభావేనప్రీత్యోన్మితవ పార్థివధనదహ్యనుజంయోమానానావగచ్ఛసిరా
 వణమ్ || ౮ || త్రిపులోకేషుకోన్యోస్తియోగజానాతిమేబలమ్ || ధ్రాతరంయెనభిః త్యేవిమానమిదమాప్య
 తమ్ || ౯ || తతోమరుక్తంపువతః సంతరావణమథాబ్రవీత్ || ౧౦ || ధన్యఃఖలుభవావయేనశ్యేష్టోభా
 రాంజేదితః || ఇనత్వయావద్యతస్మాద్యుస్తిపులోకేషుద్యతే || ౧౧ || నాధర్మోనశితంస్థాన్యం

పాదవిభవనము - యథాశ్రద్ధాం - పఠంత్రా వయా - పఠిభూతశ్శబ్దమహావీర్యమహావ్రయత్వా ఆప్యనీహంతః || 32 ||
 32 || ఉత్పత్తియంతప్రకృతయః || 33 || ఉత్పత్తిగోచరంబాహరణతే - మనిమగతా భావై - ఉత్పత్తిరాయానా వ్యా
 భే - ఉత్పత్తిగో - ~~ఉత్పత్తిగోచరంబాహరణతే - మనిమగతా భావై - ఉత్పత్తిరాయానా వ్యా~~
 ఉత్పత్తియంతప్రకృతయః || 34 || అయమాచారే || అయమాచారేవమాంబుద్ధానా అయ్యయనానా

వికల్పకృత్తభిరేక్ష్య క్రురభూత్వభిత్వాహుక్ర తేరి యన్విశంభావనశ్చేష్టపీచారుపంపమాచారం॥౧౮౪॥తతః॥ మాశ్మమాన్య జాతర
 జాయాగతస్యరావణివ్యతిభావః॥౧౮౫॥ తతః॥ మహావృషిస్సంపద్రః॥౧౮౬॥ మా హేశ్వరమితి॥ మా హేశ్వరంపదేవత్యంశత్రుంయః
 ౧౮౭॥సతతి॥ మఖముఖః మఖసమాత్మస్యఖః॥౧౮౮॥తానితి॥ విత్తప్రతివేషేనగర్విత్ర॥౧౮౯॥రావణితి॥స్వాంత్యానింశ్చస్యత్రకృతిమాసాద్య
 తానిసత్యాదిప్రాక్తార్యవశగృహీతమూర్తివాణీయప్రాణినః॥౧౯౦॥ ఇతి॥ ప్రిలిఖత్వాంపత్రి తిలికాభూతాం॥౧౯౧॥సీలాదితి॥ సే
 త్రరహితాః కేవలంసీలాదిత్యభావః॥౧౯౨॥భర్తృరాజితి॥ సురాధిపాదితి॥ ప్రాగ్నంశే ప్రాగ్భావోహేతా॥౧౯౩॥యథేతి॥ శేరోగాః శే
 తవమయప్రీతేసతవప్రభవీవ్యంఠి॥౧౯౪॥మృత్యుభితి॥ మృత్యోరశః కృపరిహరత్వాదిత్వాహూయవదితి॥౧౯౫॥విచరితి॥ మద్విషయ

తల్లోకం ప్రతిఫలహితమ్॥ శ్లోకమహా రాత్మ్యకంకృత్యాన్లక్ష్మ్యసేత్రా త్యనిజాయతో॥ (ప్రక్షిప్తః)
 ౧౯౬॥కంత్యం ప్రా శ్లేవలంధమణంపరిత్యాల్పబ్రహ్మ విరమ్॥ శ్లో॥ శ్రుతపూర్వహింసమయూభావ
 సేయాద్యశంస్యయమ్॥౧౯౭॥ప్రతిహానినమేజీవతాప్రతియాస్యనిమన్తే॥ శ్లో॥ అద్యత్వాఃశీతై
 భావైః ప్రేమయామియమతుయమ్॥౧౯౮॥గతశ్చరాననంగృహ్యసాయకాశ్చనరాధిపః॥ శ్లో॥ రణ
 యనిర్యయాశ్రద్ధస్సంపతోమాగమావృణోత్॥౧౯౯॥ సోబ్రవీత్సేషమాసంయుక్తమరుత్తంతంమ
 హాన్యపిః॥ శ్లో॥ శ్రీతవ్యంయదిమద్యాక్యంసంప్రహరోసలేతుమః॥ ౧౯౯॥ మా హేశ్వరమిదంస త్ర
 మనమాప్రంకులందీహేత॥ శ్లో॥ దీక్షితస్సకుతోయద్ధంక్రొధిత్వందీక్షితేకుతః॥సంశయశ్చజయనిగ్యం
 రాశునశ్చమదుజాయః॥ ౧౯౯॥ సప్తపత్నిగురోర్వాక్యాన్మగుత్తఃప్రదివీపతిః॥విస్మయజనశరంపాపంస్సద్ధో
 మఖముఖోభవత్॥ ౧౯౯॥ తతఃప్రంజితంమత్వా ఘోషయామానవైశుకః॥ రావణోజయతీత్యుదైచ్చ
 హావహానాదంవిమక్తవాః॥ ౨౦౦॥ తాభతుయత్యావత్రస్తాఘమహర్షిణయజ్ఞమాగతాః॥
 విస్మయోనుభవైస్తేషాంపువస్థంప్రయయాహహీమ్॥ ౨౦౧॥ రావణేతుగతే దేవాస్సేంప్రాప్తైస్సనదిహ
 కనః॥తతస్సాన్వయోనిమాహాన్యతానిసత్వానిచాబ్రువత్॥ ౨౦౨॥ హావహానాదాల్పపీడిం ద్రోమ
 యూరంఠిలబహిణాణామ్ప్రీతోన్యతవధమజ్ఞభుజంగాడినతేభయమ్॥౨౦౩॥ఇదంనేత్రసహస్రంతుయ
 త్వద్వద్దేభావివ్యతి॥వక్షమాణేమయముచంప్రాప్తస్యసేప్రీతిలకాణమ్॥౨౦౪॥పవమంద్రోవరంప్రాదాన్య
 యూరస్యసులేశ్వరః॥౨౦౫॥నీలాఃకిలపురాబద్ధామయూరాణాంసరాధిప॥శ్లో॥సురాధిపాద్వరంప్రాప్య
 గతాస్సర్వేపిబద్ధిణాః॥౨౦౬॥భర్తృరాజోబ్రవీద్రామప్రాగ్నంశేనాయనంధితమ్॥శ్లో॥వక్షింస్తవాన్నిమప్రీతః
 ప్రీతస్యవధనంశ్రుమ్॥౨౦౭॥యథాన్వేషివదైఃరోగైఃపీడ్యంతేప్రాణిసేమయా॥శ్లో॥తేనతేప్రభవీవ్యం
 తిమయప్రీతేనసంశయః॥౨౦౮॥ మృత్యురప్రేభయంసాస్తివరాన్మనుషాంగమాయావత్త్వాంసవధివ్యంతి
 నగాస్తావద్భవివ్యసి॥౨౦౯॥పతేహద్విషయస్థానైహనవాఃకుంభయాద్ధితాః॥శ్లో॥వ్యయభుజైశుశృప్తా
 ప్రేభావివ్యంతిసపాంధవాః॥౨౧౦॥పరుణస్తస్త్రిబిద్ధంసంగంగాతోయః హానిమ్॥శ్లో॥మూతాంప్రీతి

నాదగణావేతత్వభావః యావావగద్వినితపవనవేతత్వవ్యయః॥౧౯౧॥కంత్యమితి॥ప్రాక్తార్యంత్వంశేవలంధ్యంఠోపహింసంధ్యంపరిత్యా
 విమపివరంబ్రహ్మిని॥శ్రుతపూర్వమిదాన్యాయశంక్రాత్వకజియమాపమంద్రంభావసేత్రకృత్తపూర్వమిత్వభావః॥౧౯౨॥తతః॥
 మాశ్మమాన్యజాతరయ్యాత్మస్వేతిభావః॥౧౯౩॥సతతి॥ మహావృషిః - తత్పురోహితఇత్యభావః॥ ౧౯౪॥ రావణితి॥ స్వాంత్యానింశ్చస్యత్ర
 కృతిమాసాద్యతానిసత్యాదిప్రాక్తార్యవశగృహీతమూర్తివాణీయప్రాణినఃఇత్యభావః॥౧౯౫॥ ఇతి॥ ప్రిలిఖత్వాంపత్రి తిలికాభూ
 తాం॥౧౯౬॥సీలాదితి॥ సేత్రరహితాఃకేవలంసీలాదిత్యభావః॥౧౯౭॥భర్తృరాజితి॥ ప్రాగ్నంశేప్రభావోహేతా॥౧౯౮॥యథేతి॥ శే
 రోగాః - సత్రభవివ్యంఠి - ప్రితే ఇతిశ్లేషః॥ ౧౯౯॥ మృత్యురభితి॥ మృత్యోరశఃకృపరిహరత్వాదిత్వాహూయవదితి॥౧౯౯॥విచరితి॥ మద్విషయ
 దాహ - యావత్త్వామిత్వాది॥౧౯౯॥ఇతి॥ మద్విషయస్థాః - యమలోకస్థాః॥ ౨౦౦॥ మద్భరితమితి॥ మద్భరితంబలమూర్తి॥౨౦౧॥

ప్రతియత్సుకుచాప్యలంఘ్యక్రంతన్నరేం ప్రశస్యబలంబోవభోద్యతంని ప్రాచుత్ - సరక్రాచుత్ || ౧౩ || రదితి || రశ్యసరవతేవా
 లంరావణబలం ప్రాప్యయుశ్యేతి || సువిరంకాలంయుక్తాదేత్తమభీకంవిక్రమంచక్రశ్వాతరాశర్వం ప్రాణశ్శతప్రణశ్శత || ౧౪ ||
 ప్రజ్వలంతమితి || ప్రజ్వలంతంరావణమసాప్యక్షీప్రమేవావశేషీతంబల్యావశ్యంశుతత్తరజేవావశం ప్రాశ్శశలబాధి వశంబలం
 నాశం ప్రాచీశత్ ప్రాప్తమభూత్ || ౧౫ || శబ్దతి || వశాశుగళతంవశంబలంరక్తమణిశతంబలం ప్రాప్తం || ౧౬ || శబ్దతి || వ
 బ్రహ్మశంకూతః || ౧౭ || తమితి || ఇత్యైకుంతవ్యంశ్యమనరణ్యంకింఛలం ప్రాప్తం || ౧౮ || తోస్తీరివణశమవత్ప్రతిశేషః || ౧౯ || శబ్దతి ||
 అహంత్యయానసీజితఃకింతు ప్రాప్తేనకాలేనవశంబలం ఇత్యథా || ౨౦ || ఇత్యైక్యేతి || ఇత్యైకుపరిభావిత్వాత్ రమ్యమనరణ్యంవశాశ్యశ్య
 యైకుమలచరిత్రవరూపత్వాదిత్యథా || వశశ్యావరూపం || ౨౧ || తతః || అత్యైకుమవ్యప్తిః ప్రాప్తం || ౨౨ || తతః || అచశర్వ
 తలపాశస్య || ౨౩ || ఇతి శ్రీమహాశ్వరథీశ్వరచరితాయాం శ్రీరామాయణతత్త్వదీపికాఖ్యాతాయాం ఉత్తర శ్రీరామాయణాఖ్యా
 తాయాం ఏకోనవింశస్స గాః -

తనవదాతిరథరణే | తతః ప్రపృత్తంసుమహ్యుద్ధంయద్దవిశారద || ౧౩ || అనరణ్యస్సప్తపతేరాతు
 సేం ద్రస్యచామ్యుతమ్ || ౧౪ || తగ్రావణబలంప్రాప్యబలంతస్యమహీవతే || ప్రాణశ్శతతదానర్పంచా
 వ్యంహుతమివానలేయైర్వాచనువిరంకాలంక్రత్వావిక్రమము తమమ్ || ౧౫ || ప్రజ్వలంతంసమావాద్య
 షీప్రమేవావశేషీతమ్ | ప్రాచీశత్ శంసులః త్రశలభాధిపావకమ్ | నశ్యతివైబలంత్రహవ్యంహుతమివా
 నలే || ౧౬ || సోవశ్యత్నన్నరేం ద్రప్తవశ్యమనంహుహంబలమ్ | మహర్ణవంసమావాద్యవనావేశతంయథా ||
 ౧౭ || తతశ్చక్రవముః ప్రబ్రంధమిష్టిహృదయంశ్వయమ్ | అనసాదనరేం ద్రస్తంగావణంక్రొధమూఢి
 తః || ౧౮ || అనరణ్యేనతేమాశ్యావారిదశకసారణాః | ప్రహస్తహితాభగ్నావ్యద్రవతేవృగాభి ||
 ౧౯ || తతోవాణితాన్యదైసాశయామాసమూర్ధా || తస్యభాతురజానృభిర్వాసికులంరస ||
 ౨౦ || తీస్యవాణాఃతంత్రేనక్రితేనపవిత్రవీతి | వారిధారాభివాభ్యేవతంత్యోగిమూర్ధా ||
 ౨౧ || తతోరాక్షసరాజేనప్రృథ్వేనవృతస్తథా | తలేనాభిహతోముగ్ధానరభాన్వివపాతహ || ౨౨ ||
 సరాజావణితభూమావిహ్వలాంకః ప్రవేషితః | వస్త్రినర్హనారణ్యేసాలానిపవిత్రాయతా || ౨౩ || తం
 ప్రహస్యాలవీత్రతః ఇత్యైకుంపృథివీతమి | కిమిదానీఛలం ప్రాప్తం యామాం ప్రలియుధ్యతా ||
 ౨౪ || ప్రైలోక్యేనాప్తియోద్వంప్రంకుదద్యాన్నరాధివ | శంకేప్రసక్తోభోగేషునశ్రుణోపిబలంచు
 మ || ౨౫ || శస్త్రిపంబ్రువతోరాజానుదానుర్యాక్యమబ్రవీత్ | కింశక్యమిహాకతుణంనైకాలాహిదు
 రతిక్రమః || ౨౬ || నహ్యహంనిజితోరక్షస్త్యయాచాన్యప్రశంసినా | కాలేనైవవిమన్ముహం హేతుభూ
 తస్తుమేవవా || ౨౭ || కింప్రేదానీంచయూశక్యంకతుణం ప్రాణవరీతుయోనహ్యహంవిముఖోరక్షో
 యుక్యమానస్త్యయాహగః || ౨౮ || ఇత్యైకుపరిభావిత్వాద్వహోవయ్యైమిరాక్షసాయదిద్రవ్యంయదిహు
 తంయదేమేనుక్యంతంశవః || యదిదనప్రాప్తజాన్యమ్యోతదానత్యంవచోస్తుమే || ౨౯ || ఉత్త్యక్త్యతేకు
 లేహ్యస్త్రిన్దిత్యైరూణాంమహాశ్చనామ్ || రామోదాశరధిర్నామయస్తే ప్రాణాహరిష్యతి ||
 ౩౦ || తతోజలధంతగ్రస్తాహికోదేవయుధుః || శస్త్రిన్మదాహ్యతేహాపేషుమృష్యప్తిశ్చశామ్య
 తా || ౩౧ || తతస్సురాజారాజేంద్రగణధానంప్రీప్తివమ్ || స్వగణేవన్యపేతస్త్రిరాక్షసాన్సేవత

ప్రతానేన - శ్రుతరావణపుతాంచేన - తన్నరేం ద్రస్య-బలంని ప్రాచుత్ - సరక్రాచుత్ || ౧౪ || ప్రజ్వలంతమితి || వశసాప్య
 తి - లంరావణమసాప్యక్షీప్రమేవావశేషీతం బల్యావశ్యంశుతత్తరజేవావశం ప్రాశ్శశలబాధి వశంబలం
 ప్రాచీశత్ ప్రాప్తమ్ || ౧౫ || తమితి || ఇత్యైకుమలయ్యైకుమలశ్యంకింఛలం ప్రాప్తం || ౧౮ || తోస్తీరివణశమవత్ప్రతిశేషః || ౧౯ || శబ్దతి ||
 త్యయావశింత - అమితు ప్రాప్తేనైవకాలేన - వివశ్య ఇత్యథా || ౨౦ || ఇత్యైక్యేతి || ఇత్యైకుపరిభావిత్వాత్ - రమ్య-లచరిత్రాది
 త్యాదిత్యథా || ౨౧ || తతః || అచశర్వత - అపాశస్య - అవశవాగత్యథా || ౨౨ || ఇతి శ్రీరామాయణతత్త్వదీపికా - చ

తతః ॥ తస్మిన్ కాలే శుశుభసశ్చ పృథ్వీతలమునిశ్చక్రం నారదమానసాద ॥ ౧౧ ॥ తస్మిన్ ॥ మశలంబృష్టైః పశునశ్చ హేతుః
 తోవప్రవృత్త్యర్థః ॥ ౩ ॥ రాక్షసాధిపతయి ॥ తిష్ఠమద్వనశ్చక్రమితిశేషః ॥ ౪ ॥ నిష్ఠనై ॥ నిష్ఠనాదై త్యభూతాదిభిరహంతో
 త్వయా శుశుగంధర్వరగభూతైః విమతైః కాళాదిభిః పరితాపితాభిః పృథ్వీతలమునిశ్చక్రః ॥ ౫ ॥ కించిదితి ॥ సమాధించితైశ్చాగ్ర
 ౬ ॥ కిమితి ॥ అయం లోకో మర్త్యలోకః ॥ దైవతైరవశ్యేన త్వనేవ మత్యేభ్యోరయరాహిత్యము కం ॥ ౮ ॥ నిత్యమితి ॥ శ్రేయసిసం
 శ్చిత్రయతనః ॥ బ్రహ్మహిసంస్వనసామ్యేవ చరత్యాదివాగ్మపీకృతాని ॥ ౯ ॥ తైస్తైః ॥ సాహచర్యవజ్రః ॥ అజ్యేష్ఠంబుధైః
 మర్త్యయత్ర మత్రాపిపీడితే మానుషే లోకే నమశ్చ లోకేశోమలిక్షణా తస్య యథేన శత్రూభావేన శకోపీత్యర్థః ॥ ౧౦
 కించ మృతమారణమయథేన తేషాం పభోవృధాణా త్యాహక్షీయమాణమితి ॥ విమదో వ్యాఖ్యాదిమంధుః ॥ శంకోకోబంధుమౌగాదిని ॥ ౧౧
 చశ్యేత ॥ యస్య ముష్య లోకస్య గతిః ॥ భాదిభాకాలాన జ్ఞాయతే తేన లోకే నెతిశేషః ॥ ౬ ॥ వజ్రాన రాహిత్యే న మూఢమపి విచ
 థాం నానావిధము బ్రతురుచాథాన క్రంమానుషం లోకం వశ్య ॥ ౧౨ ॥ తతేవాహక్యవిదితి ॥ భారాశ్రు నయనోపేతమానసంయేషాం
 ౧౩ ॥ మాతేతి ॥ మాత్రా దిష్టే హాళార్యాదిమనోరమః ॥ భార్యాదివిషయకమనోరథైరత్యర్థః ॥ మోహితోతపివద్వ్యసోభిః పరితః
 శ్లేశంపారలొకం ॥ ౧౪ ॥ తదితి ॥ పినం ప్రకారేణ మామేనా జ్ఞానేన నిరకృతం ప్రవ్యాదితాథాన ॥ ౧౫ ॥ మహాభూత ॥

పూర్వం ౩౨౪ ॥ ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే - ఏకోనవింశ స్కంఠః, * * * * *

తతోమత్రానయన్తర్వాత్ పృథివ్యాం రాక్షసాధిపః ॥ అసాదఘనైరస్మిన్నారదం మునిపుంగవమ్ ॥
 ౧ ॥ తస్మాభివాదనం కృత్యాదశశ్రీహోనిశాచరః ॥ అబ్రహ్మతలంబృష్టైః హేతుమాగమనస్య ॥ ౨ ॥ వారద
 స్తు మహాతేనాదేవదిరమితప్రభః ॥ అబ్రహ్మేషు పృథ్వీసోరావణపుష్పకేథివమ్ ॥ ౩ ॥ రాక్షసాధిపతేనామ్య
 నిశ్చవిత్రవనస్సుత ॥ ప్రితోవృత్త్యభిజనోఽభిరభిక్రమేయాజాతప్రవ ॥ ౪ ॥ నిష్ఠనాదై త్యభూతైశ్చ గంధర్వ
 రగభూతాః ॥ ౫ ॥ త్వయా నమంపి మదైశ్చ భృశం హింసరితోపేతః ॥ ౬ ॥ కించిద్వత్సయమితాదైశ్చ తవ్యం
 శ్రోవ్యసేయది ॥ శ్రుజ్ఞానానంతరం కార్యం త్వయా రాక్షసవత్సవత ॥ తస్మై సిగిదత సౌతనమాధింశ్రవణమ
 ని ॥ ౭ ॥ కిమయంబధ్యతే తా రిత్వ యోవధ్యనదేవతైః ॥ హరివపహ్య యం లోకోయే కామృత్యువశం గ
 తః ॥ ౮ ॥ దేవదానవదైత్యానాం యక్షగంధర్వరక్షసామ్ ॥ అవధ్యేన త్వయా లోకః క్షేప్తం యుక్తోనమా
 నుషః ॥ ౯ ॥ నిత్యం శ్రేయసిసం మూఢం మహద్భిశ్రేయసైవ్యతమ్ ॥ మాన్యాత్రాస్తాదృశం లోకం జ
 రావ్యాధితైర్ముతమ్ ॥ ౧౦ ॥ తైస్తైరనిష్ఠేవగమైరజప్రయత్రకుత్రకః ॥ మతిమాన్వానుషేలోకేయ
 థైవప్రణయ్యాభవేత్ ॥ ౧౧ ॥ క్షీయమాణం దైవహతం యుష్మి సాహజతాదిభిః ॥ విమదశోకసం మూఢ
 లోకం తస్యంక్షువయస్యమా ॥ ౧౨ ॥ వశ్యతావత్సహాహూరాక్షసేశ్వరమానుషమ్ ॥ మూఢమేవం
 విచిత్రాథాం యస్య న జ్ఞాయతే కః ॥ ౧౩ ॥ క్వదిద్వాదిత్రస్తృత్యాదిసేవ్యతే ముదితైజానైః ॥ రుద్రతే
 కాపరైరాతైః ధాతౌరాశ్రునయనానైః ॥ ౧౪ ॥ మాతాపితృసుతసేషైః హేభార్యాబంధుమనోరమైః
 మోహితోయం జనాభ్యస్తే శ్లేశం స్వం నావబుధ్యసే ॥ ౧౫ ॥ అలమేనం పరిక్షిశ్య లోకం మోహనిరాకృతమ్ ॥

సవ్యాఖ్యానే - ఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానే - ఏకోనవింశ స్కంఠః - * * * * *

తతోమత్రానయన్తర్వాది అసాదఘనైరస్మిన్నితి తస్మిన్ కాలే శుశుభసశ్చ పృథ్వీతలమునిశ్చక్రః ॥ ౧ ॥ తస్మిన్ ॥ హేతుమాగమన
 త్వయా పృథ్వీతలమునిశ్చక్రః ॥ ౩ ॥ రాక్షసాధిపతయి ॥ తిష్ఠమద్వనశ్చక్రమితిశేషః ॥ ౪ ॥ నిష్ఠనై వత్సహాతాదిభిరహంతాః
 ౫ ॥ కించిదితి ॥ నమాధిమైశ్చాగ్రం - అయం లోకో మర్త్యలోకః - త్వయా వశ్యేన తేభిః ॥ ౬ ॥ తైస్తైః ॥ యుథేనై ॥
 మాతౌరదా - తస్మిన్ మర్త్యలోకేయం దేవవజ్రప్రణయ్యాభవేత్ - శకోపీత్యర్థః ॥ ౧౦ ॥ కించ మృతమారణమయథేన తేషాం పభో
 వృధాణా త్యాహక్షీయమాణమితి ॥ ౧౧ ॥ తదితి ॥ భారాశ్రు నయనానైః - భారాభూతాశ్రు నయనము క్రమ్యతైః ॥ ౧౩ ॥ మాతేతి ॥ భార
 ధుమనోరమైః - భార్యాబంధుమనోరమమనోరమం ప్రతిర్యేషాం దైశ్లేశంపారలొకంబుధుం ॥ ౧౪ ॥ అలమేనం పరిక్షిశ్యతి ॥ మా

గః ధర్మవిహరణల్లాః ప్రీతాశుభసురదశశాసత్రియ || ౧౮౪ || తతః || తతః సాతలజయనంతరం || రసస్యామృతరూపస్య అలయం
 శుశుక్రంబుగ్మస్య || ౧౮౫ || అతేతి || ఇదానిరసాతలంజగము తాత్పర్యంబు స్వేనమాగ్నేరసాతలమాగ్నావృతి క్షమాగ్నేరగ్మభు
 గమ్యతే || ౨౦౪ || తస్యదేశస్యతస్యాయమాగ్నేరసాతలయంబువైతి || సుదుగ్గః మ్యుః సుదుగ్గః మ్యుః తామః యస్యయమపురస్య ||
 ౨౦౫ || సరితి || హాసంముక్త్యాకృత్యాశాగదమేమభంనారదం ప్రతికృతమివచోబ్రవీత్ - యమపురమాగ్నేరగ్మనంతరజ్జయశ్చమసిద్ధ
 వివేత్సప్రవీద్యభాగః || ౨౦౬ || తస్మాదితి || యస్మాత్త్వయామాగ్నేరగ్మపద్యైః యతశ్చతుర్దిశాః లజ్జామాయా ప్రతిజ్ఞాతస్తస్మాదేవమన
 నైవమాగ్నేరగ్మ || * || మహాబ్రహ్మమహావ్యోమస్య తరస్యామిత్వతః పక్షిణామాశాంకమ్య || ౨౦౭ || వి వమితి || ప్రయయానారదశ
 పుత్రతాతాత తతోపక్షిణామాశాంకప్రవృత్తః ప్రతిపః || ౨౦౮ || యనతి || ఆయుషీక్షీదేసతిధర్మే గధర్మమాగ్నేరగ్మయోగ్మాయేనా
 వేదంతాం తేన కాలిగభమననజేమ్యతే || ౨౦౯ || స్వదత్తేతి || యశ్చ కాలః ప్రాణిసాంస్వదత్తం చ స్వకృతం చ న్నదత్తస్యకృతేతయోనా
 డేవైర్జ్ఞానదానంబుగదంబితయాగాదేరమృతమృదంగకృతదేవకాయక్షేత్రమాపంతవ స్మకథంజేమ్యతభిభావ్యేదనంబంధః - యశ్చ
 మార్జ్జానదేవ్యంతేవ్యవహరణవీత్సభాగః - యద్వాదయశ్చమహత్తనః సంగ్రహాదితేమః || ౨౧౦ || యతి || యోగోక్తస్య భాతావిభాతా
 హామన్యతోవివేకభక్తతాతాయః సకృతదుష్కం - ప్రతంతభావజ్ఞత్యభాగః - యేన కాలేన విజయమ్యతే || ౨౧౧ || అవరంకింబితి || కావః ||

భిశవసన్యాసామ్యమత్వలోకోనసంశయః || ౧౮ || అవశ్యమేభిస్సర్వైశ్చగంధవ్యంయమసాదగమ
 తస్మిన్ప్రస్థాప్య సౌలస్య యమంవరపురంజయ || ౧౯ || తస్మిన్జితేజితంసర్వంభవత్యేవసంశయః ||
 ౧౯౫ || సవముక్తమృతంకోదీప్తమానంస్వతేజసా || * || అబ్రవీన్నారదంతత్రసంప్రహస్యాభివాద్య
 న || ౧౯౬ || సుహాషేదేవగంధర్వవిహారసమరస్రియ || * || అహంసముద్యతోగతుంవిజయభాం
 రసాశలమ్ || ౧౯౭ || తతోలోకత్రయంజితాస్తాప్తాప్యనాగోత్పురాణవశే || * || సముద్రమమృతాశాం
 చమధిష్ఠామి మిరసాలయమ్ || ౧౯౮ || అథాబ్రవీదగ్రీవంనారదోభగవాన్పక్షిః || * || కన్యశ్చిదానిం
 మాగ్నేరగ్మయోమ్యస్వేనగమ్యతే || ౨౦౦ || అయంభు సుదుగ్గః మ్యుః ప్రేతరాజపురంప్రతి || * ||
 మాగ్నేరగ్మచృతిదుర్ధహోయమస్యామిత్వకేశస || ౨౦౧ || సమశారదమేమభంహంసంముక్త్యాద
 తానిః || * || ఉవాచకృతమిత్యేవంవచనంచేదనాబ్రవీత్ || ౨౦౨ || తస్మాదేవమహంబ్రహ్మణైవస్వ
 తపభోద్యతిః || * || గచ్ఛామిపక్షిణామాశాంకత్రసూర్యాక్షజ్యోస్వస || ౨౦౩ || మయాహిభగవత్
 క్రోధాత్ప్రతిజ్ఞాతంతరణాథినా || * || అవజేమ్యమివతురోలోకపాలానితి ప్రభా || ౨౦౪ || తదిహ
 ప్రస్థితోహంతైప్రేతరాజపురంప్రతి || * || ప్రాణిపక్షేతకర్తారయోజయమ్యమిన్యత్యనా || ౨౦౫ ||
 సవముక్త్యాదగ్రీవోముగ్ధంతమభివాద్యచ || * || ప్రయయాదాక్షిణామాశాంప్రవృత్తస్సహమగ్నేభిః
 ౨౦౬ || నారదస్మమహాతేజాముహూర్తంధ్యానమాస్థితః || * || విగతయామానవిప్రేంద్రోవిసూను
 భవపావకః || ౨౦౭ || యేలలోకాస్త్రయస్మేంద్రాక్షిశ్యంతేనచరాచరాః || * || ధీనేహాయుషిధర్మే
 భవకాలజేమ్యతేకథమ్ || ౨౦౮ || స్వదత్తకృతసాక్షియోద్వితీయ భవపావకః || * || అభ్రంజావిజేవ్యం
 తేలోకాయస్యమహత్తనః || యస్యైత్యంత్రయోలోకావిద్రవంతిభయాదితాః || ౨౦౯ || తంత్రంరా
 వసేంద్రోసాప్తయమేవగమ్యతి || ౨౧౦ || యోవిధాతాచధాతాచసుకృతండుష్కం - ప్రతంతభావః ||
 త్రేలోక్యంవిజితంయేవతంత్రంవిజయమ్యతే || ౨౧౧ || అవరంకింబుకృత్యైవవిధానంసంవిధాన్యతి ||

రాశ్చర్యః అజ్ఞానేనప్రవ్యావితాభాగః || ౧౯౭ || మహామః ఇతి || తేవగంధర్వవిహరః - తేవగంధర్వైశ్చగంధర్వవిహరణశుభకత్రియః
 శుమరికేశసత్రియః || ౧౯౮ || తతః || తతః సాతలజయనంతరం || రసస్యామృతరూపస్య అలయం
 శుశుక్రంబుగ్మస్య || ౧౯౯ || అతేతి || ఇదానిరసాతలంజగము తాత్పర్యంబు స్వేనమాగ్నేరసాతలమాగ్నావృతి క్షమాగ్నేరగ్మభు
 గమ్యతే || ౨౦౦ || తస్యదేశస్యతస్యాయమాగ్నేరసాతలయంబువైతి || సుదుగ్గః మ్యుః సుదుగ్గః మ్యుః తామః యస్యయమపురస్య ||
 ౨౦౧ || సరితి || హాసంముక్త్యాకృత్యాశాగదమేమభంనారదం ప్రతికృతమివచోబ్రవీత్ - యమపురమాగ్నేరగ్మనంతరజ్జయశ్చమసిద్ధ
 వివేత్సప్రవీద్యభాగః || ౨౦౨ || తస్మాదితి || యస్మాత్త్వయామాగ్నేరగ్మపద్యైః యతశ్చతుర్దిశాః లజ్జామాయా ప్రతిజ్ఞాతస్తస్మాదేవమన
 నైవమాగ్నేరగ్మ || * || మహాబ్రహ్మమహావ్యోమస్య తరస్యామిత్వతః పక్షిణామాశాంకమ్య || ౨౦౩ || వి వమితి || ప్రయయానారదశ
 పుత్రతాతాత తతోపక్షిణామాశాంకప్రవృత్తః ప్రతిపః || ౨౦౪ || యనతి || ఆయుషీక్షీదేసతిధర్మే గధర్మమాగ్నేరగ్మయోగ్మాయేనా
 వేదంతాం తేన కాలిగభమననజేమ్యతే || ౨౦౫ || స్వదత్తేతి || యశ్చ కాలః ప్రాణిసాంస్వదత్తం చ స్వకృతం చ న్నదత్తస్యకృతేతయోనా
 డేవైర్జ్ఞానదానంబుగదంబితయాగాదేరమృతమృదంగకృతదేవకాయక్షేత్రమాపంతవ స్మకథంజేమ్యతభిభావ్యేదనంబంధః - యశ్చ
 మార్జ్జానదేవ్యంతేవ్యవహరణవీత్సభాగః - యద్వాదయశ్చమహత్తనః సంగ్రహాదితేమః || ౨౦౬ || యతి || యోగోక్తస్య భాతావిభాతా
 హామన్యతోవివేకభక్తతాతాయః సకృతదుష్కం - ప్రతంతభావజ్ఞత్యభాగః - యేన కాలేన విజయమ్యతే || ౨౦౭ || అవరంకింబితి || కావః ||

సన్వసాధనముంతుకాలాదిప్రపరంశంతువిధానంకాలవ్యతిక్రసాధనంశంపాదనంకృత్యాకాలజయంశంవిధాన్యతిశ్యేవ
కాయాహంశంశంశుత్వనోహంశుత్వసాధనంనదంతప్రస్తుతాస్యామ్ || ౩౩ || ఇతిశ్రీరామాయణవిధానితాయాం - శ్రీరామాయణ
విధర్షదీపికాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీరామాయణవాఖ్యానం - వింశశ్స గణః -

౧ || అవశ్యదితి || అగ్నిపురస్కృతసాక్షిరాయామేనతంయస్యప్రాణిజన్యాన్వశంవిధానంపున్య పాపరూపంకర్తృశ
తాదృశమనన్యతంతరదమగుణంప్రయన్యతంతంయన్వయాన్వశంకర్తృశస్యతాదృశంవిధానంనిగ్రహంగ్రహరూపంకర్తృశః
నన్యతంతంకర్తృశః || ౩ || కన్యదితి || కన్యతేషామిత్యాదిలోకభిక్షుః || ౪ || అబ్రవీదితి || విధానంచమత్స్యతాయాంఅపనిఃప్ర
క్రియాంచేత్తృధః || ౬ || ఏతేనేతి || నందఃకాలదండఃప్రహరణీయనృతపఃస్పృహవిష్యంజయఃపరాజిహానేత్తృధః || ౭ || ఏతస్మిన్ని
హుశశబ్దఃపుంలింగేష్వ స్తి || ౧౧ || దదశేతి || తీవ్రనిష్టనఃకుభితశబ్దఃతర్హరా || ౧౩ || శ్రోత్రేతి || సంతార్యమాణాన్వైశ్
తీమిత్యక్షరాశికృతాః || ౧౪ || గోరసమితి || గృహదాతారోగృహదాతృకాఅక్షరః ఉపఖంబానాః - దదశే-కాలశంబంధ

శ్రీరామాయణమున్నోయాస్యామియమపాదనమ్ | విమదాంప్రస్తుమనయోర్యసరాక్షస

యోస్సయమ్ || ౩౩ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే - వింశశ్స గణః -

ఏవంసంపదంత్యవిప్రేంద్రోగమాలభుమిక్రమః | ఆఖ్యానుంధ్య భావ్యప్రయమన్యవనంప్రతి

|| ౧ || అవశ్య త్నయంతత్రదేవమగ్ని పురస్కృతమ్ | విధానమమిత్యంతంప్రాణిసూయస్య యా

ద్యశమ్ || ౨ || సశుద్ధస్త్వయమః ప్రాప్తంమహాపింశత్రనారనమ్ | అబ్రవీత్సఖమాసీనమన్యూమా

వెన్యధర్మతః || ౩ || కన్యిత్రేమంనుదేవపేక్షకన్యధర్మోవనశ్యతి | కిమాగమనకృత్యంతేదేవగంధర్వసేవిత

౪ || అబ్రవీత్సతదావాక్యంనారదోభగవాన్య పిః | శ్రూయతామభిధాప్యామివిధానంచఽగ్నియ

తామ్ || ౫ || ఏవనామ్నాదగ్రస్త్వివపిత్వరాజనిశావరః | ఉపయాతివశంనెమంవిక్రమైస్త్వంసురుజా

యమ్ || ౬ || ఏతేనకారణేనాహంతరితోహ్యగణఃప్రభో | నందప్రహరణాన్యాద్యతవకిష్కభావిష్యతి || ౭ ||

ఏతస్మిన్మంత్రేనూరాదంశుమంతమివోదిశమ్ | దదశేదీప్తమాహంతంబమానంతస్సరతుః || ౮ ||

తంచేతంప్రభయాతస్యపుచ్చకస్యమహాబలః | కృత్వాపితిమిరంసర్వంసంగాసంసోభ్యవర్తత || ౯ || సోప

శ్యశ్శుశ్మహాబాహురణశస్త్రివస్త్రతస్తభః | ప్రాణిసన్యుక్తతంకమఘఃజానాన్వైప్రచమన్మృతతమ్ ||

౧౦ || అవశ్యత్రైనికాశాన్వప్యయనుస్యానవనైస్సహ | యమస్యపురుషేషుగ్రేఖూరరూపై

భావానితిః || ౧౧ || దదశేవధ్యమానాశశ్చక్షిత్వమానాశ్చదేహిణః | శ్రోతృశ్చసహానానం

తీవ్రనిష్టనతర్హరా || ౧౨ || క్రిమిభిర్భాక్ష్యమాణాంశ్చపారమేష్ట్యదాక్షిణ్యే || ౧౩ || శ్రోత్రాయా

సకరాయాసోపదతశ్చభాయావహః | సంతార్యమాణాన్వైతరణీబహుశశ్శోభిత్వేదకామ్ || ౧౪ || వా

లుకానుదతప్రాసుతశ్చమానాన్మహుస్సహుః | అసిపత్రవనేచైవభిద్యమానానధార్మికా || ౧౫ ||

రారవేతారసద్వాంబయూరధారానుచైవహి | పానీయంయానమానాశ్చస్మిన్కాక్ష్యునితానసి ||

౧౬ || శవభూతాకృతాశాదీవాపిన్యాన్యక్రమూర్ధజాః | సలపంశదగాఢివాన్యాతాన్ శ్చ

పరిధావతః || ౧౭ || దదశేరావనోమాగేశతశోధసూత్రశః || ౧౮ || కాశ్చిచ్చశృణాముఖ్యేషు

గీతవాదిత్రసిస్త్వైః || శ్రీమోదమానానక్రమేక్రమణ్యుక్తైస్త్వైః || ౧౪ || గోర

గ్రహదిత్యే || ౨౦ || కాతావిధాతాసామన్యతోవిశేషకశ్చక్ర || ౩౧ || అపరమితి || కాలవిషయస్సాధనం - అయంతుకాలా
ప్రపరంశంశుత్వనోహంశుత్వసాధనంనదంతప్రస్తుతాస్యామ్ || ౩౩ || ఇతిశ్రీరామాయణవిధానితాయాం - శ్రీరామాయణ
విధర్షదీపికాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీరామాయణవాఖ్యానం - వింశశ్స గణః -

౧ || అవశ్యదితి || అగ్నిపురస్కృతసాక్షిరాయామేనతంయస్యప్రాణిజన్యాన్వశంవిధానంపున్య పాపరూపంకర్తృశ
తాదృశమనన్యతంతరదమగుణంప్రయన్యతంతంయన్వయాన్వశంకర్తృశస్యతాదృశంవిధానంనిగ్రహంగ్రహరూపంకర్తృశః
నన్యతంతంకర్తృశః || ౩ || కన్యదితి || కన్యతేషామిత్యాదిలోకభిక్షుః || ౪ || అబ్రవీదితి || విధానంచమత్స్యతాయాంఅపనిఃప్ర
క్రియాంచేత్తృధః || ౬ || ఏతేనేతి || నందఃకాలదండఃప్రహరణీయనృతపఃస్పృహవిష్యంజయఃపరాజిహానేత్తృధః || ౭ || ఏతస్మిన్ని
హుశశబ్దఃపుంలింగేష్వ స్తి || ౧౧ || దదశేతి || తీవ్రనిష్టనఃకుభితశబ్దఃతర్హరా || ౧౩ || శ్రోత్రేతి || సంతార్యమాణాన్వైశ్
తీమిత్యక్షరాశికృతాః || ౧౪ || గోరసమితి || గృహదాతారోగృహదాతృకాఅక్షరః ఉపఖంబానాః - దదశే-కాలశంబంధ

౨౦ || తతఃపిఁధివ్యుహవాఃశ్రీద్వయవాః || శ్లో || వక్త్రహనానిపాతాంతరం || ౨౦ || ప్రాజీనతి || అనింతమిత్తరఃకారమిత్త
 వైవరివరణః || ౨౩ || ప్రేతేష్యతి || ప్రేతరహఃప్రేతరహః || ౨౭ || దేవస్థానతి || నవనిష్ఠానభూతందేవానిష్ఠానభూతంభజ్య
 మానమితిప్రేతానీభగ్నమానీ || ౨౮ || అసంఖ్యతి || అసంఖ్యయమవ్య || ౩౦౪ || తేజతి || అమాధనంయథు || ౩౦౪ || శుభి
 అస్తబిదిప్రసామభ్యాఃమూలాదిప్రయోచ || ౩౦౪ || తదాజామతి || తద్యుతంరావణిప్రేతస్త్రవకంయమైశ్యేమతి
 త్యాదరశీరతపాత || ౩౧౪ || తానితి || తానితానిదాప్రసాదీవినిభిఃకృత్యతస్త్రంరావణియ్యుక్తస్త్రవకంకరమస్త్ర

సంగోప్రదాతారోమ్యన్నంతైవాన్నదాయనః || శ్లో || శృహోశృశృహదాతారస్త్వికర్తృఫలమన్న
 తః || ౧౦౪ || సువణహణిముక్తభిఃప్రమదాభిరలంకృతాః || శ్లో || ధామిణానరానరాన్త్రేదీప్యమా
 వాఃస్వతేజసా || దదత్తానమహాబాహూరావణారాక్షసాధిపః || ౨౧ || తతఃప్రాభిద్యమావాశ్య
 కర్తృభిర్మహమ్నైస్త్వైః || రావణోమోచయామాపవిక్రమేణబలాద్భ్రీ || ౨౨ || ప్రాణినోమో
 చితాస్తేనదత్తీవేగతసా || సుఖమాపున్నహారణంతేహ్యతికేశమచింతితమ్ || ౨౩ || ప్రేతేషు
 ముద్యమానేషురాక్షసేనమహీయసా || ప్రేతగోపాసురంక్రుధ్ధారాక్షసేంద్రమభిరవః || ౨౪ ||
 తతోహలహలాశస్త్రస్పర్శదిగ్భ్యస్త్రమధితిః || ధన్యరాజస్యయోధానాంసూరాణాంసంప్రధావతామ్
 ౨౫ || తేప్రానైఃపరిహైమ్నూలైస్తునలైశ్శక్తితోమతైః || పుష్పకంఠమవకంఠశూరాశ్శతసహస్ర
 తః || ౨౬ || తస్యానసానిప్రాసాదావేదికాస్తోరణానిచ || పుష్పకస్యబంబుజేశ్చేస్తుంహభుకరా
 భిః || ౨౭ || దేవస్థానభూతంతద్విమానంపుష్పకమ్మధే || భజ్యమానంశత్రేవాసీదతుయంబ్రహ్మతేజ
 సా || ౨౮ || అసంఖ్యామనుహత్యాపితస్త్వసేవానుహత్యనాంసూరాణామగ్రయోత్థాణాంసహస్రా
 నిశానిచ || ౨౯ || తతోవృత్తైశ్చైతైశ్చప్రాసాదీవాంశ్చేదన్తా || తతస్తేపదివాస్త్రయథాకా
 మాయభాబిమ్ || ౩౦ || అయన్యంతనహవీరాస్తవరాజావశానసః || ౩౦౪ || తేహతోశతదిగ్భ్యాంగో
 స్సర్వస్త్రసమాహతాః || శ్లో || అమాత్యారాక్షసేంద్రస్త్వదమ్రాయోధనంహతాత్ || ౩౦౪ || అసో
 న్యంతేహహాభాజస్ముఃప్రహరణైశ్చౌశమ్ || శ్లో || యనస్యనమహాబాహూరావణిశ్చవమంత్రి
 ణః || ౩౦౪ || అమాత్యాఃప్రాంత్యసంఖ్యజ్యయనుయోధానహాబలాః || శ్లో || తమేవచాభ్యధావంశమో
 లంక్ష్యేనరాశానవమ్ || ౩౦౪ || తతశ్శోశదిగ్భ్యాంగఃప్రహరణైశ్చౌశగోరీకృతః || శ్లో || పుష్కారోకతి
 వాభావపుష్పకేరాక్షసాధిపః || ౩౦౪ || సనుమూలదాప్రాసాదాశ్శక్తితోమరసాయితాః || శ్లో || ము
 సలానశీలవృక్షోఽముమోచాప్రలూచ్ఛరీ || ౩౦౪ || తమాణాంచశిలానాంచతస్తాణాంచాదిదా
 రుణమ్ || శ్లో || యననైశ్యేమతద్యుతంఛపాతధరణీగతః || ౩౧౪ || తాన్మితరస్వావినిభిఃకృత
 స్త్రమపహత్యత || శ్లో || జమ్బునేరాక్షసంఘారమేకంశతసహస్రతః || ౩౧౪ || పరివార్యచతంపర్వే
 తైలంమేఘాన్కరాభిః || శ్లో || భిండివాలైశ్చశూలైశ్చనిరుచ్ఛ్యాననహాభయత్ || ౩౧౪ || విముక్త
 వచఃప్రచ్ఛస్తికర్తృణీగపిన్ద్రతైః || శ్లో || తస్యపుష్పకంత్యైశ్చపృథివ్యానువత్తితః || ౩౧౪ || తతస్సకాన్య
 కీవానీసమరేచాభివతత || శ్లో || లద్దనంజ్ఞోముపమోద్దేవప్రథస్తథ్థాయితాంతకః || ౩౧౪ || తతఃపాత
 వతంధివ్యనుప్రంసంధాయకాన్యకే || శ్లో || తిత్తతిష్ఠేతితాన్ద్రువచ్ఛాపవచికక్షాః || ౩౧౪ || అక
 ణాన్వశిక్యన్యకచాచమింద్రారిహవే || శ్లో || ముమోచంతరంస్సద్ధస్త్రిపురేశంకరోయథా
 ౩౧౪ || తస్యయంతరస్యాసీద్విగ్రహమబ్జాలమండలమ్ || శ్లో || వనఃసహస్యతోఘల్నేదావాన్నేరివ

శ్రుతివ్యూహాత్మా ప్రత్యక్షోభాత్మా || ౩౦ || వైశ్వదేవి || నతాద్వయేననాంతర్యోకనాంతర్యభిత్వాత్మా || ౩౧ || తరణి ||
 లోకేనకాకాభ్యర్థనామః || ౩౦ || యోహితి || అన్యతంఅన్యతవరం - కుర్యాత్కాక్షాక్షుజ్జంభ్య విశేషః త్రైలోక్యమితిశత్రుశుచ
 హ్యుత్తమితివాః || ౩౧ || నమత్తద్దత్తవరతయతవప్రిత్యాయదిరావణిరతానామః ద్రోహికాలదండఃకంకుర్యాత్త్రాహుత్త్రతే
 త్రియాత్రియేభూమిరద్యంబుఃప్రియాత్రియప్రాణివిషయే కృతేవత్వయాంబువైరుక్తఃశ్రుతివిషయభూతాస్తాన్యన్యోప్రజా
 శేషదియభావతంతభానంహరవః || ౩౨ || అమోఘుతి || శరేషాంప్రాణిసంఖ్యైశ్చక్షుప్రాణిమాత్రస్యదిహితేనత్యక్తా
 ద్యమృత్యుపురగ్భూతేనత్యుమమమప్రీతిశ్చ || ౩౩ || యదీతి || దిశయతదివిదండచాతేదిరావణివేషదండస్యభృత్యంతరజ్ఞేమః
 మనుక్తవరవశనస్యభృత్యవ్యభాః || ౩౪ || వివమతి || ప్రభవిష్టుఃస్వామి || ౩౫ || కిన్విన్విన్వియతోమయాహంతుంవశక్యసిస్త్వాది
 తింసుయాఃస్మృతకుంఠకకృంయోగ్భూతాతేనాంబుతేయేతేయః || ౩౬ || శుద్ధితి || హృద్భృత్ప్రకృత్యుత్పత్తిహంసంశుద్ధత్రవిరియమాదీన
 మాభాః || ౩౭ || ఇతిత్రీమహేశ్వరవీక్షాదిరచితాయాం - శ్రీరామాయణకర్తవీక్షాభ్యాం - ఉత్తరశ్రీరామాయణ్యాభ్యాం
 త్వావింశస్య గణః -

౧ || తరణి || దివ్యయమితియవాచకము క్తఇతివైయః || ౩౮ || హృద్భవత్యమహామన్నితాంతరం || ౩ || తరణి || రస

తామహస్యాత్కాద్భవయత్వేదీనబ్రవీత్ || ౩౯ || వైవస్వతమహాబాహునానభిలషిమితి క్రమః | నహంతే
 వ్యవస్థయాతేనదండేనైషధిశాచరిః || ౪౦ || వరఃభలుమయైవస్తేదత్ర సీదతేపుంగవసత్వయావాన్య
 తఃకార్యోన్యన్యాయ్యాహృతంవహః || ౪౧ || యోహిమానునృతంకుర్యాద్దేవోవామానుషోపినా | త్రై
 లోక్యమన్యతంతేనకృతంస్యాన్నాత్రసంశయః || ౪౨ || కుద్ధేనవిప్రముక్తోయనివిశేషః స్రీయాప్రియా
 ప్రజాస్థంహరతేరాజోలోకగ్రయభయావహః || ౪౩ || అమోఘోహ్యోషసద్వేషంప్రాణివామ
 మితప్రభః | కాలదండోమయాన్యస్థిపూర్వంమృత్యుపురగ్భూతః || ౪౪ || తన్నభిర్వేషతేసామృపాత్యో
 రావణయాథానా | రహస్యస్థిపతితేశ్చిన్దుహూతామపిజీవతి || ౪౫ || యదివ్యాన్విస్థిపతితేనమిత్రయై
 షరాక్షసః | ప్రియతేవాదశ్చీనప్రదాహమృభయతోన్యతమ్ || ౪౬ || శనివగణయలరికేతందంశేతం
 సముద్యతమ్సంశయమాంతుర్వాన్విలోకాన్దన్వయద్యవేక్షసే || ౪౭ || ఏవముక్తమధర్మాత్మాప్రత్య
 వాచయమస్తదా | ఏవవ్యావర్తితోగుండః ప్రభవిష్టుహింసోభవా || ౪౮ || కిన్విదానీంసుయాశక్యం
 కతుంఠరిణ తేనహింసయాయద్యయంత్యోహంతుంవశపురస్త్యుతః || ౪౯ || ఏవశస్త్రాత్మణశ్శా
 మిదశవాదద్యరక్షసః | ఇత్యుక్త్యాసరథస్యాశ్వస్త్రైవాంతరీధీయత || ౫౦ || దశశ్రీవస్తుగణిత్యా
 నామవిశ్రావ్యవాత్సనః | ఆరుచ్యేపుష్పకంభూయోనిస్త్రాంతోయమసాదవాత్ || ౫౧ || సతువైవస్వతో
 దేవైస్సహబ్రహ్మపురోగమైః | జగముద్రిదివంహృష్టోవారదత్యమహాముఖః || ౫౨ ||

ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణేద్వావింశస్యగణః

తతోజిత్యాదతశ్రీయోమంత్రిదతేపుంగవమారావణస్తరణిహ్లాసేవసోయాదదతశవా || ౧ ||

దిశం - కుర్యాత్ - మృత్యుపురగ్భూతః - మృత్యువాపురగ్భూతః - బహుప్రీతిశ్చ || ౩౩ || యదీతి || దిశయతోన్యతయికా
 దశ్యమాత్మత్వంశంహద్యదండస్యాశ్రుత్యంతరజ్ఞేమరణాతేక్షదేవరవశనస్యభృత్యమితి || ౩౪ || వివమతి || ప్రభవిష్టుఃస్వామి || ౩౫
 కిన్విన్విన్వియతోమయాహంతుంవశక్యసిస్త్వాదితానీంసుయాఃస్మృతకుంఠకకృంయోగ్భూతాతేనాంబుతేయేతేయః - అన్యరక్షతోదకాద్భృతాన
 థాత్ || ౩౬ || తరణి || ప్రగత్యై - నశలదశాతే || అంతరాంతోభవిష్యుమిత్యభాః - ఇత్యుత్తరశ్రీ - బ్రహ్మయితిశేషః || ౪౦
 శుద్ధితి || వైవస్వతః - బ్రహ్మపురోగమైః - హృద్భృతః - అభాదితిశేషః - ఇతిశ్రీవింశతాబజరచితే - మనిమమహాభ్యాసే -
 త్రశ్రీరామాయణ్యాభ్యానే - త్వావింశస్యగణః -

౧ || తరణి || హృద్భవత్యమహామన్నితాంతరం || ౩ || తరణి || రసాంతరంగ్యకామయసాంధింప్రదిష్టఃమాగ

[illegible][illegible]

ఇట్లు గతనీ రామానుజ - ఆధిక పాఠ్యము కాని.

హుషోన్నాహః సువిద్యుతః సైన్యంతో వరుణోలయాలో మహేనాదరణసంయుక్తో హుషో గర్జ
దభాపితా గ్రహంతోత్సవగరిభూయః చేరున్య్యమనురాధా ॥౧౫॥ య త్ర వత్సర్జితో గ్రీవోగృహంప
రమభాస్వరమ్ ॥ శ్లో॥ వైదూత్యోలోకాంతాంముక్తకాంపిభూషితమ్ సువర్ణాద్రంభకహసంపేదితాభి
న్నచుంతరితః ॥ శ్లో॥ ఏత్రస్థింసోవాన్యకేంకేణాంశయంతే మౌఖ్యోసనయాతరవ్యం మహేంద్రభవ
నోమమ్ ॥ శ్లో॥ వృష్ట్యాగ్నింబంధంధృతివః ప్రతాపవాగ్రహ ॥ శ్లో॥ స్యేదంభవగరిసాన్యం మేరుసుంధ
రసన్నిభమ్ ॥ శ్లో॥ గచ్ఛ వరాహస్తోమ్యంవిజానీమ్యభవనోన్తనమ్ ॥౨౪॥ ఎవమక్రం ప్రహస్తప్రచివేత
గృహూతమవ్ ॥ శ్లో॥ రహస్యం ప్రేక్ష్యత ద్వారంపునకే త్త్వైంధరియయా ॥౨౫॥ సప్తత్త్వైంధరిగ

శ్రీకృష్ణుని పుట్టినితఁడెవఁడనఁగఁగింపఁజేసెను || ౪౪ || అని || పఠనమొనఁగఁగెను || ౪౪ || ఇతి శ్రీనివాసా
విజయతఁ - మఱియొకాశ్వాసఁ - తత్త్వమునామకాశ్వాసఁ - ప్రమాణమునకుఁ - * * * * *

త్వారణోద్భవమిత్యర్థః || ౧ || తతోద్భవః ప్రమాద ప్రత్యక్షానాం సముపావసః || ౧౪ || సత్తుత్తానామనా
నముద్భవోమానవత్తదానా || ద్వాయాన్త్యే స్థితస్తత్ర హేతుమాలీపమోహితః || అవిత్త్యుత్తమప్రేక్ష్యసామ్యమ
త్వస్థితః || ౧౫ || తత్తత్తద్భవమప్రత్యక్షతత్తత్తమానోవిగతః || విగతమప్రతివీర్యవ్యవహారానాం భావర
గం || అథరామణో స్త్రీవపుష్పకాదవత్యానః || ప్రవేష్టమిత్త్యానేనాభిన్నాంజనవయోవతః || ౧౧౦ || చంద్రమూ
రివలమప్రత్యక్షపురుషస్య గుణస్థితః || తద్వరమావృత్త్యసహవాన్వలానంతోభయానకః || ౧౧౧ || రక్షాత్వే తవ
నోవింబోత్త్యోద్భవః తోమతానామవిభిన్నానాన్త్యోమగ్నివోమహామః || ౧౧౨ || సునిగూఢాస్థితం ప్రా
భోరోమాదనః || ఏతాద్భవో ప్రాత్యక్షమందకం సతుభావః || స్వహిత్యానామలం ద్వారం విష్టభ్యుసితమ్
౧౧౩ || అథసందకం నాత్వస్థితోద్భవోమానవతః || అస్థంకతాన్వపుష్పమం సేవభ్యుత్పన్నజాయతః || నిమిత్తాన్వయ
కోక్షాన్త్యస్తానామోద్భవమిత్యర్థః || అథవిగతయన ప్రత్యక్షపురుషాబ్రవీత్ || ౧౧౪ || కింత్వం చింతయ సేర్యో బ్రూ
హివిప్రభూనసః || ౧౧౫ || యథావిధ్యమహావీరకం ప్యేరజనీవర || ౧౧౬ || ఏవం ప్రవత్రక్షితిః పునరవదనము బ్రవీత్ ||
౧౧౭ || యోగ్యస్య సేవలిసాసాధకం మయా వాతే ద్విధీయమ్ || ౧౧౮ || రావణోభిహోభూయతాద్భవ స్వజాయత
౧౧౯ || అథదైత్యం సమాలంబ్య రావణో వాక్యము బ్రవీత్ || ౧౨౦ || గృహేత్ తత్తత్తే వారం బ్రూహివతాంవరః || ౧౨౧ || తేన
వసాధాన్యోద్భవమియథా వామస్త్యే తథ వా || ౧౨౨ || సవినంపునరస్య హతానవేం ద్రో వ్రక్షతి || ౧౨౩ || ఏవ
నైవరమో వారస్యూరస్య త్వవరాక్రమః || ౧౨౪ || వీరోబహుగుణోపేతః సావహస్తా వాంఛకః || ౧౨౫ || బాలాకాభావ
తేజస్వినమలేష్వ జననః || ౧౨౬ || అనపిదంబయోజేతా బలిహిగుంసాగరః || ౧౨౭ || ప్రయంవదస్మింవిభాగీ
గురువిప్రప్రియస్సదా || ౧౨౮ || కాలకంఠీమహావత్సస్సత్య వాక్సాన్త్యుదకానః || ౧౨౯ || సవనస్య గుణోపేతస్యూరస్య
ధ్యా యతత్సరః || ౧౩౦ || ఎవగజంతివాత్సే వజ్ర లతేన వలేనదా || ౧౩౧ || దేవైశ్చ భూతసం ప్రాశ్నవన్తైశ్చ సుహ
షిభిః || ౧౩౨ || భయంయోనాభిజాతాతేన కంఠాయాన్త్యమిచ్ఛసి || ౧౩౩ || బలినాయాదేతేయాన్త్యం వోవేతరాక్ష సేవ్య
౧౩౪ || ప్రవిశత్వం హాసత్వం సంతా ముకురుమావీత్ || ౧౩౫ || ఎవముక్తదత్త గ్రీవప్రవివేక యతోఽఽఽ || ౧౩౬ ||
సవిలోక్యతలం కేతకబుట్టహాసంజహంసచో అవిత్త్యుత్తమప్రేక్ష్యసామ్యమంతానవనత్రయః || ౧౩౭ || అథసందకం నాదే
వైకవిత్సూరవారః || స్వహిత్యానవత్రక్షోమ్మ్యస్థం గేహావృచాబ్రవీత్ || ౧౩౮ || దత్తగ్రీవమహాబాహువాంఛేక
మంకతోద్భవమోకిమాగజానకృత్యం లే బ్రూహిన్వం గాక్ష సేవ్యర || ౧౩౯ || ఎవముక్తమబలినా గావణో వాక్యము బ్ర
వీత్ || ౧౪౦ || సుతం మయా నాహాభాగబద్ధ ప్రసంపిష్టు వాపు కా || ౧౪౧ || సోహం మోదయతుం శక్తోబిందనాన్త్యాంస సంత
౧౪౨ || ఎవముక్తతతోహంసంబలిః కృతేనదాబ్రవీత్ || ౧౪౩ || ప్రాయతామభిధాస్యమియంత్యపుష్పా గావణయ
ఎవపురుషక్యమోద్భవతి తిష్ఠతీనిత్యదా || ౧౪౪ || తేనదానవేం ద్రా శ్చ తథాన్యే బలవత్తగావణోబలి బహు
వేదపూవరతాశ్చయే || ౧౪౫ || బద్ధస్య హమనేనైవంకృతాంతోమరతిక్రమః || ఎవపురుషాలోకేవం దయన్త్యు
౧౪౬ || సవనానా తావహాతావై మివ ద్వానిధ్యై కతానాకారయతావై వధాతావయవ సేవ్యర || ౧౪౭ || నమం
దనచామాం దై హృతభవన్త భగన్ప్రభుతాకలితై వహికాలప్రవనభూతావహాంకః || ౧౪౮ || లోకత్రయస్య సవనస్య హ
తాప్రస్తానై కైవత్ || ౧౪౯ || సుహర త్యేవ భూతాని ధావరాణీవరాణీవ || ౧౫౦ || పునశ్చైవ సుతేన ర్మయనాన్త్యంతోమహే
శ్వరః || ౧౫౧ || గణం శారణం తాసోయంపురుషసత్రమః || ఇన్ద్రం దైవహిన్ద్రం వహుగం దైవనిశావరః || ౧౫౨ || సర్వమేవ హి
లోకేకోధాతాగోష్ఠానంతయః || ౧౫౩ || నైవంధిం మహమ్నా తంబిద్యతే భవనక్రమైః || అహంత్వంచైవ హి సర్వ
యోచాన్యే పూర్వవస్త్రాః || ౧౫౪ || నైతాతేహం మహాత్మైవమశుంగశనయా యథా || ౧౫౫ || పృథోదనుశ్చ కృష్ణభునిశ
భువంభురేవచ || కాలనేమిశ్చ ప్రక్షాంస్తకావై వోవహోబలి || ౧౫౬ || కాలకేయాన్తర కాభోక్త్యుమకుందోవివధానః || హి

గణ్యాత్మోమధుత్వైవక్తైరభోధూనుశంఖౌ||౪౨|| యమాయోక్తుకావకంపశ్చైరభోమధుపాధుతా||వితవేతవేద్యైరం
తివానివషణంబుచైవహో||౪౩||నైవైక్తైరభోధేరిక్షంపరైస్వప్రతుమథాత్మహంరైతేమమహాత్మ్యభ్యుత్పైవైతేమ
గధమిణి||౪౩||నవైకైరైవైక్యమాపాద్యభ్యుత్పద్యోక్తాః||౪౪||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౪౫||౪౬||
స్వపత్యేవైవైక్యమాప్తా||౪౬||ప్రవాతాః||౪౭||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౪౮||నవైక్యమన్యధీరంబ
పేతాస్వర్యకప్రాస్త్రపారగాః||౪౯||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౫౦||నవైక్యమన్యధీరంబ
నిశాః||౫౧||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౫౨||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౫౩||నవైక్యమన్యధీరంబ
కాః||౫౪||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౫౫||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౫౬||నవైక్యమన్యధీరంబ
వకంవాశంసంవేతాభగవాహుః||౫౭||ప్రాదుభావంబుకులేయైవైక్యవనంయో||పునరేవాన్యవాన్యన
వధిస్తాయసద్వి||౫౮||ఏవమేతేనదేవదానవేంద్రామహాత్మ్యవా||౫౯||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౬౦||న
మరెవమరాదన్యూపాస్తేవవరాతాః||౬౧||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౬౨||నవైక్యమన్యధీరంబ
గాత్మసంధానవేత్తరః||౬౩||యదైత్వైక్యమేవీరవక్రందీప్రాసంపాద్యమహా||౬౪||నవైక్యమన్యధీరంబ
మహిబల||౬౫||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౬౬||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౬౭||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౬౮||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౬౯||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౭౦||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౭౧||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౭౨||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౭౩||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౭౪||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౭౫||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౭౬||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౭౭||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౭౮||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౭౯||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౮౦||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౮౧||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౮౨||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౮౩||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౮౪||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౮౫||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౮౬||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౮౭||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౮౮||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౮౯||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౯౦||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౯౧||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౯౨||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౯౩||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౯౪||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౯౫||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౯౬||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౯౭||నవైక్యమన్యధీరంబ
||౯౮||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౯౯||నవైక్యమన్యధీరంబప్రకాశ్యమహా||౧౦౦||నవైక్యమన్యధీరంబ

వ్యంఠీంబుదిరాభాసాంమాంధాన్యకరనివృత్తమ్ | ౪౪ | తామావతఃతమా లేనపాలస్త్యోరజన్వరః | దదామాశ్చ త్తంతః
శఃపతంగమివపాతకః || ౪౫ || యనవస్త్రానువారాశంస్యస్యాకవశాననః | పోలయామాసవశేనసతేవాధిపాతోభ్య
శమ్ || ౪౬ || మూర్ధితంస్యవతింధస్త్యప్రహృష్టాప్రేరితావరాః | ముక్తుశుస్పింహనానాశ్చక్షేత్తతశ్చనిశావరాః |
౪౭ || బ్రజ్జఃజ్ఞోమిహూలేనహ్యయోధ్యాధిపతిప్రదా | తంస్యస్త్యశ్చక్రభిశ్చక్రంపూజ్యమాంముదాన్వితైః || ౪౮ ||
జాగ్రోపామరాదవశ్యం ద్రాకాశుశ్చత్యుజ్జినుమాశాశరవః | పేణిపయరా తునబలమ్ || ౪౯ || చానవ్యవనివా
దేనతస్య బాణరవేణవ | సంవచాలతతస్మైస్యంధ్యూతభవపాదకః || ౫౦ || తద్యుద్ధయభవన్తోరంసరరాక్షససంకులమ్
శ్రుధాః సానుహాన్యానారరాక్షసవస్తమా || ౫౧ || తార్కశాన్ధిగోరౌశాశసగతౌతథా | మాంభాతారావణంబైః
రాక్షసత్వైఃపంప్రసమ్ || ౫౨ || క్రోధేనపహతాః ప్లేశరవపరావపపాతుః | గౌపరస్య రసత్తోభాగ్నహన్తైజా
ర్కైర్ముత్సితౌ || ౫౩ || రావణోరాత్రునస్త్రంతుప్రాణుశ్చనమహాబలః | ఆస్మయోవసమాంధాతాతదస్త్రంప్రత్యవా
యత || ౫౪ || గాంధర్వేణవశశ్రీహోవారుణేవపరాజరాట్ | గృహీత్వాసమలప్రజ్ఞేస్త్రంసర్వభూతభయావహవ
౫౫ || తోలయామాసమాంధాతాదివ్యంపాశువతంమహాలే | తదస్త్రంఘోరరూపంశుత్రైలోక్యభయవధానమ్ || ౫౬ ||
ద్యష్టైర్లిప్తాభూతానిధౌవరాశిచరాశిచ | వరదావాశ్రుగుత్తస్యవసాధికశఃకుహర || ౫౭ || తతఃప్రకంపితంస్త్ర
త్రైలోక్యంవచరావరమ్ | దేవాఃప్రకంపితాస్సన్వేలయంనాగశ్చమేరే || ౫౮ || ఆతౌమునిశాకూలౌధ్యానయో
గాజవశ్యతమ్ | పులస్త్యోగాలవత్ప్రేవవారయామాసశున్ఫలమ్ || ౫౯ || ఉపవైస్త్రవిదితైర్వాత్సైర్వాతూసః
మమ్ | తౌశుశ్చత్వావరాంస్త్రేణింసరరాక్షసయోప్రదా || ౬౦ || సాస్త్రస్థితాశుసంహృష్టాయథాయేవైవచాగతౌ | ఇశు
త్తరశ్రీరామాయణేఅధికపాతేశ్చతీయపుర్వః

గతాభ్యానుభవప్రాభ్యాంరావణోరాక్షసాధిపః | దశయోజనసాహస్రంప్రత్యక్షంసమగుశ్చభమ్ || ౬౧ || అన్యత్రా
న్రహంబేజాఃపున్రజేనుహాబలః | యశ్రేణ్యూహివన్యపాహంసాప్రన్యనుశాస్త్రాః || ౬౨ || అనఽఽక్షౌఘంబిర్యంతుగతా
దైశుశుశుశ్చభమ్ | దశయోజనసాహస్రతత్త్వైఃపరిగణ్యతైః || ౬౩ || గత్రమేహుపితాస్సవేదాస్త్రవిభావితః | సన్త్రితాః
ఆగ్నేయాఃపక్షిణాఃప్రాప్త్యఃప్రేధాత్మకసంస్త్రాః || ౬౪ || అగ్గత్యాశ్చతీయంశువాయోఃసంధానమ్ | తనమ్ | నిశ్చ
యత్ప్రేతాస్సధాశ్చైతశ్చాశ్చమనస్సః || ౬౫ || దత్తేవశుసహప్రాణియోజనావాత్మైవచ | చతుర్థాంశాయనా
గఁకుగతవాగ్రావంస్తథా || ౬౬ || వసతియశ్రనిశ్యంవైభూతాశ్చసవివాయాః | ఆభగత్వాశుత్వేనీమంవ
మంచాయగోవరమ్ || ౬౭ || నిశ్చైఃకుసహప్రాణయోజనవాంతైఃపరిగణ్యతైఃపరిశ్రేష్టానాగైశ్చకుము
దయః | గ్రామంజరాయశ్రేణ్యంశయోవముచంశీకరాః | గంగాశయేమనీశ్చతఃపుణ్యంశున్వంఠింసరశః || ౬౮ || శ
కరికాగ్ర్యష్టంవాయునాలోలిశంభృశ్టజలంకుశేషువసితహినుంభవతాశువ | ౧౦౦ || తోజగమంబ్ధంసవాద
మాగఁకుహామ్యతైః | యోజనావాంసహప్రాణిరైవశుసరాక్షసః || ౧౦౧ || యత్రాస్త్రైగుహానిశ్యజ్ఞాఃబాంధవ
తృణైః | తత్తేవశుసహప్రాణియోజనవాంతిభో || ౧౦౨ || సప్తసంవాయుమాగఁకుయశ్రేణ్యుమంబ్ధాః |
తడిష్టౌఘంసగత్వాభసహప్రాణితైవమ్ || ౧౦౩ || అస్త్రమువాయుమాగఁకుయశ్రేణ్యంసాస్త్రైశ్చ | ఆవశః | ౧౦౪ ||
విభ్యాతావశ్యనిశ్యపక్షమాన్ || ౧౦౫ || వాయువాధార్యమానాసాంహావేదానుహాస్యతా | ఆతడిష్టౌఘంప్రవత్తో
చంద్రమాయశ్రేణ్యతి || ౧౦౬ || అశిష్టసహప్రాణియోజనవాంతిభో || ౧౦౭ || చంద్రమాశ్చతైయశ్రేణ్యహానిశ్య
యతః | ౧౦౮ || తంతసహప్రాణిత్వయేష్వాద్రనుడరాత్ | ప్రళాశయిలోకాంస్తుసర్వసగ్ధ్యవభావః | ౧౦౯ ||
చిష్టాదతశ్రీవంశంద్రమాగ్ధాహాన్ || ౧౧౦ || సతతేతాగ్నిహాశ్చమంప్రావత్రావణంతథా || ౧౧౧ || వాసహంస్తస్య

చివాశీతాగ్నింభయపీడితాః | రావణంబయశ్చేనప్రహస్తోవాక్యగుబ్ధవీత్ | ౧౯ | రాజశీలేనబాధ్యామోదినరామ
 భ్రాతృయమ్ | తంద్రశ్చిప్రతాపేనరక్షపాంభయమాఽశత్ || ౨౦ || స్వభాసాహ్యురదాజేంద్రశీతాంశురహవాన్
 తః | ఎకస్యత్వాప్రహస్తస్యరావణేంద్రముభితః | ౨౧ | విహ్వర్యనమరద్యన్యపారైస్సెహ్యపీడయత్ | అ
 కబ్రహ్మసీమాగన్యవంద్రలోఃంశురాన్వతః | ౨౨ || దశగ్రీవమహాబాహువాపాతౌద్విశ్రవసస్సుగ్గః | య
 స్సామ్యమాదగ్రంపీడయాన్మగైః | ౨౩ || లోకస్సహితామోయంద్విజరాజోమహావ్యుతిః | మంత్రివత్ప్రదాస్యా
 మిప్రాణాత్మయభయోభయమ్ || ౨౪ || యస్త్విదంప్రప్రేక్షంత్రంనవశ్యుత్సమవాత్సుయాత్ | ఏవముక్తాదశగ్రీవః
 ప్రాంబలవాక్యమబ్రవీత్ | ౨౫ || యదిక్షుప్తాంమేదేవఅనుగ్రాహ్యాయదిహ్యహమ్ | యదినుంత్రిత్వోదయా
 దీయతాంశుమధార్మికః || ౨౬ || ముజప్త్యావంసహాభాగినర్వదేవేషునిభయః | అనులేమవనర్వముదానవేషుపరిత్రి
 మ్ముచ్యతే | ౨౭ || సప్రసాదాత్మదేవేనభయంబిద్యతేమమ | ఏవముక్తాదశగ్రీవంబ్రహ్మవచనమబ్రవీత్ | ౨౮ || ప్రాణాత్మ
 యోజువైదద్యననిశ్యంరాక్షసాధిప | అక్షమాగ్రం్యహీత్యాతుజపేన్దంత్రియమంశుభమ్ | ౨౯ || అజప్త్యారాక్షసత్వే
 నతేంద్రియవిమృశిగ్మయంత్రంప్రవత్యోమియంరాక్షసపుంజ || ౩౦ || మంత్రిస్సగ్రీవవాదేవప్రాప్యసేనమరే
 జయమ | సమస్తైశివదేవేషురాసురమన్సరైః | ౩౧ || భూతభవ్యమహాదేవహరమిగళలోచన | బాలస్తంభవృక్ష
 పీఠవైయాఘ్రవహవృక్షః | ౩౨ || భుజేమోపదేవన్యంత్రిలోక్యవ్రభుగీర్వతః | హరహరితనైమిస్తంయుగాంతద
 హనోనలః | ౩౩ || శేరోలోకశ్చుత్సలోకపాలాంసహాభుజః | సహాదేవోమహాసూరీనహాదంస్త్రోమహాభుజః | ౩౪ ||
 కాలశ్చకాలకూపీదశీలగ్రీవోసహౌదరః | వేకాంతగోవేదమయవశానాంవతీరవ్యయః || ౩౫ || శూలస్థమూలకే
 తుశ్చనేతాగోప్రాహరిశ్యవః | శడిమండిభండివలగుడివనహమహాః || ౩౬ || భూతేర్వరోగజాధ్యక్షస్యాత్మానర్వ
 భావన | సరవదస్యరేవోదప్రస్తావగురవ్యయః || ౩౭ || కమండలుధరోదేవపిహీనూజాటిప్రథా | మానసీతూ
 హానీమత్పటంఠాంస్సానువేదనః | ౩౮ || న్యున్యశ్చన్యన్యగూఢశ్చపారియాత్రేస్సమప్రతిః | బ్రహ్మచారిగ్రహీయో
 గీవీణావణపటాంబాః | ౩౯ || అనర్యోః నిమిశ్చబాలహర్యః | భద్రాశ్రవానారీభగవానుమావతీరంజనం | ౪౦ ||
 భగవైశ్రప్రహరావపూజవంతరికాతనః | జ్వంహస్తాపాశహస్తః ప్రళయః కాలవచ || ౪౧ || ఉల్బామభోగ్నికేపశ్యము
 ణిరీస్తోవిశాంబతిః | ఉన్నాదమోహనకరస్సుమధాస్త్రదగోద్రయః || ౪౨ || వామనూవామదేవశ్చప్రాగ్గ్రీవశ్చనాను
 తః | భిత్తుశ్చభిత్తుహపీఠత్రిజటిజటిస్సయమ్ || ౪౩ || దక్షహస్తఃప్రతిష్ఠంభీవమూనాంధంభనక్షతా | ఋశుఋశు
 కః | కాలావధున్ముగలోదనః | ౪౪ || వానస్పర్శశ్రీకగర్వసన్యకాశ్రితపూజితః | జగద్ధాతావకర్తావపునకృష్వతో
 హ్యజః | ౪౫ || ధర్మాధ్యక్షోవిరూపాక్షస్త్రివక్తాభూతావనః | త్రిశేత్రోబహువేగ్రస్వసూర్యాయుగసమప్రభా || ౪౬ ||
 దేవదేవోభిదేవ్యహరాంకీజబుక్తావక్త్రోలాంకశ్చైవపూర్ణేమనద్యౌససః | ౪౭ || మ్రుత్సూక్ష్మశ్శరణ్యశ్చరన్య
 దేవమయస్త్రా | సహాభూతానివాచస్పర్శబంధవిమోచకః | ౪౮ || మోహనోవందకశ్చైవవర్షకాశ్రివరోద్రయః
 పుక్తువరోతొవిభాశ్చముఖ్యస్సరహరస్త్రా || ౪౯ || హరిశ్చశుభదంధాః | రిభిమోభిసవరాక్షసః | శక్తాగ్రీష్టప్రదస్త్రా
 ఋషిరూపాస్త్రానవాతనః || ౫౦ || నయాస్త్రోక్షమిరపుణ్యంనామావృతముత్తమమ్ | జప్తమేతద్దశగ్రీవకుర్యాచ్చక్ర
 పిహాశమ్ || ౫౧ || దత్వామిరావణస్యేదమంశురకమలోద్భవః | పునరేవజగమాశుబ్రహ్మలోకంసహితవమ్ || ౫౨ || రా
 వణోపిచరంబభ్యాపనలేమామస్త్రవామంతహామస్సంహృష్టోరావణపుమరాక్షవాః | ౫౩ || సప్రావళినగేన్ద్రపీఠ
 దేవగంధర్వశస్యకాశ్చిత్తుత్తరశ్రీరామాయణేఅధికపాఠేదమధాన్యః | * * * * *

శేనవిద్యనంలేనరావణఃప్రయయాగ్రహత్ | సప్రమాణావమాగచ్ఛన్మిదైస్సహరాక్షసైః || ౧ || ద్విపస్త్రో

వద్దశేలేనపురుషః పావక ప్రభాః | మహాబాంసానకప్రభుః పకపవ్యవస్థితః || ౨ || యథాద్వైత్యభవయదో యోగాంతాః |
లక్ష్యతః | దేవానామివతేవేగ్రహణాం సువభావైః || ౩ || శరభాణాం యథాసంభానా హస్తే స్వైరతావతో యథా
వర్సితానాం యథామేరుః పారిజాతవృక్షాభినామ్ || ౪ || రథాతః పురుషం దృష్ట్వా పుండ్రమశ్వేన లంఘయాత్ | గజాంతం వి
ద్రైవాగైర్భగంబహువ్రతయానకం || ౫ || దంష్ట్రాలంఘితం చైవ శంఖం గ్రీవం చ హాసయన్ | మంథూక మ్మం పింగ
తుంబ్రే లాపశిఖరోవహమ్ || ౬ || వద్దపాదరంభీమం రక్తాంబుజవిభాసనమ్ | మహాగాయం మహా వాదం మహా నిలసమం
తే || ౭ || భీమమాబద్ధతూణీరంపం మట్టాబద్ధచాదురమ్ | జ్వాలామాలాపరిమలం కింకరీకృతనిశ్చయమ్ || ౮ || మాంబయాస్స
పద్మానాం పయోజితావలంబయా | ఋగ్వేదమవశోభంతం వద్దమాంబుభూషితమ్ | ప్రాచీనవాచలభం కాళః కాంచన
చలననిభమ్ | అబ్రవీత్తందశగ్రీవ్రాణాం దగ్ధమేవీయతామితి || ౧౦ || జగజ్జవోత్తైర్బలంబానాం హమాత్మ్యే దహావ్య
భృత్యానరాత్యనపతిశ్శూలకృత్యప్తివల్లభాః || ౧౧ || పక్షిసినాసం హృదయశలభేన విమంజరః | సుమేరురివభాగేన సమీప్తే
లవాణావః || ౧౨ || అశంక్యమానః పురుషో రావణం హావ్యమబ్రవీత్ | యుధృతృథాం హితేరయో నాశయిష్యామి మర్కతే || ౧౩ ||
రావణస్య వయోవేగస్సర్వలోకభయానహః | తథావేగపమాప్రాసినం శ్రీరామకమేవహి || ౧౪ || అభవత్తస్య సాధ్వీ
గ్రహమాతేన హద్భృతాదంతానాం దశతశ్శబ్దో యంత్రస్యేవాత్మభీకరః || ౧౫ || ధర్మవైద్యతతతైర్బలవజ్రతస్మిన్ దిశే
తుకేఽహం నంత్రిత్యతథా లేమస్తభశ్శీర్ష మాస్థితః || ౧౬ || శ్వేతేవాకటిభాగేన మతో యస్య శీర్షగంగా | మధ్యేష్టావ
వస్తస్య సముద్రాః క్షిప్తాస్థితాః || ౧౭ || పాశ్వోద్ధాత్వ దిశస్పర్శాన్ సురసంభిక్షమాదుతాః | పితరశ్చాత్రితాః స్పృశ
హ్యుదయం చ సీతామహాభి || ౧౮ || గోదానాని విత్తాణి భూమితానాని యాని చ | సువర్ణాస్య చ దానాని శశ్వత్సంమాత్రి
నిత్యైర్గంగామిమవాహేమ మూలశ్చ మందరీమేరులేవ చ | నరంతుతంసమాత్రిత్యహ్యసంభూతావ్యవస్థితాః || ౨౦ ||
హేవయోభవత్తస్య శరీరే ద్వైరవస్థితా ఉభయే ధ్యేతాయ సంభోజలవాహాత్వ మేహనే || ౨౧ || బాహూభాతాంభూతావ
గః ప్రమాడిభాకరో విరావతో విభలాక్ష శ్వేపేహనుకీరేవ త || ౨౨ || కంబళాశ్చ తిరోనాగోకాణోటకధనంబయా | స
ఘోరః పోనాగ్రక్షుకశ్చోపతక్షుకః || ౨౩ || శరభానాత్రితాస్తస్య విదమీర్ణం ముఖమ్ | అగ్నిరాన్యమభూత్తస్య స్తోధా
తైరభిష్మితా || ౨౪ || దంతాన్నాపాదం ప్రయోశ్చోడభయోఽయుతవస్థితాః | వాహాపహూరమావాస్యతత్త్వి
మంచాయవః || ౨౫ || గ్రీవాతస్య భవన్దేవివాణీ కాపి సరస్వతీ | వాసత్యైవ తేగోభావే తేచశశిభాస్తరా || ౨౬ || వేద
గావిచయజ్ఞాత్వ నానాపాణియాని చ | సువృత్తాని చ వాక్యాని తేజస్విన్ దిప్రహంసినః || ౨౭ || ఏతాని రహస్యతస్య
హంత్రితాన్దై | లేనముష్టిప్రహం లేనస్వల్పమాత్రేణ లీలయా || ౨౮ || పాణీనా తాడితరంతుం నివపాతమహీత లేవతి
రాత్యసంభూత్యాన్ద్రావ్య చ నిశావరాః || ౨౯ || ఋగ్వేదప్రతిమసోస్థితవద్దమాంబుభూషితః | ప్రవివేకవపాతా
గచ్ఛత్సర్వతనస్థితః || ౩౦ || ఉత్థాయ చ శగ్రీవః లహరీయసంబాహస్య యమ్ | కృగర్షహసామూతప్రహః
శపారణాః || ౩౧ || పంచమశ్రారావశేన రాత్యసాప్రమథాబ్రువత్ | ప్రవిష్టస్సనోత్తైవ తైవదానవదవహః || ౩౨ || అథా
గృహ్య వేగవగర్హాని వసన్తమ్ | శ్రీశ్రుంసమలీలవ్యాధం ప్రవివేకవదర్శయి || ౩౩ || ప్రవిశ్య చ పరశ్చాన్ద్రం రావణి
తనిభగయః | అపశ్యచ్ఛనదాన్ద్రశ్రీలాంజనవయోవమా || ౩౪ || కేయూరభాగిణిశ్శూరాగర్హమాల్బానులేపతా
అంగులియాశ్చ శూరైర్భూషితైర్వభూషితాః || ౩౫ || దృశ్యంతే తత్ర సృశ్యంతే సీతః కోట్యృహహాన్వనః | నితో
తాః శాంతభయానిమలాః పావక ప్రభాః || ౩౬ || శ్రీదశః ప్రేక్షతేతాన్దై రాత్యసోభీతుచక్రము | ద్వా రభౌరావగ
ళాంత్రస్కోట్యుస్థనిభగయా || ౩౭ || యథాద్వైత్యవృతునరతుల్యాన్ద్రేతస్య సర్వతః | పకవతాం ప్రేక్షతలలానేకరు
వ్దహనం || ౩౮ || చతుర్ముఖాన్ద్రాహూత్సాహాత్రాచశ్యర్థితాసంభూతాద్భవ్యైర్భవగ్రీవోద్ధృతోమూల

సవ్యాఖ్యానే - ఉత్తరశ్రీ తామాయనే - శంభుమస్తుగోః,

వహ॥౩॥స్వయంభువాద్యగవరస్తత్యఘృంపిర్వయా॥ అథావశ్యత్వరంత త్రిభుజంగళయనేనీతమ్॥౪॥ పాంతురే
 ణమహాహేళాకాస్త్రభంజరాదితమోశేతెనలగుమస్తత్రపావకేనావకుంతితిః॥౫॥ దివ్యస్త్రగనుజేపీదీవాభరణ
 భూషితః॥దివ్యాంబరధరానీష్ఠై లాక్యస్యపిభూషణమ్॥౬॥ చాలస్యజనపాదాచడేత్రవ్యవసితా॥లక్ష్మీభూ
 హాస్సువద్వైత్రాజంతిలోకసుః॥౭॥౩౩॥ ప్రహృష్టస్థతులంకేశోద్భస్వతాంచారుహానీమ్॥జిహ్మయుస్థతదాపా
 ధ్వింసుహానముపాత్రై తే మే॥౪౪॥పినాతునదీవైస్తత్రరావణోదుర్మతిస్తదా॥హస్తైర్గుణహీతుంతాస్త్రవ్యవస్థధే
 వవశీకృతశ్చ౪౫॥సుప్తనాశీషంయద్యదావణికాలచోదితః॥అథసుప్తమహాబాహుఃపావళేనావకుంతితిః॥౪౬॥గృహీ
 తుచానుంతంజ్ఞాత్వాస్యోపగృహ్యవహతి॥అహసోద్వైర్భూతందేవస్త్వస్థస్థరామీనాశిమ్య॥౪౭॥తేజసాశస్యపదీప్తా
 రావణిలోకరావణః॥ప్రణవాతేనఘోణతస్త్వరామరసాతలేర్హస్యత్రమూలాయథాశాఖనివపాత్రమహిత
 లిమకలంగాతులంజ్ఞాత్వావచనచెననబ్రవీత్॥౪౮॥ఉత్తమరామనశ్రేష్ఠవృణ్యస్తేనావ్యుద్యతే॥ప్రజాపత్యురొబ
 త్కుండలంబాసితామృగ౪౯॥అచ్చరావణవిప్రభంనాస్త్రవైమరంతవలభనః॥జ్ఞోముహూతేనరామీనాభీమవిశ్రమః॥
 ౫౦॥తేనావ్యుద్భావనాశాస్త్రానంరావణోభయమావహి॥ఏవముక్తస్తతోత్థాయరావణోదేవకంటకః॥౫౧॥యోమహర్షణ
 మోహస్త్వాద్యస్త్రవ్యుద్యోహపాముగమోగోధవాశ్శోర్యసంపన్నోయిగాంతానలకన్తిభః॥౫౨॥బ్రాహ్మిత్వందేవదే
 వోవాసర్వదేహిమనుజుతః॥ఏవముక్తస్సతేనాథరావణేందురాగ్నినా॥౫౩॥ప్రత్యువాచహర్షణదేవోమెగుగంధీర
 యాగిగాత్యైవంయదాదశ్చివంభ్యోసేనదిరాధవా॥౫౪॥ఏవముక్తోదత్తగ్రహింబ్రాంజలివాక్యమబ్రవీత్॥ప్రజా
 పతేస్త్రవచనాన్నాహమ్యత్సవరంగళిం॥౫౫॥సలజాతీయోవ్యాసానృజ్యవానురేష్యపిప్రజాపతివరః॥యోహిలం
 భుమేద్భీష్మహాశ్రీతః॥౫౬॥సత్రవశిహరస్త్రయన్నాశ్రమేతలకః॥త్రైలోక్యంతవశ్యామియస్తతమర్యాదస్
 రంభృతా॥౫౭॥అనంతవాసరస్త్రాశివవాంఛాశివ్యము॥అథాశివశివేవ్యమ్యస్త్రైవోమేనాన్యజఃప్రభో॥౫౮॥
 యశ్యోంక్షాన్మయంచశ్చైవోమనః॥సన్ననమోజ్జాత్యంభో॥స్యాగత్రైరావణోభీషవిక్రమః॥౫౯॥దేవదేవస్వనక
 లంక్షేరాక్యంబదగాచరమోలకత్యంబప్రూను॥ద్రువగుణోభోష్టవాపపి॥౬౦॥సిద్ధాశ్చపితరదైచ్చవయమోక్షేత్ర
 వణస్త్రాసముద్రాగిరయోద్యోపివ్యానేదాస్త్రయోన్నయః॥౬౧॥గ్రహప్తారాగణావ్యోమపాధ్యాగంధ
 శ్చవానకావహమయోకేనవహోగుహోభగజంగమా॥౬౨॥యేచాస్యసంస్థితాదేవాదైశ్యదానవరాతుసా॥గా
 త్రేష్యవయసస్థస్థద్భ్యంతేనూత్నమూతయః॥౬౩॥అనరామోభగభాత్యావ్యగస్త్యంమదినత్రేనమోద్భిష
 థ్భామంబతోనాతస్త్రైలోక్యైశ్చాభ్యుక్తః॥౬౪॥త్రయోగః॥సంపద్యదైత్యదానవదేవహా॥రామస్థవచనంశ్రుత్వా
 హృద్యోద్యోవాక్యంబ్రవీత్॥౬౫॥ప్రయతరావణోభావ్యామదేవదేవస్థితాతనాభిగవాకపిలోరామద్భిషతోనరఉ
 చ్యతే॥యోగైశ్చరామణోదేవ్యోభగవదాధిపతిధాతావైపభూతానానంహరాచరశ్రేవపి॥౬౬॥అవా
 దిచ్యతోద్భూతప్రభవశ్యాగస్త్రైవ్యం॥యతుతస్త్వత్రదైశ్చత్రైసుగాస్తేశస్యకీమతి॥౬౭॥తుస్యతడస్త్రాపాస్త్రై
 కపిలస్థంరస్యతే॥నాపిత్థైవశ్చైవరాతుసంపాద్యోమ్॥౬౮॥సభభూతతత్తామభివృద్ధాద్రామలప్రభో॥భిన్న
 గాత్రైవగత్రైశ్చరామణవోభాగైశ్చ॥౬౯॥వాస్తవైస్తేనవీదేదానరహస్యవివహాయే॥అపిభూతానాస్త్రైశ్చ
 భిన్నైశ్చరాతుస॥౭౦॥అనగావహతోజాస్త్రయస్త్రైసదవాభి॥త్రైరంబహితౌకాతజగమః॥౭౧॥౭౨॥
 ౭౩॥స్త్రైవ్యదేవదేవసంపదంభివ్యమిలరామంభిగజ్యమానాస్త్రానత్రయైరామస్థవమితః॥౭౪॥అశ్వస్య
 మితితత్ప్రామానానరారామస్తేస్త్రపాదీభిరుస్త్రైరామస్థపాశ్వేనోవాక్యమబ్రవీత్॥అశ్వస్యంస్యోకత్యస్త్ర

సత్యనాథ - ఉత్తరీ నాథాయతే - శతవింశత్యక్షః,

సామ్యుతిశబ్దః ॥ ౧౮ ॥ ఇవమితి - తనకాదు తనకంటె మున్నగు వారికి సామ్యుతనవలన వచ్చు త్యాగం ॥ ౨౪౪ ॥
 ॥ శత్రు ముహుర్యంబిం ద్రుతవ మ్మకామనీవిమలకావస్థ్యుఁడగు భోమవిజయ నాయకైవేదికావృత ॥ ౨౪౫ ॥ సోమితి యతః
 సోమ రాతరిః అతః పంబంధునాత్మయావృత మనసితాత్మ ॥ సోమ రాత్రి త్యాగిసాధుఁడం - నమరణపుభవ్య దేవామతానాననమ
 లెవ్వరినట్టియనలేకామనఃకమ్యవినెత్తుకఁ ॥ ౨౪౬ ॥ అలమితి - నమరణపుభవ్యుని తాతాదీభవ్యోపేక్షాపై పీడితరంభలెత్తుకఁ ॥
 ౨౪౭ ॥ అస్మి స్మృతి ॥ అస్మి కా లెమయ శ్రావ్యంబున వ్రవమితి - యోధ్రావ్య మనాత్మ్యము నెవ్వనిభవన సాక్షుఁడో ననగమమనెత్తు
 కఁ - ముదరాత్మసారవశ్యునర్థ్య కృంధుననేంకాకాధావాదికలఁ ॥ ౨౪౮ ॥ చమకానామితి ॥ భాతాభరః ప్రయాజ్యమతరాతల

సర్వభాసదృశస్త్వానుద్విక్రమోన్మేదుగాఽప్తః॥౧౯॥ఇదంస్మిన్దృశంకర్తృపరదాశాభిమతః॥౧౯॥

దేవదత్తానుగ్రహతాక్షరార్థము: ౧౦. తా. దత్తానుగ్రహతాక్షరార్థము: ౧౦.

రవారీభరణంవాక్యైభ్యదీరితే॥ ౨౧॥ నెదురుకొందుభయఃశిష్టాఃపుష్పవృష్టైఃపపారతః॥ శక్త్యైఃశ్రీభీషమ

సమంహతౌజాత్రవనిష్కళః ॥ ౨౨ ॥ పతిప్రతాభిస్సన్న్విభిజః భూవః సునాత్రవ ॥ ఏవంపిలపితం తానాం ॥

శృంగారాక్షసపుంగవః ॥ ❀ ॥ ప్రవివేశపురింలాకాంపూజ్యమానోనిశాచరైః ॥ ౩౩౪ ॥ ఏతస్మిన్ సంద

త రే ఘోరారాక్షసి కామరూపిణీ || సహసావతి తాభూమాభగిన్ రామణ్యుసా || ౨౪౪ || తాంస్య పారం

సమస్తావ్యరాజణఃపరిపాత్వయః । ❀ । అబ్రవీత్కమిదంభద్రేవక్తుమా సమేక్ష్యమ్ ॥ ౨౫ ॥

సామంత్యమునకు ద్వారములు కట్టివార్యమటవలె || * || కృష్ణాస్త్రీ కవచమును కృష్ణాబలముతో బలంబు ||

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

[illegible]

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

శ్రీమద్భగవద్గీతా ప్రథమాధ్యాయము అంతః || ఆర్యసంహిత యు
జ్ఞోయశేషపదకః || ఆంధ్ర విష్ణుత్వాదవగ్నిబోధనార్థా శ్రమభయా || ఆచార్యశాస్త్ర

యిత్యానాం సామీపాత్ సమీపదాశః ॥ ౩౧౪ ॥ అలంకృతుః తామోభేదః పంచకాశః ॥ చిత్ర

మాన ప్రసాదైస్తావంతోపయిష్యామియన్నభః॥ ౩౨॥ యద్వప్రసాదోవ్యాపీస్తోజయకాంతీఃపంచ

రా. * నామగచ్ఛామి యోగేషు స్వోపరాగవాప్యహంతుభిజామ్యతరంగజానేషు ప్రహరణియ

ద్వైపావదః॥శ్లో॥ తేనానానాత్మైశ్శ్రీనయాభిరామైశ్చకృతిః॥ ౩౪॥ అద్వైతాలేఖయో ప్రా

ప్రతిభా-రిష్యమి తేహాహమ్ || శ్లో || భామరైశ్చవ్యయుక్తవ్యభివ్యవహాశ్చ-భః || ౩౫ || చతురదశా

సంక్రాంతి కాలమునా నాంభవ్యుని శ్రీమదుదయారాధనచరణానుష్ఠానములు ౩౮-౪౧

[illegible][illegible][illegible]

నామో శత్రువైనాఁడని వ్యవహరించుట నైఘాంతమునై యున్నది. అగచ్ఛతభిర్యోసుంధుడనామము

పరశ్చా. పరశ్చయసు || ౨౮ || సోమేతి || యతోమేధతాహతః తావదాహుర్వయం స్వర్గం బభువై పశ్యయాహతాన్తి ||

[illegible]

ప్రశ్నము:- ఈ న్యాయ సేవకు:- మౌనము లేకున్నారనుచు త్రవ్వలేకాదు నిర్వచనముగా తనను నిర్వచనముగా

చతుర్దశశ్చ పంచశ్చ షష్ఠశ్చ సప్తమశ్చ అష్టమశ్చ నవమశ్చ దశమశ్చ త్రిదశాశ్చ ఛత్రదశాశ్చ || 3౪౫ || చతుర్దశానామితి || చతుర్దశానాం నమః, సా. జాం. ప.

పర్యాటకము - ఉత్తర శ్రీరామాయణే - పంచవింశస్సకాః.

[illegible]

తానాకృమలబిత్ ॥ ౧౭ ॥ ఈమైత్వస్వసమాచారైర్యోగభావలబాభవే ॥ ధర్మణఃజ్ఞానినాంజ్ఞా
తాస్వస్య తేనచేష్టసే ॥ ౧౮ ॥ జ్ఞాతంప్రాధర్మణ్యత్వమాప్తవ్యయానితవరాంగవాః ॥ తామతిక్రమ్య
మధునారాజామభీనసేమృతా ॥ ౧౯ ॥ రావణస్తవబ్రహ్మదాస్యకృతవామగచ్ఛామగ్నిష్ఠమ్ ॥ కోయంయ
స్త్వయాభ్యాతోనధురిత్యేవనామతిః ॥ ౨౦ ॥ భీమజ్ఞుసంకుక్తోభ్రాతరంవాక్యమబ్రహ్మతే ॥
శ్రూయాతామస్యపావస్యకమణఃఫలమాగతిమ్ ॥ ౨౧ ॥ మాతామహస్యయోస్తాకంజ్యేష్ఠాభ్రాతా
సుమానినః ॥ మూల్యవాసితిభ్యాతోవృద్ధఃప్రాజ్ఞోనితవరః ॥ ౨౨ ॥ పితృజ్యేష్ఠోజనన్యాబోహ్యవ్వాకం
చార్యకోభవత్ ॥ తస్యకుభీనసేనామదుహితుమహితాభవత్ ॥ ౨౩ ॥ మాతృవ్యసరథాస్తాకంసా
వకన్యానలోద్భవా ॥ భవత్యస్తాకమేతేహభ్రాతృణాంధర్మకథస్సహ ॥ ౨౪ ॥ సాహృతామధునా
రాజారాక్షసేనబలియసా ॥ యజ్ఞవల్క్యత్యైవశ్రీశ్రుణుయచారజాలోపితే ॥ ౨౫ ॥ కుంభకణోమ
హారాజన్నిద్రామనుభవగర్భితసేవాత్యరాక్షసత్యేష్ఠసమాత్యాహసమృతా ॥ ౨౬ ॥ ధర్మయ
తాస్వప్రతాసామపప్రావృంఠఃప్రతప ॥ శ్రుతాస్పిరిసహారాజయోఠేవేమహతోవసః ॥ ౨౭ ॥ యస్మా
దవశ్యందాతవాకన్యాభ్రాతృహితాభ్రాతృభిఃతేదేతత్కమణోహ్యస్యఫలంపావస్యదుర్మతేహ ॥

వి॥ యస్మాః ప్రసిద్ధాః ॥ ౧౭ ॥ ఈశ్వరేతి ॥ శ్రుతుతేకస్మేత్సయాజ్ఞాసేకతా ప్రకర్త్యామేత్యధః ॥ ౧౮ ॥ జ్ఞానీతి ॥ జ్ఞానీతా
నీత ప్రసిద్ధాః ॥ అస్య కమలాంఢరదారాచరణయాతరాచమృతలహగతంస్వయస్రమహిమో మధునాచరణం ॥ ౨౨ ॥ పతేతి ॥
అనాకంజపాన్యమూలయా యాత్రేకస్యాజ్ఞేస్తాభిగీతావిధిపివతు నామ్నాభిమృత్యునా అనరామంధినీలత్రాకృమ్నా అనిస్తా
కంతార్యభోజాభ్యుక్తా అస్మిక్ ॥ జ్యేష్ఠమాతా మహా అస్మాకంజపాన్యశ్రేష్ఠ్యః ॥ తాం అన్యమృతతఃకులభిగీతామహమాతా - అన
లాభ్యమాలనరామృతకన్యతాతస్యంకన్యమృతినీత్యధః ॥ అస్మిన్మాతా మహాస్యమూలినః ॥ తేభిరప్రత్యక్షసేదేభిమృత్యునాత్రే
కసీతేతరణాజ్యేష్ఠాః ॥ తామృతానాక్తవృత్తిలలాంస్యాకన్యమంధినీసాలస్తాకంస్సూరజ్యేష్ఠమాతామభుక్త్యాభిమృతా
దతివిషభమాతస్సమేత్యతా ॥ ౨౪ ॥ సె ॥ యజ్ఞప్రమద్యుజ్జేతప్రమద్యుజ్జేతస్యగృహకృత్యభివృద్ధాః ॥ అంజం బాహిరభింహ
ధారింశ్చ ॥ ౨౫ ॥ మంజకణాభి ॥ ఇతాన్యవతరామానానిత్యం ॥ శ్రుతాగ్నిధాతా ॥ ౨౬ ॥ ధర్మాయతే ॥ శ్రుత్యానామమ
నాస్యశ్రుతానం ॥ తాన్యఅస్తాకంక్షంతుంపదమమధునాచరణః ॥ ౨౭ ॥ యస్మిని ॥ తాత్పర్యనిర్వహిత్యధః ॥ తదివిషయా మహిమ
త్వధఃకంకన్యతానందిమాం ॥ కన్యత్రమంజస్యవశస్యకమంజం ॥ ౨౮ ॥ అస్మిన్ ॥ అస్మిన్కన్యత్రం ॥ అనిశం ॥ తా

సవాహర - ఉత్తర శ్రీ రామాయణ చరిత్రము

[illegible]

దశమః పంచమోద్ధ్యతైః ॥ ౧౭ ॥ బభావస్యత మేవ హీ కాంతశ్రీద్యుఃకీర్తిః క్షణిలంబతో యమేనాభం
 వస్త్రేనమవకుంతితా ॥ ౧౮ ॥ యస్మాదక్రంతోఃకీర్తిభంభువావాచసంభవభా యాకారికరాకాక
 తోఽలవకోవతా ॥ ౧౯ ॥ సైన్యమధ్యేనగచ్ఛంతిరావణేనోపవిష్ఠితా ॥ ౧౯౪ ॥ తానముత్తాయగచ్ఛంతికా
 మబాణవశంకతః ॥ ౨౦ ॥ కర్మహీతావలక్షణంప్రయమావోభ్యభావత ॥ ౨౦౪ ॥ క్షుగచ్ఛసవరాహోహ
 తాంవిద్విభజసస్యయమ్ ॥ ౨౧ ॥ కస్యభ్యదయకాలోయాయస్తానంమువభోక్తుశే ॥ ౨౧౪ ॥ త్వ
 దాసరిసహ్యాద్యపదోత్పలసుగంధినః ॥ ౨౨ ॥ సుధామృతరసస్యేవకోక్యభృతః ॥ ౨౨౪ ॥ తి
 ౨౩ ॥ స్వణకేతుంభనిభాపీవాసుభాభిరుదితంతరౌ ॥ ౨౩ ॥ కద్యోరస్థిలపంజ్వుకం
 దాస్యతసేకుచామహా ॥ ౨౩౪ ॥ సునణావక్రప్రతిజంస్యణాదామచింతపురు ॥ ౨౪ ॥
 అభ్యురోహతికస్తేద్యమసుసంస్కర్తహింజమ్ ॥ ౨౪౪ ॥ మద్విర్యేభుమాకోద్యకశ్రోమిషారకాశ్చినా ॥
 మామతీశ్యహియంచత్వయాసంభిరుసకోభనమ్ ॥ ౨౫ ॥ చుత్వరేభుభుశ్రోణిశీలాలలమదంభుభమ్ ॥ ౨౫౪ ॥
 త్రైలోక్యేయకప్రభశ్చైవమదమ్యానైవవిద్యతే ॥ ౨౬ ॥ తతఃకంప్రాంజలిఃప్రశూన్యాయాతతేత్వాంద
 శాసనః ॥ ౨౬ ॥ భద్రభాగ్దావిధాతాచత్రైలోకస్యభజన్యమామ్ ॥ ౨౭ ॥ సవముక్తాబ్రవీద్రంభావే
 భమాకాశ్చతాంజలిః ॥ ౨౮ ॥ సేదవాహాపేవకుమూద్యశంత్యహిమేనురుభి ॥ ౨౯ ॥ అస్యేభ్యోహిత్యయా
 రత్యైస్తామ్రయ్యాంధమాణంయది ॥ ౩౦ ॥ తద్వమతస్సుచాతేహంతస్యమవత్ప్రీతితే ॥ ౩౧ ॥ అభాబ్రవీద్య
 శ్రీసత్పరణాథోముఖంస్థితామ్ ॥ ౩౧ ॥ రోమచూరణమస్తాప్రాప్తాంశ్చక్షమాత్రేణకాంతదా ॥ ౩౧ ॥ సు
 తస్యయదిమేఖాత్యాతతస్త్వస్యహింజమ్ ॥ ౩౨ ॥ బాభామిత్వేవసారంభాప్రాహరావణముత్తరమ్ ॥ ౩౨ ॥
 భమతస్సేసుతస్యచాంభార్యారాక్షసంభుగవ ॥ ౩౩ ॥ బుక్తఃప్రియతరఃప్రాణైభాగత్యైశ్ర
 వణస్యతే ॥ ౩౩ ॥ విభాతశ్రీమహాకేమసలహాబరత్వయమ్ ॥ ౩౪ ॥ భమభోమభవేన్విత్తః
 త్రియావీర్యతోభవేత్ ॥ ౩౪ ॥ భాద్యశ్చభవేదగ్నిఃత్రాంత్యాదవసుధాసనః ॥ ౩౫ ॥ తస్మాన్మకృతసంకే

[illegible]

సత్యాభ్యాసమున దురస్థి కామయనె - పద్మిని స్మరః.

[illegible][illegible][illegible]

తస్యకమనోమ్యుక్తులభావేనృత్యయః ప్రబాహితాః ప్రీతిమతురిత్యారోక్తరజానందభాః || ౧౯౪ || శ్రుత్యేతః సాకామాన్యశ్చ
 రోచయత్ ఇదంతవచనం తాదేవ్యాతమతత్వశ్చసమన్వయమంత్రబోధనాథం || ౧౯౫ || తేనః తేనానందసహాః ప్రాప్తాన్వం
 తఃపురంసహాఃపరిత్రతాః ప్రీతిశ్చప్యేకంరంగానంక్రత్యాప్రీతిమాత్రః || ౧౯౬ || ఇతిశ్రీమహాభారతభగవద్గీతాయాం - శ్రీరామా
 యదతత్వదీపికాఖ్యాతాయాం - ఉత్తరశ్రీ రామాయణాఖ్యాతాయాం - చట్వంతస్సర్గః. * * * * *

అప్యధేయమూర్తివధంకథయతి | లావణ్యత్యాదిసా-త్రైలావలంబముత్పాద్యంత్రలోకమాసూపాదతస్యమూర్తిమప్రితిపితత్వాత్-
 సూరూపసేవైకరామనవహితః || ౧ || తస్యేతిమధ్యమానాణావోపమఃసముక్తమభివ్యక్తవ్యక్తిః || ౨ || శ్రుత్యేతిసమాగతాజుం
 త్రాధామితితా || ౩ || అదిత్యాదితి | సజ్జీవతనమ్ ధౌతవర్త || ౪ || ఏవముతాదితియ్యుక్త ధౌతమస్మితాఃఅభావస్థితితః || ౫ || సప్త
 ఐ || రాజం ప్రదనమౌద్విశ్వవర్తిత్రస్తభగవద్వచనస్యవరీణీయ త్యాదితిభావః || ౬ || విష్ణో ఇతిరక్తగన్ధస్యంసంరక్షకసామన్యకాంపరా
 క్రమఃవరసరాభవశ్చైవితేజఃబలవాక్ ప్రాప్తాదిసహితఃగమశ్చేత్యర్థః || ౭ || బలవత్వేనమహాసా-రత్రరానాదితి || ౮ || తదితి | తస్య
 లమమలితంరక్తవేలమగ్నిత్యయథావగ్ధాస్తథారాజసాస్యపిపథోపాయిత్యంకురుతులభ్యాసా || ౯ || నహితి | దేవేనవిభక్త్యంబో
 భవంగతిగమకవరాణామగ్రయఃత్వామృతేత్వాదిసాహిత్యేనాప్రీత్యవ్యయః || ౧౦ || త్వయితి | సురేశ్వరఃజాతఃపితృతః || ౧౧ || తదే
 త | త్రస్తాస్తమయథాజయస్సాన్విత్రాతాతత్వముపాయమాచక్ష్యన్యాయమపాద్యాన్వితేనస్మహితితః || ౧౩ || ఏవముక్తఇతి | తే

చరతుః || ఋషయఃపితరశ్చైవప్రీతిమాపురసుశ్రమామ్ || ౧౯౪ || శ్రుత్వాసువతశ్రీసప్తశాపరో
 మహామణమ్ || * || నారీమమైథునేభావంనాకామాన్యభ్యరోచయత్ || ౧౯౫ || తేనఃసహాః స్యయఃప్రీతి
 మాపుస్సహాఃపరిత్రతాః | నలకూపరంజముక్తశాపంశ్రుత్వాసునఃస్రియమ్ || ౧౯౬ || .....

* * * * * ఉత్తరశ్రీ రామాయణే - చట్వంతస్సర్గః. * * * * *

త్రైలావలంబముత్పాదకశ్రీసప్తరావణః | ఆసపాదమహాజేభా ఇంత్రలోకనికాచరః || ౧ ||
 తస్యరాక్షససైన్యస్ససమంతామవయాన్యతః | జేవలోకంయయాశబ్దోమధ్యమానాణావోపమః || ౨ ||
 శ్రుత్వాసురావణం ప్రాప్తమింద్రశ్చలితి అసనాత్ | అబ్రవీత్తత్రతాదేవాంశ్చ వాణైవసమాగ
 తా || ౩ || అదిత్యాంత్రవసూగారుద్రా విశ్వాంత్రాసధ్యన్తగుర్ధారాః | సజ్జీవతనయధౌతాంరావణస్య
 మరాత్సవః || ౪ || ఏవముతామృతత్రైణదేవాశ్చత్రనమాయుధిసన్నాహ్యమనహం | స్వయద్ధత్రద్దాపమ
 నితాః || ౫ || సమదీపఃపరిత్రస్తోసుహం ద్రోరావణం ప్రతిఃప్రేక్ష్యసూరకాంబువాక్యమేవమవాచ
 హ || ౬ || విష్ణోభగంకరీమ్యమిమహావీర్యవరాక్రమః | అసౌహబలవాక్త్రయోద్ధావభువితా || ౭ ||
 వరప్రదానాద్భులవాన్మఖిల్యేవహేమనాత్రత్సన్యవయఃకాన్యంయదక్రంపన్తయోధిసా || ౮ || తద్ధృథా
 సముచ్చితో బలిరణరకశః బలాత్పద్భులంపమవస్తభ్యనుయోదధాస్తభామరు || ౯ || సహ్యాన్యోదేవ
 దేవేశత్వామృతేమధుసూదనగతిఃపరాయణంనాస్తి | త్రైలోక్యేనవరాదరే || ౧౦ || త్వంహినారాయ
 ణశ్రీమాకపక్షాభాభస్సాతరసః | త్వయేమేపాపితాలోకాశ్చకృత్యహంసరేశ్వరః || ౧౧ || త్వయామృ
 ఘ్నమిదంపరాం త్రైలోక్యంపవరాచరమ్ | త్వామేవభగవంశ్చైవప్రవ్రతేతియ్యుగ్మయే || ౧౨ || తదాచ
 త్వయథాతత్వం దేవదేవమనుస్సయమ్ | అపివక్రసహాయస్త్యంయోగ్యసేరావణంప్రభా || ౧౩ || ప

రామాలంకరణం - భగవదవచనంసీతాదేవ్యాతమతత్వశ్చసమన్వయమంత్రబోధనాథం || ౧౯౫ || బ్రహ్మగోవిందరాజవిగదే - సు
 తిమమటాఖ్యాతే - ఉత్తరశ్రీ రామాయణాఖ్యాతే - చట్వంతస్సర్గః. * * * * *

త్రైలావలంబముత్పాదకశ్రీసప్తరావణః | ఆసపాదమహాజేభా ఇంత్రలోకనికాచరః || ౧ ||
 తస్యరాక్షససైన్యస్ససమంతామవయాన్యతః | జేవలోకంయయాశబ్దోమధ్యమానాణావోపమః || ౨ ||
 శ్రుత్వాసురావణం ప్రాప్తమింద్రశ్చలితి అసనాత్ | అబ్రవీత్తత్రతాదేవాంశ్చ వాణైవసమాగ
 తా || ౩ || అదిత్యాంత్రవసూగారుద్రా విశ్వాంత్రాసధ్యన్తగుర్ధారాః | సజ్జీవతనయధౌతాంరావణస్య
 మరాత్సవః || ౪ || ఏవముతామృతత్రైణదేవాశ్చత్రనమాయుధిసన్నాహ్యమనహం | స్వయద్ధత్రద్దాపమ
 నితాః || ౫ || సమదీపఃపరిత్రస్తోసుహం ద్రోరావణం ప్రతిఃప్రేక్ష్యసూరకాంబువాక్యమేవమవాచ
 హ || ౬ || విష్ణోభగంకరీమ్యమిమహావీర్యవరాక్రమః | అసౌహబలవాక్త్రయోద్ధావభువితా || ౭ ||
 వరప్రదానాద్భులవాన్మఖిల్యేవహేమనాత్రత్సన్యవయఃకాన్యంయదక్రంపన్తయోధిసా || ౮ || తద్ధృథా
 సముచ్చితో బలిరణరకశః బలాత్పద్భులంపమవస్తభ్యనుయోదధాస్తభామరు || ౯ || సహ్యాన్యోదేవ
 దేవేశత్వామృతేమధుసూదనగతిఃపరాయణంనాస్తి | త్రైలోక్యేనవరాదరే || ౧౦ || త్వంహినారాయ
 ణశ్రీమాకపక్షాభాభస్సాతరసః | త్వయేమేపాపితాలోకాశ్చకృత్యహంసరేశ్వరః || ౧౧ || త్వయామృ
 ఘ్నమిదంపరాం త్రైలోక్యంపవరాచరమ్ | త్వామేవభగవంశ్చైవప్రవ్రతేతియ్యుగ్మయే || ౧౨ || తదాచ
 త్వయథాతత్వం దేవదేవమనుస్సయమ్ | అపివక్రసహాయస్త్యంయోగ్యసేరావణంప్రభా || ౧౩ || ప

కృత్యములకలగింపఁగలగె || ౧౮ || సతావధిఁజరచాశ్రయజగయ్యవిషయభిసమాసావ్యమరామైత్యేనాంతుంజగతకృత్యభివ్యవ్యయః || ౧౯ || పర్యతేలిలలోత్పటఁబలాధికః ప్రవహతితుమసావనమతఃమహత్తమయ్యధింబగతః శుభాజ్ఞానకృత్యక్షమగతః || ౧౯ || యత్రితియద్యతస్తమభాషిష్టతీకృతానసితప్రతిజ్ఞాత్వామి-ఇదాసీతివేరితేషః || ౨౦ || తత్కారేయధ్వాతరజేనామహానాహత్యైః పరీక్షాభావం రావణదేశాన్వశ్రవణభరణేమనేశ-సమహివాతైస్సవశత్రునివతఃప్రత్యాశంక్యాహ-దుర్గాభయికామః శత్రువిషయభూకంఠోమప్రాప్తివ్యయోతేషః || ౨౧ || కాలంబాహ-వరగుప్తాది || ౨౨ || ప్రతిజానయః || యథాభవిత్యాదితాప్రతిజానయకృత్యః || ౨౩ || తిహ్యార్థకార్యసాన్నికంప్రదాతృత్వదితా-అహమేతే || కాలంబాహ-విజయగౌరవావంసయయః || ౨౪ || తహ్యార్థమపిసత్యాత్మత్యాదేవతృప్తిరాజయవ్యభిప్రత్యాప్తియవశ్యయోధ్యవ్యయత్యాహ-యథ్యస్యేతి || ౨౫ || తతః || అభివసంగుభే || ౨౬ || పితృస్మితి || ప్రయద్ధవ్యప్రకృప్తయ్యధింబవ్య || ౨౭ || సుప్రభృతిః కరమిరామః కరవీర్యవ్యసృజతేత్రః ||

వమక్తస్సత్రేణదేవోన్యారాయణః ప్రభుః | అబ్రవీన్నపరివ్రాగః కార్యస్తే శ్రూయతాంపమే || ౧౮ || సతావధిమహత్తమయ్యత్యేకకృత్యేమంసురాసురైః || హంతుంచాపిపమాసాద్యవరదావేనమజః || ౧౯ || సవ్యధామసుహర్ష-మహావిప్ర్యంఠిలలోత్పటాః | రాక్షసః ప్రసహితోద్యుప్తమేగన్మనఃగతః || ౨౦ || యత్రిమాంశ్వసుభాషిష్టయ్యధ్యస్వేతిసురేశ్వర | నాహంసంప్రతియోజ్ఞామిరావణంరాక్షసంయధి || ౨౧ || నాహత్యాపనురేశశ్రాంబిష్టుః ప్రతివశతే | మలభాశైవకామోద్యవరగుప్తాధిరావణాత్ || ౨౨ || ప్రతిజానేవదేవేంద్రశస్యసూపేతగక్రతోభవిత్యాస్తియదాప్యహంతుహేమృత్యుకాగమ్ || ౨౩ || అహమేవనిహంత్యాస్తిరావణంపురస్సరమ్ | దేవతానందయ్యమిజ్ఞాత్వాకాలముపాగమ్ || ౨౪ || ఏనతేకథితంశక్త్యం దేవరాజశీవతే || ౨౫ || యున్యస్వేతితాప్రసన్నవైకాపాన్వరంబుహోబల || ౨౬ || సతారుత్రాస్సహాదిత్యావనవోనుగుతాశ్చినాగన్నధానిగ్యయ్యుపూణంరాక్షసానభిశఃపురాత్ || ౨౭ || పతస్సన్నంసరేనాదశ్యశువేరజనీతుతప్యరావణసైన్యస్యప్రయద్ధవ్యసంఘః || ౨౮ || తేప్రయద్ధామహావీర్యావ్యవోద్యవసాభివీక్యస్తే | సంగ్రామమేవాభిముఖావ్యభవతంతోహృత్సవత్ || ౨౯ || తతోదైవసైన్యావాంసః ప్రోభస్యజాయత | తతక్షయంబహుసైన్యంధృష్ట్యసమరమూర్ధగ || ౩౦ || తతోయద్ధంసమభవత్సేవదావరతునామ్ | ఘోరంతుములనిహోదంవానాప్రహరణోద్యసమ్ || ౩౧ || పతస్సన్నంతలేమారాక్షసాఘోరనశణాః | యద్ధాభంససవతంతోవదివారావణస్యతే || ౩౨ || మారితవశ్యప్రహస్తప్రమహాశ్వకామెహాదరౌ | అకంపనోనికుంభశ్యశుకాపాన్రణపవచ || ౩౩ || సంక్షోదోధామకేలిశ్వనహానః ప్రోసుటోవరః | బంబుమాళీనహాప్రవోవిషాపాక్షస్పరాక్షసః || ౩౪ || సుప్రహ్మాయజ్ఞకోపశ్వమద్భుభోమజుఃఖిర | త్రిశిరాః కరవీరాక్షసుసృగళత్రుశ్చరాక్షసః || ౩౫ || మహాకాయోలికాయశ్వదేవాంతకనరాంతకాపతేస్తైస్త్రికరిన్యతానహావీర్యోమహాబలః || ౩౬ || రావణపార్శ్వకప్రైవ్యంసుమాతీప్రవివేశహందైవతిగణాంశ్చర్యాస్తానాప్రహరణైస్సీతైః || * || వ్యధ్వంసయత్రిసంక్రద్ధోవాయుజలధరాని || ౩౭ || గద్దైవగబలంరామహన్యమానంనిశితవై || * || ప్రణున్నాసన్వతోద్వ్యధ్యసింహసువాక్ష్యన్యగాక్షస || ౩౮ || పత్యన్నంతరేతూరోవమానామవ్యమోవసుః || * || సావిత్రశ్చలః క్యాతః ప్రవివేగణాజిమ్ || ౩౯ || తథాదిత్యోమహావీర్యోవ్యష్టాపూషాదతానసమ్ || * || నిభానానహసైన్యేగదాప్రాప్తతాంఠే || ౪౦ || తతోయద్ధంసమభవత్సురా

ద్యస్తేతిహయ్యోధిశేషః || ౧౮ || సత్వేతితుమసావనమతఃమహత్తమయ్యధింబగతః శుభాజ్ఞానకృత్యక్షమగతః || ౧౯ || యత్రితినాహంప్రతిజానయః || యథాభవిత్యాదితాప్రతిజానయకృత్యః || ౨౦ || తిహ్యార్థకార్యసాన్నికంప్రదాతృత్వదితా-అహమేతే || కాలంబాహ-విజయగౌరవావంసయయః || ౨౧ || తహ్యార్థమపిసత్యాత్మత్యాదేవతృప్తిరాజయవ్యభిప్రత్యాప్తియవశ్యయోధ్యవ్యయత్యాహ-యథ్యస్యేతి || ౨౨ || తతః || అభివసంగుభే || ౨౩ || పితృస్మితి || ప్రయద్ధవ్యప్రకృప్తయ్యధింబవ్య || ౨౪ || సుప్రభృతిః కరమిరామః కరవీర్యవ్యసృజతేత్రః ||

౧॥ తతఃపి ॥ దేవాభ్యుదయపాశ్చ దేవరాక్షసాః - తవంశుశుభః॥ ౨॥ తస్మిన్మిత్తరస్మిన్ముతామసేయధేత్యాదిభ్యోక వ్యయం
 ప్రక్షిప్తం॥ ౩॥ తస్మిన్ ॥ ఐతేదేవతేష్వే॥ ౪॥ శ్రీధాదితి ॥ తరస్యేత్యంతోయావత్తావత్తావత్త్యవతరేనామస్యధావతరేనామ
 శ్చ॥ ౫॥ అద్వైతః ॥ విక్రమైశ్చంచారైః॥ ౬॥ అహమితి ॥ అభోవచిత్వేషామపిప్రేక్షత్ ॥ ౭॥ అతేనసేవాత్యప్రవేశకంభం
 జ్యుతిరివిద్యుంసారథింశాలతేజసామానంభవసాహృద్యిఃఖర్మితి - ద్విద్వికారంప్రతిమితకల్పంశయః॥ ౮॥ అశునితి
 వసేనాయాఅభ్యంతరమక్షేణత్యాచాహ ॥ అయమితి ॥ సంపదాత్యంతరమిత్యవతరంపేనావివరితాః॥ ౧౦॥ తస్మేతి ॥ శ్రూ
 తాందేవానాంసైవ్యస్యేతిశ్చకః - తుభ్యవతకృత్యాగేనైవ ॥ ౧౧॥ తస్మేతి ॥ నిత్యయః॥ ధాంతంరస్యధేత్యవతరణంశ్చకృత్యాంశ్చ
 హేతుంస్వయంసన్మధ్యేతిసూక్త్యే ॥ ౧౨॥ మతాదితి ॥ రక్షణితివాచనిత్యంనిత్యవత్సంకం॥ ౧౩॥ ఏషాదితి ॥ సైవ్యప్రవేశకంభం
 ప్రవృద్ధిమోక్షాదులంకనముద్రణవీర్యకృత్యః॥ ౧౪॥ శక్త్యావధితిః॥ రదానాంశ్చమిత్యాదివివరితాః - మరణయరహి
 తః॥ ౧౫॥ యథేతి॥ యథాబలాబిధిత్వేనవిధిత్వేనచనిరోధనతిమయాత్రైలోక్యంభుజ్యతేవమేతత్వపాశ్చనిరోధత్రైలోక్యం
 తేభ్యోగంమకురకావ్యత్యేనచోవత్యత్యప్రవీడితిత్రాత్మజనంభుజః॥ ౧౬॥ తిత్తేతి ॥ అత్యంతశంకారావశానీతదేవావ్యందేశంశంకః

తతఃప్రమోదంజాతేస్తువేదేదేవరాక్షసాః॥ అయిద్యంతలలోన్మతాసూదయంతఃపరస్పరమ్॥ ౧॥
 తతఃప్రమోదంసైవ్యేనరాక్షసాసాంబుజాద్యుత్సాహంశంసాపితంయుద్ధేతేషాంనిరయముక్షయమ్ ॥ ౨॥
 తస్మేత్రుతామసేయధేన దేవరాక్షసాః॥ అన్యోన్యంవాభ్యజానంతయిద్యమావాపరస్పరమ్॥ ౩॥
 త్వాద్రశ్వరావణిత్రైవరావశేవ్యుసంబుధిః॥ స్త్రీంస్త్రమోజాలవ్యతేమోహమియన్గతేత్రయః॥ ౪॥
 సతుశ్చష్టాబలంసవంగంశూరంరావశోబలికౌదనభ్యోగమస్త్రీవ్రంశహాదంశమక్తవాః॥ ౫॥
 శ్రీధాతోసూతంశుభద్రద్వస్త్వేదనధ్యువాదచాలపరసైవ్యస్యేనద్యేవయావదంతోనయన్మమామ్॥ ౬॥
 అద్యైతాస్త్రీతకాంశ్చరావశమక్తమైస్సుతైస్సయమ్ ॥ శాశాశ్చైవమహామోరైవయామి
 యమసాదనమ్ ॥ ౭॥ అహమితి ॥ గ్రంథనియమిభవంపరుణంయమమ్ ॥ త్రివళాగినిహత్యాభవ్యయంధా
 స్త్యావ్యయంపరి॥ ౮॥ ఏషాదీనవతకంభవ్యత్వంరావశామీరధమ్ ॥ ౯॥ ద్విజభుజ్యాంప్రవీణ్యధ్య
 యావదంతంనయన్మమామ్ ॥ అయంపనందనోద్దేశోయత్రవతాగమహేవయమ్ ॥ నయమామధ్యత్రై
 త్యముదయామిత్రవేదకః॥ ౧౦॥ తస్యగద్వచనంశ్చ ॥ త్యామగ గాంభవనోజవాః॥ అవిదేశాభ్య
 త్తా ॥ నాంశ్చైవవసారథిః॥ ౧౧॥ తస్యతంనిశ్చయంజ్ఞాత్యాశక్తోదేశేవరస్తదాభవ్యస్థనుర
 ప్థాంస్తాదేవావత్యామథాబ్రవీత్ ॥ ౧౨॥ సురాస్త్రుజుతమద్వాక్యంయత్రావప్యమరోవతేదేవస్మై
 వతశ్శ్రీవసామగత్యోనిగృహ్యత్యామ్ ॥ ౧౩॥ ఏషాద్యః॥ బలస్త్రైవరథేనవసాపాగమ్యపిత్రప్ర
 థ్విమోక్షముద్రావపవణిః॥ ౧౪॥ సహ్యోషహంతుశ్చోద్యవరదావాత్సనిభాః॥ తస్మాహిమ్యమ
 హేరత్యోయత్రాభవతసంయుగే॥ ౧౫॥ యథాబలంసైవ్యత్రైలోక్యంభుజ్యతేవయా॥ ఏవమేతస్య
 పావస్యనిరోధేనమరోవతే॥ ౧౬॥ తతోన్యందేశమాస్థాయశక్తస్సంస్యజ్యరావణమ్ ॥ అయిద్యతవవం
 రాజరాక్షసాంప్రాసయగరణేక్షాదులైరిదశశ్రీవఃప్రవీణేనావతకః॥ ౧౭॥ యదేనమహా

౪॥ శ్రీధాదితి ॥ తావంతితితరస్యస్యాంతోయావత్తావత్త్యవతరేనామస్యధావతరేనామ
 శ్చ॥ ౫॥ ఐతేదేవతేష్వేత్యప్రవేశకంభంజ్యుతిరివిద్యుంసారథింశాలతేజసామానంభవసాహృద్యిఃఖర్మితి
 ద్విద్వికారంప్రతిమితకల్పంశయః॥ ౮॥ అశునితి వసేనాయాఅభ్యంతరమక్షేణత్యాచాహ ॥ అయమితి ॥ సంపదా
 త్యంతరమిత్యవతరంపేనావివరితాః॥ ౧౦॥ తస్మేతి ॥ శ్రూతాందేవానాంసైవ్యస్యేతిశ్చకః - తుభ్యవతకృత్యాగేనైవ ॥ ౧౧॥ తస్మేతి ॥ నిత్యయః॥ ధాంతంరస్యధేత్యవతరణంశ్చకృత్యాంశ్చ
 హేతుంస్వయంసన్మధ్యేతిసూక్త్యే ॥ ౧౨॥ మతాదితి ॥ రక్షణితివాచనిత్యంనిత్యవత్సంకం॥ ౧౩॥ ఏషాదితి ॥ సైవ్యప్రవేశకంభం
 ప్రవృద్ధిమోక్షాదులంకనముద్రణవీర్యకృత్యః॥ ౧౪॥ శక్త్యావధితిః॥ రదానాంశ్చమిత్యాదివివరితాః - మరణయరహి
 తః॥ ౧౫॥ యథేతి॥ యథాబలాబిధిత్వేనవిధిత్వేనచనిరోధనతిమయాత్రైలోక్యంభుజ్యతేవమేతత్వపాశ్చనిరోధత్రైలోక్యం
 తేభ్యోగంమకురకావ్యత్యేనచోవత్యత్యప్రవీడితిత్రాత్మజనంభుజః॥ ౧౬॥ తిత్తేతి ॥ అత్యంతశంకారావశానీతదేవావ్యందేశంశంకః

క్రతుమహదేతరూపాస్మిమిదాద్యామేసిద్ధికాంక్షితాసామ్రాతాం || ౧౧ || తదేవామహమేదమిహ్నోకన్యాయం తదామేవ్యా
ద్వివాశనం స్యాద్యదేవేభవరూపంతుమేవమిత్వస్మిమేదవంబంధఃసత్వతోనియమేనమం త్రైవిక్రతుర్వకంహవై స్వపావకంశంభాజ్యశ
త్రునిజాయతాంక్షీగన్మం గ్రామమవతతుకం ప్రతేష్టుంబాంభతోమహత్వ యక్షోగ్ధోవిభావసో శ్రతాగ్రలము ప్రిష్టామితర్థస్యతప్ర
భేదిన్యతోమహమరతాచస్యాదేవవిషమేసిద్ధియావః || ౧౩ || తస్మిన్మిలి || తస్మిన్ తస్మిన్ గ్రామికయాగోపమేక్షీతేనాపావ్యాసంభూ
హరంబంధ్యఃతస్మిన్మనమాదేయదియభేయంయథగ్రామ్యంతదామేవివాశనంస్యాదేవమేవమిహ్నోక్షాపేద్యాయః || ౧౪ || లూకఃప
రిక్రయయామేవకలభత్యాహశరోహతి || ౧౫ || పితర్మిన్మిలి || శ్రష్టాయరాణాంబేవాశాంబ్యుతిగ్న్యస్యశ్రష్టాయరమ్యుతినివాహరః
౧౬ || తమిలి || శాశతక్రతోపమిదానితోవస్మిన్తేమకలభత్యాశ్రోభవాశ్రురామధుష్ట కంఠముకళాభక్త్యుత్సాహవాతి || ౧౭ || వ
సునిమయాక్రతంత్రాప్రాతిమరేక్రేతి || చరాగదేహకాంబిపిదధితేకాతాంతయఃశుభాహాసేనమచనాపికయాపాశ్రుభాన
వయోవస్థా || ౧౮ || తాసామిలి || తిహసేనాపేలమకేవణాదే || ౨౦ || సాహమిలి || తాసాంవిశేషభావంవిభింశంబిదగనైకల్యప్రయు
క్తవరస్యరవైలమ్యసిద్ధిభావం || ౨౧ || తత ఇతి || తస్మత్వవంవైయాప్యత్ర భవంహల్యంసింధ్యర్వం || ౨౩ || సమితాయామిలి || త

హంబలిః స్రూయతాంవాభవేసిద్ధిభ్యత క్రతువిమోక్షణే || ౧౧ || సమేష్టంసత్వతోహవైస్వకం త్రైస్థం
పూజ్యపావకమ్ || ౧౨ || మమవతతుకంచశశ్రునిజాయకాంక్షీణః || అశ్వయుక్తోగ్ధోమహ్యముల్లి
ష్టేతుపభావసోఃతత్థస్యవరశావ్యాదేవవిషమేసిద్ధియోవః || ౧౩ || సస్త్రితాయగ్న్యసమాప్తేవజప్య
మహామేవిభావసాయుధ్యేయందేవం గ్రామేతదామేవ్యాద్వివాశనం || ౧౪ || సప్రాహహివహ
దెవమిహ్నోత్సవరతాంభుమా || ౧౫ || మేదమయాత్వేతదమరత్వింప్రవతణం || ౧౬ || ఎవమసిద్ధితం
చాహవాన్యందేవపితామహాయుక్తేప్రేరజితాశక్రోగతాప్రేరదివంసూరః || ౧౭ || ఎస్మిన్మనరే
రావదీనో శ్రష్టాయరమ్యుతినివాహరః || ౧౮ || ద్యావనగన్వరతాంగః || ౧౯ || శంకున్మస్యోభా
భూతం ప్రాహదేవేనజావం || ౨౦ || కన్యకాముపురాకరోతివ్యమమగ్రమ్ || ౨౧ || అమరేంద్రసాయామి
ద్వ్యాప్రవాస్యప్రేరదాప్రభో || ఎకవణామహాభాసాపితరూపాశ్రవణశః || ౨౨ || తాసాంనాస్తిపితే
హహిదేశంలేలికేపేవాతతోహమేకాగ్రమనాస్థాఃప్రజాపత్యుతియత్ || ౨౩ || సోహంశాసాంవి
శేషాభాంప్రియమేకాంబిమహామియ్యస్మజానాప్రశ్నంకంఠిప్త్యంబిద్యుత్ప్రేమ్ || ౨౪ || తతో
మయాహవగుడైరహల్యాస్త్రివిదిమితా || నాంనామేహవైగూహంహల్యంతస్మిభవంభవేత్ || ౨౫ ||
యస్మాన్మమ్యతేహావ్యేకేవిశ్రుతా || అహాశ్యోనుయాశ్రవణ్యాహనప్రవతణం || ౨౬ ||

శవాభ్యాసే - ఉత్తరశ్రీ రామాయణే - రవీమిత్రమయాసిద్ధికాంక్షితాసామ్రాతాం || ౧౧ || మమిహ్నోత్సవం నియమేనహ
వైస్వకంపావకంశంభాజ్యశత్రునిజాయకాంక్షీణం గ్రామమవతతుకం ప్రతేష్టుంబాంభతోమహత్వ యక్షోగ్ధోవిభావసోశ్రతాగ్రలము
ప్రిష్టామితర్థస్యతప్రభేదిన్యతోమహమరతాచస్యాదేవవిషమేసిద్ధియావః || ౧౩ || తస్మిన్మిలి || తస్మిన్ తస్మిన్ గ్రామికయాగోపమేక్షీతేనాపావ్యాసంభూ
హరంబంధ్యఃతస్మిన్మనమాదేయదియభేయంయథగ్రామ్యంతదామేవివాశనంస్యాదేవమేవమిహ్నోక్షాపేద్యాయః || ౧౪ || లూకఃప
రిక్రయయామేవకలభత్యాహశరోహతి || ౧౫ || పితర్మిన్మిలి || శ్రష్టాయరాణాంబేవాశాంబ్యుతిగ్న్యస్యశ్రష్టాయరమ్యుతినివాహరః
౧౬ || తమిలి || శాశతక్రతోపమిదానితోవస్మిన్తేమకలభత్యాశ్రోభవాశ్రురామధుష్ట కంఠముకళాభక్త్యుత్సాహవాతి || ౧౭ || వ
సునిమయాక్రతంత్రాప్రాతిమరేక్రేతి || చరాగదేహకాంబిపిదధితేకాతాంతయఃశుభాహాసేనమచనాపికయాపాశ్రుభాన
వయోవస్థా || ౧౮ || తాసామిలి || తిహసేనాపేలమకేవణాదే || ౨౦ || సాహమిలి || తాసాంవిశేషభావంవిభింశంబిదగనైకల్యప్రయు
క్తవరస్యరవైలమ్యసిద్ధిభావం || ౨౧ || తత ఇతి || తస్మత్వవంవైయాప్యత్ర భవంహల్యంసింధ్యర్వం || ౨౩ || సమితాయామిలి || త
హంబలిః స్రూయతాంవాభవేసిద్ధిభ్యత క్రతువిమోక్షణే || ౧౧ || సమేష్టంసత్వతోహవైస్వకం త్రైస్థం
పూజ్యపావకమ్ || ౧౨ || మమవతతుకంచశశ్రునిజాయకాంక్షీణః || అశ్వయుక్తోగ్ధోమహ్యముల్లి
ష్టేతుపభావసోఃతత్థస్యవరశావ్యాదేవవిషమేసిద్ధియోవః || ౧౩ || సస్త్రితాయగ్న్యసమాప్తేవజప్య
మహామేవిభావసాయుధ్యేయందేవం గ్రామేతదామేవ్యాద్వివాశనం || ౧౪ || సప్రాహహివహ
దెవమిహ్నోత్సవరతాంభుమా || ౧౫ || మేదమయాత్వేతదమరత్వింప్రవతణం || ౧౬ || ఎవమసిద్ధితం
చాహవాన్యందేవపితామహాయుక్తేప్రేరజితాశక్రోగతాప్రేరదివంసూరః || ౧౭ || ఎస్మిన్మనరే
రావదీనో శ్రష్టాయరమ్యుతినివాహరః || ౧౮ || ద్యావనగన్వరతాంగః || ౧౯ || శంకున్మస్యోభా
భూతం ప్రాహదేవేనజావం || ౨౦ || కన్యకాముపురాకరోతివ్యమమగ్రమ్ || ౨౧ || అమరేంద్రసాయామి
ద్వ్యాప్రవాస్యప్రేరదాప్రభో || ఎకవణామహాభాసాపితరూపాశ్రవణశః || ౨౨ || తాసాంనాస్తిపితే
హహిదేశంలేలికేపేవాతతోహమేకాగ్రమనాస్థాఃప్రజాపత్యుతియత్ || ౨౩ || సోహంశాసాంవి
శేషాభాంప్రియమేకాంబిమహామియ్యస్మజానాప్రశ్నంకంఠిప్త్యంబిద్యుత్ప్రేమ్ || ౨౪ || తతో
మయాహవగుడైరహల్యాస్త్రివిదిమితా || నాంనామేహవైగూహంహల్యంతస్మిభవంభవేత్ || ౨౫ ||
యస్మాన్మమ్యతేహావ్యేకేవిశ్రుతా || అహాశ్యోనుయాశ్రవణ్యాహనప్రవతణం || ౨౬ ||

జగత్సృష్టిః॥ ౪॥ రాఘవస్యవచః శ్రుత్యత్సహ్యగర్భోజగవాః యుష్మిః॥ ఉవాచ రామః ప్రహసన్॥
తామహిమవేత్సర్వమ్॥౫॥ ఇత్యేవంబాధమానస్తపాధివాః పాథివమహాభావచారరావణో రామస్య
ధీమీపృథివీపతే॥ ౬॥ తతో మాహిక్షతీంవామపురింస్వగమిరైవభామీసంప్రాప్తోయత్ర సాక్షిభ్యంస
దాసీవృన్ రెంసః॥ ౭॥ తుల్య ఆనన్దపవత్రస్యైవభావద్వన్ రెంసః॥ అజానోనామయత్రాగ్నిశ్శరణం
దేవయస్యదా॥ ౮॥ తమేవదివసంసోధ హేవాయాధివతఖలి॥ అజానోనమహదాంరంభింగతస్తే భిన్న
హోత్సరః॥ ౯॥ తమేవదివసంసోధ రావణస్తత్ర ఆగతః॥ రావణో రాక్షసేంద్రస్తుతస్యామాత్యానపుత్రతః॥
౧౦॥ క్షౌజానోన్యవతీశ్చేనంమయగౌభ్యాతుమహాభాతావణోహమన్ సప్రాప్తోయద్ధేవున్ ౧౧॥
సతేణ్యాగ౧౧॥ మమాగమనమయశ్రయస్యాభిన్నస్త్విదేర్భూతామ్॥ ౧౨॥ ఇత్యేవం రావణోక్తాస్తేఅమా
త్యాస్తువివశ్చితః॥ అబ్రువః రాక్షసపతిమపాన్తి భ్యంషహీపతే॥ ౧౩॥ శ్రుత్యత్సవిశ్రవసంపుత్రః
పారాణామజానంగతమ్॥ *॥ అపస్యత్యాగతోవింధ్యంహిమవగ్నస్త్విధిగిరిమ్॥ ౧౪॥ సతతమభ్రమివా
విప్రముద్భ్రాంతమివ మేదిశమ్॥ *॥ అపశ్యదావణోపేధ్యమాభిఖంతమివాంబుధిమ్॥ ౧౫॥ సహస్ర
శిఖరోపేతంసంహృద్భూషితశంధరమ్॥ *॥ ప్రచారపతిత్రేసోయ్యోన్యట్టహాసమివాంబుధిమ్॥ దేవదానవగం
ధవైః పాపపురోగణశ్చ ౨౨॥ *॥ సస్తే భిక్షీడమానైశ్చస్వగభూషంశుశూనాచ్యయమ్నవతీ
భీస్సగ్రిధమానాభిస్సాటికప్రతిమాజంబుః॥ *॥ సతాభిశ్చపజిహ్వీభిరనంతమివస్మేరిమ్॥ *॥ ఉక్తామం
తంధరితంఠంహిమవత్సన్నిభంగిరిమ్॥ *॥ పశ్యమానపత్యోవింధ్యంరావణోనమహదాయయా॥ ౧౬॥

[illegible]

యతి || పుష్కరాద్విజనానాంజలావగాహనభివ్యవహరగుణోయస్యప్రాంతం || ౨౫ || ఇష్టమిత్యాదిప్రమాదాంకం గోయతి || కృష్ణ
 యస్త్రశస్త్రహుతామూర్తవా - నలీలంసవిలాసంయం త్రిమవాచచేతిసంబంధః - అతేనమరదాన్య - శ్చిష్టత్వాచనాశకత్వంకటకృతశ
 పూజాదేవమహావలత్వంవహాదికంకం గాయాశ్చర్యోత్కృష్టత్వంసూరితం || ౨౬ || ఏషఇత్యాదిసాధానం - కాంచనంశస్త్రయంచంద్రా
 యదిచంద్రజివావరతిలకంవరస్తైవది || ౩౦౪ || ఇయమితి || నా దియతాద్యమరదాయస్యప్రాంతం || ౩౦౫ || కలితి||అమగాహనం
 సౌమ్యంకురుతసార్వభౌమముఖాస్సర్వభౌమకామకర్దిగబాసయః || || మహావద్యుతిపాతాంతరంజవవద్యుదిగః || ౩౬ || రాక్ష
 సేంద్రే|| రాక్షసేంద్రా ఏషదిగ్ధా ప్రేవామనాద్యా ద్విజాగంగాభవముహాగవాభ్యవసంధిరావః || ౩౭ || తత్రేతి||బిల్వభాగంరావణక
 త్పాకశివపూజాభాగం || ౪౦ || తతః|| రావణంప్రాంతజింసయమేనశస్త్రం ప్రతికృతాంజలిం || ౪౧ || కదితి||కది తివశస్త్రప్రతిపాద
 చలోపలజలాంపుణ్యంపశ్యిమోదధిగామిసీమసహిషైశ్చియరైస్సంహైశ్చానూలకుడాగజోత్తమైః ||

|| ఉష్ణాభిరస్తైస్తృప్తైస్తేస్సంయోభిరజలాశయామచక్రవాకైస్సకారంధైస్సహంజలకుక్కుటైః ||
 || సారస్వైశ్చసదామతైస్సహజద్విపుమావృతామ్ || ౨౧ || పుష్కరమనకృతోదంసాంచక్రవాకయుగస్త
 సీమ్ || || విస్తీర్ణాభిరవశ్రోణీంహంసావలిమమెఖలామ్ || ప్రస్పరేన్వసతిప్రాంగీంజలభేనామలాంశు
 తామ్ || || జలావగాహనంస్పృశాంపుష్కలశుభేతామ్ || ప్రస్పరావరుత్యశుననాదాంసరితాం
 వరామ్ || ౨౨ || ఇష్టమివవరాంవారిచవగాహ్యధశానసః || వరభ్యాంపులినేకమ్యేనానామునిసీమైః || తే||
 ఉపోపవీష్టేస్సదివైసాధికంరాక్షసపుంసః || ప్రఖ్యాయిన్ననాదాంచాశగోయతితిరావణః || ||
 మరదాదశోజంహమూర్తవా రాక్షసాధిపః || ఉవాచసదివాంస్త్రస్తనలీలంశుకసారణైః || ౨౩ ||
 ఏషరశ్మిసహ ప్రేణజగత్కృతైర్విచాంచనమ్ || తీష్ణతాపకరమాన్యోనభాధోదాంసమాశ్రితః || ||
 మామాసీనంబిదైవచంద్రాయశిదివారః || ౨౪ || నమరాదాజలశేత్యుమగంధిశ్చమనాశః || ||
 మధ్యయావలోప్యత్రవాశ్చేవమహాహిణః || ౩౦౪ || ఇయంచాపిసరిత్రేస్తావనాదానమరదా
 వీ || || నక్రమీనవిహంగోమిపుభయేవాంగవాస్థితా || ౩౦౫ || తద్భవంకుక్షతాశ్చస్త్రైస్సృణుతిరి
 త్రస్తమైశ్చుధి || || చండనస్యరసేనేవరుధిరేణసముత్థితాః || ౩౦౬ || తేయుయనవగాహద్వందమ
 దాంశమరదాంశభామ్ || || సావభానుముఖామత్యాగంగామివమహాగజాః || అభ్యాంస్సాత్వాసం
 హానద్యాంపాప్తానంవిప్రమోక్షుధి || ౩౦౭ || అహనువృత్త్యులినేశరదింకునమప్రభౌపుష్పేవహరింశన
 తైఃకరిష్యామికపదినః || ౩౦౮ || రావణేనైవముక్తాస్తుప్రహస్తశుకసారణాః || సమహూహరీధూమా
 యోనమరదావిజగాహితే || ౩౦౯ || రాక్షసేంద్రగజైస్తేష్టైరోభితానమరదానదీవామనాంజనపద్మా
 ద్యైగంగాభవమహాగజైః || ౩౧౦ || తతస్తేరాక్షసాస్సాన్వనమరదాయాంహహలభాః || ఉత్తరపుణ్య
 జహ్నుబల్యకంగావసన్యశు || ౩౧౧ || నర్మదాపులిసేన్వద్యైశ్చుభ్రాభ్రనకృతప్రభౌ || రాక్షసేన్దుము
 హూరైసకృణిపుష్పనయోగిః || ౩౧౨ || పుష్పేషూపహృతేప్వపంరావణోరాక్షసేశ్వరః || అవశీర్ణో
 నదీంస్సాగుంగంగామివమహాగజః || ౩౧౩ || తత్రస్సాత్వాచఃధివజ్జప్తాజివ్యమన్త్రవేదనమరదాన
 లిలాస్తేష్టామన్తశాసనదావణః || ౩౧౪ || తత్రేన్నాంబరంత్యక్తావశున్వస్త్రసమావృణిమ్ || రావణంప్రాం

పలజలాండవలకలాదిజలాదియస్యప్రాంతం || || చలోపలములామిపాతే - జలవేగవలలోపలకయాసిద్ధలాం || ౩౧౫ || అథ నర్మ
 దాన్యః || స్త్రీస్తామృతాచాపుష్కరమిత్యాది - నర్మదాంకం గోయతి || ప్రఖ్యాయిన్త్రవశస్త్రసేవలీలంసవిలాసం || ౩౧౬ || ఏషఇత్యాదిసాధానం -
 కాంచనంశస్త్రయాచనంకృత్వాచనంకృత్వేత్వభాగః - చంద్రాయది - చంద్రవదాచనం - కర్తవ్యంసీప్రీతవధానీశ్వభాగః || ౩౧౭ || కలితి||అమగా
 హనం - సౌమ్యంకురుత శస్త్రదాంశుభాదాంజవవద్యు - పుండరీకాశ్చాద్విజముఖామహావాజవః || ౩౧౮ || అచామి||భక్త్యుశవరం, త్రి
 ద్భుజం || ౪౦ || తత్రేతి|| తత్రనన్దదాపుని - ప్రాంతజింసయమేనశస్త్రం ప్రతికృతాంజలిం || ౪౧ || కదితి||సాధానం || కదితివశస్త్ర ప్రతిపాద

భూఃకూర్మిణుఃప్రత్యాకాగవంతోవలాభకరాక్షసాఃతత్రతత్త్వనిర్వృతేప్రతిదివసంభూతాభంగరాక్షసైరిత్యేషః || ౪౩౪ || వా
లుతేతి||౪౩౦||జాంబూనదకుయంతిర్వృతాబలిం౦వశ్యర్వకామనయాహంబలిం౦గృహారావగన్వృశ్యర్వకామవ్యపావణలిం౦గృ
హాయాన్తంప్రేక్షాత్తేః||౪౪౪||తతః||౪౪౫||తతః||౪౪౬||సామనీర్వృతః||౪౪౭||ఇతిశ్రీమహాభారతవిరాటపర్వః||౪౪౮||శ్రీరామాయణతత్త్వ
దీపికాఖ్యాయం - శీతలశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానం-పితృత్రింశస్సర్గాః. * * * * *

౪ || కాతకవీర్యశీలంబలంబలంకాతకవీర్యశుభైరాశుభకూలంబలంబలంప్రాప్త్యత్రుప్రేతఃప్రతిభాముంప్రతిహలమి
యావత్ప్రకావతి || ౪ || సమునేతి||౪౫౦||సరఃకుశాసరణంవతులంబలిసేకమనమిత్తంబుషిగక్యతః || ౬ || సేగిత్తే||౪౫౧||ప్రేషిత
భవరావంప్రతిభేషః || ౭ || రావణభార్యాద్వీర్యద్యయం-వశ్యతేవశ్యతిస్తాగరోదారంబ్రోదయకాలికశముద్రవర్షిఃసేనసన్ని
భంలేనహిసముప్రగావప్యైత్యమిదశేవపరీతవాసఃక్రియంతిత్తతప్రసిద్ధం-పశ్చిమేనమగోణపురావ్యూహంప్రవిశ్యవర్ణంబలంబ
సోవేగంబుప్రాప్త్యత్రుప్రేతాబంక్రియామిదనమదాంవశ్యతిప్రేత్యయః || ౮ || పురావ్యూహంప్రవిశ్యేతిపాదేరావణభేషఃతస్యకీయ
ద్వారేవర్షిఃసేనాభాగముభావసంభవతఃపురావ్యుప్రవిశ్యత్ప్రేత్యేవపాదోయః || ౯ || కతకనమతశ్యపురావ్యుదితంతతఃపశ్చిమతఃప్ర
విశ్యత్ప్రయయః || ౧౦ || తతః||౪౫౨||త్రాంతశకునాంప్రవాహాధిక్యతవాదత్యంతప్రయమాణంబదయరాం || ౧౧ || శీతలశ్రీరామాయ
ణవిరాటపర్వఃశ్రమగంకునామిత్యర్గాఃసర్వావస్థాపదీప్రకృతేఃశీవరఃపలంబంబేనర్వికారాంగనాయాఅభాశదోషయన్తాన్ || ౧౨ ||

జలింయాంతమన్వయున్నర్వరాక్షసాః || ౪౩౧ || తద్రీతవశమాపన్నామూర్తిమంతరభవావలః || యత్రయ
త్రయయాతస్వరావణోరాక్షసేశ్వరః || ౪౩౨ || జాంబూనదకుయంతిం౦తత్రతత్త్వనిర్వృతే || ౪౩౪ || వా
లుకావేదిమధ్యతుల్యం౦౦పాప్యరావణః || ౪౩౫ || అచయామాసగంధైశ్చలమైశ్చమృతగంధిభిః ||

౪౪౪ || తతస్సతామూర్తిహరంవరంవరంవరప్రదందంద్రసయ్యశ్శిఖూమణాసమవాయత్యానంభా
వరోజగోప్రసార్యహస్తాప్రయంతరాచార్యః || ౪౪౫ || ఇశ్యుతత్రశ్రీరామాయణే-ఏకత్రింశస్సర్గాః.
నమదాపురీనేత్రకాక్షసేంద్రస్యదారుణః || ప్రవృత్తవశంకురుతేతస్మాదైకాదకారణః || ౧ ||
అజానోజయతాంప్రేక్షమామత్వత్యాఃపరిఃప్రభుఃక్రీడతేనమానాభివర్ణమదాతోయమాశ్రితః ||

౨ || తాసాంయద్యగతోరాజారరాజవతదాజానః || కేణూవాంసహస్రస్యమధ్యస్థఇవకుంజరః || ౩ ||
జిజ్ఞాసుస్సుఖపూహూనాంసహస్రస్యోత్తనంబలమ్ | సురౌధనమదావేగంబాహుభిజహుభివృణః ||
౪ || కాతకవీర్యశుభానన్తంబలంప్రాప్త్యనిర్వలమ్ | సూలోపహరంకురాణంప్రతిస్తోతఃప్రకావతి ||
౫ || సమూనపక్తమకరస్సంబుధుశశసంస్తరః | సనమదాంభసోవేగః ప్రావృట్కాలభవాబభౌ || ౬ || స
వేగఃకాతకవీర్యేణసేంద్రేషితవాంభసః | బ్రహ్మేషహరంసకలంరావణస్యజహరం || ౭ || రావణోధ
నమాప్తంతమున్నభ్యనియమంతదా | నమదాంవశ్యతేకాంతాంప్రతిహలాయథాప్రేక్షామ్ || ౮ || వ
శ్యేమేనతుశంభుస్సాపగరోదారస్సశ్చివమ్ | వధాంతమంభసోవేగంప్రావ్యూహశంప్రవేశ్యతు || ౯ || త
తోరుక్తాంతశకునాంసర్వభావోపగమేప్రేక్షామ్ | నివికారాంగనాభాసామవశ్యతావణోనదీమ్ || ౧౦ ||

భూఃకూర్మిణుఃప్రత్యాకాశః - అవలాభకతాః - రాక్షసాస్త్రత్రశ్రవ్యతతఃప్రతిదివసంభవభూతాభంగరాక్షసైరిత్యే
షః-యదాత్రేలాసరావణః పీడితోవిషయక్షేతదాస్త్రభేదస్త్రీశ్యగ్గోరావణోలింగపూజాంకరోచిప్రేక్షేయం || ౪౪౪ || తతః ||
జగూచి - సామగాకంశ్యోచాదిత్యర్గాః-సామంసహస్రభాసారగోరావణదత్తకీర్తిః || ౪౪౫ || ఇతిశ్రీమదచరావిదివతే
మడిమకుటాఖ్యాతే - శీతలశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానే - అష్టావింశస్సర్గాః - * * * * *
ప్రేతప్రేతఃప్రేత్రానామ్ || ౪ || శమీలే||౪౫౦||సరఃకుశాసరణం || ౭ || రావణభార్యాద్వీర్యద్యయం-సాగరోదారసన్ని
భముప్రవరీతవాః-తేన-ని-శా-పు-స్య-మా-శాం-ప్ర-వి-శ్య-తి-పు-రా-వ్య-మా-శాం-ప్ర-వి-శ్య-త-శ్య-మా-మ-వ్య-వ-య-య-రా-వ-ణ-భ-ే-ష-ః || ౮ || తతః ||
శ్మశావశ్యవ్యభావేనద్యాపిపిష్టభావజోనిమిత్రాంతరేవేజిజ్ఞాసయంతేషః || ౧౦ || సత్యతరేతసత్యేతరకరాశిస్సావశ్యం-శ్రీ

$\frac{1}{2} \times 8 = 4$

శ్రీధీర రాసభయభాంజుః || ౪౩౪ || తస్య గ్రేయసుస్యగ్నిరశోకాపీఠస్సభాః ప్రహస్తకముక్త
స్యభూవప్రవహన్విత్ || ౪౪౪ || అథాయాంతామమునలంకారతవీర్యస్తదాజాః || ౪౫౪ || పుణంపంచయా
మాసగదయాగతవిక్లబః || ౪౬౪ || సతస్తేమభిదుద్రావప్రహస్తహేహయాధిపః || త్రావయానోగ
దాంసర్వీపంచబాహుతతోవృషాం || ౪౭౪ || తథాపాతావేగేప్రహస్తగదయాతదానివపా
తహత్యైలోవజ్జీవజ్జహతోయథా || ౪౮౪ || ప్రహస్తంప్రతితంద్యస్తామారీచశుకసారణాః || సమ
ఘోషాదగధామ్రాఘోహ్యవస్యజ్జారణజాతాత్ || ౪౯౪ || అపత్రాంతేష్టమాత్యేషుప్రహస్తేవచిపాతి
తే || రావణోభ్యద్రవస్త్రాణామజానన్యపసత్సమ్ || ౫౦౪ || సహస్రబాహూస్తహ్యద్ధంపిత్యా
ఘోషౌదారుణమ్ || పువరాక్షసయోస్త్రైశ్చారభంరోమహర్షణమ్ || ౫౧౪ || పాగరావిపంఠరథోపల
స్సూలావివాహతాః || * || తేజోయైర్బలివాదిత్యైప్రదహంతాపివానరౌ || బలగద్ధతాయథానాగౌవాశి
తార్థేయథాపృషాః || * || మేఘువిపనదంతౌసితపవనబలోన్మదోగృధ్రకాలాపవక్త్రస్థోతదాతౌ
రాక్షసాజాః నౌ || * || పరస్పరంకదాభ్యాంతౌజాడయామాసుః భృశశమ్ || ౫౩౪ || నన్యప్రహారానచలా
యథాఘోరాద్విషేషిరేగదాప్రహారాస్తౌతత్రసేహతేవరాక్షసాః || ౫౪౪ || యథాశరవేన్యస్త్తు
జాయతేత్ప్రచిత్రుః || తిఃతథాతయోగదాస్తౌజ్ఞేదిశస్సవాః || ప్రచిత్రుః || ౫౫౪ || అజానస్యగదా
సాకుపాత్యమావాహితోరసి || కాంచనాభంనభశ్చక్రైర్బద్ధత్యైదావనీయథా || ౫౬౪ || తత్తైవరావశే
నాపిపాత్యమావామహుర్మహుః || అజాఃసోరసిన్విభాః || తదోల్లేవవహగిరౌ || ౫౭౪ || నాజానః
భేదమాయాతినరాక్షసగణేష్వరః || ఇతహసీస్తయోర్బద్ధాయథాపూర్వంబలీద్రయోః || ౫౮౪ || శృం
గైరివపుషాయుర్వణం తాగ్రైరివకుంజరౌ || పరస్పరంతౌః || ఘ్నంతౌనరరాక్షససైన్యా || ౫౯౪ || తతో
జానన్యక్తుస్తేనవర్షపాణేనసాగదాస్తయోగంతేమక్తరావణస్యమఘోరసి || ౬౦౪ || వరదా

గంధవాలీహృద్యజగమునరావణః॥౨౭॥ తస్మిన్సంధ్యాముపాసీత్సప్తాత్సజప్తాప్తవచనః॥ఉత్తరం
సాగరం ప్రాయాన్యసామానోదశాసంఘమ్॥౨౮॥ బహుయోజనసాహస్రంవహమానోమహావారిః॥
వాయువచ్చసనోపవృజగామనహశశ్రుణా॥౩౦॥ఉత్తరేసాగరేసంధ్యాముపాసీత్సద్దశానగమవహ
మానోగమద్వాలీపుర్యంవైసమహూహదధిమ్॥౩౧॥తత్రాపిసంధ్యానున్వాప్యవాసవిభుచారీశ్వరః॥
కీష్కింధామభితోగృహ్యరావణంపునరాగమత్॥౩౨॥వతుష్టకపీనముద్రేమసంధ్యానున్వాప్యపాన
రః॥రావణోద్వహనశ్రాంతఃకీష్కింధోపవసేదతత్॥౩౩॥రావణంబుమమోచాభప్పకఙ్కౌత్సపసత్త
హఃకురస్తప్తమితిహోవాచప్రహసన్రావణంబుమః॥౩౪॥విస్తయంతుమహద్దశ్వాశ్రమలోలగ్రిత
ః॥రాక్షసేంద్రోహరిఃప్రంతమిదంవచనమబ్రవీత్॥౩౫॥వానరేంద్రమహేంద్రాభరాక్షసేంద్ర
స్త్రీరావణాయద్వేపునిహసంప్రాప్తసచాద్యాసాదితస్త్రయమ్॥౩౬॥అహూబలుమహూహాపీ
ర్వసహూగాఢీర్వమేవచయేనాహంవశువద్గృహ్యత్రామితత్వతురోణవాః॥౩౭॥ఏవమ
శ్రాంతపద్మిరశీఘ్రమేవమహోణవాః॥మాంబైవోద్వహమానస్త్రుకోన్యోవీరఃక్రమిష్యతి॥౩౮॥
గ్రయాణామేవభూతానాంగతరేహోష్ణవంగమః॥కునోనిలమపరాణానాంతవచాశ్రనసంశయః॥౩౯॥
సోహంధృష్టబలస్తభ్యమిచ్ఛామిహరిపుంగవ॥తస్యానహదిరంసఖ్యంసుప్తిస్త్వంపావకాగృతః॥౪౦॥
దారాఃపుత్రాఃపురోరాష్ట్రంభోగాచ్ఛాదనభోజనమ్॥తస్యమేవాపిభక్తనాభివష్యతిహరిశ్వర॥౪౧॥
తతఃప్రశ్నాయిత్యాత్సంగితావుభౌహరిరాక్షసా॥త్రాత్యత్రమువనంవన్నేవేరిష్యజ్వరస్పరమ్॥౪౨॥
అన్యోన్యంలంభితకరోతస్తేహరిరాక్షసా॥కీష్కింధాంవిశతుమ్యుక్తేసంహగిరిగుహామివ॥౪౩॥
సేతశ్రహసముషితస్సుగ్రీవశ్చవరావణః॥అమాత్యైరాగతైఃతస్మైలోకోత్సాదనాధిః॥౪౪॥
ఏవమేతత్పురావృత్తవాలినారావణప్రభో॥ధర్మితత్వకృతశ్చాపిభౌతాచావశసన్నిభా॥౪౫॥

పాం. సాత్వగ్నాభ్యాకాలదేవతాయానమనంత || ౨౭ || శ్రీశాన్మనఃగతిరిశాన్మనఃశాన్మనఃసత్త్వముత్పాదినిమీశంసంధ్యాం
 గతావఃశబ్దమేమంత్రశాన్మనఃసంధ్యాంగమనంత్రే || సాత్వశాన్మనఃశాన్మనఃశాన్మనఃసత్త్వముత్పాదినిమీశంసంధ్యాం
 యాభావాలేనదంగమపీతేవేనవనదేవతా || ౨౮ || ౨౯ || ౩౦ || ౩౧ || తత్రై||వానవస్యావత్సంవానవిః || ౩౨ || ౩౩ || రాజవి
 త్తనానస్మితి||మాంజిత్తుః||శ్రవణమేవదురాత్మా||గృహేనైతి||శ్రవణ || ౩౪ || ౩౫ || వానరేంద్రై||శ్రవణాలసానిదిరికమనీ
 వం || సాత్వితత్తనః || ౩౬ || ౩౭ || ఆశాత్తవం || శ్రాంతవం || మాంసేనమహాత్రి||శ్రవణశాన్మనః || ౩౮ || ౩౯ || శాన్మ
 మసంధ్యాం || ౪౦ || ౪౧ || ౪౨ || ౪౩ || నవై||సుత్తనః || శాన్మనః || ౪౪ || ౪౫ || ౪౬ ||

శ్రీకృష్ణార్చనమ్ ॥ ౧౫ ॥ కంఠపదానాం అమృతాం ॥ ౧౬ ॥ బాల్యభరితః బాలతయా బాలభావేన అజానతైరత్యభావః అశనతస్యతే ॥ ౧౭ ॥
 యదీతి ॥ సత్యానుభవము ॥ ౧౮ ॥ సూర్యుని ॥ సూర్యుని తనవలె నవ్వణాంబులూరూపః - సుమారునివలనామరుని ॥ ౧౯ ॥ తస్మైతి ॥ పరిశ్రుత
 ప్రసిద్ధా ॥ ౨౦ ॥ శాలిమూకతి ॥ శాలిమూకనిభావసంకల్పగ్రహణవలనాం ప్రాసూతప్రసూతవతి ॥ ౨౧ ॥ విషభరితః ॥ శరవణశక్తిస
 బ్రహ్మజ్ఞానానుభవభావః ॥ ౨౨ ॥ పితృస్మృతి ॥ శిశుభావే బాల్యాశ్చ భావాలూకమామర్శివలనాం సేవతి ॥ ౨౩ ॥ శిశువతి ॥ దోషజ్ఞోవిద్వాన్
 సనాథవర్త్యదోషజ్ఞత్రుహతునికువతి ॥ ౨౪ ॥ అనెనెతి ॥ సూర్యరథోపరితమవతితప్రదైత అనెననామాతాపరామృత్యుః స్మృతిప్ర
 పుస్తతోమండలా త్రస్తస్మత్తరత్రాంతః ॥ ౨౫ ॥ బుభుక్షేతి ॥ హేమానన - శంకాకౌముదయభావాలంబుభుక్షేతనయంబుభ
 యవనీయతే అనెనెనెతి ॥ ౨౬ ॥ తతః ॥ శృంగారభారణంనానాశృంగారభారణం - శ్రుత భావంబూ - శబ్దరూప

హేమానూమతః ॥ నబలైవిద్యతేతుల్యోనగతానమతావరః ॥ ౧౫ ॥ అమృతామృతామృతవస్తువస్తోస్యముపి
 భిక్షురా ॥ నవైత్తామృతంబలయోనబలీనన్నరీమదానః ॥ ౧౬ ॥ బాల్యేపైతేనయత్కమృతత్యంతరామమ
 సోబల ॥ తన్నవణాయతుశక్తిమితిబాలతయాన్యతే ॥ ౧౭ ॥ యదీవాస్తవ్యాభిప్రాయస్తప్రప్రతుం
 తవరాధున ॥ సమాధాయమతింరామశ్చిత్తమయవదాన్యహమ్ ॥ ౧౮ ॥ సూర్యుని తనవలె నవ్వణాంబులూరూపః
 నామపరవర్తి ॥ యత్ర రాజ్యం ప్రతస్తస్యకేసరీనామవైపితా ॥ ౧౯ ॥ తస్యభార్యాబభూవేషా
 హ్యంజనైలపరిశ్రుతా ॥ దనయామాపతాన్యాంవై వాయురాత్మజముత్తమమ్ ॥ ౨౦ ॥ శాలిమూకనిభా
 వానం ప్రాసూతామంతదాననా ॥ ఫలాన్యాహతుకామావైపితా ॥ ౨౧ ॥ హేమాననానెవరా ॥ ౨౨ ॥ ప
 దన్యాతి ॥ యోగస్వయంభూతభూతాని ॥ దురోదశిశురత్యభావశిశుర్నరవైయభా ॥ ౨౩ ॥ త
 దోష్యతే ॥ పిపస్వణంజసాపుస్త్యేగ్రంపిమమ్ ॥ దివశాఫలభావప్రహృష్టసాచిరంప్రతి ॥ ౨౪ ॥
 బాలాకాభిముఖోబాలోబాలాకాభవముతామూకా ॥ గృహీతుకామోబాలాకాంప్లవతేంబరమధ్య
 గః ॥ ౨౫ ॥ పితృస్మృతవమానైశుశిశుభావేమానూమతి ॥ దేవదానవయత్రాణాంపిన్నయము మహాన
 భూత ॥ ౨౬ ॥ నాపైవంకెగచాచాయుగరుణోనామనస్తథా ॥ యథాయంచాయువుత్రస్తుక్రమ
 తేంబరముత్తమమ్ ॥ ౨౭ ॥ యదితావచ్చిరోస్య త్వన్మతోగతిమక్రమః ॥ యావన్తంబలమాపాద్యకథంవె
 గోభవిష్యతి ॥ ౨౮ ॥ తమనున్నవతేనాయుఃప్లవంతంపుత్రమాత్మనః ॥ సూర్యదాహభయాత్రతుంస్తుమా
 రవయ్యతేతి ॥ ౨౯ ॥ బహుయోజనసాహస్రంక్రమత్సేషగవంబరమ్ ॥ పితృబలావృతాల్పావృతా
 స్కరాభ్యాశమాగతః ॥ ౩౦ ॥ శిశురైవన్నదోషజ్ఞ ఇతిమత్సాదిదైవ్యరథః ॥ తాత్వంతాత్రనమాయత్తమి
 యైవంకదదాహన్య ॥ ౩౧ ॥ యమేవదివసంక్షేపగృహీతుంభావగ్రంథితః ॥ తమేవదివసంరాహు
 జీవన్ముఖతేదివాకరమ్ ॥ ౩౨ ॥ అనెనసపరామృతారామసూర్యరథోపరి ॥ అవక్రాంతప్రతస్తప్రప్ర
 హుశ్యంక్రాంతమదానః ॥ ౩౩ ॥ సత్యంభవసంకల్పానసోపస్సింహికామతః ॥ అబ్రవీచ్చుకృతిం
 శ్రీకృష్ణాదేవదేవగజైవ్రహ్మణమ్ ॥ ౩౪ ॥ బుభుక్షేతనయంచత్వాతంక్రాంతామమహానన ॥ కిమిదంత
 త్వస్యయాదత్తమన్యస్యబలవృతహా ॥ ౩౫ ॥ అద్యాహంపర్యకాతేమజ్జన్మమున్నాన్యమాగతః ॥ అ
 థాస్యారాహురాపాద్యజగ్రహనమాపారమ్ ॥ ౩౬ ॥ సరాకారార్థవచస్సత్వానానవస్సత్ర
 మాన్యతః ॥ ఉన్నపాతానసంహితాన్యావద్వహాకాంతనీంప్రజమ్ ॥ ౩౭ ॥ తతఃకైలాసకూటాభంచతు

అస్త్యనోలంసహవేనయత్యత్యభావః ॥ ౧౫ ॥ తతఃపితృభావః ॥ అమృతామృతామృతవస్తువస్తోస్యముపి
 బాల్యభరితః బాలతయా బాలభావేన అజానతైరత్యభావః అశనతస్యతే ॥ ౧౬ ॥ సత్యానుభవము ॥ ౧౮ ॥ సూర్యుని ॥ సూర్యుని తనవలె నవ్వణాంబులూరూపః - సుమారునివలనామరుని
 యదీతి ॥ సత్యానుభవము ॥ ౧౮ ॥ సూర్యుని ॥ సూర్యుని తనవలె నవ్వణాంబులూరూపః - సుమారునివలనామరుని ॥ ౧౯ ॥ తస్మైతి ॥ పరిశ్రుత
 ప్రసిద్ధా ॥ ౨౦ ॥ శాలిమూకతి ॥ శాలిమూకనిభావసంకల్పగ్రహణవలనాం ప్రాసూతప్రసూతవతి ॥ ౨౧ ॥ విషభరితః ॥ శరవణశక్తిస
 బ్రహ్మజ్ఞానానుభవభావః ॥ ౨౨ ॥ పితృస్మృతి ॥ శిశుభావే బాల్యాశ్చ భావాలూకమామర్శివలనాం సేవతి ॥ ౨౩ ॥ శిశువతి ॥ దోషజ్ఞోవిద్వాన్
 సనాథవర్త్యదోషజ్ఞత్రుహతునికువతి ॥ ౨౪ ॥ అనెనెతి ॥ సూర్యరథోపరితమవతితప్రదైత అనెననామాతాపరామృత్యుః స్మృతిప్ర
 పుస్తతోమండలా త్రస్తస్మత్తరత్రాంతః ॥ ౨౫ ॥ బుభుక్షేతి ॥ హేమానన - శంకాకౌముదయభావాలంబుభుక్షేతనయంబుభ
 యవనీయతే అనెనెనెతి ॥ ౨౬ ॥ తతః ॥ శృంగారభారణంనానాశృంగారభారణం - శ్రుత భావంబూ - శబ్దరూప

ఘోషశబదం || ౩౭ || ఇంద్రభిః కరీంద్రమైరావతం - అనెనహుమామతా - శబదయత్ర - సూర్యస్తంప్రాణాన్ || ౩౮ || అథా
 ఆరిరభసెనఅతిదేవ - అగాఢ - కాశవాదపిఘోర్వమితిశేషః - అనెనహుమామతావరాహుః || ౪౦ || ఉత్పత్తిః | వివక్షత్యేమహ
 తైలహుటవచ్చుచు తరచుచేయ్య - ముఖశేషమితిరాహుస్వరూపకథనం || ౪౨ || రాహురితి | పా - గెవలక్షిరంస్వరంరాహుదశ
 నాత్మ్యత్వమేవఅయంరాహుస్వరభినిర్మితం || ౪౩ || విరావతమితి | ఇదమపిమహాత్మలమితిమత్వాహుప్తిరాజావమైరావతం || ౪౪ ||
 వివమితి | హస్తంతావహస్తాగ్రాత్ || ౪౮ || ప్రచారమితి | ప్రచారంబెహిమాత్రహితభూతతత్వప్రచారంశుభ్యహ్యసంక్షిప్త - అ
 తగఃసర్వదేహంతగః - ప్రభుశుభ్యత్యుత్పత్తిశుభ్యత్యుత్ || ౪౯ || విన్నాత్తితి | దురోధ - నిరుద్ధస్యగతిప్రచారమగరో
 వివవిభాగశ్య దేవశక్యత్వేవప్రస్తుతోయతితి | వానవోయతావమగత్యుత్పత్తయంతే || ౫౦ || నిస్వర్యామైత్ | స్వాధ్యామైదే
 వాధ్యయం - వక్ష్యామి - అగః - నిస్త్రియంశంవారశాస్యం - నిరయస్థమితి అతిశయఃభవతిత్యుతః || ౫౩ || ఊనురితి || ౫౪

దగంతంబుదస్త్రవమ్ | శృంగారధారిణిం ప్రాంశుంస్వరణమంటాట్టహాసినమ్ | ౩౭ || ఇంద్రః కరీంద్రమా
 రుహ్యరాహుంకృత్యావరస్పరమ్ | ప్రాయాద్యత్రాభవయూర్వస్వహాసెనహుమామతా || ౩౮ || అథా
 తిరభసెనాగాత్రా మురుత్సృజ్యవాసవమ్ | అనెనచనవైద్యుః ప్రధావతైలహుటవత్ || ౩౯ || తత
 స్సూర్యంసముత్సృజ్య రాహుంఫలమిదేత్యుత | ఉత్పచాతలం ప్రాగ్భుగ్మహీతుంసంహితాసుతమ్ ||
 ౪౦ || ఉత్పత్తికామిమంరామప్రధావంతంప్లవంగమమ్ | అవేత్త్యే వంపరావృత్తముఖశేషఃపరా
 ఘ్నుః || ౪౧ || ఇంద్రమాశంసమానస్తుత్రాతారంసంహితాసుతః | ఇంద్రఇంద్రైశంప్రాసాన్యహు
 ర్మహుభావత || ౪౨ || రాహువానిక్రోశమానస్యప్రాగెవలక్షిరంస్వరమ్ | శ్రుత్వేం ద్రోవా
 చమాధిపేతహమెనంఘాదయే || ౪౩ || విరావతంతతోద్భవ్త్యామహత్వదిదమత్వపి | ఫలంతంహస్త
 రాజానమభిదుద్రావమారుతిః || ౪౪ || తథాస్యధావతోహువమైరావతశిస్తుత్తయా | ముహూర్త
 మభవద్దోరిమింద్రాగోర్విరివభాస్వరమ్ || ౪౫ || ఏవమాధావమానంతానాత్మిత్వశ్శబ్దవతిః | హస్తాం
 తాదతిముత్రైసమితిశేనాశ్యతాదయత్ || ౪౬ || తతోగిరోవపాలైషత్తంద్రవప్రాధితాశిః | ఎతమా
 నస్యతైతస్యవామోహనురభబృత || ౪౭ || తస్మింస్తుపతితపాలైవబ్రతాదనవివ్యలై | దుక్రోధేంద్రా
 యవనఃప్రజానామహితాయనః || ౪౮ || ప్రచారంసతుసంగృహ్యప్రజాస్వంతగః | ప్రభుః | గుహం
 ప్రవిష్టస్యస్వతంతిశుమాదాయమారుతః || ౪౯ || విన్నాత్రాశయమావృత్తేప్రజానాంపరమార్తికృత్ |
 రురోధసర్వభూతానియథావమోగివాసవః || ౫౦ || వాయుప్రకోపాదుభూతానినిర్వాప్తానిసర్వ
 తః | సంభిభిరద్యమానైశ్యకాశ్యభూతానిజిరై || ౫౧ || నిస్వర్యామైవక్ష్యామి - రంభిస్త్రియంభర్త
 వజితమ్ | వాయుప్రకోపాలైలోక్యంనిరయస్థమివాభవత్ || ౫౨ || తతఃప్రజాస్సగంధర్వాప్నదే
 వాసురమానుషః | ప్రజాపతింసమాధావదుఃఖితాశ్చసఖేవృయా || ౫౩ || ఊనుః | ప్రాంజలయో
 దేవామహుమాదతవిభోదరాః | త్వయాతుభగవంత్సృష్టాఃప్రజానాథవతువిధాః || ౫౪ || త్వయాద
 త్రోయమస్మాకమాఘృషఃప్రవసఃపతిః | సోస్మాప్రాణైశ్వరోభూత్యాకస్మాదేవోద్యస్తశ్శు || ౫౫ || రు
 రోధమభంజనయన్మంతఃపురత్నవస్త్రియః | తస్మాత్త్వంశరణంప్రాప్తావాయునోపమాతవయమ్ |

హ్వానవకళవతిత్యుతోవక్షః - దోషజ్ఞేవైద్యుర్వాంసావిత్యుతః || ౩౯ || అనెనతి - శరాహుఃపరావృత్తశ్చస్వత్వః || ౩౯ || తతః
 మహతైలహుటవత్ - బృహత్తరఫలమతేయ్యేత్యుతః || ౪౦ || ఉత్పత్తిః | ముఖశేషమితి | రాహుస్వరూపకథనం || ౪౧ || వివమితి | హ
 స్తాంతావ - హస్తాగ్రాత్ - హస్తా - త్త ఇతివమితీత్యుతః || ౪౨ || ప్రచారమితి | ప్రచారంస్వయంబెహిమాత్రా హుభూతంతంగృ
 హ్యసంక్షిప్త - అంతగః - సర్వదేహంతగః || ౪౩ || విన్నాత్తితి | దురోధతి | రుద్ధస్యగతిప్రచారమగరో - వివవిభాగశ్య

భావఅర్థః-సహితఃస్మృతివశాతోయమాన్తికఃకథవివక్షమయ్యుద్ధంకృతవానితి-నింహఃకుంజరభట్టాదేవీహాంతరం-కత్రసంధిరా
 మా|| ౪౩౪ || ఉచరాక్రమఃకుమార్త్యవీయ్యధార్యమతిత్వాహఃఉత్సాహచరెతరతార్యమయః-మరితిభగనిధారణం-ప్రతా
 హఃప్రభావః-సాశీల్యంసప్తభావత్వం-మామధ్యంవారి-సయానయాతత్పరిజ్ఞానైవప్రతిపత్తివత్త్వస్య-గాంధీర్యమాచన్యజ్జీః-సచీ
 ర్యంధ్వరజ్జనశుభరశుభాభవః-ధైర్యమకంత్వమిత్రా-హమామరఃపితృగౌరవః-కీర్త్యధికఃసోమీర్యభావః|| ౪౩౫ || అహావీఃవిషద్యుద్ధిరః
 మహాద్రంధంభారయః-అభరణఃపాతశశ్చగృహ్యః-భారయదప్రమేయభవదభావలక్షణః-సూర్యపాప్త్యభ్యాభరణాభ్యగృహ్యః||
 ౪౩౬ || కోబ్ధగ్రంథస్త్రాహ-సమాత్రే||సూత్రమప్తాభ్యాసా-పుత్రిస్తాత్కాలికసూత్రప్రతి-అభావపంసూత్రాభావభకశరవ
 ద్వాధికంకుమారకంమహాభావ్యంశరంబరికృతం-సశంక్రహంసంక్రహభ్యగ్రంథసూతంసాభ్యుద్ధైః-ద్వోభవతిస్తాంరెవ్యపీత్య
 భావః-తదేవాహసహజసృష్టికృత్యాప్తైః-కీర్త్యంధంకతాపూర్వత్రరమీమాంసామథనవేదాభానిరణయై-కారదేవైశ్చ్యవీర్యవన
 ద్యాకగభావవేదాహమామని-ప్రసిద్ధివిశేషః|| ౪౩౭ || ఉక్తమవస్థుత్తయతి-నర్యాన్వితి||అయంగురుంశ్చభగతి|| ౪౩౮ || ప్రేతి||ప్ర
 వీరవజ్జీయగాంతేభూమిమానయతుం-ప్రకృషణవిశేషం-వేద్యమిద్యో-ప్రవిభవీభూమి-యగమయిగాంతకార|| ౪౩౯ ||
 విషవేదివిషవిషదశసంధిరావః||అన్యేస్యప్రాతరేమాంగః|| ౪౪౦ || విజ్ఞాప్యమితి-వక్త్ర్యగాలమగం-విజ్ఞాప్యమితి-అగతశ్చ
 సహాపండుప్రవామితభ్యవద్భిర్మమకృతేమకంఠయాకర్తవ్యం|| ౪౪౧ || సారేతి||అహామగతవశవాసాపారాధిస్తార్యమహా

హితోరణే|| ౪౩౪ || వరాక్రమోత్సాహమానిప్రతాపసోశీల్యమాభ్యవసయానయైవ|| గాంధీర్యచాతు
 ర్యమవీర్యధైర్యేవసామామరఃకోభ్యధికేస్త్రా|| ౪౩౫ || అసామనవ్యాకరణంసహీమ్యంయూర్వో
 న్మఖిఃపృథగమఃకపింద్రః|| ఉర్బుద్ధిరేరస్వగింజగామగ్రంథంమహాధారయదప్రమేయః|| ౪౩౬ || సమా
 త్రప్రవృత్తిభావదంశ-వభావసంక్రహంసాధ్యతినైకపింద్రః||నహ్యస్యకల్పిన్సృకోస్త్రాప్తైః-వైశా
 రదేవ్యంధగతౌత్రైవ|| ౪౩౭ || నర్యాసువిద్యాసుతపోవిధానేప్రస్థగతయోహిగురుంసాశామ్సో
 యంనవవ్యాకరణభావేస్తాబ్రహ్మభూమ్యర్థపితేవసాహ|| ౪౩౮ || ప్రవీరవజ్జీరివసాగరస్యలా
 తాదిధిక్యోరివసావకస్య|| యగమయేవ్యావయథాంశకస్యహమానిరస్థాపకఃపురస్తాత్|| ౪౩౯ ||
 విషవచాన్యేవసహఃపింద్రాసుగ్రీవమైంద్యవిదాస్ససీలాః|| సశారతారేయసలాస్సర-భాస్త్య
 ధారణాప్రామానురేహస్పస్తాః|| ౪౪౦ || తదేతశ్శుభితంసవంయన్వాంశ్వంపరిచృచ్ఛపిహమామ
 తోబాలభావేకమైతత్శుభితమయా|| ౪౪౧ || శుశ్వాగప్రస్థకధితంరామస్సమిత్రైవపాపిస్త
 యంవరమంజన్వవాసరారాక్షస్తేస్సహ|| ౪౪౨ || అగస్త్యస్త్రపిస్త్రామంసర్యమేతశ్చుతంత్వ
 యాదృష్టస్సంభాషితశ్చపిసరామగచ్ఛానహేవయమ్|| ౪౪౩ || శుత్రైస్త్రామవోవాక్యమగస్త్య
 స్యోగ్రతేజసః|| ప్రాంజలిఃప్రణతశ్చపిసహపీమిదమబ్రవీత్|| ౪౪౪ || అద్యమేదేవతావృష్టాపిత
 రఃప్రపితామహః|| యన్మోకందకేనాదేవనిత్యంకుప్తాస్సబాంధవాః|| ౪౪౫ || విజ్ఞాప్యంశుమమైతద్ధియ
 ద్యదావ్యాగతస్సహః|| తద్భవద్భిర్మమకృతేకతావ్యమనుకంఠయా|| ౪౪౬ || పారజానపగాంశ్వావ్య

హితదావ్యంబాల్యహరభ్య|| ౪౩|| నింహనిరణేయద్ధాదాస్వబమాన్తితోభావః|| ౪౩౪ || ఉచరాక్రమఃసాశీల్యంసప్తభావత్వంసాధ
 ర్యంవారః-సయానయాతత్పరిజ్ఞానైవప్రతిపత్తివత్త్వస్య-గాంధీర్యంవిశ్రస్య-ధైర్యంఅపి-వజ్జీః|| ౪౩౫ || అహావీః|| విషద్యుద్ధిరః-మహ
 ద్రంధంభారకణగ్రంధంభారయః-అభరణఃపాతశశ్చగృహ్యః-భారయదప్రమేయభవదభావలక్షణః-సూర్యపాప్త్యభ్యాభరణాభ్యగృహ్యః||
 ౪౩౬ || కోబ్ధగ్రంథస్త్రాహ-సమాత్రే||సూత్రమప్తాభ్యాసా-పుత్రిస్తాత్కాలికసూత్రప్రతి-అభావపంసూత్రాభావభకశరవ
 ద్వాధికంకుమారకంమహాభావ్యంశరంబరికృతం-సశంక్రహంసంక్రహభ్యగ్రంథసూతంసాభ్యుద్ధైః-ద్వోభవతిస్తాంరెవ్యపీత్య
 భావః-తదేవాహసహజసృష్టికృత్యాప్తైః-కీర్త్యంధంకతాపూర్వత్రరమీమాంసామథనవేదాభానిరణయై-కారదేవైశ్చ్యవీర్యవన
 ద్యాకగభావవేదాహమామని-ప్రసిద్ధివిశేషః|| ౪౩౭ || ఉక్తమవస్థుత్తయతి-నర్యాన్వితి||అయంగురుంశ్చభగతి|| ౪౩౮ || ప్రేతి||ప్ర
 వీరవజ్జీయగాంతేభూమిమానయతుం-ప్రకృషణవిశేషం-వేద్యమిద్యో-ప్రవిభవీభూమి-యగమయిగాంతకార|| ౪౩౯ ||
 విషవేదివిషవిషదశసంధిరావః||అన్యేస్యప్రాతరేమాంగః|| ౪౪౦ || విజ్ఞాప్యమితి-వక్త్ర్యగాలమగం-విజ్ఞాప్యమితి-అగతశ్చ
 సహాపండుప్రవామితభ్యవద్భిర్మమకృతేమకంఠయాకర్తవ్యం|| ౪౪౧ || సారేతి||అహామగతవశవాసాపారాధిస్తార్యమహా

౧౨॥ కృతోదకంబానాగరంబహువాగ్మహం॥ ౧౩॥ యాతాభిఃకుడితానామకన్యాకుతాః॥ ౧౪॥ రానరాశ్చ॥ ౧౫॥
 శతిహానరాః॥ సుగ్రీవాంకపహమాజ్ఞాంబుజశ్చపేతతారసింహులైః॥ ౧౬॥ విదద్వివిదమముంకరభశశవలింకధమానకజగ్గవాన్కవంఠ
 భూప్రకంఠభూతిన్యభావింశతిః॥ ప్రధానవానరాభిర్యథాః॥ ౧౭॥ ౧౮॥ తథే॥ యుష్మిన్ముదయోర్వివక్తాహ్వాః॥ ౧౯॥ యథే
 లితవహూపెగగన్యభావోహస్త్వాకారే॥ విశతుత్తరం వాలియస్త్రివోత్పత్తివహూరావంశస్య॥ ౨౦॥ కృతద్వి॥ కృతమనాదితీహాశ్చక
 లిషున్యస్త్వరగగన్యోత్తరయా॥ క్వదిత్పత్తకృతభ్యవ్యం॥ తెతుభూత్వసగంకవివలక॥ స్త్ర్యస్తాన్కృతమనకథనాదంకంకృతే॥ చిత్
 తపాభ్యుత్పత్త్యాహ్వాః॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ఉత్తీయసేత్వరభిః॥ ౨౩॥ చిత్తాయంశ్రీరామాయణతత్త్వదివ్యాభ్యాం॥ ఉత్తరశ్రీరామ
 యణవ్యాభ్యాం॥ సప్తత్రింశస్కంధః॥

సముత్థితంహహాన్యనంప్రహృప్తాంజలయోనరాః॥ నలిలంభాజనైస్సుప్తైరుపరస్థస్సహస్రశః॥ ౧౨॥
 కృతోదకశువిభూత్యాకాలేహుతమతాశనః॥ దేవాగారంజగమానుపుణ్యమిత్యైకుసేవితమ్॥ ౧౩॥
 తత్రనేవాపిన్యామి ప్రానవ్యయిత్యయథాః॥ భిహవ్యకత్యైంతరంరామోజగగామజనై
 వ్యతః॥ ౧౪॥ ఉపతస్థమంహాన్యనోమంత్రిణస్సపురోహితాః॥ వసిష్ఠప్రముఖాన్యవేదీవ్యమానాభి
 వాగ్మయః॥ ౧౫॥ త్మత్రియాశ్చవహాన్యనోనానాజనపదేత్సరాః॥ రామస్యోపావిశకాపాశ్చేతశ్చ
 స్వేవయథామరాః॥ ౧౬॥ భరతోలక్ష్మణశ్చైత్రేత్మస్సుశ్చవహాయశాః॥ ఉపాసాంచత్రైస్స
 హ్లాదేవాస్త్రయథవాగ్మరమ్॥ ౧౭॥ యాతాః ప్రాంజలయోగూత్యాకింకరాముదితానాః॥ ముదితా
 నామపాశ్చేతాభావహుస్సముపావిశః॥ ౧౮॥ వానరాశ్చవహాన్యాంకలిః॥ కామరూపిణిః॥ పుగ్రీవప్ర
 ముఖా॥ రామమపాసం॥ తేనహాజపః॥ ౧౯॥ భీషణశ్చగత్యైభిశ్చకుభిః॥ పరివారిగః॥ ఉపాసతేనహా
 న్వానందశేతమిదమహ్వాః॥ ౨౦॥ తథాగగమవృధాశ్చకలి॥ నాయేనమానవాః॥ శింపావన్యరజానము
 పాసం॥ తెనతక్షణాః॥ ౨౧॥ తథాపనివృతా॥ శ్రీమద్ధిర్ముషిభిర్వృతః॥ రాజభిశ్చవహాన్యైర్వాన
 దైశ్చనరాత్మసైన్యైః॥ యథాదేవేత్సరోగీత్యవృషిభిః॥ సముపాసం॥ ఆధికస్నేపరూపేణపాప్రాత్యై
 రోచతే॥ ౨౨॥ దేహంసముషః॥ హంరాప్రాస్సవధురాకేథాః॥ కథ్యంతేథనానంయుక్తాః॥ పరాణై
 మ్మాహాన్యభిః॥ ౨౩॥

ఉత్తరశ్రీరామాయణే - సప్తత్రింశస్కంధః, శ్లోకః

ఉధికసాతక్లీకత్రారంభః,
 పగచ్చుత్యాత్మకంబంరాసువోగస్త్యమబ్రహ్మీయపక్షకరజానానవాలియగ్రీవయోపిహా॥ ౧॥
 జననీకాచభగవన్మన్యయాపరికింకరా॥ వాలియగ్రీవయోలకన్యాన్యాశామేనానతఃకురతః॥ ౨॥ పగచ్చు
 హ్మంశ్చమావత్కృతాతూహలమిదంహింససోక్తో॥ రామశేతైవనాగస్త్యోవాక్యమబ్రహ్మీయైః॥ ౩॥ శ్లోమరా
 మకథామేతాంయథాప్రావంససాసతః॥ నారదఃకథయామాసమమాత్రముపాగతః॥ ౪॥ కదాచి
 దటమానోపావత్కింకముపాగతః॥ అరితస్సయథాన్యామంకిధిస్సేనకమరా॥ ౫॥ సుఖాసీనఃక
 థాంతేత్సతాంకయాప్యప్రకృతుకాల్॥ కథయామాసధర్మాన్యామహామేత్రాయశామి॥ ౬॥
 మేరునకగవరశ్రీమరాజాంబూనదమయశ్శుభః॥ సన్యమన్యధ్యసంశృంగంపవదైవపహుజితమ్॥ ౭॥
 తస్మిన్కాచివ్యాపభారమ్యాప్తాన్తీయాశానయోజనా॥ తస్మామాస్తేపదాకేంపస్తయోగశ్చసమక
 ష్టః॥ మోగమభ్యంతేదస్త్యోపేత్యాభ్యాంయద్రసోస్తవత్॥ తత్త్వహీతంభగవతాపాణినాన్యగంతుతత్
 ం॥ దీక్షితమాత్రంసద్భూమాబ్రహ్మణాలోకగర్భణాగత్తీన్మత్రుకణేరానవానరస్సంబభూవహ॥ ౧౦॥

ఉత్తరశ్రీరామాయణే॥ ౨॥ యథాః॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥ ౨౪॥ ౨౫॥ ౨౬॥ ౨౭॥ ౨౮॥ ౨౯॥ ౩౦॥ ౩౧॥ ౩౨॥ ౩౩॥ ౩౪॥ ౩౫॥ ౩౬॥ ౩౭॥ ౩౮॥ ౩౯॥ ౪౦॥ ౪౧॥ ౪౨॥ ౪౩॥ ౪౪॥ ౪౫॥ ౪౬॥ ౪౭॥ ౪౮॥ ౪౯॥ ౫౦॥ ౫౧॥ ౫౨॥ ౫౩॥ ౫౪॥ ౫౫॥ ౫౬॥ ౫౭॥ ౫౮॥ ౫౯॥ ౬౦॥ ౬౧॥ ౬౨॥ ౬౩॥ ౬౪॥ ౬౫॥ ౬౬॥ ౬౭॥ ౬౮॥ ౬౯॥ ౭౦॥ ౭౧॥ ౭౨॥ ౭౩॥ ౭౪॥ ౭౫॥ ౭౬॥ ౭౭॥ ౭౮॥ ౭౯॥ ౮౦॥ ౮౧॥ ౮౨॥ ౮౩॥ ౮౪॥ ౮౫॥ ౮౬॥ ౮౭॥ ౮౮॥ ౮౯॥ ౯౦॥ ౯౧॥ ౯౨॥ ౯౩॥ ౯౪॥ ౯౫॥ ౯౬॥ ౯౭॥ ౯౮॥ ౯౯॥ ౧౦౦॥

ఉత్పన్న మాత్రమైతదావానరశ్చినోరక్షసమశ్చాస్యప్రియోవాత్త్యైరుక్తకీలమహావృక్షాః ॥ ౧౧ ॥ వశ్యతైలంసువి
 స్త్రీణాంసురైరభ్యుపేతంసదాతస్యైకంమృగిరింలేబహుమూలఫలాశః ॥ ౧౨ ॥ మమాంతికవరోనిత్యంధవవానకపుం
 గవఃకంఠిత్కాలమహాస్వత్సంఠివశ్రేయోభవిష్యతి ॥ ౧౩ ॥ ఏవముక్తస్యచైతేనప్రేక్షానావానరోత్తమఃప్రణవ్యశిర
 సాపాక్షాదేవదేవస్యరాఘవ ॥ ౧౪ ॥ ఉక్తా లోకీకాకాఃరమాదిదేవంజగద్గురమాయుధాభాషయసేదేవస్థితోహంఠవ
 శాసనే ॥ ౧౫ ॥ ఏవముక్తస్వహరిదేవంయయాహుప్తమవాస్తదాసతదాదుమమంజేమఫలపుష్పమనెషుచ ॥ ౧౬ ॥ బ్ర
 హ్మప్రతిబలత్కైశ్చేవనైఫల్యతాశనఃకృషివృక్షానిముఖ్యానినిస్వలమృణ్యనేకతః ॥ ౧౭ ॥ దినేదినసామాయా
 హ్నేబ్రహ్మశోఠితకమాగమత్గృహీత్యారామముఖ్యానిపుష్పాణివఫలానిచ ॥ ౧౮ ॥ బ్రహ్మశోదేవదేవస్యపాద
 మూలేస్యవేదయతోఏవంకస్యగతఃకాలోబహువర్యుటతోగిరిమ్ ॥ ౧౯ ॥ కస్యచిత్తృక్షకాలస్యసమతీతస్యరాఘవ ॥ యుక్త
 రాధావహనశ్రేష్ఠస్తృప్తయాపరిపీడితః ॥ ౨౦ ॥ ఉత్తరంమెరుశిఖరంగతస్తత్రవశ్యుప్తవానావాదిహంకంఠుప్తంప్ర
 సన్ననలిలంసరః ॥ చలత్సేనరమాత్మానంకృత్యాతస్యతపిస్థితః ॥ ౨౧ ॥ దదిత్వేచిస్తింస్సరసివక్రచ్ఛాయామకాత్మనః
 కోయిసస్త్రిణామనిపువసస్యంతర్జాలెమహా ॥ ౨౨ ॥ రూపంచాంతగఃకంతత్రచీత్కృతశ్చావహారిః ॥ ప్రధా
 విష్ణుమనాహ్యోదగయంతమావశస్యతే ॥ ౨౩ ॥ తదస్యదుష్టభావస్యకర్తవ్యోవిగ్రహబామయా ॥ ఏవంసంఘిత్కము
 నసానవైవానరచాపలాత్ ॥ ౨౪ ॥ అల్లశ్యచావతరస్త్రిక్షమాదేవానరనత్రతః ॥ ఉత్సువృత్తశ్చేన్నరనఉత్థితఃప్రవ
 గళిపునః ॥ ౨౫ ॥ తస్మిన్నేవమణేరామస్త్రిక్షంప్రావసవానరకః ॥ మనోజ్ఞయాపాపాసారిలావణ్యలలితాశుభా ॥ ౨౬ ॥
 విస్త్రీణజనునాసుభ్రూణీకలమందితమూర్ధజః ॥ ముగ్ధాసస్త్రితవక్త్రావపీనద్దవతటాశుభా ॥ ౨౭ ॥ హ్రాకరస్థితా
 భావఃయుజుయ్యుప్తకతాయథా ॥ త్రైలోక్యమందరీకాంతాసర్వవిద్రుప్తమాశ్రిన్ ॥ ౨౮ ॥ లక్ష్మీవవద్వరహితావం
 న్రజ్యోత్సైవవర్జలా ॥ రూపేణావ్యభవత్యుత్తుశ్రీగిర్దేవీఉమాయథా ॥ ౨౯ ॥ ద్యోతయంతీదశస్సర్వాస్తత్రాభూ
 తస్సంరాంగనా ॥ ఏతస్మిన్నంతరేదేవోనిపుత్రస్సరనాయకః ॥ ౩౦ ॥ పాదపుపాస్యదేవస్యబ్రహ్మశ్చైనవైపథా
 తిస్యామేవచవేశాయామాదిత్యోపివరిభ్రమః ॥ ౩౧ ॥ తస్మిన్నేవసేసోభూన్యస్త్రితస్సతమమధ్యమా ॥ యుగవత్సాత
 దాద్భుష్టదేవాభ్యాంసురసుందరీ ॥ ౩౨ ॥ కందవఃవశగౌతామిద్వప్త్యతాంసంబభూవతుః ॥ తతఃకుభితనవాంకౌసు
 రేంద్రతమనాపుభా ॥ ౩౩ ॥ తస్మాత్తమమద్భుతస్యత్యాజితౌధైర్యమాత్మనఃతతస్తస్యాంసురేంద్రేణస్సన్నంశిరిసి
 పాలితమ్ ॥ ౩౪ ॥ అనాపాద్వైవతాంవారింసన్నివృన్విమభోభవత్ ॥ తతస్సావానరపతింప్రాసూతబలతాలిగమ్ ॥
 ౩౫ ॥ అమోఘరేతస్త్యాశ్చనరాసవస్యమహాశ్చనః ॥ వాలేషుపతిగంబిజంవాలీనామబభూవహ ॥ ౩౬ ॥ .....
 భాన్వైతెనాపితవ్యాంవైకేంద్రీవవశితగా ॥ బీజతుసీక్రంత్రివాయాంబిధానమమృతతగా ॥ ౩౭ ॥ తెనాపిసా
 వరతనురోక్తాకింఛద్వచశ్శుభమ్ ॥ నిపుత్రమదనశ్చాభసూర్యోపిసమవద్యత ॥ ౩౮ ॥ స్త్రీవాయాంపతితేబీజేసుస్త్రీ
 వాన్మనఃజాయతే ॥ ఏముత్పాద్యతేవీరౌవానరౌత్రైమహాబలౌ ॥ ౩౯ ॥ వత్సాతుకాంవనీంమాలాంవానరేంద్రస్య
 చాలినిః ॥ తక్యాయాంగుణసంపురాణాంతక్రస్తుత్రిదివంయయా ॥ ౪౦ ॥ సూర్యోపిస్వసుతప్రైవననిరూప్యపవనాశః ॥ జమ్
 క్యత్యేషుప్యవనాయోషుదగామనవితాంబరమ్ ॥ ౪౧ ॥ తస్యాంశియాంపుష్టేయాముదితేచదివాకరే ॥ సమవాన
 రినిమంత్రిన్ ॥ పేదేపునర్మకపరగ ॥ సపవనారోభూత్యాపుత్రాస్యస్యప్రవంగమా ॥ పింగేక్షణౌహరితరావవశ్యతో
 తామహాపిశే ॥ ౪౨ ॥ మధూన్యమృతకల్పానిపాయతౌతేనతౌతదాగృహ్య యుక్తరజాస్తౌసుబ్రహ్మశోఠితకమాగతః ॥
 ౪౩ ॥ దృష్వాత్కారజసంపుత్రంబ్రహ్మలోకపితామహా ॥ బహుశస్సాంత్వయామాసపుత్రాభ్యాంసహితంహరిమ్ ॥
 ౪౪ ॥ సాంస్యయిత్యతతఃపశ్యద్దేవదూతమభాదిత ॥ గచ్ఛమద్యవనాన్దూతకీష్కింథాంనామవైశుభామ్ ॥ ౪౫ ॥ సా
 హ్యస్మగుణంసన్నమహాతేపురిశుభాత్రత్రవానరయూధానిజహూనినవంతిచ ॥ ౪౬ ॥ బహురత్నసమాకీర్ణవా
 గైరైకామహానిభిః ॥ శ్వాపదపతిమగాఢాతువర్ణాగ్నితాతతా ॥ ౪౭ ॥ విశ్వకర్మకృతాదివ్యామన్నియోగావృ
 త్తోభనా ॥ ౪౮ ॥ సన్నంపుత్రంసపుత్రంవానరకథమ్ ॥ ౪౯ ॥ యూధపాలాత్సమాపయాయాంశ్చవ్యాకప్రాకృ

తాదాపరీః శేషాంసంభావ్యసవేషాం మదీయజనసంపది ॥ ౪౯ ॥ అభిషేచయరాజానమానో శ్చుకుహానానమ్ ॥ గృహ
 మాశ్చాశ్చ తేనవేవానరేణచధీనుతా ॥ ౫౦ ॥ అన్యతరజసోనిశ్యంభవిష్యంతితానుగాః ॥ ఇత్యే వము క్షేప
 నైలప్యతాతుహరీశ్వరమ్ ॥ ౫౧ ॥ పురతఃకృత్యజాతోపాప్రయయాతాంపురింశుభామ్ ॥ ప్రవిశ్యానిలగిప్రాంసుహం
 వానరోత్తమమ్ ॥ ౫౨ ॥ ప్రాపయమానరాజానంపితామహాయోగతః ॥ రాజాభిషేకవిధినాస్మాతోభాభ్యదితస్తదా ॥
 ౫౩ ॥ సబద్ధమకుటశ్రీమానభిషిక్తఃస్వలంకృతః ॥ అజ్ఞాపయామానహరింశ్చవాన్మృదితమానసః ॥ ౫౪ ॥ సప్తద్వీపసము
 ద్రాయాంపృథివ్యాంయేష్టవంగమాః ॥ వాలిసుగ్రీవయోరేవహేయతస్పృతరజాఃపితా ॥ ౫౫ ॥ జనపీఠైవశుహారిశ్యేన
 ద్భద్రమస్తుతే ॥ యత్యైవతప్రావయోద్విద్వాన్యత్యైవతచ్ఛృణుయాన్మరః ॥ ౫౬ ॥ సిద్ధంఘోరస్యకార్యాధామన
 సోహమవధానాః ॥ ౫౭ ॥ ఏతశ్చస్వరస్యంకధితంమయావిభానప్రవిస్తరేశేషాయథార్థశస్త్రమ్ ॥ ఉన్మన్దిరేమారజనీవ
 రాజామత్రాతైవహహరీశ్వరాజామ్ ॥ ౫౮ ॥ ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణ - అధికపాఠేవస్తవ్యం ॥ ❀❀❀❀❀❀

ఏతాంశ్రుత్వాకథాంతివ్యాంపారాశీంరాఘవస్తతః ॥ బ్రాశ్యభిన్నహితావీరోవ్యయంపరమంయయా ॥ ౧ ॥
 రాఘవౌకృణ్ముషేవాక్యంశ్రుత్వావచనమబ్రవీత్ ॥ కథేయంమహతీపుంశ్చాశ్చస్త్రమ్ ॥ నానాచ్ఛృణుతామయా ॥ ౨ ॥
 బృహత్కైరూహలేనాస్తిసంపుతోముదిపుంగవ ॥ ఉక్తపిర్వాశ్యశీదివ్యావాలిసుగ్రీవయోద్విజ ॥ ౩ ॥ బ్రహ్మహే
 మమకించిత్రంసురేంద్రతవనాపుత్రా ॥ జాతౌవానరశామూలోబలేనబలినావరో ॥ ౪ ॥ ఏవముక్తౌరామేణకుంభ
 యోదిరభావత ॥ ఏవమేతద్దహబాహువాపుత్రమాసేత్సురాకిల ॥ ౫ ॥ అథావరాంకథాంతివ్యాంశ్రుతాంసనాన
 నీమ్ ॥ యదథాంరాఘవైదేహీరావణేనపురాచ్ఛృతా ॥ ౬ ॥ తత్రేవంక్రీయన్యమిదమాధింశ్రవణశకుః ॥ పురాకృత
 యుగేరామప్రజాపతిమతంప్రయమ్ ॥ ౭ ॥ సవశ్యమారమాసేనరావణోరాక్షసాధిపః ॥ దుష్టశంస్యూపంకాశం
 జ్వలంశమివతేజసా ॥ ౮ ॥ విసయావనతౌనూత్వాహ్యభినాద్యకృతాంజలిః ॥ ఉక్తవాన్రావణోరాక్షసశృంపింసత్య
 వాదినమ్ ॥ ౯ ॥ కోహ్యత్ప్రేతవరోలోకేదేహనాంబలవస్తరః ॥ యంపమాత్రిన్యంబుధాఃజయంతినమరేరిపూ ॥ ౧౦ ॥
 కంజయంతిజవానిశ్యంకంధాయంతితయోగినః ॥ ఏవనేశంసభగవన్విస్తరేహిహోదవ ॥ ౧౧ ॥ విదిత్వాశ్చుగ్ధగంశస్య
 ధ్యోనదృష్టిర్మహాయశాః ॥ ఉవాచరావణః ప్రేక్షాస్త్రాయతామిపురతః ॥ ౧౨ ॥ యోవిభర్తీజగత్ప్రస్థాయ
 నోన్మన్దినివిదహే ॥ సురాసురైశ్చతోదిశ్యంపాతివాన్రావాయదాప్రయః ॥ ౧౩ ॥ యస్యనాభ్యున్మనోబ్రహ్మజన్మన్మజ
 గతఃపతిః ॥ యేనస్వమిదంపుష్టంవిశ్వంస్థావరజగన్మమ్ ॥ ౧౪ ॥ శంసమాత్రిన్యంబుధావిధినాహరిమభ్యరే ॥ విబంతిశ్చ
 మృతంధైవమానవాశ్చయజంతితమ్ ॥ ౧౫ ॥ పారాజైత్యైవవేదైశ్చసాంబరాత్రైస్తథైవతః ॥ ధ్యాయంతియోగినో
 నిశ్యంకృతభిశ్చయజంతితమ్ ॥ ౧౬ ॥ దైత్యదానవరత్రాంసీయేనాస్యేవానరజ్వరః ॥ సర్వాభజయంతినగ్రామే
 సనానరైస్సపూజ్యతే ॥ ౧౭ ॥ శ్రుత్వానుమాషేస్తద్వాక్యంగృహణోరాక్షసాధిపః ॥ ఉవాచప్రణతోనూత్మా ॥
 సరేవమహామునిమ్ ॥ ౧౮ ॥ దైత్యదానవరత్రాంసీయేనాస్యసారేయః ॥ కాంగధింప్రతివన్యంతేకేవతేనానిశాపా
 తాః ॥ ౧౯ ॥ రావణస్యవశశ్చాస్త్రప్రత్యువాచసహామునిః ॥ దైవతైరిహశానిశ్యంప్రాప్నువంఃదివిష్టభలమ్ ॥ ౨౦ ॥
 పునస్తస్యేగ్విరిభస్టాజామంతేవసుధాతత ॥ పూర్వాజ్జతైస్సుభైరుఃఖైఃజాయంతేవమియంతివ ॥ ౨౧ ॥ యే
 యేనాశ్చక్రగరణరాజాత్రిలోకనాథేనజనాదానెన ॥ తేతేతాస్త్రతలయంసరోద్రాఃక్రోధోవేదస్యరే
 తుల్యః ॥ ౨౨ ॥ శ్రుత్వాగతస్తద్వచననిశాచరస్సవత్కూటాస్యముఖాద్వినిగతమ్ ॥ తథాప్రహృష్టస్సలఖావశస్త్రి
 ణఃకథంసయాస్యామిహరింమహావతే ॥ ౨౩ ॥ ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణ - అధికపాఠేనస్తవ్యం ॥ ❀❀❀❀❀❀

ఏవంఘోరయతస్త్యురావణస్యమరాక్షసః ॥ పునరేవావరంవాక్యంవాజహానాహామునిః ॥ ౧ ॥ ఈవనశ్చైమి
 తాయత్రైభవివ్యంసహహదే ॥ సుభభవమహాబాహుకందిశ్శాలలమదీక్షయమ్ ॥ ౨ ॥ ఏవంశ్రుత్వానుమాభావము
 ప్రకృషింత్రస్యవాచకః ॥ కీర్తనంలతులంతస్యభూహిసర్వమశేషతః ॥ ౩ ॥ రాక్షసశృవతశ్చుత్వాసమునిఃప్ర
 త్తిభావతః ॥ నూయతాంసంసూకన్యైశ్చరాక్షసపుంగవ ॥ ౪ ॥ సహిసవగతోదేవస్మాత్కీర్తికీర్తనారణః ॥

తేనవమగుండు త్రీక్షణే త్రీక్షణేనవరావరమ్ || ౫ || సభామానిపాతాభివర్షతేషునైషుః | ధ్వావతేషువన
 త్విషువనైషుగగిషుః || ౬ || ఓంకారతైష్విససన్యంబసావిత్రిపుత్తివినః | దరాధగధరోజే వ్రాహ్మణంబితివిశ్రు
 తః || ౭ || అహశ్చరాత్రిశ్చతాభవసంధ్యదివాకరతైష్వివయశ్చసోమః | సవితకాలోహ్యునలశ్చవాయుఃసప్తమ్బురు
 ద్రావసవితబాలః || ౮ || ఓద్యోతతిజ్వలతిభాతివచాః | తాంధ్యజగ్ధ్యయంపహరితప్రశాప్తి | త్రీడాశరోశ్యవ్య
 యలోకవాధోఽమ్బుశురాహోభవనాశహేతుః || ౯ || అభనాబహునాతేనకిముకైవదశానస | తేనసర్వమిదంబాప్తం
 త్రీక్షణేనవరావరమ్ || ౧౦ || నీలోత్పలదశశ్యామఃకింబలూరుణవస్త్రకః | పావృట్కాలెయథావ్యోమ్నిస
 తటిశ్చేయదస్తకా || ౧౧ || శ్రీనూమేమవపుశ్యామఃపంకజారుణలోవనః | శ్రీవత్సేనోరసాయుక్తశ్శశాంకకృత
 లక్మణః || ౧౨ || తస్యవిశ్వంశరీరస్థామేఘస్యేవశతప్రాదా | సంగ్రాహరూపిణీలక్ష్మీకేహమావృత్యతిష్ఠతి || ౧౩ || వ
 సశక్యమృతేద్రాక్షుంసానురైవవచన్తరైః | యస్యప్రసాదంతురుతేనతైతంద్రస్తునుమాతి || ౧౪ || సహియజ్ఞఫ
 లైస్తాతసశ్చభిప్రస్తుసందితైః | శక్యతేభగవాన్ ద్రస్తుంవదానైనచెచ్చయన్ || ౧౫ || తద్భక్తైస్తవత్రప్రాజైస్తద్భిజై
 స్తద్భిరాయణైః | శక్యతేభగవాన్ ద్రస్తుంజ్ఞానవదాగ్ధిమ్నిమైః || ౧౬ || అథవారాత్ససేంద్రస్యంయదితంద్రస్తుమిచ్ఛ
 సి | కథయిష్యామి తేనర్వంశ్రుయతాయదిరీవతే || ౧౭ || కృతేయగన్వతితేనైమభుతే | తాయగన్వతుః | హితా
 భణంబెవగుత్యానాంభవితాన్తచవీరవః || ౧౮ || ఇత్యైవనూనాంబయోరాజాభావ్యోదశరథోభువి | సప్తసూను
 మాహాకేజారామోవానభుజివ్యతి || ౧౯ || మహాకేజామహాబుద్ధిమహాబలవరాక్రమః | మహాబాహుమహాహాస
 త్రస్త్వంశ్రుయాన్మరివీనమః || ౨౦ || ఆదిశృత్వమప్ప్రేక్ష్యస్మనురేత్సృభిషుః | భవితాహితథాగామోనరోనా
 రాయణైర్బ్రజన్ || ౨౧ || పితరీయోగాన్సూభువంభుకైవివిధైరనై | పితరీవ్యతిథిమూన్యాసహజ్ఞానావహోక్త
 నా || ౨౨ || తస్యసన్నిహితభాగాలక్ష్మీస్యతేలివిశ్రుతా | దుహితాజనకవైయాదాక్షిణ్యభావమధానలాత్ || ౨౩ || సూపె
 తాప్రసాదాలోకేనవలతుణలక్ష్మీతా | ధామేనానుగతారామంధికాకరమివప్రభా || ౨౪ || శీలాచరగుణాపేతాసా
 ధీర్బ్రైర్వంశున్వితా | సహస్రాంశోరక్షిరినసేక్యకమూలికరివస్థితా || ౨౫ || ఏవంతేనవమాఖ్యానంశ్రుయానావని
 విస్తరాత్ | మహతోదేవదేవశ్చశాశ్వతస్యాన్వయస్యచ || ౨౬ || ఏవంశ్రుత్వానుహాబాహునారాత్ససేంద్రప్రశా
 పహా || ౨౭ || తస్మానసహవిరోధేఽహుప్రేందయామాసరాఘవః || ౨౮ || వాక్యంననతుమారస్యచింతయానోముహుర్భు
 హుః | గావణోముముతేన్ద్రీనూయధాన్ధీవివచారహ || ౨౯ || శ్రుత్వాదతాంకథాంరామోవిస్మయోశ్చుల్లలో
 చనః | తిరస్కృతలనంకృత్యాతనుభావవిదిగయన్ || ౩౦ || శ్రుత్వానువాక్యంచనరేశ్వరస్తదాముదాయతోవిస్మ
 యమానవత్సుః | పురశ్చరంజ్ఞానవతాన్త్రానమువాచవాక్యంపదమేపురాతనమ్ || ౩౧ ||

అతిఃపునోమహాకేజామంభయోనిరహాయశాః | ఉవాచరామఃప్రణతంపితానుహితైశ్వరమ్ || ౧ || శ్రూ

యతామితివాచం త్ర్యరామంనత్యవరాక్రమమ్ | కథాశేషంమహాకేజాకథయామాసప్రక్షయః || ౨ || యథాఖ్యానం
 శ్రుతంచైవయథాన్యతందతత్తిథా | శ్రీతాశ్చాకథయామాసగాఘవాయమహామః || ౩ || ఏతదధంమహాబా
 హునానావణేనమరాశ్చనా | సుతాజనకరాజస్యవ్యాశాగోమమహామతే || ౪ || ఏతాంకథాంమహాబాహునారద
 స్మనుహాయశాః | కథయామాసమహ్యంవై మెరొగిరివరోక్షమే || ౫ || దేవగంధవంశస్థానామ్మక్షికాంచమహోత్త
 నామ్ | కథాశేషంపునస్సోధకథయామాసరాఘవః || ౬ || నారదస్మమహాకేజాప్రహసన్నవమానద | తాంకథాంశ్చ
 బురాదేంద్రమహాపావప్రణానిమ్ || ౭ || యాంశ్రుశ్రుత్వానుహాబాహుముషయోదైవతైష్వుచా | ఉచుస్తంనా
 బదనస్వోపమకన్యసంలెకశా || ౮ || యప్రేక్షంప్రేక్షిష్యంశ్చేయయాన్వాసిభక్తితః | సపుత్రపౌత్రవా
 రామన్వరణలోనసానితే || ౯ || ఇత్యక్షాశ్రీరామాయణే అధికపాఠేనవమస్తకం ||

తతస్సర్వాన్లోరామవ్యర్థులృప్తివీరలమ్ | నిజయాధీమహామూరైతాత్ససేవరివారికః || ౧ || దైత్యదాన

వరక్షస్తుయంశ్రుణోతిబలాధిక్మ | శమాహ్వయతియదాధీరావణోబలదర్శిణః || ౨ || ఏవంసవక్తృటంభశ్చాన్యంపు
 వీంపుభివీవతే | బ్రహ్మలోకాన్మన్మన్తగోమానసాదాధనారదమ్ || ౩ || వ్రజంతంమేషుపృథ్వంకంభః శుమంతిమివాపరవ్
 తంచాభివృత్తస్త్రీతాన్యాహ్యభివాద్యకృతాంజలిః || ౪ || ఉవాచపృథ్వీజనసారావణోనారదంధా | ఆబ్రువృ భః
 నాల్లోకాన్తస్యయాదృప్తాహ్య నైకతః || ౫ || కన్యేకలోకేనుమాభాగమానవాబలవత్తరాః | యోద్వమిచ్చానుశ్రేస్తృగళా
 యథాకామంయథానుభవమ్ || ౬ || తస్మై శాన్తనారదోవాక్యంరావణస్యదురాశ్శ్రేణః | చింతయిత్వానుసూర్యంతివ
 హాన్యాచ్రత్యువాచతమ్ || ౭ || అస్తరాజగహహాద్విపోక్షిరోదస్యసమీపతః | యత్రతేవంద్రసంకాశామానవాన్సున
 హాబలాః || ౮ || మహాకాయామహావీరాన్మేషు సునితనిస్సవాః | మహామాత్రాధైర్యవంతోహహాపరిభూహవాః | ౯
 శ్వేతద్వీపేకుయాదృప్తామానవారాక్షసాధిప | బలవీర్యసమాయుక్తా యాదృశాన్ద్రస్యపిహేచ్ఛసి || ౧౦ || నారదస్య
 వచశ్చ త్వా రావణః ప్రత్యువాచహ | కథంవారథజాయంతేతస్యేకద్వీపేమహాబలాః || ౧౧ || శ్వేతద్వీపేకథంవాన్
 ప్రాప్తస్తైస్సుకుహాత్మభిః | పతంతైసర్వమాఖ్యాహిప్రభోవాకదత్తస్తతః || ౧౨ || త్వయాదృగ్భంజగత్సర్వంహప్రాణే
 కవత్సదా | రావణస్యవచశ్చ త్వానారదః ప్రత్యువాచతమ్ || ౧౩ || అనన్యమానసానిగ్యంనారాయణవరాయణా
 తదారాధనవక్తాశ్చరత్పితౄన్మరాయణాః || ౧౪ || ఏకాంతభావానగతాన్దైవరారాక్షసాధిప | తస్మిన్యాదృగ్భంప్రా
 తానరానారాయణంప్రీతాః || ౧౫ || శ్వేతద్వీపేకుత్సేవాగంజితఃపుణ్యకన్యభిః | నెహమాతాలోకనాశ్చేనశాన్త
 మానశ్చసంయుగే || ౧౬ || చక్రా యుధేనదేవేనతేహంవానస్త్రిష్టపై | సహియజ్ఞపత్రేస్తాతనతపోభిజనంయుమై
 తి || నచదానభక్తైర్దువైస్సర్వలోకః ప్రాప్యతేనుభవమ్ | నారదస్యవచశ్చ త్వానారదశ్రీవస్తువీర్షిణః || ౧౭ || ధ్యాత్వా
 తునుదిరంకాలంతేనయోత్సాహ్యమనంయుగే | ఆపుచ్ఛస్యనారదంప్రా యాచ్ఛేవతద్వీపాయరావణః || ౧౮ || నార
 దోపిరింధ్యాత్వాకాతూహలపదస్వితః | దివ్యటుఃపరిమాశ్చర్యంతత్రైవత్పరితంయయా || ౧౯ || సహితకేళిరో
 ప్రోనిత్యంచనసురప్రియః | రావణోపియంతత్రరాక్షసైస్సుసారానువ || ౨౦ || మహాతానిహనాదేననాదయః
 స్పదిశోదతః | గతేతునారదేతత్రరావణోపమహాయశః || ౨౧ || ప్రాప్తవశ్వేతంనుహాద్విపః కులభంయత్సుగైగపి
 తేజసాతస్యద్వీపస్యరావణస్యబలియ్యసః || ౨౨ || తత్రస్యపుష్పకంయోగంవారతేగసమాహతమ్ | అపప్థాతుంనశక్తో
 తివాతాపాతథవాంబుదః || ౨౩ || సదివారాక్షసేంద్రస్యద్వీపమాసాద్యదుదాశీమ్ | అబ్రువృ రావణంభీతారాక్ష
 సాజాతపాథ్యసాః || ౨౪ || రాక్షసేంద్రవయంమూఢాభ్రుత్సంజ్ఞాఃచైతసః | అపస్థానుంనతత్యోమోయుధ్ధంకర్తుం
 కథంచన || ౨౫ || ఏవముక్తాస్యదువుస్సేసర్వపరిశ్రాంతరాః | రావణోహితద్యానంపుష్పకంహేమభూషితమ్ || ౨౬ ||
 విసజాయామానతదానమాత్రేక్షణదాదరైః | గతేతుపుష్పకేరానురావణోరాక్షసాధిపః || ౨౭ || కృత్వాయావంసు
 హాభిమంసర్వరాక్షసవజ్జితః | ప్రవిశేతదాతప్రింశ్వేత్వతద్వీపేచరావణః || ౨౮ || ప్రవిశేత్సవతప్రాశునాగీభిరుప
 లక్షితః | ఏకయానుస్త్రిశంకృత్వాహస్తైగృహ్యసరావణః || ౨౯ || శృష్టశ్చగళనంబ్రూహికిమథామిహచాగతః | కో
 హితస్యంకస్యవాపుత్రఃకేనవాప్రమాతోవద || ౩౦ || ఇతిశ్రీరావణోరాజాశ్రుద్ధోపచనమత్పతీత్ | అహంబ్రహ్మవసః
 పుత్రోరావణోనామరాక్షసః || ౩౧ || యుద్ధాధామిహానోప్రాప్తోనచవశ్యామికుంచన | ఏకంవధయతస్త్వేరా
 వణస్యకురాత్సన || ౩౨ || హేమంస్తేతతస్సేవేనస్వనంయుపలేజవాః | ఏకయానుద్దయాతాపాంబాలవన్యహాలీ
 లయా || ౩౩ || భ్రామితస్తుసఖిమశ్వేవిక్షిప్తస్థదశానసః | సఖిమన్యాసమాహూయవశ్యత్వంకీటకంధృతమ్ || ౩౪ || దశా
 వ్యంవిశతిభిజంకృష్టాంజననశుప్రభమ్హప్రాదతైంసవక్షిప్తేభ్రావ్యతేత్రమలాలసః || ౩౫ || భ్రావ్యమాశ్చేనబలినా
 రాక్షసేనవిపశ్యేతా | సాణావేశాధంసదస్తారోక్షేణవనితాశుభా || ౩౬ || ముక్తన్దయాశుభఃకీటోనున్యంత్యాహస్తవే
 దనాత్ | గృహీత్వాన్యా రాక్షసేంద్రముగ్ధసాతవిహాయసా || ౩౭ || తతప్రాప్తపిపంకుద్ధోవిదదారదభైభృతశీమః | త
 మానహింసాధూతస్సమాపైవనిశాచరః || ౩౮ || చపాతచాంభసోమధ్యేపాగరస్యభయాతిరంపవత్రస్త్వేవిశిఖరంయ

భావ జ్రుహారిగమ్ || ౪౧ || పౌ పశ్యానరస్యేజతెగపానిపాతితః | ఏవంపరావసా రామశ్చైతద్విపరీతాపిభిః ||
 ౪౨ || స్త్రీ జనైఃపిఙ్గవ్యహ్యశుభ్రా మితశ్చ కథక్షణః | వారహోపనహా తేజా రావణంపీత్య భవితమ్ || ౪౩ || ఏవ
 యంబిర్గంగాన్య ప్రజహోవనతః || ౪౪ || సుపాగరజాజ్జున్మశిరోరుహః || ౪౫ || దక్షిణంకరమాసాన్యవింశయా
 మాపవప్తితః | యోనయాఃజణతాలోకానతేనుభయమిన్యశేమ్ || ౪౬ || స్వభావతోబ్రహ్మగ్రామినిద్వయోపి తా
 మిదమ్ | నూరమెగస్యలోకస్యమానవాః ప్రభవన్మహః || ౪౭ || స్త్రీ గూఢవిగ్రహాథతాయాన్మనూచన్తవారదః | లలితస్థి
 యుసంధేయమిసంవింశ్యఃస్త్రిగమ్ || ౪౮ || భూమిస్తాస్తాప్రవృత్త్యకంఠద్వనంపమలోడయతే | ఆథావశోన్మ
 హాన్యానంపితానూనుతప్రభుమ్ || ౪౯ || సనశ్చు-మాగమాసీంసంవయోగభృతాంవరమ్ | జాబ్జుల్యమానంకపాన
 మిన్ఫిరివపావకమ్ || ౫౦ || అపశ్యన్దక్షిణేపాశ్యేకవిచరంతంసహాశ్రయమ్ | పగంభృష్టానోపాన్యధమభివాప్యకృతాంజ
 లి || ౫౧ || వ్రీడితఃపరివప్రవృత్త్యుపింశస్యేవాదినమ్ | భగవతోపలోకోయంకస్త్రిస్సమహాత్మనా || ౫౨ || కేవా
 లోకేవసంత్కప్తికంపజ్జానవతాంవర | కింవత్సంధ్యాయసేబ్రహ్మేశంసమేసునమాధివా || ౫౩ || ఎతన్తైజూహి
 తశ్చివంసంపశ్యాన్మహామేధుమ్ || ౫౪ || ఏవమక్తోహహాతేజాఃకాన్యానస్యహ్యగ్గమ్ || ౫౫ || ఉవాచవాక్యంప్రహసా
 శ్రూయతామితీపుత్రక | యోహివై సర్వమేవేదంవిభజితంపరాదరమ్ || ౫౬ || కేలోకంసర్వభూతాన్యానోస్య
 స్థినినవప్తిహా | యమానుషేవేదమిమమేపురుషంతహసంపరమ్ || ౫౭ || అదిత్యయావనుజగంపరమాన్యాపమిశ్వామ్ |
 యస్యవాభిభవోబ్రహ్మహిజానుసమితానుహః || ౫౮ || కైలాసనిలయస్త్రిమాతభవశ్చక్రొధసంభవః | యంసమాశ్రి
 త్యవిమిధావిధివాహరిర్యుత || ౫౯ || పింఠిచామృతంహృష్టాఃపరిభూయంతేనుతా | యస్యన్యాపానిలోన్మాతా
 స్త్రీయస్త్యానుచకాజగమ్ || ౬౦ || గృహీత్యానునుహావేగాశ్చిత్రేపుస్సగరాంభస | యోనైత్యానుహావీర్యాదాన
 వాశ్చివనైయుతాః || ౬౧ || నిసాకాబహుకూపెణబహవోబాహుకాలినః | తేనాయంలొకవాతేనకర్మిరస్యనుహా
 న్మహా || ౬౨ || గోవిందేభివాసాకంఠోక్తైఃసునుహాశ్చనా | అవతాయంతిశక్వాశ్చనానాయణంకాయానో || ౬౩ ||
 అద్విపాన్యరవభూతేషునుహాయోగబూత్రయాః | యజంతిపరవభిర్యజ్జైస్సతతంసభుసూదనమ్ || ౬౪ || ఏకానినో
 వహసన్త్యావన ఏనుసమాహితాః | యఃపురాణేదవేదేవపాంచగాత్రేవత్యతే || ౬౫ || సాంఖ్యయోగేదమన్య
 ధ్యానయతేచ్యోతేదయః | మునిభిరేవసంఘేశ్చస్థాప్యతేభగవాహః || ౬౬ || సభుకైటభయోహంశతాయస్త
 వన్మేష్టునుహా || ౬౭ || ఏతానుపూరితందేవేనచరానాలిరావణ || ౬౮ || యస్త్రునిశ్యంబిజానాతిహరింనారాయణంబి
 భుమ్ | జగదాభరణంపుణ్యంతస్యమోక్షోపసంశయః || ౬౯ || ఏకస్యస్త్వామునేవాక్యంప్రసన్నేనాంతరాత్మనా | పు
 నరేవతతోరక్షఃప్రవృత్తముఖుంగవమ్ || ౭౦ || కథంసత్యశ్యతేదేవఃకథంశ్రూయతేభుమ్ | కథంసత్రీడతేలోకేత్ర
 స్థుంవాశక్యతేకథమ్ || ౭౧ || కీమత్కాలేనవాబ్రహ్మలోకోయంతపపామయా | శక్యఃప్రవేష్టుంతస్మాహిసర్వం
 హివినిశంతమ్ || ౭౨ || అకణ్వంసస్య ఏవంతస్యవాక్యంవాక్యవిజారదః | ప్రశ్నృవాచముఖీణీమాతతశ్చివసనుస్థా
 త్యశః || ౭౩ || పహింపదాగతోదేవస్మాత్ప్రవృత్తస్సవతః || యోనసంపాదంవ్యాప్తంత్రేలోకంసదరాదరమ్ ||
 ౭౪ || సభూమానిపితాతేనవతేషువనైషుమ్ | పాగరేషువసవేషువసతిహసరిశ్చుభ || ౭౫ || అహశ్వరాశ్చిశ్చక
 భేదసంధ్యేదివాకరత్తైవయనుశ్చసోమః | సపితకాలోపరుణ్యేవసప్రహ్మరుద్రోవ్రమభాస్యచాగ్ని || ౭౬ || సిం
 తారోభూభువస్సప్తవృగాయత్రీసంధ్య ఏవచ | ధరాధరధరోదేవసోనంత ఇతివిశ్రుతః || ౭౭ || విద్యోతతిజ్వలతివ
 ఋతివాతిపాతిగజఃస్థిపైతివతేదహతేసతైవ | లోకాన్యజస్యవతిసంహారతేనదైవదైత్యాకం ఏదహతేజగ
 తిప్రసహ్య || ౭౮ || సనశ్చిస్సుదైర్ద్రాన్ఘ్నానామరేనదపన్నగైః | ప్రపాదంతుకుతేయస్యనవైశత్రస్త్రునుహాతి ||
 ౭౯ || తదత్రై సదతపాణైశ్చుచిస్తస్యరాయజైః | శక్యఃప్రవేష్టుంకోయంజ్ఞాననిభూతకన్యైః || ౮౦ || ఎవేవి
 ధైరయోగోన్మతేపురుషోగమైః | అశానుకారిభిరేవైరక్రోధైరదగ్ధకానసైః || ౮౧ || యత్రైవయనుహా
 కాయాన్మయమ్ | ఆస్తిగిధేవహరిశాక్యతాతేనమహాపురి || ౮౨ || అస్తామింశేయుగేనా | ష్టమసూర

స్వవివస్వతః | వైష్ణవీంకూర్ణామాశ్వినోక మేనప్ర వేక్ష్యపి | ౮౦ | నాగవరతరంత్రే తుంహంత్రే వై రాక్ష సేక్ష్య | ఉ
 త్తమగచ్ఛభద్రంతే ప్రా వ్యు సేగః మిష్యతామ్ | ౮౧ | ఎవము క్తస్తథేష్యక్తాస్యతంత్ర మహ్యాభిప్రాజ్యత | సమాపా
 ద్యతవాత్రై న్యంయయాంకావశంకితః | ౮౨ | వారదోపి ప్రహృష్టాశ్చాద్యుష్టాసవకావశేషతః | మ్ర శంమేరుము
 పాగవ్యుపశేతితాంశుభాంసభామ్ || ౮౩ | తప్యాలబ్రహ్మసమాసనమభివాద్య కృతాంజలిః | దేవాగసం ప్రా వయా
 మా సనమోపేతవృ జన్వనః || ౮౪ | నీగవ్యసుసహస్సుశ్చానాభ్యాన వర్త్య సభవః | వారదంశుపరివృజ్య ప్రా హణా
 తభవేష్యవేత్ | ౮౫ | హిరణ్యకశిపుఃప్రావణాంబహువైపరికాచరః | అవసోయపిహుభిర్యో వైవారదావాత్సవోదలః ||
 ౮౬ || సకదావ్యహాశ్చానంపన్న వాభవభోగీజమ్ | సభామాగహాయాదపాకత్ స్ఫులిహవపుచంహరిమ్ | ౮౭ ||
 సముద్భూహ్యః ఖై ప్రేవదిర్వనూణస్యంయగై | రక్తసంస్పృశజంబవ్యంవతుడై గ్యవశేరభూత్ | ౮౮ | సతుత రా
 త్తునజన్తతప్యాన్యమవ్యవృన్తః | భావీంసిధివప్రా ప్తింపశ్యేదివ్యేనచతుషా | ౮౯ | శ్రీవశ్యాంకంతదంకః ప్రా
 హదై శ్యశ్చనైరిదమ్ | సఖైవిభిన్నహృదయఃతుదంబీరకృతాంజలిః || ౯౦ || తప్రహంటకేకాంతవృత్తాన్వకలోచ
 న | వక్త్ర యుధనబువృత్కదివ్యసింహనమోస్తుతే || ౯౧ || కైటభారెహరేదేవః స్థూలపులవిక్రమ్ | ప్రా హిమాంభూ
 తభవ్యేశరణాగవశ్యుల || ౯౨ || శ్వస్తతేరాక్ష సేభావేమానుషేవపదేషభో | ప్రా ముఖ్యాంశ్వస్తనూలోకంలూ
 కవాభప్రసేదమ్ || ౯౩ | ఏవము క్తస్తథేష్యక్తాస్యయితాదై వ్య పరింహరిః | హంసయు క్తరిమానెంకింజీబాలమారి
 నా | ౯౪ || ససవచపునస్తత్రాక్షసోభావృ హమరః | కాక్ష సేవవిధానెవశగతాద్భావభావితః | ౯౫ | మానుషస్వ
 ముపాగవ్యులోకాకహంతుంకృతోద్భవమ్ | గృతీయంచహతంతేనశ్వేగన్దీపంప్ర వేక్ష్యతి || ౯౬ || వైష్ణవంలెజజన్త్య
 యథోక్తంబ్రహ్మవాదినా | సయాపిచేహసం ధైసత్వప్ర మేవాక్షదశానాత్ || ౯౭ || యయావలంభితంసవకందేవస్య
 పరమాస్తనః | యస్త్రి వ్రదంపత్రతేనస్యంపున్యమాభ్యాసమాదితః | ౯౮ | వారదో క్తంసుమ్యోవై సయాతిపరమాంజన్మ్ |
 వైష్ణవపరమాభ్యాసంసవకపాప్రణాశనమ్ || ౯౯ || నిత్యేచశ్శయి నాద్యత్పాపిపాపా త్ప్ర మవ్యతే | జాతికృర
 త్వేచిప్రశ్వంతు తేనమాశింభవమ్ || ౧౦౦ || సవజ్జాతాంబలభానేనాత్రకార్యావిశారణా | సవనంస్తూయవహరిం
 ప్రవిష్టకేమలాభ్యుః || ౧౦౧ || అనుభావ్యమరాకసర్వాగయయాస్యంలూకేవీశ్వరః | వారదస్తుతతప్రహృ ల్యైగు
 పృథ్వంపరిభ్రమక || ౧౦౨ || సతుమామాజగామాశునిపృత్యుద్వాదశాస్త్రమ్ | వసుయావాన్త్రగస్సవ్యగభివా
 ద్యాభిప్రాజితః || ౧౦౩ || ఆభ్యాసమితమాతవ్యమమానుగ్రహకాశ్యమా | సయాప్రేగస్వదస్యేగ్భావవవాభాంబు
 నోరమమ్ || ౧౦౪ || భక్త్యాసేవమాహాబాహుకథాన్యతముదాహృమ్ | ఏవదభాంబహాబాహుగావశేనమ
 రాస్తనా || ౧౦౫ || విజ్ఞాయతవ్యతాసీతాస్యతోమరణకాంతుయా | భవాన్మారాయణోదే శ్శంభుదక్రగదాధరః ||
 ౧౦౬ || భక్తాపహ్నాయుధధరస్సవకదేవనమస్మృతః | శ్రీవశ్యాంకోహృషీకేశస్సవకదేవాభిప్రాజితః || ౧౦౭ || వర్త
 నాభోనహాయోగీభక్తావాసభయప్రగః | పథాకోంరావణస్య త్వంప్రవిష్టమానమీంశమమ్ || ౧౦౮ || క్షిప్రేగ్భాస్వ
 మాశ్వాసంరాహునారాయణోహ్యహమ్ | మాయుహ్యస్వహాభాగప్రరథాశ్వానమాస్తనా || ౧౦౯ || గుహ్యోగహ్యత
 రస్తస్త్వంహిపమహాపితామహః | త్రిగుణశ్చైత్రవేదీవప్రధామాప్రచరాస్త్రకః || ౧౧౦ || త్రికాలకమాత్రైఃద్యుః
 త్రిదశాంప్రసుదనః | త్వయా త్రాంశాప్రయోలోకాంపురాజైవిక్రమైస్త్రైభిః || ౧౧౧ || స్వంమహేంశ్రాను
 జన్మీమాగబలిభంధకారణాత్ | అదిశ్యాగభాగంభూతోవిష్ణుస్తస్త్వంహిసనానతి || ౧౧౨ || లోకానమగృహీతుం
 వై ప్రవిష్టమానుషీతమమ్ | తదిదంపాధితంకార్యంసురాణాంసురస్తతమ || ౧౧౩ || నిహతోరావణఃపాపసంపుక్రగ
 ణబాంధవః | త్రక్ష్యప్రాప్తృసురాస్సర్వే ఋషయశ్చేకపాశనాః || ౧౧౪ || ప్రకాంతంబజగస్సవకంత్వత్ప్రపాదాస్స
 కేశ్వ | సీతాలక్ష్మీ శశహాభానాసభూతావసుధాంలే || ౧౧౫ || శ్వవర్ణమిముముక్షున్నాజనకస్యగృహేశుభా | లం
 కామనీయ్యయశ్చేనమాతేవపరిగీతా || ౧౧౬ || ఎంమేతస్సమాభ్యాసంతపరామణహాయశః | శ్శ్రీశ్రీవారదేసూ

శ్రీ || ౨౬ || రథవిక్రమాంసానితస్యభుంజతవిశేషః || ౩౦ || వివంతేమిమితి కథంతేభిషిక్తైశ్చరామైశ్చసాహచరంభిషేషభూ
 తప్రాప్తాః ॥ ౨౭ || ॥ ౨౮ || సుఖంభీర్వినితామశుభ్యుంజత ఇత్యుక్త్యాసంపత్సరశర్వంకంతేమింరామశ్రమితువాన్ || ౨౯ || - వివంతే
 మంబవశశామిభరతాద్యా ఏతతర్థ విశేషైర్విశేషసత్కారప్రాప్తిపర్యంతంవశతాంతేమంసాగ్రహింపవత్తదిశాధిమాహాగ
 త ఇతి తే వీ - వస్తుతోధిశమానగంబేమాంతమానెవాత్మ యుజ్య స్వతపై అజ్ఞాన్యా ప్రతేకేనతై వతమత్తరభ్యుభయైవా
 భిక్షుగన్తాన్ మాన ఇత్యననతాదితాంతాద్భీతియైకావతి - ౨౪రోద్భిజ్జమానాఫింభాల్లోగతవి - కామంబ౪౪రా అధాశరవ్య
 తత్తవాన్ ఇతిపంరమాన్ పర్యంతంతత్తవాన్ ఇతింభ్యతే ఇతిమకుభాతి - భూతాంతాంతేసంక్షేపేక్షైవోక్తస్యాధాస్యాశ్రీతాంతే
 విస్తరణా క్రిందిభాగ్యం || ౩౧ || ఇత్యేకువగర ఇతి || ప్రీతికరస్తే శ్రుమ్ననైః || ౩౨ || ఇతిశ్రీమహేశ్వ రభిభావనచితాయాం శ్రీ
 రామాయణతత్పడితాఖ్యానం - ఉత్తర శ్రీ రామాయణవ్యాఖ్యానం - ఏకోనవత్వారింశశ్శుగః - ~~*****~~
 అథతేమంవిశుభానంతథాన్వైతి - వశతాంతేమిమితి భాగవతపట్టి || ౧ || గమ్యతామిం || ఓష్ఠంథాం ప్రతితేమః || ౨౪ ||

త్యైతేవై హరిశ్చరం || ౧౦ || ఇత్యుక్త్యావ్యవముఖ్యాం గాడ్బుషణోదనహయశాః పబబంధమహాహా
 నితే దాంకదహనూతుతే || ౧౧ || అభ్యావ్యవ మహాపి గ్యౌరాఘ వ్రామునాధవమభాగ నిలంబలంకేస
 రిణంకుము దంకంధమాదనమ్ || ౧౨ || సుషణంపనసంపీరింమై దర్శందమేవత | జాంబవతంకవాతుంవ
 వినతంధూన్రమేవచ || ౧౩ || వలిముఖం ప్రజంఘంబదనన్నాదంబభూహాబలమ్ | దరీమఖంబధిముఖిమంత్తజా
 నుంబయూధపిమ్ || ౧౪ || మధురంశ్లేశ్శ్చయోవాచానే త్రాభ్యానాపిబద్ధి విసుహృదోమేభవంతశ్శ్చరే
 రం త్రాతరస్తథా || ౧౫ || యుష్మాభిబద్ధింశ్చ హంవ్యసనాత్మాననాః || ౧౬ || నవ్యో గజావసుగ్రీవాభవ
 ద్భిస్సుహృదాంబరైః || ౧౭ || ఏవముక్త్యాదదౌ తేభ్యో సూపశాః సువాహునిః || ౧౮ || కేవలహాహాణి
 నస్వతేవనరమభిః || ౧౯ || తేషిబంతస్సుగంధీనిధూనినధుమింశ్చామాసాన్ || ౨౦ || సుహృద్భాగములాని
 చఫలానిచ || ౨౧ || ఏవం తేమాంబసతాంమానస్సాగ్రేయయాతదా మహూర్కమివ తేనశ్వే రాజభ
 క్త్యాన మిరితే || ౨౨ || రామోపితేమేతేస్సాగ్రంవానరైః కామహాపిభిః రాక్షసైస్సహహాపిర్యేయు
 త్తైస్త్వైవసహాబరైః || ౨౩ || ఏవం తేమాంబయూవాసోన్వశ్చీయ్యేతిస్సుభమ్ | వాంకాంబ సృష్టా
 నాంరాక్షసానాంబసశ్శతః || ౨౪ || ఇత్యేకువగరేరమ్యేతరాంప్రీతియివాసతామ్ | గావశ్యప్రీతికర
 ణైః కాలస్తేహంసుఖంయయా || ౨౫ || ఇత్యుక్తశ్రీ రామాయణే - ఏకోనవత్వారింశశ్శుగః - ~~*****~~

తథాస్తతేమాంబసతాంమాననరక్షపామ్ | రాఘవస్సు సహాతేజాస్సుగ్రీవమిదగ్భవితే || ౧ || ద
 వ్యతాంసోవ్యక్తిష్ఠింథాంసు గాదహాంసు రాసురైః | సాలయస్తపహాత్యోరాభ్య గాహాకంబ
 కమ్ || ౨ || అగదంబవహాబాహుప్రాప్తిశ్చావరణయాముతః | వశ్యత్వంహనుకాంతంబశంబను
 హాబలమ్ || ౩ || సుషణంశ్వశుంపీరింతారంబలిసాంబరమ్ | కుమరంబైవరుధావగంబీలంబైవమ
 హాబలమ్ || ౪ || వీరంశశవతి | వైవమై దంధివిదమేవచ | గజంకవాతుంకవయంతరభంబవహాబలమ్ || ౫ ||
 వశ్యస్త్వేపినమాయుక్తోగంధమాదనమేవచ || ౬ || యుష్మభంబమపిత్రాంతజాంబవతంకుహాబలమ్ || ౭ ||
 యేతేమేనుకుహాత్మాసానుదభాత్యైక్తజీవిశా || ౮ || వశ్యగ్వింప్రీతసంయుక్తోన్మాదై మాంబిప్రీయంక్ర
 థాః || ౯ || ఏవముక్త్యాతుస్సగ్రీవమాగ్నిత్యవపునఃపునః || ౧౦ || విభీషణమువాచాశ్రమామధురయాగి రా || ౧౧ ||

టనంబూదీనిధిభాః - బాహుభిరితి - అంకవాదీనిధ్యభాః - బాహుభ్యుభయైః || ౨౬ || వివంతేమంబవశశామితి | ఆధరణానిభిః - శ
 త్యైతానాంబవశతాంతేమంసాగ్రహింపవత్తదిశాధిక్ష - మాహాగతః || ౩౦ || వివంతేమిమితి | వశంతేభిషిక్తైశ్చరామైశ్చసాహచరంభిషేషభూ
 తమపి - అభిశేషసత్కారప్రాప్తిప్రాప్తానాంతేమంబితిత్వైర్భీరోహాఫింభాల్లోగతమానసభంకతః - అభిషిక్తావంతరంభంబవత్సరంభ
 ముపితాశ్చక్యకః || ౩౧ || ఇత్యేకువగర ఇతి || ప్రీతికరస్తే శ్రుమ్ననైః || ౩౨ || ఇతిశ్రీగంబరచాబరణితే - శ్రీ రామాయణభూతై -
 మడిమంబాఖ్యాన - ఉత్తర శ్రీ రామాయణవ్యాఖ్యాన - ఏకోనవత్వారింశశ్శుగః - ~~*****~~
 తథాస్తత్యాని || తేమిమితి భావపట్టి తేమవశప్రీతియోవతి || ౧ || గమ్యతామిం || ఓష్ఠంథాం ప్రతితేమః || ౨౪ || అంతా

వర్షంబి నరరక్షణునిగరగాధ యందున్నది || ౨౬౪ || శత్రువారి రావ్య కలంకంకశ్యురావ్యుత్థులైన అశ్వశ్రావణి-తరవిజయ
 భారతమనసాశ్రుతా :- విచిత్రశఃశత్రువునశః - అతస్సంఘాధావమూర్ధ్విగాధవలభాఃప్రతిశః || ౨౬౫ || కృతేతిరేహం
 త్యజా-దేహీవరామయోగభిన్నా అభూవన్తి రితఃశరీరాత్పాత్రిమానినాదేశాత్సాగరివతేమంరామనిశ్చేషిగభావోభూవిత్వభః ||
 ఇతిశ్రీమహాభారతవిరచితాయాం - శ్రీరామాయణతత్వద్వీపాఖ్యానం-ఉత్తరశ్రీరామాయణవా్యాఖ్యానం-చత్వారింశశ్చర్య-
 అభగవత్ప్రేషితపుష్పకశ్యంభూజ్యవనంబోధసామయశ్చవృందకమనాయకవిశదఃసంవిద్యత్యైరి || అశ్శరి || అంతరి
 యోఅంతరిక్షరరాద్వినిష్టుతామిత్యభః || ౨ || సామ్యం || పుష్పకంవిధిపుష్పకాభివృద్ధివేదతాయాంఅయంబాదః || ౬ || శత్రువిరి || ని
 జరఃఅతఃప్రవేశహితశః || ౭ || కించదుష్టసాహజపితశకలోకప్రియరామవహంతుమచరమప్రియమిత్యాహుః || చరమఇతి || లో
 కశ్యభూరావ్య శమభిమతలోకశ్య శంఘానం - శమీవీవయాశభూత ద్వందరాభువనదనంసహంబియో విషమేశరమఃకామ్యుత
 స్త్వంకన్యైశంబంధః || ౧౧ || యద్యవమితి || పృత్రదేహఃశబ్ద్యవహారాత్ప్రయంతిదేహః || ౧౩ || గమ్యతామితి || పృత్రశ్రరామి-హ
 కామ్యపితౄకాంకవోహ్యమకాగ్రమిమతేనాన్యద్యుతాగమఃభేన - మాతాజయ - అత్తానమితిశః - సభిమాన్వేరితాత్పర్యం || ౧౪ ||

శ్రీవనశరామేణనిరంతరమూర్గతః || ఋషిభీషణశ్చర్య ద్వాసశ్వతేబాష్పవిక్షణాః || ౨౬౪ || సర్వేవ
 తేబాష్పకలాస్సశ్రునేత్రా విచిత్రః || ఋషమ-ధాతవమఃభేనత్యవతోరాఘవంతరా || ౨౬౫ || కృత
 ప్రసాదానైవతరాఘవేణమహాశ్రవాః || జన్మస్త్వస్త్వంస్త్వహంసర్వేదేహీదేహమివత్యజా || ౨౬౪
 తతఃప్రతేరాత్మనఃముతవానరాః ప్రణమ్య రామంరఘువంశవర్ధకమ్ || ఋషియోగజాశ్రుప్రతిపూర్ణా
 లోకనాఃప్రప్రయంతాస్తయథానివాసినః || ౨౭ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే - చత్వారింశశ్చర్యః-ఋ
 విష్ణుభవవహామఃః ముతవానరరాత్సపా || భాస్వలిస్సహితోరావఃప్రముమోదసు
 ఖంకుభి || ౧ || అథావరాహాసయత్రాశ్శభిస్సహరాఘవః || సుత్రావమఘరాంవాశీనుంతరియోద్వి
 నిష్టుతామ్ || ౨ || సౌమ్యరావనిరీక్షస్సౌమ్యైవవరనేనమామ్ || కపిరథవనాస్త్వాప్రవిధిమాంబుష్ప
 కంప్రభో || ౩ || తతఃశాసనమాజ్ఞాయగోస్పిభవనంప్రతి || ఉపధాతుంసరశ్రేణసవమాంప్రత్యభావత
 ర || ఇతితస్త్వంసంశ్రేణరాఘవేణవత్తనానిహత్యయిభిమధకవం రావణంరాత్ససేవ్యమ్ ||
 ౪ || మమాపివరమాప్రీతిహితేనర్షిమరాత్సవి రావణేసగతేచైవసపుత్రేసహబాంధవ || ౬ || సత్యం
 రామేణలంకాయాంజిహ్విరవమాత్సవావహసౌమ్యతమేవద్వినుమామాజ్ఞానియామితే || ౭ || వరమో
 హ్యేవమేకామోయద్వందరాఘవనందనమ్ || వహలోకస్యసంయానం || చృష్మగతజ్వరః || ౮ || సో
 హంశాసనమాజ్ఞాయథవదన్యనుమాత్తనః || త్వత్సకాశమమప్రాప్తోనివేశంకప్రతీక్షమామ్ || ౯ || అదృ
 శ్యస్సర్వభూతానాంసర్వేసాంధనదాజ్ఞయా || చరావ్యహంప్రభావేనవాజ్ఞాంపరిశాలయ || ౧౦ ||
 ఏవముక్తస్తతారామోబుష్పకేణమహాబలిః || ఉవాచపుష్పకంధృష్టాన్విమానంపునరాగ్రమ్ || ౧౧ || య
 ద్యవంస్త్వాంతతేస్తువమానవరపుష్పక || అమకాల్యంధవేశప్యవత్త్రోహింసోధవేత్ || ౧౨ || లాజై
 త్వైవతథాపుష్పేభూప్రైత్వైవసమంధిభిః || పూజయిత్వానుమాభావమూరాఘవోబుష్పకంతదా || ౧౩ ||
 గమ్యతామితివోవాచలగచ్ఛత్వంస్త్రేయదా || సిద్ధానాంచలతౌసౌమ్యమాభిమాదేనయోజయ || ౧౪ ||

శరవారి విచిత్రశః - విమానభగవతః || ౨౬౪ || కృతేతి || దేహంత్యజా దేహీవ - రామయోగభిన్నా ఇత్యభః - యద్ధకాంబారితే
 వానరాదేహంవిశదఃప్రతిశః - శమశకవాయా త్రైవిద్యదానంత్రక్రమితిమంతవ్యం || ౨౭ || ఇతిశ్రీగోవిందరాజవిరచితే - మఱి
 మకుటాఖ్యాత - ఉత్తరశ్రీరామాయణవా్యాఖ్యాత - చత్వారింశశ్చర్యః - ఋషిశాస్త్రాధికారములు || ఋషిశాస్త్రాధికారములు ||
 విశ్వేశ్వర్యాది - శ్రీమదావధానింభి - శ్చర్యభిరామః || అత్రితమఃఖనివృత్త్యాశ్చర్యశ్రముమద - అవిద్యుత్ప్రమోదమ
 గదురత్యభః - అత్రిత్రముమిదేవిదకారంతోగాయత్ర్యుత్తరం || ౧౧ || అశ్శరి || అంతరియోత్ప్రభావం - అంతరిక్షకేసోత్తాంతు
 ద్భూతాభిమానవివేకయాత్పామిత్యభః || అంతరియోద్వినిష్టుతామితివహః || ౭ || శరమఇతి || లోకశ్య శంఘానమితివాతేలోకశం
 భరమితిత్యభః || ౧౩ || గమ్యతామితి || పృత్ర - పృత్రాః - సిద్ధానంబరగతౌత్తాశమాగ్ర - అత్తానంబరమత్తానం - ౪ - ౫ ముక

[illegible]

ప్రతిమాతస్య తేమా నుద ధేన్వంశస్య గోవిదః || ౧౪౪ || ఏవమస్మిన్విరామేణపూజయిత్వాభిగణాన
మ్ || శ్లో || ఉభిప్రకాశితం నైవైస్త్వయా నమస్తుత్తకం తతా || ౧౪౫ || ఏవమతేహ తేనస్త్విపు

ప్రకృత్యుక్తానాం భవశః శాంతివాక్యము వాచరముచందనమ్ ॥ ౧౬౪ ॥ విబుధాద్వినిర్మళ్యతే
త్వయీవీరప్రకాశః ॥ శ్లో ॥ ఉమానుచాశీర్వాదిభ్యామృతానిముహూర్తముః ॥ ౧౬౫ ॥ అనామయ

శ్చవత్సరా సా గ్రామావోగతా వ్యయమ్ । ౧౮ ॥ తీర్థానాగపితృత్వానామృత్యువాదయాతాతాను
వ ॥ ౧౮౪ ॥ అనోరథచార్యో వున్నంతాహిమానవాః ॥ శ్లో ॥ హృషావృజ్యభిరాజజన

స్వపురవాసిః || ౧౨౪ || కాతాః పశవః పశవః పశవః పశవః || శ్లో || వాతాశ్చాపి వా
తైః పశవః పశవః పశవః పశవః || ౧౨౫ || ఉన్న పశవః పశవః పశవః పశవః || శ్లో || కన్యయం

శుభ్రరణాజహరణాపదాన్తా ॥ ౨౦౪ ॥ ఏతానావస్థానదుఃఖభరతేనమీరతాః ॥ శ్లో ॥ శ్వా
రామోయినాయుర్జీవభూవస్థాపనశిఖః ॥ ౨౦౫ ॥ ఇత్యుత్తరశ్రీ రామాయణే పతకశ్చారీరసేన్ద్రః...

సమస్తజ్యోతిషాం గానం ప్రస్తుతం హం నామోమిమ్ ॥ శ్లో ॥ బ్రహ్మో హం బాహుర్యోః పనికాలేన ॥
౧ ॥ భగవాగనుమాతైశ్చ కుంగాలైశ్చ కైరవే ॥ శ్లో ॥ దేవతాదుః ప్రేక్ష్యామి నుం తామకశోభితమ్ ॥

[illegible]

శోభితామ్ ॥ ౧ ॥ సర్వకామసుమై మైశ్వర్యస్సానోరమైః ॥ ౫ ॥ దివ్యగంధరసోపేశైస్త్రుతాఘోర
నమః ॥ ౨ ॥ సర్వకామసుమై మైశ్వర్యస్సానోరమైః ॥ ౫ ॥ దివ్యగంధరసోపేశైస్త్రుతాఘోర

శుక్రవారమున నామమును పూజించి ముగియించుకొనుటకును నామమును పూజించి ముగియించుకొనుటకును

తల్లితన పాదపాః || ౯ || సురభి నచ పుష్పానాం ల్యుః ః థాః తదిష్ఠిః కావివిధాకారాః

౧౬౫॥ విదేహీ॥ విదాత్తురే॥ నానూపే॥ చిత్తప్రభుత్వం॥ అహమహంసత్వనా॥ శుష్పకాత్మావిత్వం॥ ॥ ౧౬౫॥ అహం

[illegible]

అప్పుడెక్కిగోరురాజురచిత్రే శ్రీరామాయణభావబేషవిమటాభ్యావేదాక్షరశ్రీరామాయణాభ్యావేషరత్నాంశస్సగదాః
 వివిధైశ్చాదిభిశ్చవిరాకతేభ్యురగతం-లిల్లాద్వయం || ౧ || నందనం || తలం-బిడన్మా గుత్తిక - కావేసాగ్రతరంధర

[illegible]

సాక్షాత్తుకానోనరకకథాశ్చక్షేపివశానాగ్ధునిచవక్త్రుభగవత్కథాః॥౩౦౪॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 ఘోరకథాంకంకంపస్వప్నం చరకభక్త్యథాః॥౩౦౫॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 కామితి॥ప్రాచ్యుగతాపస్య శ్రీకృష్ణకరణాదిత్యంధవశేషమాచరం॥౩౦౬॥ఏమితి॥అపేక్షకరాత్రివిక్యవేదోచితకాలాపాదనోర
 తోభ్యవరః॥౩౦౭॥తథేతి॥చైత్యభవనంహరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమంప్రతిప్రేయ్యవ్యవహారంకాంచుకుర్వీత్యథాః॥౩౦౮॥
 ఇతిశ్రీమహాభక్త్యవరకథాచరితాంశ్చైత్యభవనంహరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమంప్రతిప్రేయ్యవ్యవహారంకాంచుకుర్వీత్యథాః॥౩౦౯॥
 కథాశ్రవణాద్భీతాశ్రవణోనరకవర్షంకృత్యచరణరామశ్రీకృష్ణైరివమహాపాతాంకథాసాంప్రకథనవ్యాసేనవశ్యకారాద
 హాసంతే॥౩౧౦॥తతః॥కథాః॥చైత్యభవనంహరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమంప్రతిప్రేయ్యవ్యవహారంకాంచుకుర్వీత్యథాః॥౩౧౧॥
 వ్యాసః॥౩౧౨॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౩॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౪॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౫॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౬॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౭॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౮॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౯॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౨౦॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ

పూర్వాప్రభవకార్యాణి కృత్వానరకైః సర్వవత్ । శేషం దివసభాగాభాగముంకః పురగతోభవత్ ॥౨౭౪॥
 సీతాపదేవకార్యాణి కృత్వాపాన్వీత్యానితైః కృత్వానానుకరోత్సూజాంపర్యాసామనిశేషతః॥౨౭౫॥
 అభ్యగచ్ఛత్తతోరామః॥౨౭౬॥ప్రాభరిణాంబరాత్ప్రబ్రష్టపేనహస్రాక్షముపవిష్టయథాశీత్ ॥౨౭౭॥పు
 స్తోవసురాసువఃపత్నీంకల్యాణేనససన్వితామ్ । ప్రహరణమతలంలేఖేనాధునాద్విషచాబ్రవీత్ ॥౩౦౪॥
 అబ్రవీద్వచరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమంప్రతిప్రేయ్యవ్యవహారంకాంచుకుర్వీత్యథాః॥౩౦౫॥
 చైత్యభవనంహరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమంప్రతిప్రేయ్యవ్యవహారంకాంచుకుర్వీత్యథాః॥౩౦౬॥
 ఏనానివృత్తానినృష్టుమిచ్ఛామి రామ ॥ ౩౦౭ ॥ గంగాతీరోపవిష్టావామృషీణామగ్రతేజసామ్ ।
 ఫలమాలాశినాం దేవపాదమూలేష్టువర్తితమ్ ॥ ౩౦౮ ॥ ఏషమేపరమఃకామోయన్మృతఫలభోజినామ్ ॥
 అపేక్షకరాత్రికాకుత్స్థనివసేయంతతోవనే ॥ ౩౦౯ ॥ తథేతిచచైత్యభవనంహరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమం
 చైత్యభవనంహరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమంప్రతిప్రేయ్యవ్యవహారంకాంచుకుర్వీత్యథాః॥౩౧౦॥
 మధ్యఃస్థానంరంరామోజగదామసుహృద్వంద్యః॥౩౧౧॥

శ్రీరామాయణే - ద్వివశ్యాసరింశ్చగంః

తత్రోపవిష్టంహజానముపాసంతేవిచక్షణాః । కథానాంబహుమహానాంహస్యకారాస్సయం
 తథాః॥౩౧౨॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౩॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౪॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౫॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౬॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౭॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౮॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౯॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౨౦॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ

సభాగాభాగంపరగృహభక్త్యథాః॥౩౦౪॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 ఘోరకథాంకంకంపస్వప్నం చరకభక్త్యథాః॥౩౦౫॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 కామితి॥ప్రాచ్యుగతాపస్య శ్రీకృష్ణకరణాదిత్యంధవశేషమాచరం॥౩౦౬॥ఏమితి॥అపేక్షకరాత్రివిక్యవేదోచితకాలాపాదనోర
 తోభ్యవరః॥౩౦౭॥తథేతి॥చైత్యభవనంహరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమంప్రతిప్రేయ్యవ్యవహారంకాంచుకుర్వీత్యథాః॥౩౦౮॥
 ఇతిశ్రీమహాభక్త్యవరకథాచరితాంశ్చైత్యభవనంహరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమంప్రతిప్రేయ్యవ్యవహారంకాంచుకుర్వీత్యథాః॥౩౦౯॥
 కథాశ్రవణాద్భీతాశ్రవణోనరకవర్షంకృత్యచరణరామశ్రీకృష్ణైరివమహాపాతాంకథాసాంప్రకథనవ్యాసేనవశ్యకారాద
 హాసంతే॥౩౧౦॥తతః॥కథాః॥చైత్యభవనంహరాజోమహిమీంహరికథమాశ్రమంప్రతిప్రేయ్యవ్యవహారంకాంచుకుర్వీత్యథాః॥౩౧౧॥
 వ్యాసః॥౩౧౨॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౩॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౪॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౫॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౬॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౭॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౮॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౧౯॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ
 వ్యాసః॥౩౨౦॥అబ్రవీదితి॥మమమనశ్చగౌరవస్యైవశ్రమ్యుశ్చ

భూతస్య సుతేరితంబంధః || ౧ || తాత్పర్యానుసార - పారాశరామయస్య తత్పర - సామ
 మయస్య శీర్షంత ర్విశ్నోత త్రేతికథనాన మయస్య కథనస్థితి || సీతాయాచ హతం ప్రభావయతి త్రాస్యోభ్యసాస్య యాథామతి ||
 ౧౪ || రం త్రేతి శాసాంసన్ని ధావతిముసీకాగ్రేతేతిసన్ని ధావతిస్య || ౧౫ || ఏవమతి || లం కాద్వీపమ హం త్రేతేతి లం కాద్వీపేవా
 వతే నైతి హాపాంబరం || ౧౬ || అయం త్వత్ప్రేత్య తిహాదితీత్యా తత్వా త్తే అన్యస్థితి క్తే సీతేశ్వర మహాభావ గ్రతేనంబావగ్రతే ||
 త త్వ వహాన్యోకత్యపాదివగ్రతే - సావచహవగ్ర త్రాహ - పారేతి || సీతావిషయపారంబా || ౧౭ || అతీరితి || భూతస్య స్రా
 దీనశ్శంబతీర్థిభాగక || అథమాలోకా వరమా || ౧౮ || తస్మాదితి || శోకసాగర అతీర్థిజై || భూతముత్పన్నం - అతీరితా ద
 తీర్థిజా || ౧౯ || త్వత్తితి || అతీర్థిశ్రీరామేశ్వర కథనమయస్య త్వత్పర సీతాముత్పన్నం || ౧౯ || త్వత్పరయం
 తేత త్రాహ || గంగాయాదితి - శరపార గంగా ఘనలక్ష్మపార || తమసాశంజం నదీవ్యం యోగయాభ్యావమి గంగా ర్వాత్ తత్పరపార
 శదీప్యసంకాశేదివ్యతేశ్వరశః || ౧౯ || నతేనీతాం ప్రతితాపిత్యాగముద్విశ్న - ౧౯ || అతీరితి - మహంమమ - పిత

రైత్యనుతభద్రం వామాకురుద్వంసోన్యథా | పారాశరామయస్య సీతాయాం యావత్ప్రవృత్తేః థా || ౧ ||
 పారావవాదస్సున హం స్తథాజనపదస్య చ | వర్తతేమయిభీత్యా సామేమమాణోక్యంతతి || ౨ || అహం
 కిలకులజాతత్వైస్సహాణం హవత్తనామ్ | సీతాపిసమైరజాతాజన కానాం హవత్తనామ్ || ౩ || జా
 నాన్యాయథా సావ్యం నందేపిజనైవేనై | రావజనవృత్తాన్తాసంచ ధ్వంసోమయా || ౪ || తత్రమే
 బుద్ధిర్మత్సన్నాజనకస్య మతా వతి | అహం సీతామయానితామానయాయంకథంబ్రీయే || ౫ || ప్రత్య
 యాభావంతసే సీతావివేకబలవతే | ప్రత్యక్షంతవసేమిన్ద్రేదేవానాం హవ్యవాహనః || ౬ || అహ
 పాంమైభిరీమాహవాయుశ్చాకాశగోచరః || ౭ || చంద్రా దత్యోచశంసేతేమరాశాంస్త్వభాపురా ||
 ఊ || ఋషీశాంవై వసంశ్చ హంపాపాంజనకార్తృతామ్ || ౮ || ఏవంశుభనమాచారాదేవగంధర్వ
 సన్నిధౌ || ౯ || లంకాద్వీపేన హేంద్రేణ మమహస్రేనవేతితా || ౧౦ || అంతారాష్ట్రావమేవైత్తీతాంస
 ధ్గాంయశస్వీమ్ || త్రేతీగృహీత్యావైదేహీమయోధ్యానుమామాగతః || ౧౧ || అయం మమహన్తా
 దశ్యోకత్యపాదివగ్రతే || ౧౨ || పారాశరావవాదస్సున హం స్తథాజనపదస్య చ || ౧౩ || అతీరిత్యన్యగ్రయేత
 లోరేభూతస్యకస్యతి || ౧౪ || పతత్యేవాథమాలోకాయావచ్ఛబ్దః ప్రకీర్త్యతే || ౧౫ || అతీరితంబ్య
 లేదేవై || తీర్థిలోకేషు పూజ్యతే || ౧౬ || కీర్త్యథాయస్మాదంభవంభవం రైవేమానుమహన్తానామ్ || ౧౭ ||
 అభ్యహంబీతంజవ్యం యుష్టా వాపురుషమాభాః || ౧౮ || అవవాదభయాద్వీతీయేపునజానకాన్జా
 మ్ || ౧౯ || తస్మాద్భవంత్యేవశ్యం పతంతోక సాగరే || ౨౦ || సహిపశ్యమ్య హంభూతంకంబిద్భుభుతో
 ఖిమ || ౨౧ || శ్వస్తంప్రభాతేనామిత్రే సుమంత్రాధీష్ఠితంధమ్ || ౨౨ || అర్చయసీతామారోహ్యవి
 షయాం తేనముస్మిజ || ౨౩ || గంగాయా స్తవరేవారేవాగ్రీకేస్తుమహత్తనః || ౨౪ || ఆశ్రమోదవ్య
 సంకాశప్రమసాతీరమాగ్రీతః || ౨౫ || నత్రేనాంబజనేదేవేనృబృరఘనచన || ౨౬ || కీప్రమాగచ్ఛ
 భద్రం తేకురుద్వవచనం మమ || ౨౭ || నచాస్త్రిప్రతివక్తవ్యస్య తాం ప్రతికథంచన || ౨౮ || తస్మాద్వ్యంగ
 చ్ఛనామిత్రేనాత్ర కార్యావచారణా || ౨౯ || అప్రతిహింపరామహ్యత్వయ్యేతస్మేతివారితే || ౩౦ ||

యమదిష్ట్యరేతి - పారాశరామయస్య సీతాయాం దివయూధ్యకథనగ్రతే - తాంకథాంబుత్తకాశోక్తులతేత్యన్యయః || ౧ || కాక
 థావగ్రతేత్యత్రాహ - పారాశరావవాదశ్శాన్తీయమద్విషయ - శీత్యానుత్పన్నగ్రతే - సామమశ్రవ్యత్వా దిక్పాదతి || ౧౨ || అయం
 త్వత్పరమహన్తావతి || వగ్రతేతికథన - శోకశ్రీతికథన - నాదితీత్యా - శోయంవాదశ్చత్రాహ - పారాశరామయస్య || ౧౩ || అతీరితంబ్య
 భూతస్య స్రాదీనశ్శంబతీర్థిభాగకః || ౧౪ || తస్మాదితి || భూతముత్పన్నం || ౧౫ || త్వత్తితి || విషయాంబేష్వదేశావహనః || ౧౬ ||
 తంబిత్పరయం గంగాయాభ్యావతి || ౧౭ || అతీరితి || మహంమమ - భూజాభ్యావిదేవతవచనం || ౧౮ || యదేతి - వాక్యంతర - అ

ప్రతివారి తేమిరస్యస్య త్రివిధారణస్య క్షణాభ్యామితి తేమిరవాద్యామిశ్చేవాదాః || ౧౦౪ || యదైతి || తాత్పర్యరతస్య త్వివృత్త
 ధ్యేమానునెమిరవాద్యయః - తేమిరప్రవృత్తానాం నానీనత్యం మహామితానామ్ || ఆహితాదైత్య సిద్ధం || ౧౦౫ || తింకమాకరవృత్తం
 తత్ప్రాచీనమనయంతి || ౧౦౬ || నిమగ్నతాపజననాయనం ప్రజైతకథం చతుశ్చతత తాహ - త్వాహనితి సమత్యతాంత
 మస్మయతాం || ౧౦౭ || వివమితి || త్వాత్ప్రవిశువాంతః - ప్రవిశేత - తా విశుభ్యత్వవేత్తైశ్చేషః || ౧౦౮ || ఇతి త్రిమహేశ్వరకథా విరచి
 తాయాం - శ్రీరామాయణం ద్వివిధీకాఖ్యాయాం - ఆదిశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యాయాం - శంకరత్యాంకశ్చగ్రంః - శ్లోకః శ్లోకః శ్లోకః
 అథలక్ష్మణేన శ్రీరామాయణంతరభిది || ౧౦౯ || వారణభి || శ్రీరామాయణమహాసేన రాజభవనాదనియవాన్తీగంధర్వంబు || ౧౧౦ ||
 మగ్ధాంశీరామాయ తస్యంతః త్వాహనితాహితి || ౧౧౧ || సుమంత్రభి || సుమంత్రప్రభుండుండరకేతం || ౧౧౨ || త్వియేతి వివన్యః పరివా
 ప్రవిజ్ఞాం మంకిక్యంబు త్రిమంత్రప్రవీణయనమితశేషః - అజ్ఞప్రవీణ మంతుమితి శేషః || ౧౧౩ || గంగాతీరభి || శ్రుంగత్యాంగంగాతీరమి
 తిశేషః - మునినామాత్రవాక్ ప్రతి అవనమా అవరోపు ప్రాణేయ || ౧౧౪ || సామితి రితి తథ్యత్వాన్వయభిప్రాయ

శాసి శాహిమయాయూయంపాదాభ్యాంజీవితేనవః॥౨౦౪॥యెనూంవాక్యాంతేర్మూయరమనైకుంకథం
చన॥❀॥అహిశానానుతేనత్వంమదభిప్రదిభూతనాత్॥౨౦౫॥మానయంబుభవంతమాంయదిమచ్ఛా
సనైస్థతాః❀భక్తీద్యనీయతాంసితాకురుప్రవచనంనును॥౨౦౬॥పూవకముక్తోహమనయాగంగాతి
రేమామాశ్రమాకా❀పశ్యేయదితేనాశ్చకావస్థంవత్సకామయమ్॥౨౦౭॥ఏవయక్తాప్రవకాకు
ల్లోనిబాష్పిణిహితాననః❀ప్రవివేశస్థమాత్మాభూత్ప్రభిరవారిరఃశోకసంలగ్నపృథియో
నిశాన్తసమధాద్విపః॥౨౦౮॥భగ్యుత్తరశ్రీరాదాయణి-వంచవత్సారింశస్యకః,.....❀

తతోరజన్యాయువు యోగంబుత్తః శో దీనశేవనః । సుమంత్రమబ్రవీద్వాక్యంముఖేనపరిశుభ్య
తా ॥ ౧ ॥ సారథేతురగాశీః ఘ్రుంయోజయస్వరథోత్తమస్సాస్త్రిణం రాజభవనాత్ సీతాయాశ్చ
సనంతురు ॥ ౨ ॥ సీతారాజవననాదాశ్రమంపుణ్యకర్మణామ్ । మయా నయోనుహ్మీణాంశీఘ్ర
మానిమశాంరక్షః ॥ ౩ ॥ సుమంత్రస్తుతభేర్యుత్వా యుక్తంవరజాణీతమీరథంసురువిరప్రశ్నంస్సాస్త్రి
ణంనుభవ్యయాశ్చ ॥ ఉపీయోవాచసౌమిత్రిమ్ । త్రాణాంమానవర్ధనమీరథోయంసమస్తప్రాప్తాయ
హ్లాద్యంక్రియశాంప్రభోగః । ఏవముక్తస్సుమంత్రేణరాజవేత్సఃకల్మషః । ప్రవిశ్య సీతామాసావ్యవ్యాజ
హరన్వరదృఢః ॥ ౪ ॥ త్రయ్యాక్షీత్రవన్యవతీర్వరంకైయాదితః ప్రభుఃసృపేణవప్రత్య్జ్ఞాతిమాజ్ఞప్రశ్నాశ్రమం
ప్రశ్న ॥ ౫ ॥ గంగాతీరమయాదేవి యుష్మిణామాశ్రమాశ్రమాశ్రుభాః । శీఘ్రంకత్వాదురైదేహిశాసనాత్పా
రిచస్యసఃశ్శి । అరణ్యేమునిభిర్దుష్టైరవనేయాభవవ్యసన్భా । ఏవమత్రాయైవైదేహీకల్మషేనమహావ్రతా ॥
శ్శి । ప్రహృషావతులంబైభగవనంచాప్యరోవయల్ ॥ ౬ ॥ వాసాంసంచమహాహరిరత్నానివివిధానిశ
శ్శి । గృహీత్వాశాపైదేహీగమనాయోపచక్రమ ॥ ౭ ॥ ఇహానిమునిపక్షి నాందస్యామ్యాభర
ణాన్యహమ్ ॥ శ్శి । పస్త్రాణిచమహాహరిరనివిధానివ ॥ ౮ ॥ సౌమిత్రిస్తుతభేర్యుత్వారథమా
రోహ్యస్తేషుధిరిమ్ ॥ ప్రయయాశీఘ్రతురగైరామభ్యాజ్ఞామనుప్తరణ ॥ ౯ ॥ అబ్రవీత్పతదాసీతా
కల్మషణంకల్మషభగవన్ ॥ ౧౦ ॥ ఆసుభాజిహ్వాన్యేవపశ్యమిరఘునందన ॥ ౧౧ ॥ నయనంమెసుర

[illegible]

అభిరతుః శృంగారభయిన్యా త్వేక్ష్యథః || ౧౮౪ || తదితి || పుణ్యంరమణీయం తపఃసంప్రాప్త్యుపాసితం కృతాః || ౧౮౫ || రా
 జశ్చ || పరమకథిత్య నుకంపాయాంకః || ౧౮౬ || చాదేతి || అశృవాదిచ్చాయంపాదములనుపాగమ్య - వితత్సారం త్ర్యం ప్రాప్య
 త్యథః || ౧౮౪ || ఇతి శ్రీరామాయణే శతకాదీరధికాయం - శ్రీరామాయణోత్సవీతికావ్యాయం - ఉత్తరశ్రీరామాయణావ్యాసాయం
 శుభ్రత్యాంశస్సగః -

అతఃపశ్యద్దేవాశంకాంశ్చకీర్త్యాత్మజవరాప్యతి - అత్మజస్త్వతి || ౧ || సేతి || దామచర్యాకులత్వణా - శుద్ధజ్ఞాంసా
 స్వేతిశ్చ || ౨ || మామితేతి || భుమూర్తిః శకలకళిపమానః || ౩ || కిన్త్వతి || శుభిషిట ప్రతా || ౪ || పురేతి || సామిత్రే ప్రరాపుర్యకార
 రామసారానువర్తిభూత్యాదుః ఖేవసరాశుదుఃఖే - పరివర్తినవర్తమానాపి - అమరుభృతశ్చా - అశ్రువాశమరః నయమితేషః || ౫ || సే
 తి || సామివాసినీవిభక్త్యా - ఇన్ద్రియభరణాకథమాశ్రమవత్సయి - కశ్యపస్త్వయంబుఃఖంబహుభూత్యామివిభవవస్థేతేషః || ౬ ||
 కిన్త్వతి || మహత్సనారాభవేగైవకారణవత్సతా - కింవాత్స గకారణం - అశ్రు - దృశ్యాయాంకృతమితిప్రభృత్యుమునిమ - కిన్త్వ
 య్యమిత్యాగకారణం - పాపశృంగపాపశృంగకావ్యవస్థం - శ్రుత్యన్తనంసకమివశ్యామిత్యుభయః || ౭ || అపిచరీతత్వాగోవ్యతకృత్యా
 హసఖ్యత - తతత్వాగోహతమహ - రాజవంశశ్చ - రాజవంశ - రాజసంశానః పుంసఃశ్యతే - విద్విద్వరభృత్యథః - కయిగతాశ్చవిన్యా
 నత్యాదిభిః || ౮ || త్వంవరాజాశనంకుశ్చాహ - మహాజ్ఞానితి - ఇదం వచఃశ్చ - తేజరూపం || ౯ || శ్వశ్రుకామితి || సాం

త్వంభవప్రసిద్ధిః || ఉత్తరశ్రీరామాయణే - సప్తమశ్లోకం -

త్వంభవప్రసిద్ధిః || ఉత్తరశ్రీరామాయణే - సప్తమశ్లోకం -

త్వంభవప్రసిద్ధిః || ఉత్తరశ్రీరామాయణే - సప్తమశ్లోకం -

త్వంభవప్రసిద్ధిః || ఉత్తరశ్రీరామాయణే - సప్తమశ్లోకం -

ఉత్తరశ్రీరామాయణే - సప్తమశ్లోకం -

అత్మజస్త్వవశ్యత్యాదానుభవకాత్వజా - పరివిహదమాగమ్యవై దేహినివపాతమా || ౧ ||

సామహూననివాసంజ్ఞాబావపర్యాకులత్వణా - అత్మజ - దీనయానాచాదివాచనకాత్వజా || ౨ ||
 మామితేయంతనూతానంస్పృహాదుఃఖాయత్వణా - ధాత్రాయస్యప్రభామేష్టదుఃఖిమూర్తిః ప్రభృ
 త్యతే || ౩ || కిన్త్వపాశుంకృతింపురావంకోవానారైవియోజితః || యాహంసద్వరమాచారాశ్చక్వాన్
 పరిసాసత్ || ౪ || పురావమాశ్రమేవాసంరామపాదానువర్తితి || అనుగుభ్యాపిసామిత్రేయఃఖేవపరివర్తితి ||
 ౫ || సాశభిష్యత్రేవేసామ్యవత్సామివిజనీకృతా - అభ్యాసామివకస్యాహంబుఃఖంబుఃఖవరాయణా ||
 ౬ || కిన్త్వయ్యోమిమునిమర్కవానగ్నైతంతకిం || కస్మిన్శ్చిత్తాగ్రజేన్యత్కారణువేణమహద్వనా || ౭ ||
 సఖ్యత్వైవసామిత్రేజీతంజాహ్నవీటరే || త్వజేయంరాజవంశే - ముఖ్యైవపరిహార్యతే || ౮ || యథా
 జ్ఞాంతుమసామిత్రేయజమాంకులభాగీన్ || నిజశేఫేయతాంరాజ్యశ్చ - యథేవంచోమను || ౯ || శ్వశ్రు

అగ్రహంకేష్టితి - తదితి || పుణ్యంరమణీయం తపఃసంప్రాప్త్యుపాసితం కృతాః || ౧౮౫ || రా
 జశ్చ || పరమకథిత్య నుకంపాయాంకః || ౧౮౬ || చాదేతి || అశృవాదిచ్చాయంపాదములనుపాగమ్య - వితత్సారం త్ర్యం ప్రాప్య
 త్యథః || ౧౮౪ || ఇతి శ్రీరామాయణే శతకాదీరధికాయం - శ్రీరామాయణోత్సవీతికావ్యాయం - ఉత్తరశ్రీరామాయణావ్యాసాయం
 శుభ్రత్యాంశస్సగః -

అత్మజస్త్వవశ్యత్యాదానుభవకాత్వజా - పరివిహదమాగమ్యవై దేహినివపాతమా || ౧ ||
 సామహూననివాసంజ్ఞాబావపర్యాకులత్వణా - అత్మజ - దీనయానాచాదివాచనకాత్వజా || ౨ ||
 మామితేయంతనూతానంస్పృహాదుఃఖాయత్వణా - ధాత్రాయస్యప్రభామేష్టదుఃఖిమూర్తిః ప్రభృ
 త్యతే || ౩ || కిన్త్వపాశుంకృతింపురావంకోవానారైవియోజితః || యాహంసద్వరమాచారాశ్చక్వాన్
 పరిసాసత్ || ౪ || పురావమాశ్రమేవాసంరామపాదానువర్తితి || అనుగుభ్యాపిసామిత్రేయఃఖేవపరివర్తితి ||
 ౫ || సాశభిష్యత్రేవేసామ్యవత్సామివిజనీకృతా - అభ్యాసామివకస్యాహంబుఃఖంబుఃఖవరాయణా ||
 ౬ || కిన్త్వయ్యోమిమునిమర్కవానగ్నైతంతకిం || కస్మిన్శ్చిత్తాగ్రజేన్యత్కారణువేణమహద్వనా || ౭ ||
 సఖ్యత్వైవసామిత్రేజీతంజాహ్నవీటరే || త్వజేయంరాజవంశే - ముఖ్యైవపరిహార్యతే || ౮ || యథా
 జ్ఞాంతుమసామిత్రేయజమాంకులభాగీన్ || నిజశేఫేయతాంరాజ్యశ్చ - యథేవంచోమను || ౯ || శ్వశ్రు

[illegible]

ఇహాంభవత్యఃపశ్యంతి స్తే హేనవర మేనహి | కార వార్తసువాశ్యాచ్ఛపూజ్యాతోస్తువిశేషతః | ౨౩ |
ముహూర్ముహూర్వైచేహిం ప్రసేధాయమహాయశాః | శ్వమాశ్రమశివ్యవ్యగఃప్రనరాయాద్వహర
పాః | ౨౪ | ఇత్యుక్తరీరామాయణే - పశోనపంచాంగస్మరణః, ...

దృష్టాను మైథిలీని తామశ్రమ సంప్రవేశితామ్ । సంతాపమగనాద్ధోరలత్తుణో దీపచేతనః ॥
 ౧॥ అబ్రవీద్యమహా తేజాసుమంత్రంయంత్రసారథిని సీతాసంతాపజయఃఖంబశ్యరామస్యచారకే ॥ ౨॥
 తతోదఃఖితరంజిస్తురాసువస్యభవిష్యతివత్సీంతుద్ధనమాచారాంపిన్ద్రజన్మకాశ్చదామ్ ॥ ౩ ॥ న్యక్తం
 దైవాకథాంతుస్యేరాఘవస్యవిహభవమ్ ॥ దేవ్యసారథేనన్యందైవహిమరత్నిత్రమన్య ॥ ౪ ॥ యోహి
 దేవాంశ్చగంధర్వానమరాన్యపారాత్మప్రేనిహన్యాద్రాఘవశ్చక్రధన్వదైవంవన్యపానశ ॥ ౫ ॥ పు
 రారామఃపితృవాక్యాద్గంధర్వేజిజ్ఞాపేవ ॥ ఉపిత్యానవంసోఽణిలవత్రైవమహావచ ॥ ౬ ॥ తతోదః
 ఖితరంఘాయస్సితాయావిప్రవాసనమ్ ॥ పారాజాంబవనంశ్చత్వాన్యత్రసంప్రతిభావమే ॥ ౭ ॥ కోనుక
 మాశ్రయస్సాతకమణ్యస్త్రియోఽహరే ॥ మైథిలీంప్రతిసంప్రాప్తపారైర్హివాకావదిభిః ॥ ౮॥
 ఏతావాచోబహువిధాశ్చ ॥ త్వలత్తుణభాషితాః ॥ సుమంత్రశ్రద్ధయాప్రాజ్ఞోవాక్యమేతవచహ ॥
 ౯ ॥ సంతాపప్రయోకార్యస్యామిత్రైమైథిలీంప్రశిద్యతేతత్పురాపి ॥ పితృసేలత్తుణాగ్రతః ॥

౧౦॥ భవిష్యత్తిశ్వరామోదః॥ ఉయోపిసావ్యభాక్॥ ప్రాశ్న్యతేవచమాబాహువిప్రయోగం
ప్రియైర్భూతవమ్॥ ౧౧॥ తస్మాదేవమైదీనీంచైవత్రుమ్నభరతాదభానంత్యజిష్యతిభమాత్మాకా

[illegible]

గమ్యేకవస్థాం || త్వా వేతి || దుర్వాసస్సంభాషణమిత్యేవగతాంకాలెత్త్వ తథాగత్యుత్తమం భరతమోద్యుతమారాధ్యం
భక్తరాజ్యయాగరణాయత్రైస్థాపనమవత్యం || ౧౨ || ఇదమితి || రాజ్ఞాదభరతేనవాయుక్తా శ్రుతివ్యాఖ్యతంపిమంకథమ
ఏత్యేవం ప్రశ్న వాక్యం శ్రుత్వా యథావాసా దీహార - తదిదంత్వయిత్వయాపామిత్రైశ్చ త్రుష్టు భరతేనవవాక్యం || ౧౩ || దుర్వాస
సోవాక్యంత్వయాకథమవగతంత్రాహ - మహాజనైః సహంతోజనాః సృగిరభస్య - మమవసంస్థితౌ రాజశమిక్లీతంబామను
త్వాప్తే వసన్తిస్సంస్థితౌ బంధుపిణా క్తం వివంత్రియాణామగ్ర వితమక్రమితీత్రయవివర్త్య రిజ్ఞాతారణమృతం || ౧౪ || ఋషిశిరిః
ఋషిమూర్తావాసః - పురుషమౌళోవశరథః - వివంతేతిత్రైస్థంరహస్యంత్వయానకవీధ్యక్రవ్యమిత్యథాః || ౧౫ || తస్మైతి||తస్యలో
కపాంవ్యవశరథస్య-వాక్యంనాన్యతంకార్యమితిసుశమాతస్సవధానవి త్లోకవిశ్వమితిమమవశానంశంకన్యః || ౧౬ || యదేవమతః
శర్వతేతి||తవాగృతోనవక్రవ్యం-రహస్యశ్రవణవ్యక్తశ్రద్ధారహితమైత్యథాః || ౧౭ || శ్రద్ధాయంతమయ్యమిత్యాహ || యదీతి||క్షుగస్య
'పరమాత్మత్వాద'రాజపుత్రత్వాద్యవశసంస్థితావేనవరేంద్రేణప్రతిపేధావ్యధురదః||భారతాచార్యవశాన్యవశంబేదోపభిషి
మంత్రాశయః || ౧౮ || పునరేవేవాహ-యద్విపీర్ణోయమకాన్యాయవ్యపినరేంద్రేణరహస్యమప్రాశక్యమిత్యుక్తం - తథాపిక
థనయాగ్యేగాల - ఏకస్యనికలేపేదాహరిత్యమి - వివంత్రిత్వావ్యభింసకార్యమిత్యాహ - దైవంహితి||యేనదైవేన - తేవ్యశంధుఃఖం
ప్రాప్తా - తేదైవమరతిక్రమమిజ్ఞాత్వా శోకంత్యజేత్యథాః - దైవంహిమమవశ్యుతంయనైదమిద్యశం - ప్రాప్త్య మితిపాతేరాజ్ఞా అత్ర
రాజ్యోన్మితాకోపాదుదైవంహిత్యాది-యేనదైవేనప్రాసనకమణా-శోకశుభవివమిద్యశంధుఃఖం - త్వయాప్రాప్త్యంప్రాసనీయం
తదైవంహియస్తాత్మమవశ్యుతం - తేనాపిదుశ్యత్యథాః - అతో రాజ్ఞాఅత్రాశక్యత్వముక్తం-యదితేభూర్వంభవదాదిహామగ్రేఽ
క్షింస్యాత్తదా అస్యాశ్చాస్యాశ్చ్యంభావిత్వజ్ఞానాత్తద్యశంధుఃఖంసంస్థాదితి కతకారయః - అతోనత్యయాభరతాదిసన్నివానవవ్య
మిత్యథాః || ౧౯ || తదితి||గంధీరాధ-పదంప్రాగుక్తంభిత్వంభావితంసామిత్రైశ్శోకవప్రత్యుతద్యుహివిస్తరేణప్రాసిత్యుత్పత్తిః || ౨౦ ||
ఇతిప్రసాహశ్వరతీభవరచితా యాగ-శ్రీరామాయణతత్వదీపికాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీరామాయణవాక్యానాం - పంచాంగస్సగః

లేనమహతామహా || ౧౨ || ఇదంత్యయివవక్రవ్యంసామిత్రభరతేపివా||రాజ్ఞావోవ్యాఖ్యతంవాక్యం
దుర్వాసాయదువాదహ|| ౧౩ || వాహజనసమీపేదమమతైవనరవభా|| ఋషిశిరావ్యాఖ్యతంవా
క్యంవసన్తిస్సచసన్నిధౌ || ౧౪ || ఋషిశిరవచనం శ్రుత్వామామాహపురుషమౌళః||సూతరకవీదేవం
తేవక్రవ్యంజనసన్నిధౌ|| ౧౫ || తస్మాహలోకపాలస్యవాక్యంతత్సంసమాహితః|| దైవజాత్వవృతంకార్య
మితిమసోమ్యవశానమ్ || ౧౬ || సర్వదైవనవక్రవ్యంమయాసామ్యతవాగ్రతః||యదితేత్రవశేత్శ్రద్ధా
శ్రూయతాంరఘునందన|| ౧౭ || యద్యవ్యహానరేంద్రేణరహస్యంత్రాచితేపురాతథాప్యగదాహరిష్య
మిదైవంహిదురతిక్రమమ్|| ౧౮ || యనైదమిద్యశంప్రాప్త్యంధుఃఖంశోకసమన్వితమ్||నన్వయాభరతేవా
చ్యంశత్రుస్తుస్యాపిసన్నిధౌ|| ౧౯ || తస్మాత్వాభావితంతస్యగంధీరాధాపదంమహా||తథ్యం||ఋషీ
తేనామిత్రస్సారంవాక్యమథాత్పత్తిః || ౨౦ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే - పంచాంగస్సగః

హ్యముక్తమిత్యథాః-భరితమాహ - ప్రాప్త్యతదేతి || ౧౨ || ఇదమితి||ఇదంరహస్యంత్వయిభరతేనావవక్రవ్యం-ఇదంశ్రద్ధావాక్యాహ - రా
జ్ఞే||రాజ్ఞాదభరతేనవాయుక్తా శ్రుతివ్యాఖ్యతంపిమంకథమైత్యేవం ప్రశ్న వాక్యం శ్రుత్వా యథావాసా దీహార - తదిదంత్వయిత్వయాపామిత్రైశ్చ త్రుష్టు భరతేనవవాక్యం || ౧౩ || దుర్వాస
సోవాక్యంత్వయాకథమవగతంత్రాహ - మహాజనైః సహంతోజనాః సృగిరభస్య - మమవసంస్థితౌ రాజశమిక్లీతంబామను
త్వాప్తే వసన్తిస్సంస్థితౌ బంధుపిణా క్తం వివంత్రియాణామగ్ర వితమక్రమితీత్రయవివర్త్య రిజ్ఞాతారణమృతం || ౧౪ || ఋషిశిరిః
ఋషిమూర్తావాసః - పురుషమౌళోవశరథః - వివంతేతిత్రైస్థంరహస్యంత్వయానకవీధ్యక్రవ్యమిత్యథాః || ౧౫ || తస్మైతి||తస్యలో
కపాంవ్యవశరథస్య-వాక్యంనాన్యతంకార్యమితిసుశమాతస్సవధానవి త్లోకవిశ్వమితిమమవశానంశంకన్యః || ౧౬ || యదేవమతః
శర్వతేతి||తవాగృతోనవక్రవ్యం-రహస్యశ్రవణవ్యక్తశ్రద్ధారహితమైత్యథాః || ౧౭ || శ్రద్ధాయంతమయ్యమిత్యాహ || యదీతి||క్షుగస్య
'పరమాత్మత్వాద'రాజపుత్రత్వాద్యవశసంస్థితావేనవరేంద్రేణప్రతిపేధావ్యధురదః||భారతాచార్యవశాన్యవశంబేదోపభిషి
మంత్రాశయః || ౧౮ || పునరేవేవాహ-యద్విపీర్ణోయమకాన్యాయవ్యపినరేంద్రేణరహస్యమప్రాశక్యమిత్యుక్తం - తథాపిక
థనయాగ్యేగాల - ఏకస్యనికలేపేదాహరిత్యమి - వివంత్రిత్వావ్యభింసకార్యమిత్యాహ - దైవంహితి||యేనదైవేన - తేవ్యశంధుఃఖం
ప్రాప్తా - తేదైవమరతిక్రమమిజ్ఞాత్వా శోకంత్యజేత్యథాః - దైవంహిమమవశ్యుతంయనైదమిద్యశం - ప్రాప్త్య మితిపాతేరాజ్ఞా అత్ర
రాజ్యోన్మితాకోపాదుదైవంహిత్యాది-యేనదైవేనప్రాసనకమణా-శోకశుభవివమిద్యశంధుఃఖం - త్వయాప్రాప్త్యంప్రాసనీయం
తదైవంహియస్తాత్మమవశ్యుతం - తేనాపిదుశ్యత్యథాః - అతో రాజ్ఞాఅత్రాశక్యత్వముక్తం-యదితేభూర్వంభవదాదిహామగ్రేఽ
క్షింస్యాత్తదా అస్యాశ్చాస్యాశ్చ్యంభావిత్వజ్ఞానాత్తద్యశంధుఃఖంసంస్థాదితి కతకారయః - అతోనత్యయాభరతాదిసన్నివానవవ్య
మిత్యథాః || ౧౯ || తదితి||గంధీరాధ-పదంప్రాగుక్తంభిత్వంభావితంసామిత్రైశ్శోకవప్రత్యుతద్యుహివిస్తరేణప్రాసిత్యుత్పత్తిః || ౨౦ ||
ఇతిప్రసాహశ్వరతీభవరచితా యాగ-శ్రీరామాయణతత్వదీపికాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీరామాయణవాక్యానాం - పంచాంగస్సగః

అధకర్తవ్యకథనం || రథా - శంఖోదితఇతి, ౧||పురేతి||వాషిష్ఠ్యంవహాసుశంపామర్మస్యనియమముద్దిశ్యతాన - త్తతీనాంవ
 హాకారప్రణయినీహావాషిష్ఠకమాశుపమప్రయమకత్తైః శ్రీరవనిత్యధా|| ౩||శరతి|| మహామనీంద్రుర్యసంబుద్ధ్యా||౧౪||
 రేమిమితి || మధ్యాదిత్యగతేమధ్యగతాదిత్యై || ౬౪ || తతః || ప్రగ్రహః - ఉధ్యావహుః || ౭౪ || భగవన్మితి || ౩౦ || ప్రమాదేనప్ర
 చర్యంతరతోశ్చధికం || ౧౦౪ || విపరామస్యకాదుష్టాః పేతంచరాయుష్యంత్రుంపీతామాశుశృమరాజన్మితి || పురాపూర్వ
 స్వీకార - శృగుపత్నీంశ్చురహహతరం||౧౦౮||యస్తాదితి||అవధ్యాం శ్రీత్వాబ్రహ్మపత్నీత్వాశ్చవధానభాగం||౧౦౯||శాపేతి||
 శాపాభివరణేతాఃధ్వజమైశ్రయదేవామగ్రహయసంప్రవృత్తిభిశ్చరఃసౌహార్ద్యమయాశ్రయభిమననశస్త్ర-ఈశ్వరత్యావృదితస్మిర
 ప్యేతదామధ్యావహనత్సేవనరకప్రాప్తిస్సాన్వదితశ్చుత్తావరీతనెతాస్సాన్వత్తనాంతర్యామజాదిత్యస్తాపత్నీకారాభాగంఈశ్వరం
 ప్రతితశ్చరణాభాగం ప్రేతఇత్యధాః శాపకాపశ్యమాభుత్సశమనపీడితోశ్చుగుస్తందేవమరణాయమాన||౧౧౬౪||తపసేతి||మి
 త్తదాహ - లోకానామితి || లోకానాంభూరాదీనాంసంప్రయధాంశుమ్యగ్రావగదధాదిరాపత్నీయసంపాదనాభాగం - తంశాపం
 మమవ్యత్యాదిప్రాచీనంబుహ్యంలంకార్యమపశ్యత్వా || ౧౧౭౪ || ఇతి || ఇతిశస్త్రైః శ్రీప్రకారగతశస్త్రాన్వజ్జనికశస్త్రపతి

లథాసంబోధితస్సాన్వతోలక్ష్మణేనమహాత్మనాగతద్వాక్యమృషిశాస్త్రోక్తంవ్యాపూర్ణముపచక్రమే||౧
 పురానామ్నా హిమవారసాలత్రైపుత్రోమహాముఖః||వసన్తస్సాన్వమేపుణ్యేవాషిష్ఠ్యంసమువాస
 మా||౨||తమాశ్రమంమహాతేజాపితాలెమమహాయశాః||పురోహితంమహాత్మానందిద్వయైరగమత్సన్వ
 యమ్||౩||సద్ధన్వసూర్యసంకాశంబలంరమితేజసా||ఉపవిష్టంవసన్తస్ససద్ధవాశ్వేకమహాముఖమ్||
 ౪ || తామనీతాపసత్ప్రేక్షాపీతోవ్యభ్యవదయత్||సతాభ్యాంపూజితోరాజాస్సాన్వగతేనాననీచ||
 * || పాద్యేనభలమూత్రేశ్వరవాసమునిభిస్సహ|| ౫|| తేషాంత్రోపవిష్టానాంతాస్తాస్సహభురాః
 కథాః||*||బభూవుఃపరమపీఠాంమధ్యాదిత్యగతేహ||౬౪|| తతః||ధాన్యాంకీన్యాంచితప్రాజలిః
 ప్రగ్రహాన్వపః||*||ఉవాచతంమహాత్మానమత్రైపుత్రంతరంధనమ్||౭౪|| భగవతి||౩౦||ప్రమాదేనమ
 మవంశోభవిష్యత్||*||కిమాయశ్చపిమేరామః||ప్రాశ్చన్యైశ్చేమాయుః|| ౮౪|| రామస్యచ సుతా
 యోష్యసేమామయఃకియద్భవేత్||*||కావ్యయాభగవన్బ్రూహివగస్యస్యగతింము || ౯౪ || త
 స్మత్||శ్వావ్యావృతంవాక్యంరాజ్ఞోదశరథస్యచ||*||దువాసాస్సమహాతేజావ్యాహతుఃముపచ
 క్రమే||౧౦౪|| శృణురాజపురావృత్తంతదాదేవామరెయిధి||దైత్యాస్సరైభాగ్యైఃమానాభ్యగువ
 త్తీంసమాశ్రితాః||౧౦౪|| తయాదతాభయాస్త్రనయనన్మతయాస్తదా||౧౨||యియాపరిగృహీతాం
 ప్లాగుప్తాన్వకృద్ధన్వరేశ్వరః||చక్రేణితథారణభ్యగువత్సృశ్చీరోహరత్|| ౧౩ || తతస్తానిహతాం
 దృష్టావత్త్రిభుగుభులోద్వహః||శాపసహసాశ్రుక్తోవిష్టురిపుళలాదనమ్||౧౪|| యస్తే దవధ్యాం
 మేపత్నీవవధీఃక్రోధమానితః||తస్మాత్తస్యంమానుషేలోకేదసిన్వసినజనాదన|| ౧౫ || తత్రపత్నీచ
 యోగత్వంప్రాప్న్యసేబహువాషిష్ఠకమ్||౧౬౪|| శాపాభివరణేతాస్సాన్వగతాభావిలోభవత్||
 *||లచయామాసంతందేవంభుగుశ్చాపెనపీడితః||౧౭౪||తపసారాధితోదేవోహ్యబ్రహ్మక్రవత్సలపీ
 లోకానాంసంప్రయధాంతుంతశాపంగృహ్యముక్తవా || ౧౮౪||ఇతి|| తేషామహాతేజాభ్యుగతాః
 తథాత్వాది || ౧ || పురేతి||పురావాషిష్ఠ్యంవహాసుశంపామర్మస్యనియమముద్దిశ్యతాన - త్తతీనాంవ
 హాకారప్రణయినీహావాషిష్ఠకమాశుపమప్రయమకత్తైః శ్రీరవనిత్యధా|| ౩||శరతి|| మహామనీంద్రుర్యసంబుద్ధ్యా||౧౪||
 రేమిమితి || మధ్యాదిత్యగతేమధ్యగతాదిత్యై || ౬౪ || తతః || ప్రగ్రహః - ఉధ్యావహుః || ౭౪ || భగవన్మితి || ౩౦ || ప్రమాదేనప్ర
 చర్యంతరతోశ్చధికం || ౧౦౪ || విపరామస్యకాదుష్టాః పేతంచరాయుష్యంత్రుంపీతామాశుశృమరాజన్మితి || పురాపూర్వ
 స్వీకార - శృగుపత్నీంశ్చురహహతరం||౧౦౮||యస్తాదితి||అవధ్యాం శ్రీత్వాబ్రహ్మపత్నీత్వాశ్చవధానభాగం||౧౦౯||శాపేతి||
 శాపాభివరణేతాఃధ్వజమైశ్రయదేవామగ్రహయసంప్రవృత్తిభిశ్చరఃసౌహార్ద్యమయాశ్రయభిమననశస్త్ర-ఈశ్వరత్యావృదితస్మిర
 ప్యేతదామధ్యావహనత్సేవనరకప్రాప్తిస్సాన్వదితశ్చుత్తావరీతనెతాస్సాన్వత్తనాంతర్యామజాదిత్యస్తాపత్నీకారాభాగంఈశ్వరం
 ప్రతితశ్చరణాభాగం ప్రేతఇత్యధాః శాపకాపశ్యమాభుత్సశమనపీడితోశ్చుగుస్తందేవమరణాయమాన||౧౧౬౪||తపసేతి||మి
 త్తదాహ - లోకానామితి || లోకానాంభూరాదీనాంసంప్రయధాంశుమ్యగ్రావగదధాదిరాపత్నీయసంపాదనాభాగం - తంశాపం
 మమవ్యత్యాదిప్రాచీనంబుహ్యంలంకార్యమపశ్యత్వా || ౧౧౭౪ || ఇతి || ఇతిశస్త్రైః శ్రీప్రకారగతశస్త్రాన్వజ్జనికశస్త్రపతి

అథ రామే లక్ష్మణో కృత్యాచిత్త్య ప్రదక్షానాయ ప్రచారమస్మావశ్యకస్యోభావనః - ప్రత్యాకృత్యావేగభలక ప్రభావ్యానాయ
 లక్ష్మణ ప్రేమణంబోలక్ష్మణ సృష్టిలింగరమాయతంసత్వేయంతాభిత్వాదివాక్యం || ౩ || చత్వారణ్ణి || చత్వారోదవనాకతాభిరయది
 విశేషః - తత్సత్త్వం ప్రభావనకాశానాం || ౪ || అమూయంతామితి || స్త్రీ మూలా - కార్యాభివ్యభిరవేషః || ౫ || సంచితేనాయస్యకా
 హీనైకతతః - తావదితి శేషః || ౬ || క్రూయతేహిపురితి బ్రహ్మణ్యః బ్రాహ్మణ్యక్షం || ౭ || సభితి || తమపుత్ర - రాభ్యంతరభావనా || తతః ||
 శుంగా - రాజధానాభావనీయమావహుగోశుంగా - స్వశిలాతాప్తా జాయతే - విమలహిమితి సాంతరం - ఆహితాగ్నే
 బలాత్రి స్యోతసేనాగ్ని మూల ప్రభావితకామితి ధ్వంసంతరాభావకత్వః - ఉంతేషే త్రపుతాస్త్యశ్శక్యగత ఆదానం || ౮ || సభితి || సభ్య
 గః || ౧౦ || తతః || తీర్ణావత్యాంశంవర్తకాణాం జమూనత్వైః || ౧౧ || అభితి || స్వతేనస్వకృతేన || ౧౨ || యభితి || యాపిత
 గతో లబ్ధిదానః - తమృషిం గవామృషిం మృషానమృషిం తంతీర్ణాదయమ - తమృషిం యవ్యగృహ్నితాంతరీకరం
 శక్యతే గవామృషిం మృషానమృషిం శిలాతాప్తా బద్ధాభిర్య సకమర వితివాక్యభాగ్యః గవామృషానాం సేవ్యులైర్బ్రాహ్మణ్యగతో వృ
 యాలభైవేరతావయ్యక్షణిశమంబం || అన్వగాదిత్యతకర్తవ్య ప్రవీతరక్షకవ్యసీధిశ్శేలి || ౧౫ || వివచితామితి || వృగౌననం
 రాజవిధప్రవేశంయోగం || ౧౬ || అభి - నామితి || వృకలాశః కృకలాశః || ౧౭ || వివచితావయవ్యావయవత ప్రతిస్థానయమవ

లక్ష్మణస్యతత ద్వాక్యం నిశ్చయపరమాద్యుతమ్ | సుప్రీతకృత్యాభవ రామోవాక్యమేతదవచ
 హ || ౧ || దులః భస్మీస్త్యవోబంధుగన్తికాలేవిశేషరః | యావత్సత్త్వం సమాబుధైరమ సావ్యవహోసు
 గః || ౨ || యచ్చమెవ్యారయంకించిత్తతతేనభలత | తస్మి శామయవ ప్రత్యాసమృష్యవవనం
 మ || ౩ || చత్వారోదవసాసేన్యకార్యం పారదసస్యవై | అతుర్యావస్యపామి క్రితవైయన్యాశ్శక్తిం తతి
 ర || అమూయంతాం ప్రకృతయః పురోధామంత్రణప్రథా | కార్యాభివశ్యపుమస్త్రీయోవాపురుష
 మభ || ౪ || పారకార్యాణియోరాజానకరోతిదినేదినై | సంచితేనరకే ఘోరేపతితోనాత్రిసంతయః
 || ౫ || క్రూయతేహిపురా రాజాస్యగోనామమహాయశాః | బభూవపృథివీపాలోబ్రహ్మణ్యస్సత్యవాక్కు
 షి || ౬ || సకరాచిత్త వాంఛోటీస్వత్యాస్స స్వర్ణభూషితాః | వృదేవ్రాణుమదేవేభ్యః పుష్కలైమృగవృ
 పః || ౭ || తతస్సంక్రాంతతాదేవస్యతాస్సశిలాతావళు | బ్రాహ్మణస్యహితాగ్నేవృరగిద్రవ్యేభ
 వరీణః || ౮ || సవహం గాంక్షువార్థవై అన్వివ్యం ప్రచితత్రవ | నావశ్యస్సర్వరాజ్యేషుసంవర్ణిర
 గణాంబహూ || ౯ || తతః శివభలం గత్వాజీవాన్సంనిరామయామ్ | వినంతాంస్వకాంధే
 నుం బ్రాహ్మణస్సనివేశసే || ౧౦ || అథతానామధేయస్వకేనోవచ బ్రాహ్మణ్యః | అవృత్తతతేత్యేవం
 సాతుకుశ్రావగోస్సర్పరమ్ || ౧౧ || తస్యతాస్సమాజ్ఞాయయుధావశ్యోద్విజస్యవై | అన్వగావృష్ట
 తస్సగౌగచ్ఛృతంపావశోవనమ్ || ౧౨ || యోపిపాలయతేప్రసోపిగామస్తగౌస్సరిమ్ | గత్వా
 తస్యపిమావృత్తమేకుగౌరిగవర్పరమ్ || ౧౩ || స్వశిలాతాగజీవేననమదత్తాస్యగణహ | తయో
 బ్రాహ్మణ్యయోవాదోమహానాన్వివర్జితో || ౧౪ || వివరీతౌతతోమ్యన్యోనాతారమభిగ్న
 యః | తౌరాజభవనద్వారినప్రాప్తాస్యగౌశుమ్ || ౧౫ || అమూరాత్రాన్యనేతానివసంతేన్ద్రోధమి
 యతుః | ఉచయన్వనమస్తానాతాపుభౌద్విజస్యవై || ౧౬ || ప్రధేవరసంసంతప్రాహ్మణ్యఘోరా
 భింహిరమ్ || ౧౭ || అథివాంకార్యసద్భ్యకంయస్తాద్భ్యంనైమిరీకంనమ్ || ౧౮ || అవృత్తస్సర్వభూతా
 నాంశక్యకలాసోభవివ్యసే || ౧౯ || బహువమరీశహసాగోమిబహువమరీశతాని || ౨౦ || శ్లోకైర్వైష్ణవకృకలా
 సావై దిగుకాలంవసివ్యసే || ౨౧ || ఉగ్రస్యరేహిలోకేస్త్రిణయనానాశీ రివధానః | వాసుదేవభి

లక్ష్మణస్యత్యాది || ౨ || అమూయంతామితి || స్త్రీయశ్చేతి కార్యాభివ్యభిరవేషః || ౫ || పారహివరతః - స్వకర్తవ్యతేషః - సమ్య
 రావరశఘోరాపాత్యతేనాత్రిసంతయవచః || ౭ || తతః || సంగోరాజానకప్రభావనశుంగా || ౧౦ || తతః || కకభి || కకభింక
 కళాభ్యగ్రామం || ౧౨ || స్వశిలేతి || స్వశిలాతా || ౧౬ || అభి - నామితి || వృకలాశః - బంతుమితి || ౨౦ || సభితి ||

శాపావసానం చక్రమతిత్వాహ - ఉత్పన్నస్యతి || ఇమం దేవదేవా శత్రుం - ఉద్ధాన్ - సహజాతే మునాపాహ్వాసుః || శుభాపాదేవః పు
రుషుని గ్రహాః పురుషశరీరస్య శరీరః || ౧౦౪ || ప్రతితి || శ్రీతత్సాం గాపాన్మోక్షయతా - హి రాజం ప్రస్తాప్య త్వం భవ్యసిక్తకలాపభరితః ||
తేన కాలేన - కృత్వా తా రాజావధి నాకాలేనాత్మైవేత్యథా విప్రైః పులిశాపమాక్షః || ౧౦౫ || తంత్రకాలమాహ - భారతి || తాయుగేషు సతే సన్ని
హితే సతీత్యథాః || ౧౦౬ || ఏవమితి || బ్రాహ్మణాయత్యస్తా ఇతి శేషః || ౧౩ || వ్యగతచ్ఛ్రుం - శ్రీరామం దోషవిచారేణ జ్ఞాం దోషభివ్యా
హరా ర్యాధిగతానితి || విమదః కలహః - రాజాం - శ్రుతానాం కార్యకార్యవ్యాధాన్వాయనిచారమనువతాం - అభివతాంతు అభివ
తాయంతి - మహ్యం మమ కార్యిణః - ప్రజాఅధికారిణ్యైః || ౧౪ || సమన్యగస్త్యైవ మమ కథావేతే - అలంకుతకర్మణి తం కావంతం లక్ష్మ
ణం లక్ష్యం తాపానుకృతస్యేతి || కార్యస్యేతత్కార్యస్య - సుకృతస్య శ్రుతానాం భవభవ్య - ఫలం పాధిగతానామైతి తాత్పర్యేనైవ
థాః - కార్యవాః - జనః కలయంతి - త్వత్పక్షస్స - ద్వాంసిధ్యేవ శేషః || ౧౦౭ || ఇతి శ్రీమహాశ్వరీభరణిరథితాయాం - శ్రీరామాయణ
తత్త్వవివేకాఖ్యాతాయాం - ఉత్తర శ్రీరామాయణవాక్యాతాయాం - త్రిపంచాశత్సర్గాః - శ్లోకములు

అథ లక్ష్మణేన విజయస్య గ్రామం ప్రక్షుక్తియతే - రామస్యేతి || ౧ || అత్యేతి || ఈర్ష్యాహం చ ప్రతిశేషః || ౧ || శ్రుత్యేతి || శాపసం
యుక్తం శాపమాపాపసంయుక్తం || ౨ || లక్ష్మణేన విజయేన సరాజాయథా పూర్వమునాకతస్య ద్వైవిధ్యస్యేతి శ్లోకం సంభవః || ౩ || ద్విజౌ
ప్రతిక్షుభావైశిశం కాతాయంతగౌరవశాన సమభూమిత్వాహ - అథేతి || అన్యవిహితాధ్వనిగతౌ తేవిజ్ఞా యథా సేనామూకావిజ్ఞా
నైవ్యుతాః - నైగమాపారాః || ౪ || దాసితి || ప్రాయశాంసేవచనమితి శేషః || ౫ || నారదః పృథ్వి || నారదశర్వతోమునీశ్వర్యుతావమాగత్య
ద్విజౌ ప్రత్రయై క్షమావస్థునివేదనమమహాపురుషం దత్వా త్రిభువనం త్పత్రియః భువనం బ్రహ్మకంతౌ - వాయుభూతౌ వాయువచ

ఖ్యాతౌ లోకపురుషుని గ్రహః || ౧౦౪ || సతే మోక్షయతా రాజ ప్రస్తాప్యాపాన్మవిప్యసి || * || కృతా
వతేన కాలేన నిష్క్రమి స్తేభవిప్యతి || ౧౦౫ || భారా వతరణాభం హి నరనారాయణాపుభౌ || * ||
ఉద్విత్వైతేన హం ర్యోకణాయుగ ఉపసన్ధితే || ౧౦౬ || ఏవంతౌ శాపమున్నుజ్య బ్రాహ్మణౌ విగతభ్వరౌ ||
* || తాం గాం హి ముఖలాం పృథ్వాం నవయ బ్రాహ్మణాయ వై || ౧౦౭ || ఏవం సరాజాతం శాపమువ
భుజ్యేను దానిమి || ౧౦౮ || కార్యాధిగతానితి హి రాజాం దోషాయతన్మతే | తద్విప్రసృంద
తానం సుహృదుభివర్తయంత్యిణః || ౧౦౯ || సుకృతస్య హి కార్యస్య ఫలం నామైతి పాధిగతః | తేన్మగ్రచ్చ
ప్రతిక్షుప్సమైవై కార్యవాః జనః || ౧౧౦ || ఇన్మ ఉత్తర శ్రీరామాయణే త్రిపంచాశత్సర్గాః.....

రామవృథామిదం శ్రుత్వా లక్ష్మణః పరమాభయిత | ఉవాచ ప్రాంబలివాః క్యం రాఘవం దీప్తతే
జనమ || ౧ || అల్పపరాధే కాన్తస్య ద్విజాభ్యాం శాపఈర్ష్యతః | సహోర్మగస్య రాజషోర్యనుదండభవా
శరణః || ౨ || శ్రుత్వా సుపాపసంయుక్తమాత్మానం పురుషమభా | కిమువాచ నృగో రాజాద్విజౌక్రోధస
వన్యతౌ || ౩ || లక్ష్మణేనైవ ముక్తస్థురాఘవః పునరలభీత్ | శృణు సౌన్యాయథా పూర్వం సరాజాశాప
క్షతః || ౪ || అథాధ్వనిగతౌ విప్రైః జ్ఞాయస్య గస్త్రదా | అవసాయం త్రివిధస్య నైగమాం త్పపు
రోధసః || ౫ || తానువాచ నృగో రాజానం రాష్ట్రే ప్రకృతీప్రభావః ఘోరమసమావిష్టమ్మాయతాం మేనమా
హి శైః || ౬ || నారదః పర్వతే శైవనగుగత్యానుమాన్యయమ్ | గతౌ త్రిభువనం భద్రౌ వాయుభూతావ
దిందితౌ | బ్రహ్మారోయం నసంస్మయం కేవలద్యామిద్యతామ్ | శ్వేభం వయత్యుభివృద్ధం క్రియతాం శీర్షి

చక్రమిత్వా సమాక్షః || ౧౦౪ || ఏవమితి || బ్రాహ్మణాయత్యస్తా ఇతి శేషః || ౧౩ || కార్యాధిగతానితి || విమదః - కల
హః - అభివతాయంతి - మహ్యం మమ కార్యిణః - కార్యాధిగతానితి - విమదః కలహః - రాజాం - శ్రుతానాం కార్యకార్యవ్యాధాన్వాయనిచారమనువతాం - అభివతాంతు అభివ
తాయంతి - మహ్యం మమ కార్యిణః - ప్రజాఅధికారిణ్యైః || ౧౪ || సమన్యగస్త్యైవ మమ కథావేతే - అలంకుతకర్మణి తం కావంతం లక్ష్మ
ణం లక్ష్యం తాపానుకృతస్యేతి || కార్యస్యేతత్కార్యస్య - సుకృతస్య శ్రుతానాం భవభవ్య - ఫలం పాధిగతానామైతి తాత్పర్యేనైవ
థాః - కార్యవాః - జనః కలయంతి - త్వత్పక్షస్స - ద్వాంసిధ్యేవ శేషః || ౧౦౭ || ఇతి శ్రీమహాశ్వరీభరణిరథితాయాం - శ్రీరామాయణ
తత్త్వవివేకాఖ్యాతాయాం - ఉత్తర శ్రీరామాయణవాక్యాతాయాం - త్రిపంచాశత్సర్గాః - శ్లోకములు

అశ్వశిఖరిః అశ్వశ్య శరీరశ్య కృతి - అశ్వశ్యశరీరశ్య ప్రాప్తివిధానం - పితృ బ్రహ్మణః || ౫ || వశిలిః అగ్నివాద్యైః | అగ్నివాదనా |
 రశరీర శ్యా పితృశ్రుతావాదినః కథా హోతుశశ్య || ౬ || శగ్యశ్చైతి | ఉదాగమం ప్రాప్తః || అత ఏవపశుశాదా
 తామపీర్యకుశాపృజి | ఇదండమశవద్దై మంత్ర తావత్ తాతంతరిష్కృతివచనావశ గంతవ్యం || ౭ || సర్వమేమితి | మహద్భగవ్య
 విష్యత్వేవ్యకార్యవిలాసః - సర్వకార్యాదివిహితాముష్టికశస్య ప్రయోజనసాధనాని - మధ్యతేరిలయం యంతరిభావః || ౮ || దేహస్య
 తిశద్భవే ప్రాప్తా || ౯ || తిమితి | మి త్రావరుణజంతిర్వృష్టం || ౧౦ || అమోనిజిజి || తామితి | వరుణరతిః | ప్రవేశపి - మ
 వశంమృత్యుత్వేన శూర్యవస్త్వ తావత్వమపి ప్రాప్యశీలభావః || ౧౦౪ || ఏవమితి | వరుణాలయం సముద్రం || ౧౦౫ || తిమితి | మేః
 కాలం తస్మై వకాలే - మి త్రామిగ్ధమాదివిరూప్యకుండలభూతభేదః | సురో త్తమై శ్చ సురేశ్వరైః | శూర్యమానశ్య ధీరోదేవధీరా
 త్తేన వరుణదేవతేశ్వర్య - వరుణత్వం వరుణతావాత్వ్యం - అకారయతే భావయతిష్ట - యద్వా - మి త్రా పితరుణ్యం వరుణాధికారమకరో
 దిర్యభావః - ఏవం వమిత్ర తావాత్వ్యవత్వేన వరుణదేవతీప్రత్యార్థ - వరుణరేతోదశగ్రాహ్యపీత్యార్థమితి కృతోర్వేదమితి తత్వాది
 త్రావరుణరేతో భవతితిమిత్రావరుణరేతే అపి తత్వేన వరుణదేవతీ || ౧౦౬ || ఏతస్మిన్మితి | ఏతస్మిన్మై వకాలే వరుణాత్మనామిత్రా
 స్థానకాలే || ౧౦౭ || తేమితి | వరుణాలయధీరోదేవ || ౧౦౮ || శ్రుత్యువాచేతి | నామైవ్యమం || ౧౦౯ || వరుణదేవి | ఇదంతే జిజిభ్యతే శవభి
 పీర్యమాదేవత్యైవేమభేత త్రోర్వీర్షిభుభాగతయా బ్రహ్మ పృష్టే || ౧౧౦ || ఏవమితి | త్వయిత్వేనైవ త్వం - కృత కామః - కృత కామభోగ
 ౧౧౧ || కామమితి | కామభుజికం మహద్దయం | త్వం త్వయిత్వం - మిగ్ధ్యంతే వభాధిభిః మయిభిః - అంతిమదేవభవమ - మంభేదీర్య

భాః | ౩ || తావత్సర్వకాపేన దేవోపున్యజ్యభార్తిశా | అభూతాంపునవిప్రేక్షానాయుభూతౌతపోధ
 నా | ౪ || అశరీరశ్యేరిస్యకృతేస్యస్యనహాయుః | వసన్తస్యనహోరేవాజనామపియరంతికమ్ || ౫ || పోధి
 వాద్యగతః పాదోదేవ దేవస్థధర్మతే | ఏతావహానాభోతానాయుభూతభద్రదంవచః || ౬ || భగవద్మి
 మితాపేనపిదేవత్వముపాగనమ్ | భాగినాభిసహోదేవతాంపిదేవత్వమబ్జః || ౭ || సర్వేమాం దేహహీ
 నానామహద్భుజాభివ్యతి | మధ్యం తే సర్వకార్యాణిహోతేమాంపై ప్రభా || ౮ || దేహస్యస్యస్య
 సద్భావేప్రవారణకర్తృమహావస || ౯ || సమువాచతతోబ్రహ్మస్య యంభూరమితప్రభా | మిత్రావ
 రుణజంతిః | ప్రవేశత్వేన హోదేవ || ౧౦ || అమోనిజి | స్వభావతాత ప్రాప్తిర్విజగ్దమ || * || ధర్మ
 ణమహాకాయైః | మి త్రోర్వేవ్యైవేమభేత్ || ౧౦౪ || ఏవముత్తస్తు దేవేనచాభివాద్యప్రదక్షిణమ్ || * || కృ
 త్వాప్తి శాననామోదాంతప్రయయావనిశాలమిమ్ || ౧౦౫ || తేమేవకాలేమి త్రో ఏవరుణత్వనకార
 యతీ || * || ధీరోదేవ శూరాపేనః పూజ్యమానస్సురోత్రమై || ౧౦౬ || ఏతస్మిన్మై వకాలేమిగ్ధార్వ
 శీవరమాపురా || * || యర్వర్చయాసముద్రే శేమాయయా సఖివృతా || ౧౦౭ || శాంభస్తావజాపంప
 వన్నాం శ్రీదేశం వరుణాలయ || * || అశిత్వరమోహమోహవరుణం హోర్వకీకృతే || ౧౦౮ || సశాంశన్య
 వలాకాక్షింపూర్ణాద | శ్రీ భాననామ్ | * || వరుణోవరయామాసమై భునాయాస్సరోవ గమ్ || ౧౦౯ ||
 ప్రశ్నవాచతత పాసుమయణం ప్రాంజలిః స్థితా | * || మిత్రాహం వృతానామోదాత్వాప్తిమేవమరేవ్యర
 ౧౧౦ || వరుణస్యైవ ద్వాక్ష్యకేంద్ర్యశరపీడినిః | * || ఇదంతే సమ్యక్సమ్యక్యైవంభేదాదేవ్యతే
 ౧౧౧ || ఏవమున్యజ్యమి త్రో శిత్వయ్యహంవరశ్శ్రీని | * || కృత కామోభవిష్యామియది నెద్యః సంగనమ్
 ౧౧౨ || తేస్యగల్లోకే వాలస్య వరుణస్య మభాపితమ్ | * || ధీరోదేవనాప్రీతా | శ్రు త్వావాక్యమువాచహ |
 ౧౧౩ || కామమేరిచ్చివ త్వేవంపూర్ణయం మేరిప్తయితిమ్ | * || భావశ్చైవ్యభిధిక్తమధ్యం దేహయామితి

రామ్యత్వాది || ౧ || పితృ కైలి | దేవశస్త్రతా - దేవశుభ్య || ౨ || అశరీరశ్చి || అశ్వశ్యశరీరశ్యకృతే అశ్వశరీరశ్రాత్యభావయ
 భాః || ౩ || సర్వమేమితి | సర్వకార్యాదివిహితాముష్టికశస్య ప్రయోజనసాధనాని - మధ్యతేరిలయం యంతరిభావః || ౪ || దేహస్య
 తిశద్భవే ప్రాప్తా || ౫ || తిమితి | మి త్రావరుణజంతిర్వృష్టం || ౬ || అమోనిజి || తామితి | వరుణరతిః | ప్రవేశపి - మ
 వశంమృత్యుత్వేన శూర్యవస్త్వ తావత్వమపి ప్రాప్యశీలభావః || ౭ || ఏవమితి | వరుణాలయం సముద్రం || ౮ || తిమితి | మేః
 కాలం తస్మై వకాలే - మి త్రామిగ్ధమాదివిరూప్యకుండలభూతభేదః | సురో త్తమై శ్చ సురేశ్వరైః | శూర్యమానశ్య ధీరోదేవధీరా
 త్తేన వరుణదేవతేశ్వర్య - వరుణత్వం వరుణతావాత్వ్యం - అకారయతే భావయతిష్ట - యద్వా - మి త్రా పితరుణ్యం వరుణాధికారమకరో
 దిర్యభావః - ఏవం వమిత్ర తావాత్వ్యవత్వేన వరుణదేవతీప్రత్యార్థ - వరుణరేతోదశగ్రాహ్యపీత్యార్థమితి కృతోర్వేదమితి తత్వాది
 త్రావరుణరేతో భవతితిమిత్రావరుణరేతే అపి తత్వేన వరుణదేవతీ || ౧౦౬ || ఏతస్మిన్మితి | ఏతస్మిన్మై వకాలే వరుణాత్మనామిత్రా
 స్థానకాలే || ౧౦౭ || తేమితి | వరుణాలయధీరోదేవ || ౧౦౮ || శ్రుత్యువాచేతి | నామైవ్యమం || ౧౦౯ || వరుణదేవి | ఇదంతే జిజిభ్యతే శవభి
 పీర్యమాదేవత్యైవేమభేత త్రోర్వీర్షిభుభాగతయా బ్రహ్మ పృష్టే || ౧౧౦ || ఏవమితి | త్వయిత్వేనైవ త్వం - కృత కామః - కృత కామభోగ
 ౧౧౧ || కామమితి | కామభుజికం మహద్దయం | త్వం త్వయిత్వం - మిగ్ధ్యంతే వభాధిభిః మయిభిః - అంతిమదేవభవమ - మంభేదీర్య

త్రంక||బహుశ్రవణం||శ్రీరామాయణే||పకోనపక్షితమన్వయే|| ౨ || పూర్వోఽపి||జరాంధర||త్రాతయోఽ-
 లసం||కామయోఽహం||బలాదితే||౧౦||వ్యాసే||తస్మాద్భూయోఽహం||కామయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||
 శుభా||శాంతి||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||౧౩ || రామశ్రవణం||ప్రజాభేదం||ప్రజాసాహిత్యం||
 శ్రీరామాయణే || ౧ || పూర్వోఽపి||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||౧౫ || నర్మసిద్ధి||దుష్టాశ్చ||నర్మసిద్ధి||దుష్టాశ్చ||
 శ్రీరామాయణే||౧౦|| విషయో||యమ్యపి||కామయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||౧౨ || తమి||అత్తమం||
 నాథా||౧౧ || పిరిదితి||పిరిదితి||ప్రజా||రామాయణే||పకోనపక్షితమన్వయే||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||
 తం||అతః||కార్యం||తమి||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||
 తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||
 తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||

హమానుషభంగప్రతిగృహ్యతామ్ || ౬ || నాహుషేదైవముక్తప్రపూరుః ప్రాంజలి రత్రవీత | సన్యా
 స్త్యమగృహీతోస్తాకాం నేష్ఠితవస్థితః || ౭ || పూర్వోర్వచనమాజ్ఞాయనాహుషఃపరయాయుదా | ప్రవాన్
 వతులంధేభేజరాంసం క్రామయచ్చతాం || ౮ || తిలసేరాజాతిరణః ప్రావ్యయిజ్ఞాంజేహస్రతః | బ
 హువచాసహస్రాణిపాలయాహుసఃశేదిన్ || ౯ || అభదీసుఃస్వకాలస్యరాజాపూరుకుథాప్రవీత |
 ఆనయస్యజరాంపుత్రవ్యాసంసర్వానయస్వమే || ౧౦ || వ్యాసభూతామయాపుత్రస్వయంసం క్రామ
 తాజరా | తస్మాత్ప్రతిగ్రహీష్యామితాంజరాంమావ్యధాంకృతాః || ౧౧ || ప్రీతిశ్చాప్తిమహాబాహూ
 శాసనస్యప్రతిగ్రహాత్ | త్వాంహమామభిషేక్యోమస్త్రీతియై త్వేనరాధిపమ్ || ౧౨ || ఏవముక్తాసంత
 పూరుయయాతినహహజాన్తజః | దేవయాసీసుతంస్త్రితోరాజావాక్యమువాచమా || ౧౩ || రాక్షస
 స్త్వంసయాజాతఃపుత్రకూసోరాసజః | ప్రతిహంసినమాజ్ఞాయతోప్రజాభేదభలోభమ్ || ౧౪ || పి
 తంసంకుభూతంమాయస్తాత్స్త్వంవమన్వసే | రాక్షసాన్యాతుధానాం స్త్వంజనయ్యతిదారుణా
 ౧౫ || నతుసోమకులార్తన్వై వంశేస్థాస్యతిదుర్వతేః | వంశోపభవతస్తుల్యృకువిఘ్నోభవ్యుతి || ౧౬ ||
 తమేవముక్తా రాజహః పూరురాజ్యవివర్ధనమ్ | అభిషేకేనసంప్రూజ్యత్రమంప్రవివేచ
 ౧౭ || తతఃకాలేనమహాతాదృష్టాం తముపజ్జివాగ | త్రిదివంసకతోరాజాయయాతినహహజాన్తజః
 ౧౮ || పూరుత్పకారతద్రాజ్యంధర్మేణమహతావృతః | ప్రతిష్ఠానెపురవరెకాశీరాజ్యేమహాయశాః || ౧౯ ||
 యదుస్తుజనయాహాసయాతుధానాంస్వత్రతః | పురేక్రౌంచవనెమరేరాజవంశబహుశ్రవః || ౨౦ ||
 ఏషతాశనసాముక్త్యాహోర్మ్యోయయాతినా | ధాతితఃక్రథర్మేణయస్మిమిశ్యేత్మమేనచ || ౨౧ || ఏత
 తైవర్షమాఖ్యాంధకంనంసర్వకారిణమ్ | అనవద్రామహాసామ్యదోషసప్యధ్యభాస్యగే || ౨౨ || ఇ
 ణికథయతిరామేవంక్రతుల్యాననై నప్రవిరళితరజారంభ్యోమజజ్జేతదానీమ్ | అరుణకిరణరదాద్వి
 ధామైవపూర్వాకుసుమరసమిముక్తంవస్త్రమాకుంతితమ్ || ౨౩ ||

శ్రీరామాయణేపకోనపక్షితమన్వయే

ప్రామయితి||శ్రీరామాయణే||౧౦|| వ్యాసభూతే||హేతుత్రత్వయమయాసం||కామయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||
 మశ్రవణం||ప్రజాభేదం||ప్రజాసాహిత్యం||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||
 జనహితభ్యర్థం||౧౧|| నర్మసిద్ధి||దుష్టాశ్చ||నర్మసిద్ధి||దుష్టాశ్చ||నర్మసిద్ధి||దుష్టాశ్చ||
 యమ్యపి||కామయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||తస్మాద్భూయోఽహం||
 పిరిదితి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||
 పిరిదితి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||తమి||కార్యం||

రథః ప్రభాతేషు లెక్కన్వపా రాహ్నీ కీంక్రియా ముఖమా సనగతో రాజా రామో రాజీవలోచనః || ౧ || రాజ
భరమానకేతున్వై బ్రాహ్మణై నైవాగమైస్సుహాపురోధసాంసస్థేవముపిణాకశ్యపేనవ || ౨ || సంక్రీణివ్యవహార
జ్ఞై ప్రభాతై యథామారదై నిలిజ్జైరభిసంభై శ్రృతరాజభిసాసనభాన్యతా || ౩ || సభాయాథామహేంద్రస్యయనస్య
వరుణస్యచ సుకుభరాజసింహస్య రామస్య క్షిప్తకణణః || ౪ || అథరామో బ్రవీత్సంబలత్కణమేదాగ
బ్ధ్యన్వంవహాబాహూ సుమిత్రానందవధాన || ౫ || కాన్యాభిసంభవసామిత్రే వ్యాహతుం త్వముపాక్రమ
౫౪ || రామస్యభాషితం శ్రుత్వాసంబలత్కణస్యభలత్కణః || * || ద్వాదశేషముపాగమ్య కారిణశ్చవ్యయన్వయమ్ || ౫౫ ||
సకన్తిగల్పవీత్సత్ర మమకార్యమిహద్యవై || * || నాథయో వ్యాధయతైష్టవ రామే రాజ్యం ప్రశాసతి || ౫౬ ||
పశ్య సస్య వసుమతీ సహాపతి సమన్వితా || * || నిబాలో మ్రియతేతత్ర నయవా నవ మధ్యకః || ౫౭ ||
౫౮ || ధర్మేణశాసితంసర్వంసవభాధాఽధీయతే || * || దృశ్యతేనవకార్యాభీరామేరాజ్యంప్రశాసతి || ౫౯ || లక్ష్మ
ణఃప్రాంజలిభూత్యా రామామైవంస్యవేదయత్ || ౬౦ || అథరామఃప్రసన్నాత్సామిత్రమివగల్పవీత్ || సూయ
ఏవతుగబ్ధ్యన్వంకారిణఃప్రసీచారయ || ౬౧ || సన్యక్తజీవయానీత్యానాధర్మీవిద్యతేకృదిత్ || ఉన్వై ద్రాజభయా
త్సత్వేరతుం తివసరస్వరమ్ || ౬౨ || బాణాశ్రవణయాముక్తాశ్రవరతుంతిమే ప్రజాః || రథాభిన్వంసహాబాహూ ప్రజా
రితుస్వతస్వరః || ౬౩ || ఏవముక్తస్తూసామిత్రనిజాగామన్యపాలయత్ || ఆవశ్యద్వారదైవైశ్చానంతావదవస్థి
రమ్ || ౬౪ || తమేవచీత్కృమాణంవిక్రీశంతః మహున్యహుః || దృష్ట్వాభలత్కణస్థంనైషప్రచ్ఛాదసవీర్యవాణా || ౬౫ ||
కింతేకార్యంమహాభాగబ్రాహ్మిన్ప్రభుమానసః || ౬౬ || లక్ష్మణస్యవచశ్చుత్వాసారమేయాభ్యభావత || ౬౭ || స
ర్వభూతేశిరణ్ణాయరామాయాక్షిప్తకర్మణః || భయంభయదాత్రేవతస్మైవక్తంసమత్సహే || ౬౮ || పితృశ్చుత్వానవ
చసంసారమేయస్యలక్ష్మణః || రాఘవాయతదాఖ్యాతంప్రవివేశాలయంశుభమ్ || ౬౯ || నివశ్య రామస్యపునఃకర్ణాగా
తుస్యపాలయత్ || వక్తవన్యంయదితేకించిత్రస్త్రింబ్రాహ్మిన్యపాయవై || ౭౦ || లక్ష్మణస్యవచశ్చుత్వా
సారమేయాభ్యభావత || ౭౧ || దేవాగారేన్యపాగారేద్విజకేశ్వరువైతథా || * || పహ్నిశ్చకక్రమైష్టవసూర్య
వాయుశ్చశిష్యతి || ౭౨ || నాత్రయోగ్యాన్వసామిత్రేయోనీనామభమావయమ్ || * || ప్రవేష్టుంనాన్రిశత్యైమోద
మోఽవిగ్రహవాన్ప్రపజ || ౭౩ || సత్యవాదీనవముప్సవభూతహితేరతి || * || మాధుర్యస్యవదంప్రేక్షివీక్షితాస
రాఘవః || ౭౪ || సర్వజ్ఞస్యవకదశీచరామోరమయితాంవరః || * || ససోహస్యవచ్యత్యుశ్చస్యయమోధనదస్తథా ||
పహ్నిశ్చకక్రమైష్టవసూర్యైవరుణప్రభా || ౭౫ || రసవత్ప్రబ్రాహ్మిసామిత్రే ప్రజాపాలన్సుగముః || అనాజ్ఞ
ప్రమసామిత్రే ప్రవేష్టుంలేభయాభ్యుపమా || ౭౬ || ఆవశంస్యాన్వహాభాగఃప్రవివేషాహాసన్యః || ౭౭ || పాలయన్ప్రవిశ్యా
భలత్కణోవాక్యమబ్రవీత్ || ౭౮ || శ్రూయతాంమమవిజ్ఞాప్యంకాసంస్యనందవకా || యన్యయోన్యంమహాబాహూ
తవ శాసనజంవిభో || ౭౯ || శ్వావైతేతితత్తేద్వారకార్యాభీసముపాగతః || ౮౦ || లక్ష్మణస్యరచశ్చుత్వా రామోవచ
నమబ్రవీత్ || సంప్రవేశయవైత్సీప్రంకార్యాభీయోన్రిష్టతి || ౮౧ || * * * * *
* * * * * ఉన్వైతరశ్రీరామాయణే - ప్రతిష్ఠా - ప్రథమపుర్ణ - * * * * *
శ్రుత్వా రామస్యవచసంబలత్కణస్వరితస్తథా || శ్వావమాహూయనలిమార్గాఘవాయన్యవేదయత్ || ౮౨ ||
దృష్ట్వాసమాగతంశ్వానంరామోవచనమబ్రవీత్ || వివక్షితాథాకంమేబ్రాహ్మిసారమేయవతేభయమ్ || ౮౩ || అథావ
శ్యంతిత్రస్సంరామంశ్చాభిస్సవనక్తః || రాజామైష్టవజాగర్హిరాజాపాలయతీప్రజాః || ౮౪ || రాజాకర్ణావగోష్ఠావ
సన్యస్యజగణేపితా || రాజాకాలోయగంవైవరాణాసర్వమిదంజగత్ || ౮౫ || నిత్యసనీతేయా రాజాధర్మరతుతిరక్షి
తా || యథానపాలయేద్రాజాన్మనంభక్త్యంతైప్రజాః || ౮౬ || ధారణాధర్మమ్యమూర్ధామేఽభ్యుతాప్రజాః ||
యన్యన్యధారయతేసర్వం త్రైలోక్యంసవరావరమ్ || ౮౭ || దారణాధిష్ఠయన్వైవదర్శితాంతబయప్రజాః || తస్మాద్దా

రణమిన్ముక్తం సభవన్ శత్రువ్యయః || ౭ || ఏవ రాజా పరోధ ముః ఫల వాప్తే శ్రమం బుధాన్ బాన్ధు వాన్ బంధు
 క్షుప్తాన్ పరిహరితే మనః కిం || దానంధయో సతాం పూజావ్యవహారేషు చాజావమ్ | ఏవ రామపరోధ ముః రక్షణా శ్రే
 ణ్యతే హత || ౮ || త్వం ప్రమాణం ప్రమాణానామసి రాఘవసుత్రత | విదితజైవ్రతతే కనుకస్మిన్నిరాకరితస్తువై || ౧౦ ||
 ధర్మాణాం సంపదానగుణానాం పాగరోపమః | అజానాద్భుతయారాజమ్ క్తస్త్వం రాజసత్తమ్ || ౧౧ || ప్రసాద
 యామి శిరసానన్దం క్రోధుమహాహాసి శువస్యవచనం శ్రుత్వా రాఘవైవాక్యం న బ్రవీత్ || ౧౨ || కిం తే కాశ్యంకరో
 వ్యక్త బ్రూహిషి ప్రబ్రుహాదివమ్ | రామస్యవచనం శ్రుత్వా సారమేయో బ్రవీదదమ్ || ౧౩ || ధర్మేణ రాస్త్రం విందేత
 ధర్మేణైవానుపాలయేత్ | ధర్మాణాద్భరణ్యతాం యాతి రాజా సర్వభయావహః || ౧౪ || ఇదం విజ్ఞాయన్ గుర్యంత
 శ్రూయతాం న మరాఘవభిక్షుస్త్వం వాఢానాం సత్తత్త్వ బ్రాహ్మణావసథేవ స || ౧౫ || తేన తతః ప్రహరో మేమా
 తః సనాగసః | ఏత శ్చ త్వానురామేణ ద్వాన్ధాన్యం ప్రేషితస్తదా || ౧౬ || అనీతశ్చ ద్విజస్తేన సర్వసిద్ధాభావో విదః |
 అభద్విజవరస్తత్ర రామం నృప్త్యైవ హామ్యుః || ౧౭ || కిం తే కాశ్యం నయా రామత ద్వాహిత్వం మమానఘ || ఏవముక్తస్తు
 విప్రేణ రామో వచనమబ్రవీత్ || ౧౮ || త్వయా దత్తప్రహరో యోసార మేయస్యైవ ద్విజః | కిం తవావక్యతం విప్రదండేనా
 భిహతోయః || ౧౯ || క్రోధః పూజాపరశ్చ శ్రుక్రోధో మిత్రముఖోఽపః | క్రోధో హ్యసిమహాతీక్ష్ణస్సవం క్రోధో
 వసంహరి || ౨౦ || నవతేయజతేచైవయచ్చదానం ప్రయచ్ఛః | క్రోధేన వై సుహృతితస్మాన్మోదం సజామేత్ || ౨౧ ||
 ఇంద్రియాణాం ప్రమదానాం హయానామిదం దావ తామృతవీరతత్త్వ త్వాసారశ్యం సంహృత్యేంద్రియగోచరమ్ || ౨౨ ||
 మనసోకమేణానాచాచక్షుషాచసమాదరేత్ | శ్రేయోలోకస్యచరతోన ద్యేష్టైరచలచ్యతే || ౨౩ || సతస్కూయా
 దసిద్ధేష్యస్సర్వోవాప్యాహతస్తథా | అరివాన్ శత్రుసంక్రోధో యథాన్యదురమష్టకః || ౨౪ || విదితవయస్యసిప్రకృ
 తిరహోధీ బుధై ప్రకృతిగూహమానస్యశిశ్మయే ప్రకృతిఘోరవమ్ || ౨౫ || ఏవముక్తస్త్వవిప్రానై రామేణాన్దీప్తకమ
 తా | ద్విజస్త్వం వాఢానాం సత్తత్త్వం బ్రూహుస్త్వం || ౨౬ || మయా దత్తః ప్రహరో యం క్రోధేనావిష్టచేతసాభిహృ
 తావలమనైవ కాలేగతభైక్షిత || ౨౭ || రథ్యాస్థితస్త్రయం శ్వావై గచ్ఛగచ్ఛేతి భాషితః | అభస్త్వై రేగభ్యంస్తు
 రథ్యాన్తే విషమం స్థితః || ౨౮ || క్రోధేన యుధయా విష్టస్తద్దత్తాస్య రాఘవ | ప్రహరో రాజ
 రాజేన్ద్రశాధిమామవ రాధి నమ్ | త్వయా శస్త్రస్య రాజేన్ద్రనాస్తి మేనరకాన్యాయమ్ || ౨౯ || అథ రామేనంశుస్థాన
 వానంశుభాసకః | కిం కాశ్యమస్య వై బ్రూతదండోవైకోస్య సాగ్యతామ్ || ౩౦ ||
 సన్మృక్మణిహితేందే ప్రవాభవతిరక్షితాభ్యగ్నంగిరసమతానద్యవసిత్తశ్చ సకాశ్వః || ౩౧ || ధర్మపాలకముఖ్యా
 శస్త్రసిధివానైకమాన్తభాషితేచాన్యైరబహవః కండితాస్తత్రసంగతాః || ౩౨ || అవశ్యే బ్రాహ్మణాదంధైర్యితిశా
 స్త్రేందీవిదుః | బ్రువతే రాఘవం శస్త్రే రాజధర్మేషుః ప్రితా || ౩౩ || అథ తేషునయస్సర్వే రోమమేవాబ్రువంస్తదా
 రాజాశస్త్రాహిసర్వస్యత్వం విశేషేణ రాఘవ || ౩౪ || త్రైలోక్యస్యభవాం చ్ఛాస్తాదే మ్మావిష్టస్సనాతనః | ఏవముక్తయ
 తై ప్రవ్రేణ శ్వావై వచనమబ్రవీత్ || ౩౫ || యదిరుష్టాసితే రామయది దయోవరోమమ | ప్రతిజ్ఞాతంస్త్రయావీరకింకరో
 మీతివిశ్రుతమ్ || ౩౬ || ప్రయచ్ఛ బ్రాహ్మణాస్యస్యకాలపత్యంధరాధిప | కాలం చ రెనుచా గృహకాలపత్యం ప్రక్షియతామ్ |
 ౩౭ || ఏత శ్చ త్వానురామేణ కాలం త్యేభిషితతః | ప్రయయా బ్రాహ్మణో వ్యప్రోగజస్కంధేనసోదితః || ౩౮ || అ
 తతే రామసిధివాన్తయమానావహోబ్రువన్ | వరోయందత్తపితస్యనాయం శాపోమహామ్యుతే || ౩౯ || ఏవముక్తస్తుసదివై
 రామో వచనమబ్రవీత్ | నయామినితితత్త్వజ్ఞాన్యవై జానాతి కారణమ్ || ౪౦ || అథ పృష్టస్తు రామేన సారమేయో
 బ్రవీదదమ్ | అహం కలపత్యస్త్రకలసంశిష్టాన్ భోజనః || ౪౧ || దేవద్విజాతీహృజాయాం దాసిదాసేషు రాఘవ | సంది
 భాగీశుభరదేవత్రస్యస్మరక్షితా || ౪౨ || వినితశ్శిలసంపన్నస్సర్వసత్వహితేతతః | సోహం ప్రాప్తఇహం ఘోరా
 మవస్థామధనాంగమమ్ || ౪౩ || ఏవం క్రోధాన్వితోవిప్రస్య క్షధర్మాహి తేరతః | శ్రుద్దోస్త్రసంసరమపది ద్వాన్ శ్వాప్య
 భామికః || ౪౪ || కులసిద్ధిమేష్టానాం సమస్తవ రాఘవతస్సాత్మ రాస్సంసరమానుకాలపత్యం న కారయేత్ || ౪౫ || యద

౩౪ || యథా ప్రాప్తవన్ముఖతే తేన క్షేప్యత వాచకః | జావన్మచాల్పప్రశ్నశ్చాన్వయాన్తాన్ || ౩౫ || సహస్రం వాచకం || పాశానాద్వివిక్రమింశచ || కేచింశం వక్తృరే వ్రాతః పాశ
 శివః శ్రమ్యత్యతే || ౩౬ || ఉద్దరస్య తేన వక్త్ర్యం జాంబావృన్ముఖసా || ఏక మృత్యావసవివారానా
 మేవాబ్రువం ప్రదా || ౩౭ || ఉద్దరశ్చేద తేన జన్మకన్యోహోహోమతే | త్వం ప్రమాణం న హా రాజ
 గాజాహింసరహాగతే || ౩౮ || రాజమూలాం ప్రజాన్యశ్చ గాజాదనవాన్యవాదినః | శాస్త్రాన్యశాన్యసో
 మేహం తేన గచ్ఛాదిమహాతమః || ౩౯ || వైవస్వతే శ్రమ్యమృత్యువచంతి పురుషో న గాః | పదివాసాం వచన్య
 త్వా గామోంధరచన్ముఖీత్ || ౪౦ || స్మృత్యుతానాం భిషాన్యమిపు రాజేయమదాన్యగమోద్వాన్యవం
 ద్రాక్షణమితి || సప్తవర్షం న హా వా || ౪౧ || సలిలాణాం వంశపూర్ణాం త్రలోక్యం సత గాచరమ్ |
 ఏవేతదాహుర్మమ్యక్తోమేరురివాహిః || ౪౨ || పురాణాన్యహలక్ష్మ్యేదచ మృతరమావతే || గన్ధీ
 గృహ్య న హా త్వాన్యశ్యం లిలాణాం వమ్ || ౪౩ || సుమ్యజతే నో భూతాన్యజహూరాం పేద గణాదపి
 విష్ణోమప్రేతా బ్రహ్మో వేదజతరంతతః || ౪౪ || సుప్త సోగంతుగంజ్ఞాన్యాహాయోగినమావతే || నా
 భ్యాం విష్ణోన్యమిష్టే నైవ త్యేహేమవిభూషితే || ౪౫ || సమగ్నిగమ్యతే బ్రహ్మయోగీనూత్వాన హా ప్రభుః |
 సిన్ధుమేవృధిపిం వాయుం వర్ష తాన్ గ్నిమహీయహా || ౪౬ || తదంతే ప్రజాన్యవాన్యమమ్యసరిన్య
 పాశజరాయుజాదజాన్యవాన్యసంజానహావతే || ౪౭ || తద్గ్రీవోన్యనలోత్పన్నః కైటభో న హ
 నాన హా || నా నౌతౌ మహావీర్యౌ ఘోరయామౌ రాజౌ || ౪౮ || దృష్ట్యప్రజావతంతే గ్రీవోధావిష్టాబ
 భూచతుః | వేగేన మహాతాన్తస్త్వయింభువన హావతామ్ || ౪౯ || దృష్ట్యాన్యయింభువామిక్తోరావోవై
 విష్ణోర్థే || తేన బ్రేహ్మం ప్రాప్తాదానహారిణాసహ || ౫౦ || ఒకవక్త్రం హరేణమాదితాంధుకై
 బభౌ | మేవసాప్లాదితాసవాన్యత్రిపీదసమంతతః || ౫౧ || భూయోవిశోధితా తేన హరిణాలాకధారిణా |
 శుద్ధాం వై మేదసింతాతమ్యేన్యవాన్యమూరయత్ || ౫౨ || ఉపద్యస్యహ సహ్యోగిన్యన్యంతపుకన్య
 దా || సవనం దామకం మేరీన్యధిసంజ్ఞితా || ౫౩ || తస్మాత్తద్గ్రస్యగృహమయూక సేవితమేమతిః |
 తస్మాద్గ్రస్యమహ్యో వై సాహోవాతాంపరాలయమ్ || ౫౪ || ఏడాంశిరోతపాపాన్యకవిగోతోనహా
 నయమ్ | ఒకాశరీరిశీవాశీలం గరిత్యాప్తబోధిని || ౫౫ || మావధీరామృత్యంతం పూర్వదగ్ధం రహే
 లాత్ | కాలగోతమదగ్ధోయన్త్రజావాతోదనశ్యుః || ౫౬ || బ్రహ్మసేవితామైకవత్సూరసత్వప్రతశ్చ
 షిగ్మసాంసేవ్యతామప్రోభోజవంశ్రమిమాన్తమ్ || ౫౭ || సోమ్యం మహాశక్తిం వై భోక్తవ్యన్యవసత్తన |
 బ్రహ్మసేవ్యదైత్యసౌగంధ్యం స్యయన్యవః || ౫౮ || హాహా వై నాశిరోత్తశ్శోభనాథాంమ
 హామ్యతేనూంసమస్యభవత్తత్రలహితేమహాత్మనః || ౫౯ || అశక్తృద్దేవమునివాహాదంత్యోన్యదా
 రుణః | గృహస్త్వం భవవై రాజా మామైవంహ్యకసోబ్రవీత్ || ౬౦ || ఉపస్యతి తలగాజ్ఞాం రామోవా
 మనుమాయశాః | త్వాన్యకాంనుహాగోరాజారాజీవలోచనః || ౬౧ || తేనస్యప్రేమపాదస్తవంశ
 వితానరపుంసాన్యప్రేరామేతత్ప్రత్యానరేంద్రవృధివశిః || ౬౨ || గృహస్త్వంశ్యక్తవాగరాజా
 దివ్యగంధానులేపనః | పురుషోన్యసృహాహువాచేవం చ రాఘవమ్ || ౬౩ || సాధురాఘవధన్వాన్యత్ప్ర
 సాద దహంవిభోదిముక్తోనరకాన్యోగాన్యాసస్యంతఃకృతస్త్యయా || ౬౪ ||

ఉత్తర శ్రీ రామాయణే - ప్రతిపదే - తృతీయ స్కంధ - ఉత్తర శ్రీ రామాయణే

అథవశామరహితః పితౄణాం రామకమహామనః || తథాచ || ఏవంశంవతతోః ప్రతివశం భక్షణంవారం మన్వతోః త్రూర్వకం ప్రవారమగమన్వతోః తియిత - వాసంతివశం తకాలభవానా ప్రాప్తాకాలంతర ఇతితేషః - ఇదంతా లవవం యు పితార్యులిత త్వప్రవేశనాథం || ౧ || తత ఇతి || దక్షానమభివక్తా మప్రభాద్యశ్యంతేత్రస్థానేకస్థా వంభవనమభివక్తా మ || ౨ || తత ఇతి || త్రుతిహతాః ద్వాపదిభాద్యత్యతః || ౩ || భాగవతి || భృగుగోత్రా శత్యంవ్యవసం - హమహరాజ - తవభవనం ప్రత్యస్థావోదయంతి ప్రయంతి || ౪ || తివ్యతః || భాగవత్ర ముఖాత్ప్రవత్ర ముఖాః || ౬౪ || శతమితి || సమధికంఽపివిధి కంశతం || ౬౪ || త ఇతి || పురాణకలత్తైరుపలక్షితాః - ఘమూలంస్యహిత్యా రామస్యాభ్యుపారణ || ౬౪ || తీవారతి || ఉతః శ్యతాంభవన్య తిలకేషః || ౧౦౪ || భామస్యతి || దుభిరాభ్యామరుచిరతోభామ || ౧౨౪ || కిమితి || కింహిమింకుర్యాం - శత్రుకామకరస్సర్వాభీష్టసా భకః ౧౩౪ || ఇవమితిః క్షుద్ధిభిరంక్షుక్కుండలికైస్థితమిత్యతః || ౧౪౪ || తస్యతి || సాభుకారసాభుసాధ్యిస్తద్విప్రయోగః || ౧౫౪ || ఉమ స్యతి || తప్రవోదవత్సంవత్సయ్యైవ్యతవవోయ్యుక్తం - వాన్వతనాన్వస్య || ౧౬౪ || బహవ ఇతి || కార్యస్యగౌరవంమత్వా - తస్యవ త్తానంతరమపి కిమ్యమితిప్రతిజ్ఞానాభ్య రోచయే నకువంఽన్య - ఆశక్యత్యై నితావః - భవాంస్త్యత్రమస్తుప్రైవతప్రతిజ్ఞాత

తయోన్యవదతోరేవంరామలక్ష్మణయోవదా | వాసంతినిశా ప్రాప్తానీతానవఘమరాదా ||

౧ || తతః ప్రభాతేవిమలభౌతపారాన్వహిత్రీయః | అభివక్త్రానుకామత్వాదవశంపారకార్యనిత్ || ౨ || తతస్సమంత్రప్రాయగమ్య రామవంవాక్యమబ్రవీత్ | ఏతేప్రతిహతారాజాః శ్వాసినీవంతిహతసాః || ౩ || భాగవత్యవసంతేవపురస్కార్యసహజాయః | కళానంరేవహారాజవోదయంతిస్మిన్వత్సరాః || ౪ || ప్రియమాణానరవ్యాఘ్రయమునాతీరవాసినః || ౪౪ || తస్యతత్వవసంశ్రుత్వా రామః ప్రోవాదనమరా నిత్ || * || ప్రవేశ్యంతామహాభాగాభాగవత్రమువాన్విజాః || ౫౪ || రాజ్ఞసాన్వత్సాపురస్కార్యై ద్వాప్తోఽమూర్ఖీకృతాంజలిః || త్రవేత్యమానతదాతావసాంశ్చుధురానరా || ౬౪ || శగంపమభి కంత్రదీప్యమానస్య లేజసా || త్రుద్ధవంరాజభవనం తావసావాంశుహాన్వరామ్ || ౬౪ || తేవ్యజాః పూ ణకలతైస్సన్వతీభాణంబునత్యుతైః || * || గృహీత్యాఫలమూలం దరామస్యాభ్యాపరణ బహు | త్ర తిగృహ్యత్యుతగృన్వంరామః ప్రీతిపురస్కృతః || తిభోదకానన్వద్యేభలానివిధిరాన || ౬౪ || ఉవాచ త మహాబాహుస్సర్వా తేనమహామూర్ఖీక్షుద్రమాన్యాసనముఖ్యానియథాహామవత్య తామ్ || ౧౦౪ || రామస్యభాషితంశ్రుత్వాసంవతవమహామయః || బ్రువీమరుదిరాభ్యాసునివీదుఃకాంచనిమతే || ౧౧౪ || ఉచవిష్టాన్వపీంస్త్రతృప్త్యావశరపురంజయః || త్రయతః ప్రాజలిభూత్వా రామవోవాక్య ముబ్రవీత్ || ౧౨౪ || కిమాగమనకార్యంజఃకింకరోమినమామిగః | ఆజ్ఞాత్యహంసహాక్షీణాంస్వకా నకరస్సుఖమ్ || ౧౩౪ || తదంరాజ్యంచసకలంజీవితంచహృదిస్థితమ్ | సహమేకనిజాభాంమేనన్వమే తద్వవీమః || ౧౪౪ || తస్యతత్వవసంశ్రుత్వాసాభుకారోమహానభూత్ || * || ఋషీణామగ్రనివసాం యమునాతీరవాసినామ్ || ౧౫౪ || ఉమశ్చ లేమహాన్వమోహషేణసహతావృతాః || ఉచవన్వసర త్ర్యేతతేవభువివాన్వరి || ౧౬౪ || బహువపాథివా రాజన్నశ్రీక్రాంతామహాబలాః || * || కార్యస్యగౌ రవంమత్వాప్రతిజ్ఞానాభ్యరోచయే || ౧౭౪ || త్వయాపునప్రాప్త్యాగౌరవాదియంకృతాప్రతి

తయోర్వాదిభావంతికి - వశంతిశవా ఏవంస్త్రుతివశంతిశవతోభాగవశంవారంమన్వతోః త్రూర్వకం ప్రవారమగమన్వతోః తియిత - వాసంతివశం తకాలభవానా ప్రాప్తాకాలంతర ఇతితేషః - ఇదంతా లవవం యు పితార్యులిత త్వప్రవేశనాథం || ౧ || తత ఇతి || దక్షానమభివక్తా మప్రభాద్యశ్యంతేత్రస్థానేకస్థా వంభవనమభివక్తా మ || ౨ || తత ఇతి || త్రుతిహతాః ద్వాపదిభాద్యత్యతః || ౩ || భాగవతి || భృగుగోత్రా శత్యంవ్యవసం - హమహరాజ - తవభవనం ప్రత్యస్థావోదయంతి ప్రయంతి || ౪ || తివ్యతః || భాగవత్ర ముఖాత్ప్రవత్ర ముఖాః || ౬౪ || శతమితి || సమధికంఽపివిధి కంశతం || ౬౪ || త ఇతి || పురాణకలత్తైరుపలక్షితాః - ఘమూలంస్యహిత్యా రామస్యాభ్యుపారణ || ౬౪ || తీవారతి || ఉతః శ్యతాంభవన్య తిలకేషః || ౧౦౪ || భామస్యతి || దుభిరాభ్యామరుచిరతోభామ || ౧౨౪ || కిమితి || కింహిమింకుర్యాం - శత్రుకామకరస్సర్వాభీష్టసా భకః ౧౩౪ || ఇవమితిః క్షుద్ధిభిరంక్షుక్కుండలికైస్థితమిత్యతః || ౧౪౪ || తస్యతి || సాభుకారసాభుసాధ్యిస్తద్విప్రయోగః || ౧౫౪ || ఉమ స్యతి || తప్రవోదవత్సంవత్సయ్యైవ్యతవవోయ్యుక్తం - వాన్వతనాన్వస్య || ౧౬౪ || బహవ ఇతి || కార్యస్యగౌరవంమత్వా - తస్యవ త్తానంతరమపి కిమ్యమితిప్రతిజ్ఞానాభ్య రోచయే నకువంఽన్య - ఆశక్యత్యై నితావః - భవాంస్త్యత్రమస్తుప్రైవతప్రతిజ్ఞాత

రంభవ క్షణ్యైవమిదమహామేధినిం నరకం లకంశ్చయోజితమహాసహితమతపివసానకవివజితారం ఆభిషేకశాసనం కృతం - కవ్యకుః
 త్రిశట్పదము || ౧౩౮ || సామంతం యేవమతస్యేహంధరతతో క్షేత్రమం కృతోత్తరవచనః - హేతావస్థులవిజ్ఞప్త్యస్యైవైశ్చిషేకం ప్ర
 శస్యన్యైర్ద్యుతయమలరమలహితో నామత్యమితుతస్త్రాహమాద్వితమనతి యథాభారతేజఃమయిహంగమమ్మమేవ్యప్తరే
 ప్రాప్తమనంబ్రహ్మిణి కావత్తరూపంబండః సులతతథే దాసంబ్రహ్మిణి మేకం ప్రతిశ్చేయ్యైవైవసంగితారో ద్దేహద్వితయమమదా
 మానచలదితి || ౧౩౯ || కామకారభిలముం వమతో హరాజన్యహంబవతామకారో శ్చిప్తసగ్గోగకస్త్రాన్యయతే - అతో హరిఃపునఃపదకాక
 త్తనుమిత్త్యులమమిష్టతేరాజ్యభిషేకస్త్రికార - అభర్తంజహి - మహాధర్మసంబంధాయథానభవేతథామయి ఉపాసంతి సర్వలోకస్యవ
 యతస్యాయుకారిత్యబ్రువింతుః హరత్యథాః || ౧౪౦ || వివమితివివముత్రేన్యసం త్ర్యంబిహయాభిషేకాంగీకారవం - తేజః || ౧౪౧ || శుభ
 రాసితేతయవ్యమితబహువచనంమమం త్రాబ్ధిని త్రామే || ౧౪౨ || రాజ్యభిల ఆభిషేకవహరంభః ఆభిషేకోచకగణవంధంపురో
 శంపురహ్యుత్త్య || ౧౪౩ || ప్రవిష్టభిల రాహానఃప్రయః బ్రాహ్మణ్యరాజభవనంప్రవిష్టః || ౧౪౪ || ఋషయభిల ఆశం ష
 రాశశంఘం సస్థిరవంభిలభాః || ౧౪౫ || తతఃతతేతేజస్త్రియ సహచరితలవీర్యం || ౧౪౬ || అయమిత్రాయంశరూఢియతభిల
 ష || ౧౪౭ || శరస్వామఘత్వేహామహాసృష్టభిల స్వయంభా జాన్తరహితః - అశితోవిష్ట్యురూప్రకృతాతమదః - వేతతే - యం
 దామరాతల రాన్యసావశ్యకే - తే ముతక స్యాయన సర్వభూతాన్యస్యః - మహానావేకయనం చ బాంధురూపేభ్యః || శ్రు - త్పత్తిక్ర - ప్రవాసః

౧౪౮ || ఉత్తరహింసవ కవ్యంజ్యేష్టేనాధిహితేపునః || అధమహాసహితం వైవవరలోకవివజితారమ్ || ౧౪౯ || సోహం
 ద్వితీయం కాకుత్స్థనవత్రాయామి తవోత్తరమమాద్వితయేనదంధో వై నివత్తేన్యయనానక || ౧౫౦ || కామకారో
 మృహంరాజు ప్రవాస్త్రిపురుషమహాభి - అధమహాసహితాకుత్స్థనుస్థి - తేరఘనందన || ౧౫౧ || ఎవముత్రేపు
 మారణశ్రాఘ్నై నమహాత్మనాఢుండవాచ రామస్సంహృష్టోభంతలత్త్యుంతథా || స - భారాసభిషే
 కస్యతనయవ్యంసమాహితాః || అత్త్యవపురుషవ్యాఘ్రమభిషేత్యాయామి కామవమ్ || ౧౫౨ || పురోహితం
 చ కాకుత్స్థనైవామాస్యత్విజ్ఞప్తథామయిత్రిత్యైవతత్యవారానాయవ్యంమమాభియా || ౧౫౩ || రాజ్య
 శ్యాసనమాభియాతథాకుత్స్థమహారథాః || అభిషేకసమారంభంపురస్సృగ్యపురోధసమ్ || ౧౫౪ || ప్ర
 విష్టరాజభవనంరాజానో బ్రాహ్మణాస్తథా || ౧౫౫ || తథాభిషేకోవవృధేత్రస్సు స్యవహాన్తరః ||
 శ్శ్రు || సుప్రవాహకరః శ్రీమాతామహాసస్యపురస్యచ || ౧౫౬ || అభిషేకస్త్రాఘ్నై ఘ్నైభావాదిన్య
 సన్నిభః || శ్శ్రు || అభిషేకపురాస్కందస్సెన్ద్రై రిమరుక్తజేః || ౧౫౭ || అభిషేకపురస్సెన్ద్రై రామే
 కాన్తిష్టకమః || శ్శ్రు || రారాః ప్రముదితాశ్చాసక్తాః || ద్రాహ్మణాశ్చజహుశ్రుశాః || ౧౫౮ || కాసల్య
 చమమిత్త్రాచనంశరీరైకయాతథా || శ్శ్రు || చక్రస్తారాజభవనెయాశ్చన్యారాజయోజితః || ౧౫౯ ||
 ఋషయస్త్రియసహాన్తానీయమునాతీరవాసినః || శ్శ్రు || హతంబవణమాశంమత్త్యుత్త్యుత్త్యైవహానాత్ ||
 ౧౬౦ || తతోభిషేక్తం శ్రాఘ్నై నంకమారోశ్చరామవః || శ్శ్రు || డవాచనధురాంవాశీం తేజ సస్యభిపు
 తయః || ౧౬౧ || అయశరీరస్త్వమోఘుదైవ్యవరపురంజయః || శ్శ్రు || సేవనణంసాన్యహం తాసేఘురం
 దన || ౧౬౨ || స్వప్త్య రోయం కాకుత్స్థనయదాశేతేమహానావే || శ్శ్రు || స్వయంభూరజితోదేవో

|| శ్శ్రేష్ఠ్యధరతెనాభిషేకసితతలపరకము ద్దరంభవ క్షణ్యైవమిదమహామేధినిం నరకం లకంశ్చయోజితమహాసహితమతపివసానకవివజితారం ఆభిషేకశాసనం కృతం - కవ్యకుః
 భాహూ - కవశాసనం బుగర్త్యమం || ౧౬౩ || ఫలితమహా - సోహమిత్యాది || శరతో - క్షేత్ర కరుణ్యోత్తరవచనః - సోహం - హేతావస్థుల
 వశ్యైవస్యైవస్థులగ్గోగకస్త్రాన్యయతే - అతో హరిఃపునఃపదకాకతనమిత్త్యులమమిష్టతేరాజ్యభిషేకస్త్రికార - అభర్తంజహి - మహాధర్మసంబంధాయథానభవేతథామయి ఉపాసంతి సర్వలోకస్యవ
 యతస్యాయుకారిత్యబ్రువింతుః హరత్యథాః || ౧౬౪ || వివమితివివముత్రేన్యసం త్ర్యంబిహయాభిషేకాంగీకారవం - తేజః || ౧౬౫ || శుభ
 రాసితేతయవ్యమితబహువచనంమమం త్రాబ్ధిని త్రామే || ౧౬౬ || రాజ్యభిల ఆభిషేకవహరంభః ఆభిషేకోచకగణవంధంపురో
 శంపురహ్యుత్త్య || ౧౬౭ || ప్రవిష్టభిల రాహానఃప్రయః బ్రాహ్మణ్యరాజభవనంప్రవిష్టః || ౧౬౮ || ఋషయభిల ఆశం ష
 రాశశంఘం సస్థిరవంభిలభాః || ౧౬౯ || తతఃతతేతేజస్త్రియ సహచరితలవీర్యం || ౧౭౦ || అయమిత్రాయంశరూఢియతభిల
 ష || ౧౭౧ || శరస్వామఘత్వేహామహాసృష్టభిల స్వయంభా జాన్తరహితః - అశితోవిష్ట్యురూప్రకృతాతమదః - వేతతే - యం
 దామరాతల రాన్యసావశ్యకే - తే ముతక స్యాయన సర్వభూతాన్యస్యః - మహానావేకయనం చ బాంధురూపేభ్యః || శ్రు - త్పత్తిక్ర - ప్రవాసః

౪౫ || ౧ || ౨ || ౩ || అనంతశ్యామలిః || అనంతశాల్యలవణశ్యలచక్రశ్యామలికర్మాదివినిర్మలః - శేష - విష్ణువర్ణశత్రుశవ
 మాంభాతయన శూలశ్రుత్యశ్రుతం - తద్వృణుష్య || ౭ || అభాగశనెతి || శత్రుహృదాగశనెతభాగజైవనయ క్షపాధిశా
 తోరాహయాత్వా - సురగజైవనంభ్యమానఃసాధ్యతి || శ్రుజ్ఞాంకృత్వా - విజయభూత త మాంభాతశ్యధా || ౯ || రాజెతి || తావ
 త్ప్రళయం - మానసవివలతైశ్చర్మాతనానరాజాః - శత్రవంప్రవీణవచశ్చామకృత్వా - కర్మమదెవరాజ్యవిజయః || ౧౦ || యదీ
 తి || యదీశమగ్రామదీపతవశశాసన్యత - తథాదెవరాజ్యంమరుష్య || ౧౨ || కమితి || వజ్రైవంతతప్తజ్ఞామిత్యధాః - నందితా భాః
 ౧౩ || విరాయమాంశుః || విరాయమాదేవిలంబుర్యాదే || ౨౦ || అగ్రశ్యశూలబలం ప్రత్యక్షవిజయం దేహసిన్యతైరుతపః - శివః త

యన్తము పాఠాః || ౨ || తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా తత్ప్రము స్యమహాత్మనః | ప్రత్యువాచమహాతేజాః
శ్వపి వనోరఘునందనమ్ || ౩ || అస్యంభ్యయానికర్తాణియాన్యస్యరఘునందన | ఇత్యౌకువంతః ప్రభవే
యద్వలీ త్తతచ్ఛబ్దంబువన్మమ్ || ౪ || అయోధ్యాయాంపురారాజాఘాతనాశస్మతోబలీ | మాంధాతా
ఇతిఃఖ్యతప్రీతులోకేమీర్వరవా || ౫ || సకృత్సావృధిమీకృత్సాంశాసనస్యధిమీః | సుతలోక
మితోజేతుముద్యోగసుకరోన్మమ్ || ౬ || ఇంప్రస్యవభయతీత్రంసురాణాంచమహాత్మనామ్ | మాం
ధాతరికృత్యోద్యోగేదెవలోకజీవీయమ్ || ౭ || అధానసేనశక్రస్యరాజ్యధానచపాథివః | వంద్యమా
నస్యగజైః పశ్చిజ్ఞానధ్యవోహతే || ౮ || తస్యపావనభిప్రాయంబిదత్వాపాకశాసనః | సాంత్యపూ
ర్వమిదంవాక్యమువాచయవనాశస్యజం || ౯ || రాజాత్వంమానుషేలోకేనతావత్పురుషపరం || అక్ర
ష్టధిమీవశ్యం దేవరాజ్యమపివాప్నోతి || ౧౦ || యివీరసమగ్రాతేమదీర్ఘబలావతే | దేవరాజ్యంతు
రుష్పహసభ్యత్యబలవాహనః || ౧౧ || ఇంద్రమేవంబ్రువాణంతిమాంధాతావాక్యమబ్రవీత్ | క్వ
మేశక్రప్రతిహతంకాసనంవృధిమీతే || ౧౨ || తమవాచసహస్రాత్యైలవనోనామరాక్షసః | వధు
పుత్రోమధువనైశ్చైవామరుతేనఘ || ౧౩ || తస్మత్సావృప్రీయంఘోరంసహస్రాత్యైలభాషితమ్ |
ప్రీతితోవాబ్జుభోరాజావ్యాపర్తునశశాకవా || ౧౪ || ఆమంత్రిత్యుపసాత్తంహ్రియాశింద
వాబ్జుబః | భిన్నరేవాగమప్రీత్యానిమలోకంనరైశ్చరః || ౧౫ || సకృత్సామృదయేమమహంసభ్యత్యబ
లవాహనః | ఆజగామన్మధోపుత్రంవశేకర్తుమరిదమః || ౧౬ || సకాంతుమాణోలవణంయథాయు
రుషపరం || మాతంసంప్రేషయామాససకాంతలవణస్యహ్రి || ౧౭ || సకృత్సావృప్రీయాన్యాహువహ
నిమధుసస్మరిమ్ | వదంతిమేవంతియాంతిభక్తయామానరాక్షసః || ౧౮ || చిరామమాజేమాతేతురా
జాక్రోధసమన్వితః | అదయామాసతద్రుక్తశ్శరవృష్టాన్సమంతః || ౧౯ || తిలీప్రవాస్యతద్రుక్తశ్శూ
లంబగ్రాహపాణినా | వధాయసామబంధస్యముమోచాయుధముత్తనమ్ || ౨౦ || తస్మాద్బండివ్యమా
నంతుసభ్యత్యబలవాహనమ్ | భస్మీకృత్సావృపంతునామాలవణస్పృగవత్కరమ్ || ౨౧ || ఏవంసరాజా
సుమహాహతస్యబలవాహనః | శూలస్వరుబలంసామ్యుప్రమేయమన్తత్తనమ్ || ౨౨ || క్వఃప్రభాతేతు
లవణం వధివ్యసినసంతయః | అగృహీతాయుధంక్షేత్రంధృవ్రాహిజమన్తవ || ౨౩ || లోకానాంస్వ
ప్రీతైవస్యోగ్యైతేత్తనివత్తయా || ౨౪ || ఏతత్సేనర్వమాభ్యంతిలవణస్యమరాత్మనః || శ్రీ
లక్ష్మణచలంఘోరమప్రమేయంనరపరభావినాశత్వైవమాంధాతుర్యత్రేనభావ్యపాథివ || ౨౫ ||

వినిలంశులబలంబుత్త్యుంజవతి || 3 || అనంభైయానితి|అనశులంభైయానితి శ్రుంశంశరకర్తా నితానశ్చఃభైయానితిశ్రునిశ్చ
మంజశాంయతివిత్త్యుంజంశశ్రవణత్యాదియవ్యక్తయవ్యాపారం-శర్వమయ్య || 2 || ఆత్మతిత్తశ్చానానానశా-ఆ
శా-రావేశరయ్య క్ష-పాపిణి-రాజాహిత్యా-మరగైవంజననానశ్చ-స్థితిశ్రుజ్ఞాంశ్చత్యాదివవ్యానానాన || ౯ || రాజా
త్వమితి|తావత్ప్రకరుతమయ్యవివశానానశ్చ-రావరాజాని-శర్వంభ్యునిమవవ్యానశ్చత్యానశ్చవివశానానశ్చమితి || ౧౨ ||
రమితి|తెజానిశింధిరామా-తెజాం || ౧౩ || విరామనానితి|విరామనానిశింధింబువ్యతి || ౨౨ || ఆనశ్చరణా బలం

అస్మక్రూపై శ్వేతేర్విశ్రాంతం - పతన్త్రినానాం - దావతేంద్రమాపాతామతేంద్రాణాం || ౨౦ || వతేవేది || మునిభిస్సహితవిశేషః
 పితామహందతుమౌఖ్య బ్రహ్మణః || ౨౧ || సేద్యశమితి || సేద్యశంబృహత్పూర్వం - సక్రతగా - లోకానాం సంక్షయః ప్రతిభాక్షయోః
 వేగః మితి శయం మాహః || ౨౨ || సదామితి || శక్తుమ్భూతాంతః - తేనభ్యంతభ్యంతః || ౨౩ || ఏకభ్యంతి || పూర్వస్య లోకమహాదేవస్య ఏ
 కభ్యంతః || ౨౪ || ఏకభ్యంతి || తేనభ్యంతి || ౨౫ || ఏకభ్యంతి || తమవంతేజామయంతే శరం - ఏకేపిష్టతేన ప్రజానాతి - తం - పరమాణీకా
 త్వార - తతావా - ఏమిమివేతి || అనంతరాక్షా - మహత్తన సైన్యోద్భవ మిశరమయంతే మరీచ - పూర్వాప్రాచీనామూలః || ౨౬ || ఏకభ్యంతి ||
 వేదిపాతేమిశరవివక్షాత్వాంబుజ్జ్వలంత్యభః || ౨౭ || ఇతభ్యః || వధృమానంబవంబుశ్యవంతః || ౨౮ || అతభ్యః || భయంభ్యంత్యవంతః
 వా - ప్రా - సర్వభవసర్వసృష్టకోలవణః ప్రశాంతః || ౨౯ || ఇతి శ్రీమహాభ్యంతరశ్మితరామాయణే - ఉత్తరశ్రీరామాయణే - ఉత్తరశ్రీరామాయణాంత్యాయం - ఏకోనసప్తతితమస్తకం -

న నేంద్రావతేంద్రాణామనురాణాం దదారణమ్ | ౧౯ || తమీప్రసవకాలాగ్నియ్యగాం తేనముపసృ
 తే || దృష్ట్యసర్వానిభూతానిపరిత్రాసముపాగమన్ || ౨౦ || సదేవామరగంధర్వంముఃఖిసాస్పర్శగణమ్ |
 జగద్దీపత్వమస్పృశంతితామహముంజ్ఞేమ్ || ౨౧ || ఉవాచ దేవదేవేశ్వరవరం ప్రవీతామహమ్ | కిచ్చి
 ల్లోకేక్షుయోదేవసంప్రాప్తో వాయుగతుయః || ౨౨ || సేద్యశంబృహత్పూర్వం సక్రతం ప్రవీతామహాదే
 వానాంభయసమ్మేషాహులోకానాం సత్కుయం ప్రతి || ౨౩ || తేహంతస్వవనం ప్రాత్యుబ్రహ్మలోక
 పితామహః | భయకారణమావప్తదేవానామభయంతరః || ౨౪ || ఉవాచ సభురంబావేత్సంభువం
 సుపాదేవతాః || ౨౫ || సదాయలవసాస్పృశాశరశ్శక్తుమ్భూతాంతః || తేనాతస్స సమూహాస్సర్వే
 వ్యసురసర్వతమా || ౨౬ || ఏకభూతాస్స దేవస్యలోకే తువాస్సనాంతః || తేనాతస్స సేద్యోహయోవత్యయోనవై
 భయమాగతమ్ || ౨౭ || ఏకభూతాస్స భూతేనాధునశ్శనుహంతరః || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై
 భూతే త్యయోనవై || ౨౮ || ఏకభూతాస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై ||
 వా - ప్రా - సర్వభవసర్వసృష్టకోలవణః ప్రశాంతః || ౨౯ || ఇతి శ్రీమహాభ్యంతరశ్మితరామాయణే - ఉత్తరశ్రీరామాయణే - ఉత్తరశ్రీరామాయణాంత్యాయం - ఏకోనసప్తతితమస్తకం -

య్యుక్తే శేత్రస్సులవణాఉభా | ౩౦ || తతరందివ్యం శాశరశ్శక్తుమ్భూతకరభారితమ్ || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై ||
 శుస్సువణభూతానియ్యగాంతాగ్నిమివోద్ధితం || ౩౧ || అతాశమావృతందృష్ట్యాదేవేహికరఘనంద
 నః || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై ||
 వా - ప్రా - సర్వభవసర్వసృష్టకోలవణః ప్రశాంతః || ౨౯ || ఇతి శ్రీమహాభ్యంతరశ్మితరామాయణే - ఉత్తరశ్రీరామాయణే - ఉత్తరశ్రీరామాయణాంత్యాయం - ఏకోనసప్తతితమస్తకం -

హతేలులవణేదేవాస్సేంద్రాస్సాస్పర్శపురోగమాః | ఉవాచ సుసభురంబావేత్సంభువం
 తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై ||
 తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై ||
 తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై || తేనాతస్స సేద్యోహయోనవై ||

వ్యంగ్యోక్తిః || ౧౨ || శ్రాత్యభిలిప్తీషితాస్త్ర వితానంరంకాలమిత్యేషః || ౧౩ || ఇమమిలిఇవంబాలకమరగః||భృగృతరహితక
దానింవయంకాలవ్యవహానాన్మహితస్త్రవరాశ్యేనోస్తాకంస్వల్పమపి||ఖంసహ || ౧౪ || సంప్రతితి||సంప్రతిదానిమయ్యహా
కుయంవిమయాదోరామంబాలానామంతః||తేలితాద్వకంనాకమాదాద్వప్రప్య||నాథోబాలకరకమరాజరహితోబాతః || ౧౫ ||
కథావంబాదస్త్రాహ-రాజదోమైలి||స్వతేతులపద్మ్యైభమేనాప్రజావాలకహే || ౧౬ || యద్వేతి||అయ్యుక్తానలమరతకృత్యా
ని - సవరయై||అనవిరతకృత్యనిదంరంబదానాన్తి-గదై వకాలకృతంఅకాలమృత్యుకృతభయం - నాన్యధేత్యుభాః || ౧౭ || తస్తా
త్వత్పుత్రమరణంరాజదోమహాతుకమేవత్యాహ-మన్యక్రమితి ||పురేజనవదేవామరతకృత్యప్రవృత్తజనదంబాభావహా-రాజదోమజా
తోభవిష్యతి-తరళితస్తాదేవాంబాలవధః-తదాకాలవధోహ్యయమితిహాంతరం||౧౮||విషమితి||రాజానముచరుత్యేకవ్యయః||౧౯||
ఇతిశ్రీమహాశ్వరథిభగవీరతాయాం-శ్రీరామాయణతత్త్వదీపికాఖ్యానాంఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానాం-త్రిసప్తతికముస్సగః.
అథమహాషీరామాయణాత్ ప్రతిబాలమరగమితిప్రశ్నతేభ్యస్తస్మిన్తక్షణాభావోపాధ్యైః||సర్వంపరిదేశం - దుఃఖ
మూర్త్యోవాదకాదినిమిత్తకోకపుత్రమిగజస్తాఖ్యాంవచున్విరంశుక్రావ || ౧ || శ్శిలి||నైగమాఃపారావైత్యుతాత్ || ౪౫||మహా
షీరామితి||అమహాలయభావాంకృతశిష్టావారతః || ౫౪ || తెమమితి||అయంద్విజ్ఞానరౌఢిపదేపరుద్ధి-రాజద్వారమితితేషః-సర్వం
రాజదోమమాలమేవబాలమరగంద్విజ్ఞానపదతిత్యాదికంవర్తమాచక్రే || ౭౪ || శృద్ధితి||హారాజస్మయంబాలస్యసంఘటాయేనా

త్వంరాజకజీవయ్యైస్సనంబాలమృత్యువశంగతమ్ || ౧౧ || రాజద్వారిమరిష్యోమివత్పాత్యసాధామ
నాభవత్ | అహ్మహాత్యాంతతోరామసముపేత్యసుభిభవ || ౧౨ || భ్రాతృభృంహితోరాజగిష్యు
మామురవాప్యసి||ఉషితాస్త్రముఖంరాజ్యేతవాన్తింత్సమవబల || ౧౩ || ఇదంతువతిరంహ్యస్తాతవ
రామవశేభితాః | కాలస్యవశమావన్నాస్సప్తవహిహినస్సుఖమ్ || ౧౪ || సంప్రత్య నాథోవిషయతి
య్యోమామంజుత్యేనామ్ | రామంనాథమహాసాద్యజాలంకరణంధ్రువమ్ || ౧౫ || రాజదోమైలా
పద్యంతేప్రజాహ్యవిధిపాలితాః | అసద్యైతేమస్సవతావకాలేన్రుయతేజనః || ౧౬ || యద్వాపురేష్వ
య్యుక్తానిజనావనిదేమవ | మర్త్యతేనవరయైస్థితదాకాలకృతంభయమ్ || ౧౭ || సువ్యక్తంరాజదోమో
హిభవిష్యతినసంతయః | పురేజనవదేవామితతోబాలవధోహ్యయమ్ | ౧౮ ||ఏవంబహువిధైర్వాకైశ్చిరు
వరుధ్యమహుర్దుహుః | రాజానంతుఃఖంరతప్రస్సగంతమువగూహతే || ౧౯ || ఇతిశ్రీసప్తతికముస్సగః.

తథాతుఃరుణంతస్సద్విజస్యపరిదేపిమ్ || శుక్రావరామవస్సర్వంతుఃఖకోకసమన్విరమ్||౧||
సదుఃఖంవసంతప్రోమంత్రిజస్తామహావ్యాయత్ | వసంవామదేవంభాగిరౌసహనైగమా||౨||
తతోద్విజావసన్పైసనాథకమహైప్రదేతాః | రాజానందేసంతాశంవదకస్సేతితతోబ్రువ || ౩ ||
మాకంబయోభామద్దల్యోవామదేవశ్చకాశ్యపః | కాత్యాయనోధభాబాలిగంబోమనారదస్త
థా || * || ఏతద్విజమకభాపురైలసనేమాఢవేతితాః|| ౪౪ || మహాషీరామమప్రాప్రాసఖివాద్య
కృతాంబలిః || * || మంత్రిగోనైగమాంశ్చేషివయథాహామమహాలభః || ౫౪ || తేహంసమాపవిష్టా
నాంసర్వహందీప్రతేజసమ్ || * || రామవస్సర్వమావప్తేద్విజోయమువరోధతే || ౬౪ || తస్యతత్వవ
నంశ్రుత్వా రాజ్ఞోదీనవ్యసారదః || * || ప్రత్యువావశుభంవాక్యన్యమీణాంస్నిధౌన్వవమ్ || ౭౪ || శృ
ణురాజకాయథాకాలేప్రాప్రోబలస్యసంఘయః || * || శ్రుత్వాకర్తవ్యతారాజకమరువర్తమునం

జన్మిత్యాదినా-అభిమత్యవహః || ౧౧ || రాజద్వారీతి||పభీకరత్యావ్యంగ్యోక్తిః || ౧౨ || శ్రాత్యభిలిప్తీషితాస్త్ర - ఏతావతా
లమిత్యేషః || ౧౩ || ఇమమిలి||కవవతరాశ్యేనోస్తాకంస్వల్పమపి||ఖంస || ౧౪ || సంప్రతి||అనాథోబాలకరకమరాజరహితోబా
తఇత్యుభాః-అలంకరః||తేలిత్యంతరగం||కృతబ్యుత్-బాలంరకరగరామహ-సాద్యమహస్తానామయ్యుక్తాంబలియః||సంప్రత్యనాథో
బాతః || ౧౫ || కథావంబాదస్త్రాహ-రాజదోమైలి||స్వతేతులపద్మ్యైభమేనాప్రజావాలకహే || ౧౬ || యద్వేతి||అయ్యుక్తానలమరతకృత్యాని-సవరయై-అనవిరతకృ
త్యనిదంరంబదానాన్తి-గదై వకాలకృతంభయం-నాన్యధేత్యుభాః || ౧౭ || సువ్యక్తమితి||తస్తాదేవహ్యయమకాలవధః || ౧౮ || ఏ
షమితి||రాజానముచరుత్య || ౧౯ || ఇతిశ్రీగంపరాజవిరళితే-శ్రీరామాయణభావ-మరీచమహాఖ్యానేఉత్తరశ్రీరామాయణ
ఖ్యానే-త్రిసప్తతికముస్సగః.

తథాద్విజాది || ౫౪ || తెమమితి||రామవఃద్విజ్ఞానంపదేపరతరళితకృతమాచక్రే || ౭౪ || శృద్ధితి||హారాజస్మయంబాలస్యసంఘటాయేనా

3౧౪ || ఆత్మశక్తిని నిర్మలముగా గణించుట || 3౩౪ || ఇతి శ్రీ చతుర్విధ భావనా యోగః శ్రీ రామాయణ తత్వ పీఠాభ్యాసం - శ్రీ రామాయణ వ్యాఖ్యానం - చతుర్విధ భావనా స్వగం -

అథ మౌన ప్రకృతి వ్యవస్థానం నారద స్మృతి || 3 || యథాశక్తియైతే భావిధితా మిక్కు క్తమవస్థాని || యథోక్తా మనఃకుభావారస్థ బాలశ్శరీరః - అథ చాచారిః - గుప్తస్య - యథానామీయైతే భావిధితా మిక్కు ర్భావనా - చిత్త నిష్ఠా నూపనాశః - శరీర స్థితి క్తః - పరిభేదః సంధి బంధ శాదివిశ్లేష భావనా పథే దశశ్చ - తమ భయం యథాన భవేత్తథాకురు || ౫ || ఇంద్రియ నిః శుచ్యుత ప్రతిస్థాపితేతథః || ౯ || ప్రాయాదితి హరితం దిశం - వివర్ణతా త్రవస్థిని నిర్మలః || ౧౦ || అచ శ్చ మాన ఇతి అచ శ్చ మానః అచ శ్చ || ౧౧ || దక్షిణా మితి శ్చ కలవ్యై వలాభ్యశ్చ - వింధ్య పర్వత దక్షిణ భాగవతి గారః || ౧౨ || కోభా ఇతి తుభ్యంతః - వరాశ్రయః శ్రీరథ తావరలభ్య మనీషి తో భీష్మ భాగః - కః - స్వగం లాభః - పరోన్యతా యదభగం తవ స్వగం || ౧౩ || బ్రాహ్మణ ఇతి శత్రువాగ్భవ

త్వంపురుష శామూల మగ్ర స్థవిషయం స్వకమ్ || శ్చ | మచ్చుతం యశ్రవశ్యే తా స్రవయత్తుం స మాచర || 3౨౪ || ఏవం ధైర్వన్యధిశ్య నాంచాయువివధానమ్ || 3౩ || భవిష్యతి నర శ్రేష్ఠ బాలస్యా స్వచ జీవికమ్ || 3౩౪ || ఇత్యుత్తర శ్రీ రామాయణ చతుర్విధ భావనా స్వగం -

నారద స్మృతుత ద్వాక్యం శ్రు త్వాన్యత మయంత దా | ప్రహరణ మతుల లెభ్యైశ్చ గుంధెదగుల్ల వీత్ || ౧ || గచ్ఛ సామ్యద్విజ శ్రేష్ఠః సమాశ్వా నయన్ వ్రతమ్ బాలస్మృతురీరంత శైల ద్రుక్యాంబిధావ య || ౨ || గంధైశ్చ పర మోదాతై స్తైలై వ్యా పినుగంధిభిః | యథానామీయైతే భావిధితా సామ్యద్విజ మ తామ్ || 3 || యథాశరీర బాలస్మృ గుప్తస్య శిష్టక మణః | వివత్తిః పరిభేదో వానభవే చ్యతథాకురు || ౪ || ఏవమాదిశ్య కాకుత్స్థస్థైశ్చ సుభుభుత్ గమః | నన సాపుష్కరంధ్రా వాగచ్ఛేతి మహాయతా || ౫ || ఇతి తం సుమతి క్షాయ పుష్పకో హేమ భూమితః | అజగా మముహూ ర్తేన నిమిం రాఘవస్య వై || ౬ || సోమ్ర వీత్ప్రణతో భూత్వా అయినాన్తిన రాధిప | వశ్య ప్రమహా బాహుకాంకర సస్య ముదస్థిత || ౭ || భాషితిం రుదిరం శ్రుత్వా పుష్పకన్యన రాధిపః | అభివాద్య మహాక్షిం స్తాస్య మానసో భ్యంతో హత || ౮ || ధనుర్మూ హీత్వా తూణీ దళిదం చరుదిరప్రభుమ్ | క్షిప్య గ్గరే పీఠా స్థామి త్రిభరతా పుభౌ || ౯ || ప్రాయా శ్చ త్రి చింహరితం విదినన్ తైత్వత ప్రతః | ఉత్తరామగమ శ్రీ మాణిగంహితువతావృతామ్ || ౧౦ || అవశ్య మానస్త్రాపిస్తవ్య కువ్యధ మచ్చుతమ్ | పూర్వానుపిదిశం శ్చ నుభావశ్యన్న రాధిపః || ౧౧ || ప్రవిశ్యధ్ధనమాచారామాదర్శతలనిమగలామ్ | పుష్పకస్తోమహాబాహుస్తావశ్యన్న రాధిపః || ౧౨ || దక్షిణాం దిశమాత్రానుత్రతో రాజవిజనందనః | శైవలస్యైర్తై సాశ్వేదగదవగనుమహత్సరః || ౧౩ || తస్మింశ్చరసితవ్యంతతావసంసుమనాత్రవః | ధదశరాఘువ శ్రీ మాణిగంబమానమఖిముఖమ్ || ౧౪ || రాఘవస్తమసాగమ్యతవ్యంతతవఉత్తమమ్ | ఉవాచ సత దావాక్యంధవ్యస్తవసీమవ్రత || ౧౫ || కస్యాం యోన్యాంతసోపవృద్ధవర్ధసేవ్య ధనిశ్రమ | కాతూహలాస్తాంపుచ్ఛామి రామోదాశరధివ్యగహమ్ || ౧౬ || కోఠోఽనుపిత్తస్థభ్యంస్వగం లాభః పరోధవా | వరాశ్రయోయదభగంత్వంతవస్యసిమమచ్చరమ్ || ౧౭ || యమాశ్రిత్యతవస్తప్తంక్రమమిచ్ఛామితావస || ౧౮ || బ్రాహ్మణోవాసిభద్రం తేక్షత్రి యోవాసిమణిగయః || ౧౯ || వైశ్యస్తప్రియవాగోవాతూక్రీవాసత్యవాగ్భవ || ౨౦ || ఇత్యేవమక్త

శ్రామక్యాగస్మృతి || 3౧౪ || వత్సయితి శ్రయత్తుని నారదయత్తుం || 3౩౪ || ఇతి శ్రీ గోవిందరాజవిరచిత - శ్రీ రామాయణ భావన - మణిమకుటాభ్యాసః - ఉత్తర శ్రీ రామాయణ వ్యాఖ్యాన - చతుర్విధ భావనా స్వగం -

నారద స్మృత్యాది || 3 || ఉత్తరాశ్చ విరచనం - యథేత్యాది బాలశ్చ శరీర ఇతి గంధైశ్చ - చిత్త నిష్ఠా నూపనాశః - భేద - సంధి బంధాదినిర్మలః || ౫ || ఇంద్రియ నిః శుచ్యుత ప్రతిస్థాపితేతథః - అచ శ్చ మాన ఇతి అచ శ్చ మానః అచ శ్చ || ౯ || ప్రాయాదితి హరితం దిశం - వివర్ణతా త్రవస్థిని నిర్మలః || ౧౦ || అచ శ్చ మాన ఇతి అచ శ్చ మానః అచ శ్చ || ౧౧ || దక్షిణా మితి శ్చ కలవ్యై వలాభ్యశ్చ - వింధ్య పర్వత దక్షిణ భాగవతి గారః || ౧౨ || కోభా ఇతి తుభ్యంతః - వరాశ్రయః - శత్రువతావరలభ్య మనీషి తో భీష్మ భాగః - స్వగం లాభః - పరోన్యతా - యమాశ్రిత్య - త్రివతావరలభ్య మనీషి తో భీష్మ భాగః - స్వగం లాభః - పరోన్యతా - యమాశ్రిత్య || ౧౩ || బ్రాహ్మణ ఇతి శత్రువాగ్భవ - శత్రుం గణయత్వం || ౧౪ || ఇతి శ్రీ గోవిందరాజవిరచిత - శ్రీ రామాయణ భావన - మణి

శత్యంవన || ౧౯౪ || ఇతిశ్రీమహాశత్యభిరవిరచితాయాం - శ్రీరామాయణతత్త్వదీపికాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీరామాయణాఖ్యానం - పంచమ ప్రతిమస్సగణః -

అథమాప్రకీర్తయేదమథోద్దేశవం - తస్మిన్ || ౨ || సతి || మిథ్యావరణాభావమేతదుమా || దేవలోకజీవయేతి || ౩ || భావ || తస్యశిరశ్చత్యవ్యయః || ౪ || తస్మిన్ || తస్మిన్ || అగ్నితరోగమవామయ ప్రవృత్తయోరప్రవృత్తిః || ౫ || తుష్టవృష్టిః || తుష్టవృష్టిః ప్రపంచదివ్యావామితి - ప్రపంచవృష్టిః తస్మిన్ || ౬ || గృహణేతి || సామమరకార్యం త్రాహ - స్వగృహాత్మ హితి || యత్యేతా ప్రవృత్త్యానాం హిహాహిత్యత్యక్త - తత్త్వం - ప్రతపానవరణశ్చత్యవ్యయః - అహోరతకార్యం తుష్టవృత్తిః || ౯ || యదితి || విరంపమదిశంతు - విరద్ధరవానమేతదుమేతదుమత్యవ్యయ ప్రవృత్తిత్యక్తం || ౧౦ || మమేతి || వైశ్యవృత్తయోయమశ్రవణం || ౧౧ || రమితేతమతంజీవయమ్యమిత్తయమ్యథో - మేతదుమిద్విజ్యత్యం శ్రుతి - విజ్ఞానః - అత ప్రంజీవయత - మామ్యతంజీవం - సాహాభ ౧౨ || రామవస్థేతి || ప్రీతిశబ్దవ్యవం ప్రీతియక్తం || ౧౩ || నిర్వృణోతి || అగ్నిస్తూహనాత్మ శిరశ్చేదనం - వివాహిరవిర - జీవతం - ప్రవానిత్యభావః || ౧౪ || ఉక్తమేతాభావం అవశ్యనిరవేతాభావం ఉక్తానన ప్రకాశయతి - యస్మాద్విమలారాత్యతి || ౧౫ || శస్త్రస్థియామేతలోక || ౧౬ || సభిరతి || తే ప్రతిజ్ఞాయదేవానాం దేవా ప్రతిజ్ఞాప్రీతిత్యక్తం || ౧౭ || దృష్టిః || అతివచనం || అపస్ససరాశిపేనవ్యావాక్ష్మి తాదాశీరథాయతస్మై - ఉ వాచవాతం నృపపుంగవాయుతా - రణేతేవత

పః ప్రయత్నః || ౧౯౪ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే - పంచమ ప్రతిమస్సగణః -

తస్యతద్వచనం శ్రుత్వా రామస్యాక్లిప్తకమణః | అవాక్ష్మిరాస్తథాభూత్వా వాక్యమేతదువాచమా || ౧ || తూద్రయోన్యాం ప్రమాతోస్త్రిశంబుజోనామనామతః | దైత్యం ప్రాథమ్యే రామసభిరీమహామహః || ౨ || నమిథ్యాహంవదేరామదేవలోకజీవయ | తూద్రం మాంబద్ధికాత్మనృతపదే గ్రంసమాస్థితమ్ || ౩ || భావతస్యతూద్రస్యభగ్నం సురుదిరప్రభమ్ | నిష్కలశ్చకోశాద్విసలుశిరశ్చిచ్ఛేదరాఘవః || ౪ || తస్మిన్ తూద్రేహతేదవాస్సేం | త్రాస్యాగ్నితరోగమః | సామసాద్వితికాత్మం ప్రత్యశంసుముహుముహుః || ౫ || తుష్టవృష్టికావత్యో సద్వివానామసుగంధనామ్ | తుష్టవృత్తాం వాయుమంతానాం సర్వతః ప్రపారితా || ౬ || సప్రీతాశ్చ బ్రహ్మరామం దేవాశ్చ త్వపరాక్రమమ్ | సురకార్యమివం సౌమ్యసుకృతం లేమహమతే || ౭ || గృహాగవరం సౌమ్యయత్ర వివిధస్యం విండు | స్వగృహాత్మహిమా ద్రోయం గర్భం ప్రతేరఘనందన || ౮ || దేవానాం భాషితం శ్రుత్వా రాఘవస్ససమాహిగః | ఉవాచ ప్రాంజలివాక్యం సహా ప్రాక్షం పురంజరమ్ || ౯ || యదిదేవాప్రసన్నామేద్విజుప్రసన్నజీవుః | దిశంతు పరిమేతస్య శుష్కితం పరమం మమ || ౧౦ || మమాకచారాద్యతోసౌ బ్రాహ్మణస్యైకపుత్రకః | అప్రాత్రకాలః కాలేన సీతోవైషస్వతమయమ్ || ౧౧ || తంజీవయతేభద్రం వోనాన్యతం తుహమహాభాద్విజస్యవం తుతోతోగమేజీవయమ్యమిలేమతమ్ || ౧౨ || రాఘవస్యతురద్యాక్యం శ్రుత్వా బిభృథన్త్రమాః | ప్రత్యామారాఘవం ప్రీతాదేవాప్రీతిసమన్వితమ్ || ౧౩ || నిర్వృణోభవకాత్మం నోస్తిన్నహాభాలః | జీవతం ప్రాప్తవాభూయస్సమేతశ్చాపి బంధుభిః || ౧౪ || యస్తి మృహులేకాత్మం నతూద్రోయం వినిభాతిర || తస్మిన్ మహులేకాబలోసోజీవేనమయజ్యతే || ౧౫ || స్వస్తి ప్రాప్తహిభద్రం లేసాధుయామనతక్షణభాగం శ్రీసాగ్రశాపదం త్రస్తుమిచ్ఛామి రాఘవ || ౧౬ || తస్యదీక్షోసమాప్తాహిలమ్మహిమస్సుకాహోద్యుతే | ద్యాదశహిగతం వక్షణం జలశ్చ యోగం మానతః || ౧౭ || కాత్మనృతద్గుమ్యమోమనింసమభినందితుమ్ | త్ర్యంబాప్యాగచ్ఛభద్రం లేత్రస్తుంతమ్యపిసత్తమమ్ || ౧౮ || సతి శేలిప్రతిజ్ఞాయదేవానాం గుణం

మమతాత్మానే - ఉత్తరశ్రీరామాయణాఖ్యాన - పంచమ ప్రతిమస్సగణః -

తస్యేత్యాది || ౩ || భావత్యతి || తస్య శిరశ్చత్యవ్యయః || ౪ || తుష్టవృష్టిః || తుష్టవృష్టిః తాతేతి శబ్దః || ౫ || తుష్టవృష్టిః హరినిరవహః - తస్యైవ ప్రపంచం - దివ్యావామిత్వాది || త్రపచాతే - వృష్టిః - తే || ౬ || గృహణేతి || సురకార్యమేతా - శ్వగృహితి హియస్తిత్యా వతతపాశ్చగృహం నాహః - సాహాత్మత్యేతేనానవరణశ్చత్యవ్యయః - రన్తే - రన్తేవతకార్యం తుష్టవృత్తిః || ౧౦ || మమేతి వైశ్యవృత్తయోయమశ్రవణం || ౧౧ || రమితేతి వైశ్యవృత్తిః || తేతమతం - జీవయమ్యమిత్తయమ్యథో - మేతదుమిద్విజ్యత్యం శ్రుతి - విజ్ఞానః || ౧౩ || నిర్వృణోతి || అగ్నిస్తూహనాత్మ శిరశ్చేదనం - వివాహిరవిర - జీవతం - ప్రవానిత్యభావః || ౧౪ || ఉక్తమేతాభావం అవశ్యనిరవేతాభావం ఉక్తానన ప్రకాశయతి - యస్మాద్విమలారాత్యతి || ౧౫ || శస్త్రస్థియామేతలోక || ౧౬ || సభిరతి || తే ప్రతిజ్ఞాయదేవానాం దేవా ప్రతిజ్ఞాప్రీతిత్యక్తం || ౧౭ || దృష్టిః || అతివచనం || అపస్ససరాశిపేనవ్యావాక్ష్మి తాదాశీరథాయతస్మై - ఉ వాచవాతం నృపపుంగవాయుతా - రణేతేవత

పాతకకర్తకర్తః || ౨౫ || త్వమితి || ఉత్తమైవాహుగిగూడ వ్యసంకుమతోపకుమన్యుఃఅతిభక్త్యాప్రేమాభ్యుచితకర్తవ్యంమేషా
జ్యైత్యాత్మాహ-మమేతి || మమభ్యుద్ధితకర్తవ్యంకర్తవ్యమిగ్నరూపత్వాదిభావః. అపవిత్రంవాప్తగణిమయతయావృద్ధిభక్తిఃఅతీశ్వయత్వా
ప్రస్థానాభ్యుచయద్వా-చ్యుద్ధితః- ఎతేనప్రకరూపావత్రవ్యమృతం || ౨౬ || సురాకతి || బ్రాహ్మణ్యసతత్త్వప్రవాసనభవేణాభవ
యాదీవాపితీజీవన- ప్రాప్తిః-పుగామః || ౨౭ || త్వంహేతి || వారాయణేనరాజాంగము-పానానారణ-తత్కవీపనుమాపేత్యకర్తవ్య
కర్తవ్యయన్తీధానం-దివాహ-త్యయినవగామితి || సరాతనపపురుషబ్రహ్మ || ౨౮ || ఇదివి || నివేసనవపుసుప్రకాశమానస్థివేస-
దివ్య-దివసాగ్గం - అపి- స్వతీజనాదిచ్యుతానం- అభరణంఅలయరూపం- నమస్తే తియస్య బ్రాహ్మణప్రవృత్తకారణమదితీతేత్ర
త్రాహ-మత్ప్రయంపిహేతి || మత్ప్రయాభామనుచితమపికార్యమిత్యాశయః - అభవా- రాజత్వాదిత్రహస్తయోత్పద్ధికోనలయమా
నురీతమతఃపిత్రప్రాణేమమత్రయంభవతి-తవదహోబాహుస్త్రిభక్తద్రాంగికారహమిహంగికారభవేత్యాశయః || ౩౦ || సమకళంత
వప్రియతరత్రాహ-నప్రస్మితి || యేనకాపిదత్తప్రఅనుభవభ్యభువస్వప్రవేదాదిభ్యోదానమభ్యాభిలషార్యతే || ౩౧ || అథాపప్రసంగంపు
క్యాంధ్రస్వప్రసంగంపునవితన్తరజాత- వివరచమహాభలమౌహత్వామిద్యంపిత్రానంమమప్రియయభిభావః- నన్యన్యవివతీకాదేచాభర
ణగూర్హ్యత్రాహ-భరణేహేతి || పితాభరణంపుభిరభిభరణేభవానమకత్తయ్యాగ్నిశివరూపాతామపిభవం- బ్రహ్మలోకాదీనాం
దాసేభవన్తీకర్తవ్యయకర్తవ్యః || ౩౨ || సమమత్తపిమహాభ్యుద్యంప్రాదిభ్యోపేతమాతేత్రాహుంహేతి || త్వత్తనమహంభవతి
కావల్యం-చ్యుగ్గంభ || ౩౩ || అథావాచేత్యార్యధారణాభావముచిత్రాదీన్యంతరేత్రయాదికర్తవ్యకారకమలయ్యకారకమప్రయేన్న

దనః సమం హి మానసం ప్రవృత్తిం హేనుభూషితమ్ ॥ ౧౧ ॥ తతో జేవాః ప్రయంతా నైవమా నై బాహుమ
 ప్రతేః కామోష్యుజ గామాశుశంభయో నే ప్రదోషన్మ ॥ ౧౨ ॥ శృష్ట్యాజ్జడ వాంఛం ప్రాప్తానాం దృష్ట ప్రప
 సాః ॥ ౧౩ ॥ అచ యామానథ త్వాత్పానాం సాపశేషతః ॥ ౧౪ ॥ ప్రతిగ్రహ్యతేః పూజానం పూ
 జ్యచ నహా మిమ్ ॥ జల్మ ప్రేత్స గౌహ్యప్రేనాకృత్యం సహనుః ॥ ౧౫ ॥ గతేషు తేషు కామధ్యే పు
 మ్మకాదవరుహ్యచ ॥ తతోభినాదయమానహ్యగ స్త్యన్యమీదృశ్యమ్ ॥ ౧౬ ॥ సోభినాద్యనహాత్మా
 నంజ్వలంతనువ తేజసా ॥ అతిక్యంపరమం ప్రాశ్యజడ సాదన కాధిప ॥ ౧౭ ॥ తేషు వాచనహా తేజాఃశం
 భయోర్నరహతహాః ॥ స్వీడితం తేనర శ్రేష్ఠవిప్ర్యై ప్రాప్తోసరాశువ ॥ ౧౮ ॥ త్వం మేబహుయతోరా
 మగుశ్చై బాహుభిరుత్తయైః ॥ అతేః పూజనీయశ్చ సునానగ్నం మృచ్చితేః ॥ ౧౯ ॥ సురాహికృత్యుతిత్వా
 మాగతింశూద్రమాతినమ్ ॥ బ్రాహ్మణ్యోత్పత్త్యైశ్చ సహజీవాపితృపుత్రః ॥ ౨౦ ॥ ఉత్పన్నాః సేవారజ
 సీసకాశేనుమరాశువ ॥ ప్రభాతే పుష్కరైశ్చ స్యం తాపపుర మేవహి ॥ ౨౧ ॥ త్వం హి నాకాయణశ్రీ
 మాంస్త్యయివస్యం ప్రశీషితమ్ ॥ త్వం ప్రభుస్సర్వభూతానాం పురుషస్త్యం సవాతనః ॥ ౨౨ ॥ ఇదంచ భర
 ణం సామ్యుజ్జితం పితృనర్తకాః ॥ దివ్యం చిత్తేన చ సర్వమానం న్యతేజసాః ॥ ౨౩ ॥ ప్రసాహ్యోష్య కామధ్యును
 ప్రయింకురురాశువ ॥ ౨౪ ॥ నత్తప్రేమీపురగాః సేవయమానృపయద్యతే ॥ ౨౫ ॥ భరణేహి భవాతే క్తః
 ఫలానాం మహతామపి ॥ ౨౬ ॥ త్వం హి శక్తస్తాదయియమసే ॥ ద్రావిడివాః సః ॥ ౨౭ ॥ తస్మాత్సేవేభివ
 త్తస్మాత్తీర్థవరాధిపి దివ్యమాభరణం చిత్రం ప్రతిప్రయిమ భాస్కరమ్ ॥ ౨౮ ॥ అథోవాచ మహాత్మా మత్స్యై
 కూజాం మహారక్షః ॥ కామోమితమతాః శ్రేష్ఠః కీర్తివహా మసుర్మరగ ॥ ౨౯ ॥ ప్రతిగ్రహేనా యంభగవదా
 బ్రాహ్మణస్యోషేహి ॥ ౩౦ ॥ శృష్టియా యాంతప్రయోహంక్షేకభాస్రహాశులవత్ ॥ ౩౧ ॥ బ్రాహ్మణేవమీశే
 షేషాదస్తం గన్య భవహాః పి ॥ పవముక్ష్యుర్రామోనాప్త్యై వాచనహామృత్యుః ॥ ౩౨ ॥ అనాకృతీయై గెరా
 మబ్రహ్మణాం ప్రురాయుగ ॥ అపాథివాః ప్రజాస్పర్శాన్మరాణాం తతేతీత్రతః ॥ ౩౩ ॥ తాత్రజా

భా. || ౧౭ || స్మృతినియమములతోడ ప్రమాదము వలన || ౨౦ || స్మృతిని విడిచివేసి అపమమరణియై కల || ౨౧ || తమిది
 బుద్ధినికెది || శరత్తు బుద్ధిని వలన ముగ్ధునియొక్కా కలుపుకల || ౨౨ || బుద్ధిని కలనావిధిని వలన || ౨౩ || బుద్ధిని కలనావి
 తమిదై కలనావిధిని వలన || ౨౪ || స్మృతిని విడిచివేసి అపమమరణియై కల || ౨౫ || స్మృతిని విడిచివేసి అపమమరణియై కల || ౨౬ ||
 బుద్ధిని కలనావిధిని వలన || ౨౭ || స్మృతిని విడిచివేసి అపమమరణియై కల || ౨౮ || స్మృతిని విడిచివేసి అపమమరణియై కల || ౨౯ ||

తో యేరి దామః తదేవానాం భలమాలైరితి సభాస్మై ॥ అనంతరవాక్యమయ్యై ॥ మమగూర్తైః ఆనకీలైః ॥ ౩ ॥ తస్యేతి కారంభ
 వః జల కాకః ॥ ౪ ॥ పద్మేతి సమతీ క్రాంత్యై కలంభితవర్ణవచనమనై వాఽయతం సభాస్మై దంసుభావహ ప్రాశనసానియై వత్ ॥ ౫ ॥
 అగ్రజస్మై మిత్రైః అరజస్మై సమీక్షణమివ్యథాః ॥ ౬ ॥ పురాణమితైః దాసేంద్రదాసువంధినిం ॥ ౭ ॥ ప్రభాతభిః కాల్యం ప్రాతః
 కర్తవ్యం స్మృతాదికమాన్వేష్యతీర్థాయ తత్పరగంతుమనై క్రమైః ఆచరో యేరి దామః ॥ అజరం అక్షిం ॥ ౮ ॥ పద్మజేదేవేతి పద్మ
 భేదేవభావన కాలే చ జీవితరచయైః పరయోగయ్యై ఉపేతమితశః ॥ ౯ ॥ యః పద్మపరచయైః జనైః సమపథైః ॥ అత్యంతం పామయే
 త్యోగమృతస్మస్తస్మాభ్యాం తీర్థస్వరేతి భావః ॥ ౧౦ ॥ తమైః తమభావం చింతయానః కిమనంస్యాదితి చింతయానః ॥ ౧౧ ॥ అథైతి అత్యంత
 చింతనం అత్యంత కరకమర్శ్యగ్యవిషయవత్ ॥ ౧౨ ॥ అత్యంతమితి అత్యంతమనీషణవనంతం ॥ ౧౩ ॥ గాయంతితి య్యోగయంతి భావ
 చనవిశేషైః భేదయంతి త్యథాః ॥ ౧౪ ॥ అపరాధైః వంద్యైః వామైః సప్తసప్తసంహారాములిలిత్ ॥ ౧౫ ॥ తతః తతః
 తో మే సమక్షమితశః ॥ ౧౬ ॥ తథైతి సప్తసప్తసంహారాములిలిత్ ॥ ౧౭ ॥ కన్యైః సారైః
 సమసారైః సమసంహారాములిలిత్ ॥ ౧౮ ॥ తతః తతః తో మే సమక్షమితశః ॥ ౧౯ ॥ తతః తతః తో మే సమక్షమితశః ॥ ౨౦ ॥

పాదవైః ॥ ౩ ॥ తస్యోరభ్యసృగభ్యేతుసతో యోజనమాయతమ్ హంశకారంధవాకీణావశ్రవాణో
 పశోభితమ్ ॥ ౪ ॥ వన్త్యైః సమీక్షణమివ్యథాః సమీక్షణమివ్యథాః ॥ ౫ ॥ తదాశ్చ ర్యమి వాల్మీకీణామసభాస్మై
 దనుమత్తనమ్ ॥ ౬ ॥ అరజస్మై సమీక్షణమివ్యథాః సమీక్షణమివ్యథాః ॥ ౭ ॥ ప్రభాతభిః కాల్యం ప్రాతః
 కర్తవ్యం స్మృతాదికమాన్వేష్యతీర్థాయ తత్పరగంతుమనై క్రమైః ఆచరో యేరి దామః ॥ అజరం అక్షిం ॥ ౮ ॥ పద్మజేదేవేతి పద్మ
 భేదేవభావన కాలే చ జీవితరచయైః పరయోగయ్యై ఉపేతమితశః ॥ ౯ ॥ యః పద్మపరచయైః జనైః సమపథైః ॥ అత్యంతం పామయే
 త్యోగమృతస్మస్తస్మాభ్యాం తీర్థస్వరేతి భావః ॥ ౧౦ ॥ తమైః తమభావం చింతయానః కిమనంస్యాదితి చింతయానః ॥ ౧౧ ॥ అథైతి అత్యంత
 చింతనం అత్యంత కరకమర్శ్యగ్యవిషయవత్ ॥ ౧౨ ॥ అత్యంతమితి అత్యంతమనీషణవనంతం ॥ ౧౩ ॥ గాయంతితి య్యోగయంతి భావ
 చనవిశేషైః భేదయంతి త్యథాః ॥ ౧౪ ॥ అపరాధైః వంద్యైః వామైః సప్తసప్తసంహారాములిలిత్ ॥ ౧౫ ॥ తతః తతః
 తో మే సమక్షమితశః ॥ ౧౬ ॥ తథైతి సప్తసప్తసంహారాములిలిత్ ॥ ౧౭ ॥ కన్యైః సారైః సమసారైః సమసంహారాములిలిత్ ॥ ౧౮ ॥ తతః తతః
 తో మే సమక్షమితశః ॥ ౧౯ ॥ తతః తతః తో మే సమక్షమితశః ॥ ౨౦ ॥

మిత్యథాః ॥ ౪ ॥ పద్మేతి సభాస్మై దంసుభావహ ప్రాశనసానియై వత్ ॥ ౫ ॥ అరజస్మై మిత్రైః అరజస్మై సమీక్షణమివ్యథాః ॥ ౬ ॥ పు
 రాణమితైః దాసేంద్రదాసువంధినిం ॥ ౭ ॥ ప్రభాతభిః కాల్యం ప్రాతః కర్తవ్యం స్మృతాదికమాన్వేష్యతీర్థాయ తత్పరగంతుమనై క్రమైః
 ఆచరో యేరి దామః ॥ అజరం అక్షిం ॥ ౮ ॥ పద్మజేదేవేతి పద్మభేదేవభావన కాలే చ జీవితరచయైః పరయోగయ్యై ఉపేతమితశః ॥ ౯ ॥ యః పద్మపరచయైః
 జనైః సమపథైః ॥ అత్యంతం పామయే త్యోగమృతస్మస్తస్మాభ్యాం తీర్థస్వరేతి భావః ॥ ౧౦ ॥ తమైః తమభావం చింతయానః కిమనంస్యాదితి చింతయానః ॥ ౧౧ ॥ అథైతి అత్యంత
 చింతనం అత్యంత కరకమర్శ్యగ్యవిషయవత్ ॥ ౧౨ ॥ అత్యంతమితి అత్యంతమనీషణవనంతం ॥ ౧౩ ॥ గాయంతితి య్యోగయంతి భావ
 చనవిశేషైః భేదయంతి త్యథాః ॥ ౧౪ ॥ అపరాధైః వంద్యైః వామైః సప్తసప్తసంహారాములిలిత్ ॥ ౧౫ ॥ తతః తతః తో మే సమక్షమితశః ॥ ౧౬ ॥ తథైతి సప్తసప్తసంహారాములిలిత్ ॥ ౧౭ ॥ కన్యైః సారైః సమసారైః సమసంహారాములిలిత్ ॥ ౧౮ ॥ తతః తతః
 తో మే సమక్షమితశః ॥ ౧౯ ॥ తతః తతః తో మే సమక్షమితశః ॥ ౨౦ ॥

[illegible]

౧౭౪ || సత్యంసుఖప్రమాదానైస్స శరీరమమత్రణమ్ || * | భక్షయపాపకృతరసం తేనృప్తిభావః
 ప్యతి || ౧౮౪ || యదాతలద్వనం శ్వేతత్రస్త్ర స్సమహస్పతిః || * || ఆగమివ్యతమధావప్రదాకృ
 త్ప్రాద్విమోక్షయే || ౧౯౪ || సహితాఽహితునాన్యత్ర స్మరణానఽపి || * || క్షిప్రస్త్రావమహా
 బాహుత్యుష్ణిపాపావశంకరమ్ || ౨౦౪ || హేమంభగవత శ్శుశ్వాదేవదేవస్మనివ్రయమ్ || * ||
 ఉపాకంఘాతంకుర్వన్వశరీరంద్విజోతనమ్ || ౨౧౪ || బహుభావంఘాతానాంహాభుష్టమనని
 దంమయా || * || తయంనాశేయేతిహంపితృప్రీత్యాపేనమోతనా || ౨౨౪ || తస్యమెకృచ్ఛ
 భూతస్యకృత్యాదస్తాద్విమోక్షయ || * || ఆస్యహంసగతివ్యాకృతీకుంభయోనిన్యతేద్విజమ్ || ౨౩౪
 ఇదమాభరణంనాన్యతారణాక్షణంద్విజోతనమ్ || * || ప్రశ్నోష్ణివృద్ధాన్తంతేవసాదంకన్రుమహాస
 ఆర్య || ఇదంతామ్యువణంబధనంప్రాశేదద్విజ || * || భక్త్యంభోజ్యంబప్రమ్మహేదదాత్యాభ
 రణానివ || ౨౪౪ || సర్వాః కామాః ప్రయచ్ఛామిభోగాన్వేమునిభంగవ || * || తారణేభగవతమ
 హ్యంప్రసాదంకన్రుమహాస || ౨౫౪ || తివ్యాహస్వద్విజోవాక్యంశ్రుత్వాదఃశంకమద్విజమ్ || * ||
 తారణమోవజగ్రాహతదాభరణమత్రణమ్ || ౨౬౪ || మయాప్రతిష్ఠాతేతుభస్త్వన్నాభరణేభుభే
 * || మానుషఃపూర్వకోదేహురారావహేదాననాశక || ౨౭౪ || వ్రణశ్చేతుశరీరసారాజహిఃప
 రయాముదా || * || తృప్తఃప్రముదితోరాజాజగన్నాద్రదంసుభమ్ || ౨౮౪ || తేనదంశక్రతుల్యేనవి
 వ్యమాభరణంమమ || * || తస్మిన్నిమిత్రైకావృద్ధతత్రేనద్యుతదశణమ్ || ౨౯౪ || * * * * *
 * * * * * తస్మిన్విజరత్రరామాయశేలత్వసప్రకరణస్సంకాశ్చ * * * * *
 తదమృతతనంవాక్యంశ్రుత్వాగన్త్యశ్శౌర్యఘనః || గౌరవాద్విష్ణయాత్వవపునఃప్రహ్లాంప్రవ
 త్రమే || ౧ || భగవంస్త్వనంఘోరంతపస్తప్రతియతిత్రనః || శ్వేతోవైదధాకౌరాజాక్షతస్యోదన్యగ
 ద్విజమ్ || ౨ || తస్యన సుభంరాజాహ్యంసనుజవజితమ్ || తపశ్చేతుకంప్రతిత్వస్మిత్రేయమిచ్ఛామి

[illegible]

జ్ఞః కన్యోరునుచ్చామి || ౪ || పురతిఃపదధరోరాజా - ప్రభుఃపదాశ్రమవిభాగతథకాశ్రవణనాధిక్యతః || ౭ || ప్రితర్భిఃపదే
 నమః || యనియమిదమభావః తేనాశీర్వాదేన - ఆచారసేంద్రంబువలెయేతేమః || ౮ || నమఃపరీతాపచూచందేకభంకరుణాయై కృతతా
 బా - అచరాధిష్ఠితివిధివద్భూతాశ్రయభావరథంబుకృతప్రవర్తితత్వభావః || ౯ || తస్మాద్విధిమివర్తనంబుమితితమః || ౧౦ || ఇ
 తితి || సమాధిసామ్రాజవాద్యుపసంధానహితైతేతాశ్శ్రీగౌతమీవైశ్యులోకంబిగామ || ౧౧ || కమఃభిః || ౧౨ || మురూత్తేర్జ్ఞానానర
 పోలమః || ౧౩ || తేమితి || పూర్వబాఃశ్శ్లోకః || ౧౪ || నామః || పదేనామకరణంబుశ్శ్రద్ధాత్వాదవ్యభావనాయపూర్వక
 మిత్యాహ - అవశ్యమితి || ౧౫ || అవశ్యమానత్వతి || పూరంబేకమవశ్యమానః || ఉదరాజ్యయోగ్యంపూరంబేకమవశ్యమితిత్వభావః || ౧౬ ||
 సంతతివర్తనరోధివశ్యతతటప్రాయే || ౧౭ || తత్త్వతి || తత్త్వమః || ౧౮ || ఇతిశ్రీమహాశ్వరత్నచిరవిరాజితాంశ్రీరామాయణత
 త్వస్థిపాఖ్యానాం - ఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానాం - ఏకోనాశీర్వాదమున్నగః -

ఏవముక్తౌబాహ్వాతాయప్రకృతకథామాహ - ఏతదితి || ఆస్మామేవాపరావ్యాకృతప్రాంతకథాయామేవసంబంధంబుమితిప్రకృ

తత్వతః || ౩ || రామస్యవనసంక్రూతావతూహలసమన్విసమ్ | వాక్యంవరమతేజస్వీవక్రమేవోప
 చక్రమే || ౪ || పురాకృతముగైరామనుమదాండధరఃప్రభుః | గన్యపుత్రమహానాసిధిత్యైవకులనం
 దనః || ౫ || తంపుత్రంఘోర్వకెరాజ్యేనిశ్చిన్యభువదుజాయమ్ | పృథివ్యాంరాజవంశానాంభవకరైశ్చ
 వాచహ || ౬ || తథేతవప్రతిజ్ఞారంపితుఃపుత్రేణరాఘవ | తతఃవరససూతుప్రసూనఃపుత్రమువాచహ
 ౭ || ప్రితీస్త్రింశమోదారత్వికరాసిసంపతయః | నందేనవప్రజాంక్షమావదడమకరణే || ౮ || అ
 పరాధిమయోగంబంబాత్వతేమానవేమవై | సదఃతోవిధివన్యకృత్స్వర్గంబయితాధివమ్ || ౯ || త
 స్మాద్దండేనహాబాహూయన్నవాగభవపుత్రక | ధర్మహివరమీలాకెకున్యతస్యైవవిమ్యతి || ౧౦ ||
 ఇతితలబహుసంవిశ్వమనుఃపుత్రంసమాసేనా | జగానుశ్రిధివంహ్యప్రోబంహలోకసనాతనమ్ || ౧౧ ||
 ప్రయాతేత్రిధివంతిస్త్రిన్విత్వైవకులమితప్రభః | జనయిష్యేకభంపుత్రానితిధింతావరోభవత్ || ౧౨ ||
 కిర్తభిరహూహూపైప్రత్యైర్వసుమితిన్యతా | జనయామాసధగ్నాత్తాశతందెవమతీపమా || ౧౩ ||
 తేమానువరజస్తానసర్వసారంఘురంజన | మూఢకృష్ణకృష్ణవిశ్వశ్రవశుత్రావతిపూర్వజా || ౧౪ ||
 నానుశస్యచదండేపితాచక్రైశ్చమధసః | అవశ్యంబండవతనశ్చరీరసభవిమ్యతి || ౧౫ || అవశ్యమాన
 స్తందేశంపూరంపుత్రస్యరాఘవ | వింధ్యశైవలయోర్వధ్యైరాజ్యంప్రాతాదరిందమ్ || ౧౬ || సకంబ
 ద్తశ్రీరాజాభూత్రమ్యేవర్వసరిధిపి | పురఃచాప్రతిమలరామన్యవేశయదనుత్రమమ్ || ౧౭ || పుఃస్య
 చాకిరోన్నామగభుమంతిమిప్రభో | పురోహితఃతూశనసంవరయామాసమవ్రగమ్ || ౧౮ || ఏవంస
 రాజాతక్రాజ్యన్యకరోతపురోహిః | ప్రహృష్టమనుజాకీర్ణంబేవరాజ్యంయభావహమ్ || ౧౯ || తత
 స్సరాజాహమజేంద్రపుత్రస్సాధాంతతేనోశనసాతజాన్మమ్ | వకారరాజ్యంమనుహన్యహత్వాశక్రోది
 షివోశనసాసమేతిః || ౨౦ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే - ఏకోనాశీర్వాదమున్నగః.....

ఏతపాఖ్యానాయమామనుహమీదఃసంభంధః | ఆస్మామేవాపరావ్యాకృతప్రాంతకథాయాముపప

దితికథంతాత్వశరదన్యసంతకృత్యంబరితుంప్రతిష్ఠః || ౪ || పురతిఃపదధరోరాజా - ప్రభుఃపదాశ్రమవిభాగతథకాశ్రవణనాధి
 క్యతః || ౭ || ప్రితర్భిఃపదేనామకరణంబుశ్శ్రద్ధాత్వాదవ్యభావనాయపూర్వకమితిత్వభావః || ౮ || నమఃపరీతాపచూచందేకభంకరుణాయై కృతతా
 బా - అచరాధిష్ఠితివిధివద్భూతాశ్రయభావరథంబుకృతప్రవర్తితత్వభావః || ౯ || తస్మాద్విధిమివర్తనంబుమితితమః || ౧౦ || ఇ
 తితి || సమాధిసామ్రాజవాద్యుపసంధానహితైతేతాశ్శ్రీగౌతమీవైశ్యులోకంబిగామ || ౧౧ || కమఃభిః || ౧౨ || మురూత్తేర్జ్ఞానానర
 పోలమః || ౧౩ || తేమితి || పూర్వబాఃశ్శ్లోకః || ౧౪ || నామః || పదేనామకరణంబుశ్శ్రద్ధాత్వాదవ్యభావనాయపూర్వక
 మితిత్వాహ - అవశ్యమితి || ౧౫ || అవశ్యమానత్వతి || పూరంబేకమవశ్యమానః || ఉదరాజ్యయోగ్యంపూరంబేకమవశ్యమితిత్వభావః || ౧౬ ||
 సంతతివర్తనరోధివశ్యతతటప్రాయే || ౧౭ || తత్త్వతి || తత్త్వమః || ౧౮ || ఇతిశ్రీమహాశ్వరత్నచిరవిరాజితాంశ్రీరామాయణత
 త్వస్థిపాఖ్యానాం - ఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానాం - ఏకోనాశీర్వాదమున్నగః -

ఏవముక్తౌబాహ్వాతాయప్రకృతకథామాహ - ఏతదితి || ఆస్మామేవాపరావ్యాకృతప్రాంతకథాయామేవసంబంధం - అపరంతర్మట్టిపరభూతంకథాంతరమిత్వ

భృం || ౪ || మయితి || అశ్రు మయః ప్రాచీనతర సాక్షుః యతి || ౪ || సామాన్యేనోక్తం విశేషేణ సామాన్యేనైతి || ఈద్యశంకకుప్రీత
 జగదానూచ || ౭ || సమంతాదిరిః ధంక్యతేనాశయిష్యతి || ౮ || నరేంద్రియయం అగమక విలయం యిష్యతి || ౯ || నంద్యైతి || నర్వం
 సమస్త్రయం చరాచర ప్రాణీమాత్రం || తి వ్యయతితిభ్యవతిభ్య వ్యయం-పాంసువమమివ ప్రాశ్నసత్రరా త్రంశత్రరా త్రంశత్రం
 తమలక్ష్యంభవిష్యతివస్త్రపురపారజాన-చవంభవిష్యతీత్యర్థః || ౧౦ || ఇతితికహ శ్ర మనివాసిసంస్థాశ్ర మనివాసిసం-జనచదాంతే
 మనందంశచదనీయంతేతేమ || ౧౧ || శ్రుత్వేలిహ శ్రమావసభభిత్వామగ్రంధిః-శుభశ్ర మనివాసిత్వర్థః-వితాతతాకథంస్యాదిమ్య
 గద్విజమిత్యస్య త్తరమేక్షం || ౧౨ || అగ్రంజగదంవనం కంఠతపేత్రవిష్ణుభిత్వస్య త్తరమాహ-శుభశ్రేతివాప్తయజనమాహ-మనమా
 హితాశోభనశుభాధిమతిభూత్వేత్యర్థః-శుభాద్యనుస్థానేమి త్రమాహ-మదుమేకభితి-యస్తాద్దండధమగ్రహిజ్ఞుదుమాతరః || అ-శ్ర
 త్వాచనీవృత్తయేశుభాధిరావశ్యకభితిభావః || ౧౩ || పాంసువమగణకథంవాస్త్రత్రా-చవతితి || ౧౪ || త్వత్వమీచవతితి-యేత్యాది
 యేత్యాదియః-వాప్తమ్యంభిశ్ర-శ్రా-త్వమీశీతీత్యః-వివచనోశనసోమ్య-హాగళః-ప్రతేకవ్యసంభవానత్వాది త్తరశపేత్ర విష్ణుభి
 భావః || ౧౭౪ || తస్యేతి || తస్యాసావ్యత్యయో-ద్వీప్తి - సోపావిత్య ర్థః-వి-ధ్యత్య తలయ-మగ్రభ్యభితిత్యః-శూతే - గమ-భూగ

చహ || ౩ || వశ్యేభ్యంవివరీత్రస్యదశస్యావిజతాన్తనః || వివరింఘోరసంకాతాంక్తుదాద్విశీభామివ || ౪ ||
 మయోస్యమనఃలే ప్రాప్తస్యానుగస్య దురాత్మనః || యః ప్రదీప్తాంమలతాశ్శిఖాంవై స్సప్తమి
 చ్చతి || ౫ || యస్తాత్మకతవాపావమిద్భవంఘోరసంహితమ్ || తస్మాత్ప్రాప్తమీచదుమేగణః ఫలంపా
 వస్యకమగణః || ౬ || సప్తరాత్రేణరాజాసోసభ్యవ్యబలవాహనః || పావకమగ్రసమాచారోవధంప్రా
 ప్నతిమమగణః || ౭ || సమంతాద్వీజవశేతంవిషయంచాస్యదుమగలే || ధంక్యతేపాంసువమగణమ
 చాతాపాకతాననః || ౮ || సవనత్వాదియానీహస్థావరాణిచరాలేద || మహతాపాంసువమగణవిల
 యంనవఃతోగమగ || ౯ || దండవ్యవిషయోయావత్తావత్సవనమ్యయమ్ || పాంసువమగమివాల
 త్వంసప్తరాత్రంభవిష్యతి || ౧౦ || ఇత్యుత్వాక్రోధతామ్రాత్వప్రదాశ్రమనివాసివమ్ || జనంజనపదాం
 తేషానీయతామితీచాబ్రవీత్ || ౧౧ || శ్రుత్వాతూశనసోవాక్యంసోశ్రమావసభోవనః || నిస్థాంతోవిష
 యాశస్త్యాన్తానంచ శ్రేణభావ్యతః || ౧౨ || సతథోత్వామునిజనమరజామిదమబ్రవీత్ || ఇహోవనసమ
 మేగణైశ్రమేసుసమాహితా || ౧౩ || ఇకంయోజనవర్వంతంసరస్సునదిరప్రభమ్ || అరజేవిష్ణురాభ
 తేత్వకాలశ్చాత్రప్రతీత్యతామ్ || ౧౪ || త్వన్నిమీపేచయేసత్వావాసమేవ్యతీత్యాదితామ్ || అపధ్యః
 పాంసువమగణలేభవిష్యంతితిత్యదా || ౧౫ || శ్రుత్వానియోగంబ్రహ్మమేస్సంసరభాగాగవీతదా || త
 థేవితరంప్రామాభాగవంభ్యతదుఃఖితా || ౧౬ || ఇత్యుత్వాభాగవోవాసమన్యత్రసమకారయన్ ||

౧౭౫ || తచ్చరాజ్యంనరేంద్రస్యసభ్యత్యబలవాహనమ్ || శ్శాసప్రామాద్భవస్తాస్యాన్తంయథోక్తంబ్రహ్మ
 భ్యమితి || వివరీత్రస్యవివరీతానుపాదస్య-వివరింవిరాశం-మశ్రోదతోజామహనామితేత్యః-అగ్నిశిఖావచ్ఛేదాంప్రధానజరం
 ర || మయితి || అశ్రు ప్రాచీనమయితిజానా || ౪ || శిఖాంవైస్సప్తమిచ్చతిత్వత్వాన్తావదేహాభం-విశవయితి-యస్తాద్విత్వాది || ఈ
 బృశమితి-మత్ప్రీతధమగణాచమిత్యర్థః || ౭ || సమంతాదిరిః ధంక్యతేనాశయిష్యతీత్యర్థః || ౮ || శరేతి || విలయమగమగ
 మిష్యంతీతియన్ || ౯ || దండ్యైతి || సవనంశుమ వ్యయం-చరాచర ప్రాణీమా త్రమిత్యర్థః-తి వ్యయః-తి వ్యయత్యస్యదిత్వ
 వ్యయః-పాంసువమమివప్రాశ్న మితిపాంసువమగం-ప్రీత్రత్రయికాలపాంసు-మహవమమివ ప్రాశ్న-శత్రరాత్రం-నప్త
 రాత్రశత్రవర్వంకుష్టంభవిష్యతీతి-విస్త్రపురపారజనపదజాన-చవంభవిష్యతీత్యర్థః || ౧౦ || ఇతితికహ శ్ర మనివాసిసమితి ||
 స్వాశ్ర మనివాసిసమిత్యర్థః-జనచదాంతేమ-దండజనచదనీయంతేషీత్యర్థః || ౧౧ || శ్రుత్వేలిహ శ్రమావసభభిత్వాంధనస్సం
 ధిః-వితాతతాకథంవిష్ణుగద్విజమిత్య స్యతీతిరనిష్కర్తం || ౧౨ || నిజగదంవనం కంఠతపేత్రవిష్ణుభిత్వస్య త్తరమాహ-శుభశ్రేతి
 తవనమలత్వాది-యేత్యాదివివేచన ప్రయోజనమాహ-మనమాహలేతి || శోభనశుభాధిమతిభ్యుత్వర్థః-శుభాద్యనుస్థానస్యాపిమి త్రమాహ
 దురైకభితి-యస్తాద్దండధమగ్రహిజ్ఞుదుమాతరః-ద్విరీతీత్యాద్యశమ-యోచనాభాగంశుభాధిమతిభ్యుత్వర్థః || ౧౩ || కథంవస్త్రకర్త
 పాంసువమగణిత్య తాహ-ఇదయా-జనవర్వంశేమిత్వాది || ౧౪ || త్వత్వమీచవతితి-శ్రవాచయ్యయః || వివచనోశనసోమ్య-హాగళః
 ప్రతేకవ్యసంభవానత్వాది త్తరశపేత్ర విష్ణుభితిభావః || ౧౭౪ || తస్యేతి || తస్యాసావ్యత్యయో-ద్వీప్తి - సోపావిత్య

క్షత్రియస్యాపారణాక్షయిణీహతుభూభిక్షకః || ౭ || ఆస్తిస్తితిహితమిహాశేషం. ఆయతియ క్షంశి త్వకాలేచహితమి
 ధికః || ౯ || త్వయాతి. సర్వావసంధరాశ్రుతిస్థితా. సావధాన్యత్వాదిత్యాశయః || ౧౦ || మహిపాలాభితి. ప్రజాపతియనురాగవచ
 రమాశ్రుత్వేనఃరీక్షంతభిక్షకః || ౧౧ || ప్రజాభితి. ప్రజాపితృవత్ పితరమితృభావః || ౧౨ || సత్యమితి. తత్సంగర్వప్రియః. వివందిక
 త్వంభికాయః. పృథివ్యామితి || ౧౩ || పృథివ్యామితి. రాజనూయశ్శుభ్రవః. రాజవిజయభూర్వంసాధనీయత్వాత్ ప్రచాస్త్యుప్రప్రత్యేషు
 పృథివ్యాయేక్షత్రియః. పాదుమమగతాఃకార్యంప్రాప్తా ప్రేషింసర్వేషం. తక్రరాజనూయశ్శానివిషయే. సర్వశ్రుత్వజననంక్షయోవ
 శ్యంభుమితా || ౧౪ || సత్యమితి. వివందికక్షత్రియశాశకంయజ్ఞంసత్సంసర్వరాజ్యపిత్వవదుపాన్యఃకథమహితాన్. ఆపాతుమహా
 నీతిపూర్వే. శాన్యయః. సర్వశ్రుత్వానుదితంతవత్సకః. సర్వతంతవశేనతరేహిత్యశ్యయః || ౧౫ || ఉపాశేతి. తవవశేనవసనరూపేన
 ప్రేమ. ఆపశేషింసంబుధిః || ౧౬ || విష్యదితి. విష్యదశ్చదధిప్రాయాత్. అన్యదధిప్రాయమేవ్యతలప్రప్తిహేం. ప్రాప్త్యంతభిక్షకః.
 వివతరాయామిల్లిప్రాయమితి. క్ష. తత్ప్రేమః. తవసన్యాప్యతేనేతి || ౧౭ || లోకేతి. బాలానాంత్వితి. తు కృత్యే. బాలానామపియ
 ద్వాక్యంయ క్షయక్రియ క్షంధేచింత. సాధుశుభావహంబం ప్రాప్యమేవ. హియస్తాత్ప్రప్తాత్ప్రేమాన్యమిద్యకంశ్రుణోమి || ౨౦౪ || ఇతిశ్రీ
 మహేశ్వరతీర్థదీవిరచితాయాం. శ్రీరామాయణతీర్థదీపికాఖ్యానాం. ఉత్తరశ్రీరామాయణఖ్యానాయాం. త్రిశీతరమస్సగణః -
 అథలక్ష్మణసాత్వతేభవవససర్వాభాసాధకే. మక్తేయభిక్షక్త్యా. మహిష్టిలకంపుత్రాఖ్యానంప్రస్తుత్య. రిశేతి || ౧ || అశ్వ
 మేభిక్షింసర్వాప్రవాంసావసో. ప్రియభిక్షకసహజాతీరోచతాం. ఆనుస్థానమితి. క్ష. అశ్వమేభిక్షకసర్వసహజాభిక్షకత్వం. శ్రు || స

యస్తుమిద్యామితశ్రదమోహితాశ్వకః || ౨ || ఇష్టాస్వమరాజసూయేనమిత్రశృతునిలమాణః | సుహృ
 తేనమయజ్ఞేనవరుణత్వముపాగమత్ || ౩ || సోమశ్వరాజసూయేనఇష్టాస్వధమేణధమణవిత | ప్రాప్త
 శ్వసర్వలోకేషుకీర్తిస్థానంవశాశ్వతమ్ || ౪ || అస్తిన్నపానియశ్చేయశ్చింజ్యతాంతవ్యయాసహ | హి
 తంచాయతియ క్షంధప్రయతౌకమణమహాధః || ౫ || శ్రుత్వామిరాఘవస్త్రితద్వాక్యంవాక్యవిభా
 రణః | భరతః ప్రాజటిభూత్యావాక్యమేతమవాచహ || ౬ || త్వయిధికఃపరిస్సాధోత్వయిసర్వా
 వసుధరా | ప్రక్షిప్తామహాబాహుయాశశ్చామితలక్రమ || ౭ || మహిపాలాశ్వసర్వేత్వాంప్రజా
 వతీమవానురాః | నీరీక్షంతేమహాత్మానంలోకనాథంయథావయమ్ || ౮ || ప్రజాశ్రుత్వప్రజా
 త్వంతిత్వాన్వచోబల | పృథివ్యాగిభూతోసిప్రాణినామపిరాఘవ || ౯ || సత్యమేవందిధంయజ్ఞనా
 మాతానికంధంవచ | పృథివ్యాంరాజవంశానాంవిశాఖోయత్రదృశ్యతే || ౧౦ || పృథివ్యాంయేవపునమా
 రాజాపారుషమాగతాః | సర్వేహంభవితాతశ్రసంక్షయస్పర్శకోపజః || ౧౧ || సత్సంపురుషశామూ
 లగుణైరతులవీక్రమ | పృథివీనామాసేహంతువశేహితవవతతే || ౧౨ || భరతస్యతుతద్వాక్యంశ్రు
 త్వాన్యసమయితేదా | ప్రహరణమతులంలేభేరానుసస్యవరాక్రమః || ౧౩ || ఉపాచవశుభంవాక్యంకై
 కే. న్యూనంనవధానమ్ | పీతాస్తిపరికుష్టేష్టిగవాద్యవచనేనఘ || ౧౪ || ఇనంపచనక్షేపింసయాధర్వ
 సమాహితమ్ | వ్యాహృతంపురుషవ్యాఘ్రపృథివ్యాఃపరిపాలనమ్ || ౧౫ || పవన్దన్వదభిప్రాయాక్రాజ
 సూయాగ్రత్రాతమాత్ | నివతరయామిదగ్గజ్జతవసువ్యాప్యతేవ || ౧౬ || లోకపీడాకరంకర్తనకర్త
 వ్యంవివత్తుణైః | బాలానాంతుశుభంతాక్యంగ్రహ్యలక్ష్మణపూర్వజః || ౧౭ || తస్మాచ్ఛ్రుణోమిలేవాక్యం
 సాధుయ క్షంమహామతే || ౨౦౪ || ఇత్యుద్ధిరశ్రీరామాయణే. త్రిశీతరమస్సగణః. * * * * *

అథోక్తవతిరామేరుభరతేవమహేష్టని. అత్మశోభనంభంవాక్యమువాచభిక్షువందనమ్ || ౧౫ ||

స్తితిహితమిహాశేషం. ఆయతియ క్షంశి త్వకాలేచహితమిద్యకః || ౯ || త్వయాతి. సర్వావసంధరాశ్రు
 తిస్థితా. సావధాన్యత్వాదిత్యాశయః || ౧౦ || మహిపాలాభితి. ప్రజాపతియనురాగవచ
 రమాశ్రుత్వేనఃరీక్షంతభిక్షకః || ౧౧ || ప్రజాభితి. ప్రజాపితృవత్ పితరమితృభావః || ౧౨ || సత్యమితి. తత్సంగర్వప్రియః. వివందిక
 త్వంభికాయః. పృథివ్యామితి || ౧౩ || పృథివ్యామితి. రాజనూయశ్శుభ్రవః. రాజవిజయభూర్వంసాధనీయత్వాత్ ప్రచాస్త్యుప్రప్రత్యేషు
 పృథివ్యాయేక్షత్రియః. పాదుమమగతాఃకార్యంప్రాప్తా ప్రేషింసర్వేషం. తక్రరాజనూయశ్శానివిషయే. సర్వశ్రుత్వజననంక్షయోవ
 శ్యంభుమితా || ౧౪ || సత్యమితి. వివందికక్షత్రియశాశకంయజ్ఞంసత్సంసర్వరాజ్యపిత్వవదుపాన్యఃకథమహితాన్. ఆపాతుమహా
 నీతిపూర్వే. శాన్యయః. సర్వశ్రుత్వానుదితంతవత్సకః. సర్వతంతవశేనతరేహిత్యశ్యయః || ౧౫ || ఉపాశేతి. తవవశేనవసనరూపేన
 ప్రేమ. ఆపశేషింసంబుధిః || ౧౬ || విష్యదితి. విష్యదశ్చదధిప్రాయాత్. అన్యదధిప్రాయమేవ్యతలప్రప్తిహేం. ప్రాప్త్యంతభిక్షకః.
 వివతరాయామిల్లిప్రాయమితి. క్ష. తత్ప్రేమః. తవసన్యాప్యతేనేతి || ౧౭ || లోకేతి. బాలానాంత్వితి. తు కృత్యే. బాలానామపియ
 ద్వాక్యంయ క్షయక్రియ క్షంధేచింత. సాధుశుభావహంబం ప్రాప్యమేవ. హియస్తాత్ప్రప్తాత్ప్రేమాన్యమిద్యకంశ్రుణోమి || ౨౦౪ || ఇతిశ్రీ
 మహేశ్వరతీర్థదీవిరచితాయాం. శ్రీరామాయణతీర్థదీపికాఖ్యానాం. ఉత్తరశ్రీరామాయణఖ్యానాయాం. త్రిశీతరమస్సగణః -
 అథలక్ష్మణసాత్వతేభవవససర్వాభాసాధకే. మక్తేయభిక్షక్త్యా. మహిష్టిలకంపుత్రాఖ్యానంప్రస్తుత్య. రిశేతి || ౧ || అశ్వ
 మేభిక్షింసర్వాప్రవాంసావసో. ప్రియభిక్షకసహజాతీరోచతాం. ఆనుస్థానమితి. క్ష. అశ్వమేభిక్షకసర్వసహజాభిక్షకత్వం. శ్రు || స

ర్వంసాన్మృతం-తరవితరేత్రిక్రూతాన్మౌనాన్మృతమధేనయజితవర్తిశ్రుతేః || ౨ || శ్రుతివిధ్యంబోధయితుంపురాన్మృతాంశమాహ-శ్రుత్య
 తేహిలిహవనవాచనవిషయమ్ || ౩ || పురేతి-తేవాసురశకుమారామేదేవాసురస్సేనాకారే || ౪ || విస్తీర్ణాశ్చరిత-శ్రీగుణయోజనశత
 త్రయమిత్యర్థః-శ్రీ-లోకా-త-తద్వర్తి-ప్రాచీన-అనురాగేనస్థిత్యాన్మృతాననసేమనానాన్మృతత్వంతోపాయుక్తభూమిచక్రశ్చరి
 త్ || ౫ || తస్యేతి-ఇతరకర్మభివృద్ధియంశుభాహంభాహారం || ౬ || శుభిః-కుభురత్వరంభురశ్చాసాశుశ్చరత్వమిభావః || ౭ || శత్రుమితి-త్యర్థః-తేనరమేదేసే
 న్నామకత్వాదీశ్వరశ్రం || ౮ || తతః-తరుచూర-వ-చరమారాశ్చ || ౯ || యతిః-భూయః-అతః-పరమపీత్యర్థః-భూరజాతమతి
 తమిత్యేత-తావదస్యవశానుగాఃశరీరవయంవివక్షాశాసితభృశుభిత్యేత || ౧౦ || తంచేతి-మౌనంభవతేనతేదీప్యతః || ౧౧ ||
 త్వత్సంతోషే-వరశక్యసాఖ్యమిత్యాహ-యదాహిలి-తరవారశ్చ-తేవంతవ్యమాహత్వమిభావః || ౧౨ || శత్రుమితి-త్యర్థః-తేనరమేదేసే
 విశేషః || ౧౩ || ఇమేహిలి-వృత్త-భూతేనానురాగే-మౌనాహంభాహారం-కురుష్య-హత్యర్థః-పాతూరః || ౧౪ || త్వయా-హిలి-అస్య
 పేదంసురసాహయ్యకరణమస్యేమమనురాగానుభవ్యం-కథాపికురుష్య-యస్మాదగతినామస్తా-కంసురా-కాంక్షావానేకలిశకణం-అస్తా
 ము-రు-ప్యేతి-భూ-త్వ-వాన్వయః || ౧౫ || ఇతి-శ్రీ-మ-శివశరీర-విరచితాయాం-శ్రీ-రామాయణే-త్యదీపికాశ్చాయాం-ఉత్తరశ్రీ-రామా
 యణవాన్మృతాం-చతురశ్చరమస్సగః, * * * * *

త్వమేదోన-వాయుజ్ఞః-పావనస్సృష్టపాత్సనామ్ | పావనస్రవమధా-మోరొ-త-కాంక్షఘనంధన | ౨ |
 శ్రుయితేహిపురావృతం-వాసితేనుమహాన్దలి-బ్రహ్మ-హత్యా-వృ-త-శ్రీ-హ-మ-మేదేన-పావితః || ౩ ||
 పురాశీల-న-హ-వా-జ్ఞా-దే-వా-సు-ర-స-మా-గ-మే-వృ-త్త-నా-మ-హ-సా-సి-ద్ధై-తే-యో-లో-క-శు-న-తః || ౪ ||
 విస్తీర్ణో-యో-జ-న-శ-త-ము-ద్భి-త-శ్రీ-గు-ణ-యో-జ-న-తః | అ-ను-రా-గే-న-లో-కాం-ప్రీ-త-స్స-హ-వృ-త్త-తి-స-ర్వ-
 తః || ౫ || ధ-మ-జ-జ్ఞ-వృ-త్త-జ-వృ-ద్ధ-వ-పరి-ని-శ్చి-తః | శ-శ-స-పృ-థి-సం-స్థి-కాం-ధ-ర్మ-ని-స-స-మా-హి-తః || ౬ || త-
 స్మి-ప్ర-శ-స-తి-త-ద-స-స్థ-కా-మ-ధ-మా-న-హి-రి-శ-వ-స-ని-స-నా-నా-మూ-లా-న-చ-ఫ-లా-ని-త || ౭ || అ-కృ-ష్ట-
 శ్చ-వృ-థి-స-స-ం-న-న-న-మ-హ-త్వ-న-స-స-రా-జ్య-ం-తా-దృ-శ-ం-భ-ు-క్ష-స్థి-త-మ-మృ-త-శ-క-న-మ్ || ౮ || త-స్య-వి-ధి-
 స-మ-ు-త్ప-న్న-త-ప-క-ర్మా-మ-న-త్ర-మ-మ-త-ప-క-హి-వ-ర-మ-శ్రే-య-స్స-మో-హ-మి-త-ర-త్స-క-మ్ || ౯ || స-ని-శ్చ-వృ-
 త-స-ం-జ్యే-ష్ఠ-స-పా-దే-ఘ-న-భ-రే-త్వ-ర-మ్ | త-వ-శ్ర-ం-స-మా-త-ష్ఠ-త్ర-వ-య-శ-స-ర్వ-దే-వ-తాః | ౧౦ || త-వ-స్ర-వృ-తి-
 వృ-త్తే-న-వా-స-వ-స-ర-మా-త్వ-న-శ్రీః | స్థ-స-స-మ-స-స-క్ర-మ-వా-క్య-మే-త-దు-వా-వ-హ-మ్ | ౧౧ || త-వ-స్య-తా-మ-
 హ-వా-జ్ఞా-లో-క-వృ-త్తే-ని-జి-త-తాః | బ-ల-వా-ం-త్య-హి-ధ-మా-న్-శ్చ-నై-స-ం-త-త్యో-మి-తా-సి-తు-మ్ || ౧౨ ||
 య-వృ-సౌ-త-ష-తి-ప్తే-శ్చ-య-ప-వా-న-రే-త్వ-రి-యా-వ-జ్ఞో-కా-ధ-రి-వృ-తి-తా-వ-ద-శ-వ-శ-మ-గాః || ౧౩ || త-ం-
 వై-న-ం-వ-ర-మో-ద-ర-ము-పే-తు-సి-న-హ-బ-లి-త-మ-హి-ని-భ-వే-న్స-త్రి-శ్ర-ధై-ర్య-య-స-రే-త్వ-ర | ౧౪ || య-దా-
 హి-ప్రీ-తి-స-ం-యో-గ-ం-త్య-యా-వి-స్థి-స-మా-గ-తః | త-దా-ప్ర-భ-వ-లో-క-నా-నా-ధ-గ-య-మ-వ-బ్ర-హ-మ్ || ౧౫ || స-
 త్స-ౌ-త్ర-సా-స-ం-దే-వా-నాం-కు-రు-ష్య-స-స-మా-హి-తః | త-స్య-శ్రే-తే-న-హి-స-ర్వ-స్యా-స్య-శాం-త-మ-రు-జ-ం-జ-గ-తే || ౧౬ ||
 ఇ-మే-హి-స-త్వే-ష్ట-త్యా-వి-రి-త-ం-తే-ది-నా-క-స-వృ-త్త-భూ-తే-న-మ-మ-తా-త్వే-సా-సా-హ-య-ం-కు-రు-ష్య-హ-మ్ || ౧౭ ||
 త్వ-యా-హి-ని-ర్య-త-ప-స-క్యాం-క్య-త-మే-ద-ం-న-హ-త్వ-నా-మ్ | అ-స-హ్య-మి-ర-మ-స్యే-మ-మ-స-ప్రీ-నాం-గ-తి-
 భ-వా-మ్ | ౧౮ || ఉ-త్త-ర-శ్రీ-రా-మా-య-ణ-చ-తు-ర-శ్చ-ర-మ-స్స-గః * * * * *

త్యాన్మౌనాన్మృతమధేనయజితవర్తిశ్రుతేః || ౨ || వివక్షాశాసితభృశుభిత్యేతాన్మౌనాన్మృతమధేనయజితవర్తిశ్రుతేః || ౩ || విస్తీర్ణాశ్చరిత-శ్రీగుణయోజనశత
 త్రయమిత్యర్థః-శ్రీ-లోకా-త-తద్వర్తి-ప్రాచీన-అనురాగేనస్థిత్యాన్మృతాననసేమనానాన్మృతత్వంతోపాయుక్తభూమిచక్రశ్చరి
 త్ || ౫ || తస్యేతి-ఇతరకర్మభివృద్ధియంశుభాహంభాహారం || ౬ || శుభిః-కుభురత్వరంభురశ్చాసాశుశ్చరత్వమిభావః || ౭ || శత్రుమితి-త్యర్థః-తేనరమేదేసే
 న్నామకత్వాదీశ్వరశ్రం || ౮ || తతః-తరుచూర-వ-చరమారాశ్చ || ౯ || యతిః-భూయః-అతః-పరమపీత్యర్థః-భూరజాతమతి
 తమిత్యేత-తావదస్యవశానుగాఃశరీరవయంవివక్షాశాసితభృశుభిత్యేత || ౧౦ || తంచేతి-మౌనంభవతేనతేదీప్యతః || ౧౧ ||
 త్వత్సంతోషే-వరశక్యసాఖ్యమిత్యాహ-యదాహిలి-తరవారశ్చ-తేవంతవ్యమాహత్వమిభావః || ౧౨ || శత్రుమితి-త్యర్థః-తేనరమేదేసే
 విశేషః || ౧౩ || ఇమేహిలి-వృత్త-భూతేనానురాగే-మౌనాహంభాహారం-కురుష్య-హత్యర్థః-పాతూరః || ౧౪ || త్వయా-హిలి-అస్య
 పేదంసురసాహయ్యకరణమస్యేమమనురాగానుభవ్యం-కథాపికురుష్య-యస్మాదగతినామస్తా-కంసురా-కాంక్షావానేకలిశకణం-అస్తా
 ము-రు-ప్యేతి-భూ-త్వ-వాన్వయః || ౧౫ || ఇతి-శ్రీ-మ-శివశరీర-విరచితాయాం-శ్రీ-రామాయణే-త్యదీపికాశ్చాయాం-ఉత్తరశ్రీ-రామా
 యణవాన్మృతాం-చతురశ్చరమస్సగః, * * * * *

అథ శ్రుక్వతోపయక్తేషకథాపూరణం-లక్ష్మణస్యేతి॥౧॥ కాకువేనవిదివాక్యంకథాం శ్రుక్వతాం॥ ౩॥ పూర్వమితిపూర్వం
యస్మైనిర్వృత్తప్రాధానాయాపూర్వంసామ్యదవధిఃప్రీతివధిః॥౪॥ త్రేణితి॥త్రేణాభూతంత్రేణావిభక్తమాత్మానంశ్రుతేభావమాద్రిగ్
౬॥ ఏకాంశభక్తిఃశ్రీతియాభూతలయోమ-వృత్తదేహాధానకాథామిర్వభావః॥౭॥ ప్రశస్యవృత్తహననజలప్రస్తుహత్యాదివృత్తియావ
జ్ఞుభావకరమిథానంత్యేసిహోభ్యం॥౮॥ తేతస్యనితి॥తేజసాపాశుకలక్షణసస్యతేజసాభూతంవ్యాప్తం-విబంధమిత్వాదికంఉచ్య
క్యపరం॥౯॥ కాలాగ్నితేతి॥తైసదీప్తమాతేజసహవిధామితిహవిధామ్యవయఃపిందాదిశబ్దశన-తత్రైశ్చితీయః-తత్రవృత్తశ్చేదన
శాతునా-తతతావృత్తశిశసాజగత్తానముపాగమత్॥౧౦॥ అసంభావ్యమితి॥అసంభావ్యమనృతరాశినస్త్యుతమాస్థింధిత్యుపద
మనుదితం-చింతయానోవిముఖాధిపాలోకస్యాంతంలా-కాలోకాత్పరంతమఃప్రదేశంజగామ-లక్ష్మహత్యాదియోచలాయితోభూత్॥
౧౧॥ తమితఃత్రయంప్రవన్యగమత్-తదభిమానిదేవతారూపేణవంప్రకాతపుత్రేణశ్చష్టామునివాపుత్రేవ్యయా-స్యాశంభోశ్రుర్వభా
వ్యేతిహేమామృతే-అహవనియాజ్ఞాతోవృత్తో-తామృణివ-తమంత్రంలక్ష్మహత్యాగ్రత్రయంత్రం॥౧౨॥ త్వమితి॥ పూర్వభావక
వితా॥శు॥ అహమస్మి-త్రభమజ్ఞాయురస్యేతి-తే-నివంతారణమూర్తి-హారణ్యక-భవ-భవ-భూతరక్షోద్దేశవనిష్ఠుప్రకారత్వం
పాలనకత్తిప్రాధాన్యేనప్రాప్తః॥౧౩॥ యదభావఃవిజ్ఞాత్యావలంబనంతతా-ర్థంశేక్యతంజ్ఞువశ్యైషభవతానిత్యాహంహ

లక్ష్మణస్యతుతద్వాక్యం శ్రుత్వాశక్త్యుబహూణః॥వృత్తసూతమకేషేకకథమేత్యా మాసుర
త॥౧॥ కాకువేదైవము క్తృత్వముత్రానందవధానః॥సూయవివకథాంవివాక్యంకథయామాసుమవ్రతః॥
౨॥ సహస్రాక్షువశశ్శృశ్వాసర్వేహంవదివాకపామ్॥విష్ణుదేవానవాపెనంసర్వాః॥౩॥ సురలోక
మా॥౩॥ పూర్వంసామ్యదవధిఃప్రశస్యతుమహాత్మనః॥తేనయుష్మద్ప్రియాభావహిసాహంహన్తి
మహాసురమ్॥౪॥ అవశ్యంకరణీయవభవతాంసుఖముత్రమమ్తద్వాదుపాయముఖ్యాస్యేయోనవృ
త్తానివాన్యతే॥౫॥ త్రేణాభూతంకరిష్యామిహ్యేత్వానంసురంప్రమాః॥తేనవృత్తంసహస్రాక్షోవధి
వృత్తినసంశయః॥౬॥ ఏకాంశోవాసవంయాతుద్వితియోవప్రమేవకుశ్చితియోభూతలంకృతతదా
వృత్తంవధివృత్తి॥౭॥ తథాబ్రువతిదేవేతేదేవావాక్యనథాబ్రువన్॥ఏవమేతన్నసందేహాయథా
వదసిచైత్యహః॥౮॥ భద్రంతైశ్చగమిష్యామోవృత్తాసురవధైషణః॥భవన్యవగమోదారవాసవంసేవ
తేజసా॥౯॥ తతస్సర్వేజహాత్వానస్సుహస్రాక్షిలరోగమాంతరణ్యముపాక్రాంతాయత్రవృత్తో
మహాసురః॥౧౦॥ తేవశ్యంవైజసాభూతంతవ్యంతమసురోద్ధినుమ్॥పిబంతమవలోకాంప్రీన్నిదా
హంతమచాంటమ్॥౧౧॥ దృష్ట్వేవవాసురశ్రేత్వందేవాస్సాసముపాగమత్॥కథమేనంవధిష్యానః
కథనంసౌత్వరాజయః॥౧౨॥ తేహందింతయుతాంత్రసహస్రాక్షఃపురందరః॥వజ్రంప్రశ్నహ్యపాశీ
భ్యాంప్రాహిణోద్వృత్తముధాని॥౧౩॥ కాలాగ్నినేవఘోరేణిద్వైవేనహవిధాపావతశావృ
త్తశిరసాజగత్తానముపాగమత్॥౧౪॥ అసంభావ్యంవధంతస్యవృత్తస్యవిముఖాధిపః॥చింతయానో
జగామాశులోకస్యాంతంమహాభూతః॥౧౫॥ తమింత్రంలక్ష్మహత్యాశుగంచ్చంతమనుగచ్ఛతి॥ అవ
తచ్ఛాస్యగాత్రేషుతమింత్రమఃఖశాపితత్॥౧౬॥ హతారయఃప్రణష్టేన్రాదేవాస్సాగ్నిపురోగ
మాః॥విష్ణుంప్రభవనేశానంమహయుః॥హమిపూజయే॥౧౭॥ తస్యంగళింబంమేశానపూజాజోజ

లక్ష్మణస్యేతి॥ ౩॥ పూర్వమితిపూర్వంసామ్యదవధిఃప్రీతివధిః॥౪॥ త్రేణితి॥త్రేణాభూతంత్రేణావిభక్తమాత్మానంశ్రుతేభావమాద్రిగ్
౬॥ ఏకాంశభక్తిఃశ్రీతియాభూతలయోమ-వృత్తదేహాధానకాథామిర్వభావః॥౭॥ ప్రశస్యవృత్తహననజలప్రస్తుహత్యాదివృత్తియావ
జ్ఞుభావకరమిథానంత్యేసిహోభ్యం॥౮॥ తేతస్యనితి॥తేజసాపాశుకలక్షణసస్యతేజసాభూతంవ్యాప్తం-విబంధమిత్వాదికంఉచ్య
క్యపరం॥౯॥ కాలాగ్నితేతి॥తైసదీప్తమాతేజసహవిధామితిహవిధామ్యవయఃపిందాదిశబ్దశన-తత్రైశ్చితీయః-తత్రవృత్తశ్చేదన
శాతునా-తతతావృత్తశిశసాజగత్తానముపాగమత్॥౧౦॥ అసంభావ్యమితి॥అసంభావ్యమనృతరాశినస్త్యుతమాస్థింధిత్యుపద
మనుదితం-చింతయానోవిముఖాధిపాలోకస్యాంతంలా-కాలోకాత్పరంతమఃప్రదేశంజగామ-లక్ష్మహత్యాదియోచలాయితోభూత్॥
౧౧॥ తమితఃత్రయంప్రవన్యగమత్-తదభిమానిదేవతారూపేణవంప్రకాతపుత్రేణశ్చష్టామునివాపుత్రేవ్యయా-స్యాశంభోశ్రుర్వభా
వ్యేతిహేమామృతే-అహవనియాజ్ఞాతోవృత్తో-తామృణివ-తమంత్రంలక్ష్మహత్యాగ్రత్రయంత్రం॥౧౨॥ త్వమితి॥ పూర్వభావక
వితా॥శు॥ అహమస్మి-త్రభమజ్ఞాయురస్యేతి-తే-నివంతారణమూర్తి-హారణ్యక-భవ-భవ-భూతరక్షోద్దేశవనిష్ఠుప్రకారత్వం
పాలనకత్తిప్రాధాన్యేనప్రాప్తః॥౧౩॥ యదభావఃవిజ్ఞాత్యావలంబనంతతా-ర్థంశేక్యతంజ్ఞువశ్యైషభవతానిత్యాహంహ

తామచారిణీలృతేనగంగాదితనవాగభివ్యక్తం || ౧౩ || ఘామ్యమితి||ఘామ్యమామరరూపేణవాసః || ౧౪ || తూయమితి||తపఃశూ
 తినపునుమంభోగకరణముఖమితి || ౧౫ || హంతారభి||అనూపకాణాబ్రహ్మవిద్యాబ్రాహ్మణబ్రహ్మలోకానాంకూగాంతరావ
 లంబేనమామగకరణకూతాః || ఉత్తరశ్రీరామాయణమధ్యభాగ్యాపాఠః-మృదుపుర్యంపుమచదతూర్వకంయేరాజస్థానావేహతంకుర్వంతి
 కాగ్రా రాదిగుర్వంతి-హిహిలాది స్థా వంతుర్వంతి-తై ములికన్యాయేనైవయే ప్రాణవిమాగంకురంతి కావమభేదనభాగేనసం
 శ్రయిష్యన్||శ్రు|| తూలోకాంతరవద్యాతః శ్రీసుందరవాగ్ంహూంత్యంశ్చక్షువైవశ్చసంవత్సరాః-పితృలోకంవస్త్రజానాదితస్య
 ప్రాప్త్యజానానాశగురేతననివాన్వల్లలోహితంకుర్వాదిత్యశేతి||౧౬||ఉత్తరాంతిమితి||యజ్ఞం-విజ్ఞం||శ్రు||యజ్ఞాన్తే-విజ్ఞాన్తే శ్రుతేః||
 ౨౦||ఇతిశ్రీమహేశ్వరశీర్షభిరవితాయాం-శ్రీరామాయణే-ఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానాం-ఉదీశీతిమస్సర్గః

అథరామాలీలవాఖ్యానే-యోశ్వమేధశ్రురాజ్ఞామతేమణమథావప్యత్రైత్యవశాచరమేష్టసాధకత్వంనశాంతి-లిదితి || ఉత్వ
 మేధమానుత్వమజానానంప్రతీతలక్ష్యంవస్త్రైవశమక్రవానితావేనవంశః || ౧ || ఏవమేతి || పృథ్వుతాతంబాదిమేధశంబంధయన్
 తానినిలిదేవమేత్యేవ్యయః || ౨ || అభస్స-స-పుత్రాణాశ్చ-మేధశ్చాత్మత్వజ్ఞాననాయక-శ్రుయకభి||వాగ్దోశవిశేషః || ౩ ||
 పూజ్యకభి||భయాతాత్వంకురన్త్రాహ-అభిభవ్యంతి||అభిభవః-విగ్రహ్యుత్పాద-తత్ర-రాతుః-శరణ్యంతి || ౪ || ఉత్పన్నభి||
 నాంశేననన్యమిపూసోదానునదీమతైః || ౫ || రావామీద-కామావాదదర్శిన్ముతానచారిణీ||౧౩||

భూమ్యానుహంసత్వకాలమేకేనాంశేనమర్వసాచరిన్యామినసందేహాపుత్యేనైతస్యవీమః || ౧౪ ||
 యోయనంత్యోతయోమేష్ట్రీమయావనశాలిషు || త్రీరాగ్రంధవపూణానంపసిమ్యేనగ్రహుశీ

౧౫ || హంతారోబ్రహ్మణామెనుశ్చసాచగర్వనదూపకాః || తాంశ్చతుర్థేనభాగేనసంశ్రయ
 ష్యేనుకరణాః || ౧౬ || ప్రత్యుచస్తాంతతోదేవాయనావదసిమహాపే || తరాభవశుభవర్తర్వంనాన
 యస్సయిదిసిగ్ధం || ౧౭ || తతఃప్రీత్యాన్విజాదేవాస్సహస్రాక్షుంవవందితే || విజగన్వనపూతా-వా
 సవస్సునచద్యత||౧౮|| ప్రశాంత-వజగన్వనంసహస్రాక్షుశ్రుషీతి || యజ్ఞంవామ్యసంక-శ-అ-దా
 శక్రోభ్యసూజయతి || ౧౯ || తస్మిలోమ్యత్వమేకస్యప్రభావోఽఘువందన్యజస్సనుసహభాగహ
 యమేధేనసాధివ || ౨౦ || ఇతిలక్ష్యణవాక్యముత్తమ-న్యవశరీవననోహరంసహజ్జా || పరితోషగు
 వాపహ్యస్థితేతానీకయ్యోగ్రవమానవిగ్రహజా||౨౧|| ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణేఉదీశీతిమస్సర్గః

తి-స్మృత్వాంలక్ష్యణేవోక్తంవాక్యంవాక్యవిశారదః || ప్రత్యువాచనహతేజఃప్రహసణ-రామ
 వోనవః || ౨౨ || ఏవమేవరశ్రేయశావదసిలక్ష్యణంపుశ్చగతనశేషేణవాజిమేధఫలంవయత్ || ౨ ||
 మ్రామైతేమా||౧౩||వాన్వ-కదామస్స-ప్రజావతేః || ౨ || శ్రీబాహ్మీశ్వరశ్రీమాదిలోనామనహాయ
 తాః||౩||స-రాజావృణీవీ-స-వాన్వ-శేక్ష్వా-స-ధాన్వికః || రాజ్య-ంతైవనరవాగ్మమృతైవశ్రగ్వపాల
 యత్ || ౪ || మ-ర్తైవనమోదా-నై-దై-శేయైశ్చనహాన-నై || ౫ || రాతుఃసంభర్తైశ్చయైశ్చనుసహత్వ
 త్వి || ౬ || పూజ్య-శేక్ష్వశ-చన్యవృథయా-తై-కరముచందన్||అభిభవ్యంత-యోలో-కాన్పురోషస్సనుహన్
 నః || ౭ || స-రాజా-శాన్వో-హన్విసిద్ధ-వై-వై-ద-పీతః || బుద్ధ్యావపర-మోదానో-బాహ్మీ-శేశో-నహాయ-వా
 ల్||౮||స-ప్ర-త్రేనహ-బాహుమ్య-క-యాంయ-విశేవ-నై || త్రేననో-మేమాసిసత్వత్వబలవాహనః || ౯ ||

||శ్రీ||సింహకరణమార్గశ్చసర్వసర్వోజగత్సర్వకలితృశాన్-ఉత్తై-హ-సాచరితమేహ-రేతితత్త్వై-వ-వ-శ్మీ-అతిగ్ర్య
 తామితిశేషః||తామచారిణీలృమిశ్చతామితేషః-తామచారిణీలృవతః || ౧౪ || తూయమితి||తపఃశూతినపునుమంభోగకరణముఖమితి || ౧౫ || హంతారభి||అనూపకాణాబ్రహ్మవిద్యాబ్రాహ్మణబ్రహ్మలోకానాంకూగాంతరావ
 లంబేనమామగకరణకూతాః || ఉత్తరశ్రీరామాయణమధ్యభాగ్యాపాఠః-మృదుపుర్యంపుమచదతూర్వకంయేరాజస్థానావేహతంకుర్వంతి
 కాగ్రా రాదిగుర్వంతి-హిహిలాది స్థా వంతుర్వంతి-తై ములికన్యాయేనైవయే ప్రాణవిమాగంకురంతి కావమభేదనభాగేనసం
 శ్రయిష్యన్||శ్రు|| తూలోకాంతరవద్యాతః శ్రీసుందరవాగ్ంహూంత్యంశ్చక్షువైవశ్చసంవత్సరాః-పితృలోకంవస్త్రజానాదితస్య
 ప్రాప్త్యజానానాశగురేతననివాన్వల్లలోహితంకుర్వాదిత్యశేతి||౧౬||ఉత్తరాంతిమితి||యజ్ఞం-విజ్ఞం||శ్రు||యజ్ఞాన్తే-విజ్ఞాన్తే శ్రుతేః||
 ౨౦||ఇతిశ్రీమహేశ్వరశీర్షభిరవితాయాం-శ్రీరామాయణే-ఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానాం-ఉదీశీతిమస్సర్గః

తస్య త్వేత్వాది||౧౩||మేధశ్చ-భవంవ్యయంవిజానామితిప్రశాశః || ౨ || అభవ్యకభి||శ్రు||యజ్ఞం-విజ్ఞం||శ్రు||యజ్ఞాన్తే-విజ్ఞాన్తే శ్రుతేః||
 పూజ్యశుయంరామశ్చ-వ-ప్ర-త్రే-మ్రామైతావద్||వాగ్దోశవిశేషః || ౩ || పూజ్యకభి||భయా-తా-త్వంకురన్త్రా-హ-అభిభవ్యంతి||అభిభవః-విగ్రహ్యుత్పాద-తత్ర-రాతుః-శరణ్యంతి || ౪ || ఉత్పన్నభి||
 నాంశేననన్యమిపూసోదానునదీమతైః || ౫ || రావామీద-కామావాదదర్శిన్ముతానచారిణీ||౧౩||

శేలత్యభ్యావంతః ప్రాప్తవాః కామమహావరణశలత్తాభూదిత్యభ్యాః - అంశస్సీతవ్యంబచాల ॥ ౧౨ ॥ ఇథామితి ॥ చింతాంశమభ్య
 తి రామర్షిభావాయామితీతేషః ఇలామిషయకచింతాం ప్రాప్తభూదిత్యభ్యాః ॥ ౧౩ ॥ సభ్యశితి ॥ యదినాభ్యచరిగ్రహః - అభ్యచరిగ్రహ
 హత్తర్వహితాయది ॥ ౧౪ ॥ ఆశ్రమమితి ॥ శబ్దాశయతలహిత ॥ ౧౫ ॥ శుభమితి ॥ మధురంశంశాభ్యుత్తరశ్రుతికమత్సరహితం - మధు
 రాక్షరం గ్రహదారిహితం ॥ ౧౬ ॥ అస్మాకమితి ॥ అపరిశుభరహితా ॥ ౧౭ ॥ తద్వాక్యమితి ॥ అవ్యక్తవచనం - అపమం - తాద్యస్తానిచదాని
 యత్తతలపతరః సిద్ధివాన్వాసం - గ్రహణీయవాన్వాసాని - తావత్ - వివాహం - అవతరణత - అవతరణయిత్త - తద్విదైత్యకసాధ్య
 ప్రకృతప్రయోజనాభ్యాం - మితీతేషః ॥ ౧౮ ॥ సభ్యశితి ॥ అభ్యాం - రాజ్యవ్యవహారవ్యవహారం - విద్యా - వ్యావహారికవిద్య - తాః - స్త్రీయః
 ఇలావ్యతిరిక్తాభ్యభ్యాః ॥ ౧౯ ॥ ఆశ్రమితి ॥ కింపురుషీభూత్వాకింపురుషభ్యుదేవయోని - స్త్రీయభూత్వా - ఆశ్రమస్థితై - లోకధిపత్యభ్య -
 అస్మిన్ - గిరాపతానశీలబాధిః - శ్రీమమవః - కింశాంతాం ॥ ౨౦ ॥ మూలపత్రఫలైరితి ॥ స్త్రీయః - కింపురుష - స్త్రీయాయాం - కింపురుషన్మా
 మప్రసీధా - భర్తా - శ్రమ - కలప్యకలసిన్యకృతా - వ్యభిచారభ్యాః ॥ ౨౧ ॥ తామితి ॥ కింపురుషీభూత్వా - మధ్యయాగవిలాసంపు
 రుష - స్త్రీకృతాః - శైలముతై - లభమితే - ఆనందశ్రీరే ॥ ౨౨ ॥ ఇతిశ్రీమహాభారతభగవద్గీతాయాం - శ్రీరామాయణతత్వదీపికాఖ్యా
 యాం - ఉత్తరశ్రీరామాయణాఖ్యానాం - అష్టాశీతమస్సుగః ॥

తాంసమాక్ష్యైవకామబావవశంకతః ॥ నోవతేభేతదాత్మావలంబచాలతదాంభసి ॥ ౧౨ ॥ ఇథాంధిరీ
 త్తమాణస్త్రై - లోక్యాభ్యధికాంశుభామ్ - చింతాంశమభ్యతి - రామశాస్త్రియం - దేవతాధికా ॥ ౧౩ ॥ నదే
 వీమనసానిమనాసురీవ్యవస్థానస్సుచా - దృష్టప్రవాహ - మయా - కామి - ద్రూ - పేతా - నేనశోభితా ॥ ౧౪ ॥ సభ్య
 శీయః - మమభవేద్యదినానవరిగ్రహః - ఇతిబుద్ధింసమాస్థాయజలాహ్లామమపాగమతీ ॥ ౧౫ ॥ ఆశ్రమంస
 ముపాగమ్యతతస్తాః - ప్రమదో - ద్రుమాః - శబ్దవయతతమా - త్వా - తా - వై - నందవచనది - రే - ౧౬ ॥ సకావప్రచ్ఛ
 ధమా - త్యాక - స్వై - హా - లోక - సుందరి - కి - న - భ - మా - గ - తా - వై - వ - స - వ - మా - భ్యా - త - మా - ది - ర - మ్ ॥ ౧౭ ॥ శుభయత్యస్య
 తద్వాక్యం - మధురం - మధు - రాక్షరమ్ - శ్రు - త్వా - స్త్రీ - య - త్ప్ర - తా - స్స - వా - ణ - మ - న - ధ - య - గి - రా ॥ ౧౮ ॥ ఆ
 స్మాక - మే - హ - స - శ్రీ - శ - ప - థ - తే - వ - త - తే - న - దా - అ - ప - తి - కా - న - నా - మ - తే - మ - స - హ - స్తా - భి - త్య - ర - శ్య - సా ॥ ౧౯ ॥ తద్వా
 క్యమావ్యక్తవచనం - తా - సాం - స్త్రీ - కా - ణ - శ - క్య - చ - ది - త్యా - మా - వ - త - నీ - మ - పు - ణ్య - మా - వ - త - య - ర - సి - ది - తి - ॥ ౨౦ ॥
 సో - భ - వి - ది - త్యా - స - క - ల - త - స్య - రా - జ్ఞో - య - తా - గ - త - మ్ ॥ స - ర్వా - వ - త - స్త్రీ - య - స్తా - త్ప్ర - ప - ణ - ణ - మ - మ - ని - పు - గ - వ - ॥ ౨౧ ॥
 ఆ - శ్ర - కి - మ - పు - రు - షీ - భూ - త్వా - వై - లో - క - ధ - ప - త్య - భ - ॥ ఆ - వా - స - పు - గ - రా - వ - స్త - క - శీ - సు - మే - వ - కి - య - త - మ్ ॥ ౨౨ ॥ మూల
 పత్రఫలై - స్స - వా - వ - త - య - మ్య - భ - క - తి - త - దా ॥ స్త్రీ - యః - కింపురుషన్మా - మ - భ - త - వ - గా - త - మ్ - మ - ప - ల - వ్య - భ - ॥ ౨౩ ॥

తాంశ్రుత్వాసోమపుత్రస్యవాచంకింపురుషీభూతాః ఉపాసాంవక్రితైరైలంబధ్యస్థాభిఘ్నైస్తదా ॥ ౨౪

~~~~~ ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే - అష్టాశీతమస్సుగః ~~~~~

భూదిత్యభ్యాః ॥ ౧౨ ॥ ఇథామితి ॥ చింతాంశమభ్యతి రామర్షిభావాయామితీతేషః ఇలామిషయకచింతాం ప్రాప్తభూదిత్యభ్యాః - అంశస్సీతవ్యంబచాల
 కాన్యిత్యాది ॥ ౧౩ ॥ సభ్యశితి ॥ నాభ్యచరిగ్రహః - అభ్యచరిగ్రహత్వరహితా ॥ ౧౪ ॥ ఆశ్రమమితి ॥ శబ్దాశయతలహిత - పుగాభ్యాః
 ౧౫ ॥ అస్మాకమితి ॥ అపరిశుభరహితా ॥ ౧౬ ॥ తద్వాక్యమితి ॥ అవ్యక్తవచనం - అపమం - తాద్యస్తానిచదాని
 ద్యామావత్రయైత్యకప్రయోజనాభ్యాం - ద్విజిగ్మ - వియోజనః ॥ ౧౭ ॥ సభ్యశితి ॥ సభ్యభా - భవ్యరాజ్ఞః - కాద - మ - స - క - ల - భ - వ - త -
 వ్యవహారం - విద్యా - వ్యావహారికవిద్యా - విద్య - తేషః - తాః - స్త్రీ - యః - ఇ - త - ॥ ౧౮ ॥ యాయాం - శ - ర్వా - కింపురుషీభూత్వాకింపురుష
 భ్యుదేవయోని - స్త్రీయభూత్వా - ఆశ్రమస్థితై - లోకధిపత్యభ్య - ఆశ్రమస్థితై - గిరా - శ్రీ - మ - మ - అ - వ - త - ॥ ఉ - ప - బా - ది - త - ॥ ౧౯ ॥ మూల
 పత్రఫలై - స్స - వ - త - ॥ ౨౦ ॥ స్త్రీ - యః - కింపురుష - స్త్రీ - యాయాం - కింపురుషన్మా - మ - ప - ర - ధ - భ - భ - ర - త - ॥ ౨౧ ॥ తామితి ॥ కింపురుషీభూత్వా - మధ్యయాగవిలాసంపు
 రుష - స్త్రీకృతాః - శైలముతై - లభమితే - ఆనందశ్రీరే ॥ ౨౨ ॥ ఇతిశ్రీమహాభారతభగవద్గీతాయాం - శ్రీరామాయణతత్వదీపికాఖ్యా
 నాం - ఉత్తరశ్రీరామాయణాఖ్యానాం - అష్టాశీతమస్సుగః ॥

శ్రుత్వేతికింపురుషత్వ తింకింపురుషకాత్వేన తాసాం ప్రజాముత్పత్తిం-ఆమ్రతాం || ౨ || సర్వాభి || ౧౨ || శ్రుత్వాగతాః || ౩ ||
 విభూతాభిరాతాంతరం-ప్రశస్తివచనానాం శ్రుత్వాభిరాకరణాత్వ మనః || ౩ || సోమస్యేతి || శ్రుత్వాభిరాగతాః || ౪ || శ్రుత్వా
 యుక్తేన కేవలం రక్షుమీదమంతరభూతం || ౫ || ఆహుతి || కామగర్భితం || ౬ || ఆశేతి || ప్రవాశితుశ్చిత్తః || ౭ || ఇతి
 విస్తృతశక్త్య ప్రీత్యాదిపుత్రాంతఃపుర్యు-భవన్తి || ౮ || తస్మత్ప్రేతి || సప్తసంజ్ఞస్యేతి ప్రసాదనాదిభావః || ౯ || అర్హన్
 దే || అర్హన్ ఓషధిభూయః పవనమీశ్వరాభ్యామర్హతే సతతః || ౧౦ || సభితి || తేన వాక్యేనైతి ఇహామభావనివసతివాక్యేన ||
 ౧౧ || త్యయ్యేతి || అహంభ్యైర్వీణాకృతాపిన్ద్రకంఠాభ్యం సత్యయ్యేతి క్తుం సశక్తిమి-ఇహావాసాదిశేష-అతాపే అప్రయత్నహ
 మ్మణుషిన్ పతేయేయం-సభాభావనకర్మ-తస్మాత్సాంగమనాయశుభమజ్ఞాతుమహా || ౧౨ || ఉక్తామహాభ్యంతరంతాం ప్రదర్శ
 యన్మహా-సుతేతి || ప్రతర్క్యతే-మిదురాభ్యం ప్రతిగమనాభావభిశేషః || ౧౩ || సహితి || సుఖాన్వితా తేనాభ్యాభ్యంతరంతాం
 త్యా-అహం సత్యయ్యేతి-ఇహామభావనివసతి-యదేవమతామంత్రతింధివత్పుణ్యం ఇహావనియోగమజ్ఞానీష్టం వచన మ్మహాభాసి
 తిశేషః || ౧౪ || తిథితి || అప్రత్యేతి క్తుం సశక్తిమి-ఇహావాసాదిశేష-అతాపే అప్రయత్నహ మ్మణుషిన్ పతేయేయం

శ్రుత్వాకింపురుషేన్దిలక్షణోభరతస్తదాప్రత్యగ్మితిచామ్రామభారావంజనైశ్చరమ్ ||
 ౧ || అథ రామః కథామతాంభూయవీచమహాయశః | కథయామాసథర్మ్యాన్ప్రజావతిసుతస్యత్రై || ౨ ||
 సర్వాప్రాచీన్త్రాత్యాద్యస్తాన్మరీచుషిసత్రునః | ఉవాచయశసంవన్నాంతాం ప్రయం ప్రహసన్తి వ ||
 ౩ || సోమస్యాహం సుదయతస్మతస్సురుదిరాననై | భజస్యమాంవరాహోహేభక్త్యాన్మిన్ద్రవతుషామ్ ||
 ౪ || తస్యతద్వచనం శ్రుత్వామన్యేస్వనవజితా | ఇశోసురుదిరప్రయం ప్రయ్యువాచమహోగ్రహమ్ ||
 ౫ || అహం కామచరీసామ్యతవాప్తవశవ త్రి | వ్రశాధిమాంసోమసుతయశేవ్యసథాకురు || ౬ || తస్య
 స్తదవృత్తప్రయ్యం శ్రుత్వాహమామహాకథః | సవై కామీసహాయారెమేవం ద్రమవస్సుతః || ౭ ||
 బుధస్య మాధవోమాసస్తామిలాంరుదిరాననమ్ | గతోరమయతోత్యక్తం మణవత్తస్య కామినః || ౮ || అథ
 మాసేతుసంప్రదానాన్మోక్షం దుర్యోధనః | ప్రజావతిసుతశ్రీమహాశయనై ప్రత్యబుభృతమ్ || సోమస్య
 తస్మిన్జంత్రశ్రవంతంసరిలాశయోద్ధిభర్తాభావంబలంబలంబలాభా ప్రత్యభావత || ౯ || భగవ
 త్పరతండుగం ప్రతిష్ఠాస్త్రిసహాగతి | సమవశ్యమిత్రేన్ద్రగంక్తవ మేమామహాకథా || ౧౦ || తస్మ
 త్వాతస్యరాజేషేన వత్ససంజ్ఞస్యభాషిమ్ | ప్రయ్యువాచ శుభం వాక్యంసాంత్యయగ్ వరయాగిరా ||
 ౧౧ || అశ్వన్ ఓషధిమహాతాభ్యాన్మన్దేపిపాతితాః | త్వం వా శ్రమవజేమసోవాతవమభయానిరతి ||
 ౧౨ || సమాత్వేనహిభద్రం తేనిభావయోవిగతజ్వరః | ఫలమూలాశనోపీర్ణం సేవాయథామఖమ్ ||
 ౧౩ || సరాజాతేన వాక్యేన ప్రత్యావృత్తవచోమతిః | ప్రయ్యువాచ తతోవాక్యోద్దీమాభ్యంత్యయన్మన్మ
 కమ్ || ౧౪ || త్యయ్యేతి హంసంస్కంఠాభ్యం నాహంభ్యైర్వీణాకృతాపిన్ద్రకంఠాభ్యం సత్యయ్యేతి క్తుం సశక్తిమి-ఇహావా
 త్సమనుజ్ఞాతుమహా || ౧౫ || సుతోధరవరోబ్రంహణ్యేష్టోమమమహాయశః | శశవీందురిభ్యాతస్య
 మేగాభ్యం ప్రసన్న్యతే || ౧౬ || సహిత్యైర్వీణాకృతాపిన్ద్రకంఠాభ్యం సత్యయ్యేతి క్తుం సశక్తిమి-ఇహావా
 త్సమనుజ్ఞాతుమహా || ౧౭ || సుతోధరవరోబ్రంహణ్యేష్టోమమమహాయశః | శశవీందురిభ్యాతస్య
 మేగాభ్యం ప్రసన్న్యతే || ౧౮ || తథా బ్రువతిరాజేం ద్రేబుధః సమమమమమమమసాంత్యయన్మన్మ
 కమ్ || ౧౯ || తిథితి || అప్రత్యేతి క్తుం సశక్తిమి-ఇహావాసాదిశేష-అతాపే అప్రయత్నహ మ్మణుషిన్ పతేయేయం

శ్రుత్వేతికింపురుషత్వ తింకింపురుషకాత్వేన తాసాం ప్రజాముత్పత్తిం-ఆమ్రతాం || ౨ || సర్వాభి || ౧౨ || శ్రుత్వాగతాః || ౩ ||
 సాంజ్ఞావ్యతిక్రేతానాం సుతత్వాన్ హాసః-కామికారమాలభః || ౩ || సోమస్యేతి || శ్రుత్వాభిరాగతాః || ౪ || శ్రుత్వా
 తస్యేతి || ప్రవాశితుశ్చిత్తః || ౫ || ఆహుతి || కామగర్భితం || ౬ || అర్హన్ || అర్హన్ ఓషధిభూయః పవనమీశ్వరాభ్యామర్హతే సతతః || ౭ || సభితి || తేన వాక్యేనైతి ఇహామభావనివసతివాక్యేన ||
 ౮ || త్యయ్యేతి || అహంభ్యైర్వీణాకృతాపిన్ద్రకంఠాభ్యం సత్యయ్యేతి క్తుం సశక్తిమి-ఇహావా
 త్సమనుజ్ఞాతుమహా || ౯ || సుతోధరవరోబ్రంహణ్యేష్టోమమమహాయశః | శశవీందురిభ్యాతస్య
 మేగాభ్యం ప్రసన్న్యతే || ౧౦ || సహిత్యైర్వీణాకృతాపిన్ద్రకంఠాభ్యం సత్యయ్యేతి క్తుం సశక్తిమి-ఇహావా
 త్సమనుజ్ఞాతుమహా || ౧౧ || సుతోధరవరోబ్రంహణ్యేష్టోమమమహాయశః | శశవీందురిభ్యాతస్య
 మేగాభ్యం ప్రసన్న్యతే || ౧౨ || తథా బ్రువతిరాజేం ద్రేబుధః సమమమమమమసాంత్యయన్మన్మ
 కమ్ || ౧౩ || తిథితి || అప్రత్యేతి క్తుం సశక్తిమి-ఇహావాసాదిశేష-అతాపే అప్రయత్నహ మ్మణుషిన్ పతేయేయం

[illegible]

నాచ వాసే నైత్యవరోచ తామ్ ॥ ౧౯ ॥ ససంకాప ప్రయోగార్థః కాదా మేయవహాబలసంపత్సరోపి
విస్మేహకారయన్మమితేహితమ్ ॥ ౨౦ ॥ తస్య తద్వచం శ్రుత్వా బుధస్యాక్లిష్టకర్తృణః ॥ వానాయమధే
బుద్ధియమక్రిం బ్రహ్మవాదినా ॥ ౨౧ ॥ మూసూస ప్రతిభాధూత్వరమయత్సనిశేషే భామాసంపురుష
భావేనధర్మబుద్ధిచ కారణః ॥ ౨౨ ॥ తతస్యానవ సేమాసీతలసోమసు తాత్పర్యేన ॥ జనయామాససు శ్లో
పురూరప సముజ్జితమ్ ॥ ౨౩ ॥ జాతమాత్రంతును శ్రోతేపితృ హస్తేన్యవేతయత్ ॥ బుధస్య సమవహా
భింజెలాపుత్రింమహాబలమ్ ॥ ౨౪ ॥ బుధప్రువురుషీసూతంపవై సంపత్సరాంతరమ్ ॥ కథాభీషయమామాస
ధర్మయుక్తాః తాత్పర్యా ॥ ౨౫ ॥ ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణేపకోననవతితమస్యః ॥ ఛోఛోఛోఛోఛోఛో
తస్మాత్వతరామేతతస్య భగవద్భువన్ ॥ ఉవాచలక్ష్మణోభూయోధరతత్సమవాయశాశ్రిం ॥
తలసాసోసోమపుత్రస్య పంచర్షసభోపితా ॥ అకరోఽన్తర శ్రేష్ఠతత్త్వోశంభుమహాన ॥ ౨౬ ॥ తయో
ప్రత్యాకృతమాధుర్యోగోఽన్యవతిపుత్రభోః ॥ రామఃపునరువాచేమాప్రజాపతియితేకథామ్ ॥ ౩ ॥ పురు
షత్వంగతేమా రేబుధఃపరమబుధిమా ॥ సంపర్వపరమోదారమాజహామహాయశాః ॥ ౪ ॥ చ్యం
భ్యగుప్తప్రతీచమునించారిప్య నైమిసమ్ ॥ ప్రమోదనంమోదకరంతథామర్వాపసంముఖమ్ ॥ ౫ ॥ తాస్య త్వా
స్సమావీయ్యావక్యజ్ఞః ప్రత్యక్షదశేనః ॥ ఉవాచసర్వాగమవ్యవధైర్వ్యేనయసహాహితా ॥ ౬ ॥ అయం
రాజానహాభావ్యుగోకదశాస్యతలస్యః ॥ జానత్రేనయమాభూతః శ్రేయోవ్యాప్యోఽభీయతామ్ ॥ ౭ ॥
తేహంసంపదజామేవగమాశ్రమముపాగమత్ ॥ కదానప్రుమహాతేజావ్యజైస్సహమహావ్రభీః ॥ ౮ ॥
పులస్త్యశ్చప్రతీతుశ్చైవవపటాగ్రస్తతైవచ ॥ ఓంకారశ్చసహాతేజాప్రమాశ్రమముపాగమత్ ॥ ౯ ॥
తేన ద్వైపూప్త్యననఃపరస్పరపమామే ॥ హిత్రేషిశ్రిభాహ్నిపతేపునగన్యైశ్చక్వాబువత్ ॥ ౧౦ ॥

[illegible]

శ్రుతిసంజానీత | ౧౧ | వ్యవధ్యవివస్వత్యకృతాశుభవరసశుభకారత్వీతిశాశ్వమృతసహజేవతాప్రీతికరేణవేత్త్యాహానన్య
విలి||నాన్యంభైవద్యంవశ్యామి-నాన్యమిత్యేకద్యవశాతి.అంతరావ్యవధ్యవిలి|| నాశ్వమృతావృత్తీయజ్ఞోరాజ్ఞాం-బ్రహ్మత్యాది
సహవాచునివరకత్యాదితిహాసః-సన్వత్సమృతేనకథంవ్యవధ్యభగతోపత్రత్రాహ-ప్రియత్యైవతి.మహాప్రసాదాద్విప్రియవివ
ప్రవాచితైవత్యాప్రీతివాచితీతికరస్యభావీతిరన్యగభావస్థావిశేషవైస్యవర్తిత్యాప్రస్యవర్తిత్యాప్రీతిసంకపితేతిహాసః||

౧౩౪ || సంవతరేప్యేతి-తేయజ్ఞంసమపాహంత-ఇలయజ్ఞాపేక్షీతంసంభారముచమృతవానిత్యభావః | ౧౩౪ || తథేతి-తేవేతంప్రసా
దయంతిప్ర-పురుషత్వంవిగాతన్యంవరంవృత్తీప్యేతిహాసః-వద్యభాగవదేతిభావీత్యప్రసన్నమివవన్నీత్యభావః-తదేవో-తంయభా
గ్యాదితి | ౧౩౪ || రాజేతి-వాగ్దాముత్సృజ్య-జ్యేష్ఠపుత్రశశబింద్యధిష్ఠితమితీతః || ౧౩౪ || శశబిందుస్త్రితి-వాగ్దాముత్సృజ్యవాచితే
వఃఇలోహవాచితీతః || ౧౩౪ || ఈద్యశితి-పారుషంపురుషత్వం || ౧౩౪ || ఇతిశ్రీమహాభారతభాగవతపురాణం-ప్రీరామాయణ
తత్త్వవీతికాఖ్యాయంతీతరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యాయం-నవతిలకుసుఖం:-

కదామస్త్యైవదీద్యాకృంసుతాధాంపరమంహిరమ్ | ద్విజాశ్చసేతమద్యాకృంసుప్రైయఃపా
థివవ్యహి | ౧౧ | వాన్యంవశ్యామిభైవజ్యమంతరావ్యవధ్యభగవత్ | నాశ్వమృతావృత్తీయజ్ఞోప్రియ
త్యైవమహాత్మనః | ౧౨ | తస్మిద్భుజామహేసర్యపాథి-వాగ్దేహదానదమ్ | ౧౩౪ | కదామస్త్యైవ
ముతాన్తుసర్వపవద్విజమాభాః | * | రోశయంతివృత్యంయజ్ఞంరుద్రస్యారాధనంప్రతి || ౧౩౪ || సంవ
త్సృకురాజపేషిష్యపర్వపురంజయః || * || మరుత్తెఇతివిఖ్యాతస్తంయజ్ఞంసముపాహరత్ || ౧౩౪ ||
తతోయజ్ఞోమహానాన్దుధాశ్రమసమీపతః || * || రుద్రశ్వవరమంతోమంజగామసుమహాయశాః || ౧౪౪ ||
అథయజ్ఞేసమామైరుప్రీతిపరమయాముదా || * || ఉమావతిర్ద్విజాంశ్చర్వాసునావఇలనన్దిభౌ |
౧౫౪ || ప్రీతీప్రీతాయమేధేనకృత్యాదద్యజనత్రయః || * || అస్యబాహివతేత్యైవకేంకరోమిప్రియం
శుభమ్ || ౧౫౪ || తథావదతివేతేద్విజామైసుసమాహితాః || * || ప్రసాదయంతిదేవేతంయభాగ్యా
త్పురుషస్త్రిలా | ౧౫౪ || తతఃప్రీతోమహాదేవఃపురుషత్వందేహపునః || * || ఇలామైసుమహాతేజాదత్వా
కాంతరధీయత | ౧౫౪ || నిష్ప్రైవాయమేధేరుతశ్చదృశనంహరః || * || యథాగతంద్విజాశ్చర్వ
హ్యగచ్ఛాదీఘాదరీనః | ౧౫౪ || రాజానుబాహిముత్సృజ్యమధ్యదేశేహ్యనత్రమమ్ || * || నివేశ
యామాసపుకృతప్రీత్యానంయశస్కరమ్ | ౧౫౪ || శశబిందుస్సురాజపేషి-వాగ్దాంపరపురంజయః
ప్రతిష్ఠానైఇలోహాప్రజాపతిమతోబలి | ౧౫౪ || సకాలేప్రాప్తవాగ్లోకమిలోరాప్తమనుత్త
మమ్ | * || విలంబురారాచాప్రతిష్ఠానమవాప్తవాగ్ | ౧౫౪ || ఈద్యోహ్యశ్వమేధస్యప్రభా
వఃపురుషమాభౌ | * || ప్రీతిభూతఃపారుషంలభేయచ్ఛాన్వదమిమలభమ్ || ౧౫౪ ||

.....ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణనవతిలకుసుఖం:-.....

మృతేనశరత్వదేవతాప్రీతికరేణవేతిహాసః -నాశ్వమృతావృత్తీరాజ్ఞాం-బ్రహ్మత్యాదిసర్వపాచునివారకవృత్తీతః-ప్రియత్యైవమహా
త్వేనఇతి-యద్యప్రీతివాచితేవతాకఃప్రవాచితీతికరత్వమేధః-తథాపిసర్వదేవతాప్రీతికరత్వాదస్యరుద్రప్రీతికరత్వమిసిద్ధం
వస్తుతః-యజ్ఞోవైవిష్ణురిశ్మిరిశ్మిరివనద్యాదిపురుషారాధనమశ్వమేధః-విష్ణురాధనమిత్యేత్రమేలన్యజ్ఞాత్వావిష్ణురాధనమే
శ్వమేధఃతేదారాధనత్వేనైవకారస్యాప్రీతియత్వం-ప్రకృతేబ్రహ్మచార్యావారకత్వేనకథంసంపాదంపునశంపాదంవిద్యయ
థావాదతీతః-పితేయకృతవిద్యక్రంక్షేపవన్యారాధనయజ్ఞేప్రతులేతఃరామేనిత్రారాధనస్త్వదభాగవంభ్యైవమహాయ
రుద్రస్యాధిక్యప్రతిపాదకాధామింతస్సార్యాంతం-బ్రహ్మచార్యవారకప్రభావనాథాత్వాత్-రామాయశ్వ || ౧౩౪ || సంవతర
స్యేతి-సమపాహరన్-సంభారజాతముచమృతవా || ౧౩౪ || రాజేతి-వాగ్దాముత్సృజ్య-జ్యేష్ఠపుత్రశశబింద్యధిష్ఠితమితీతః ||
౧౩౪ || శశబిందుస్త్రితి-వాగ్దాముత్సృజ్యవాచితీతః || ౧౩౪ || ఇతి-కాలశరీరావసానకాలే-బ్రహ్మంబ్రహ్మసంబంధినం ||
౧౩౪ || ఈద్యశితి-యచ్ఛాన్వదతి || ఉత్తలక్ష్మ్యలోకాదిత్యభావః || ౧౩౪ || ఇతిశ్రీగోవిందరాజవిరచితే-ప్రీరామాయణభాష్య-మ
నీమకుటాభావః-ఉత్తరశ్రీరామాయణభాష్య-నవతిలకుసుఖం:-.....

[illegible]

వర్తమానో భాగూ తేయజ్ఞైరపరమాన్యైః | సరిత్యుజాగమాశు వాల్మీకిన నిపునః || ౧ || స
దృష్టాదిత్యసంకాశంయజ్ఞమన్యతశ్చవమ్ | సమిపేఋషివాటానాం కారణి బజాశుభా || ౨ ||
శక్తిః శ్చ బహూ పూర్ణాః ఫలమూలైశ్చ శోభనాః | వాల్మీకివాటేగుదిత్యైవయన్న పిచార
తః || ౩ || ఆపిత్స పూజితో రాజ్ఞాముగభిత్స మహత్ భిః | వాల్మీకిస్స సుహృతేజాన్యవస్సరమాత్మవాః ||
౪ || సరిత్యువప్రవీర్ణ్యయేయ వాగత్వాసమాహితా | కృత్స్నం రామాయణంకావ్యం గాయథాఽపరయా
ముదా || ౫ || ఋషివాటేషుపుణ్యేషు బ్రాహ్మణాంసంధేషుచరధ్యమ గాజమాగోషుసాధివానాం
గృహేషుచ || ౬ || రామస్సభవనద్వారేయత్రకర్తవ్యవర్తతే | ఋషిజామత్రత్యైవతత్ర గేయవిశేషతః
లిఖనానిచఫలాన్యత్రస్యానూనిపిధానిచ | జాతాఃపర్యత్రగ్రేహవాసాన్యన్యాన్వాద్విగాయతామ్ || ౭ ||
నయాన్యకః శ్రమంతత్యేభక్షయత్వాపలానివై | మూలానిమహస్సుప్తాః సగరాద్వహిరాన్యభిః || ౮ || యదిత
జ్ఞావయేద్రామశ్చ వణాయమహీపతిః | ఋషీశామవనిష్టానాంతతోగేయప్రవర్తశమ్ || ౧౦ || దివ
సేవిశిటస్సద్గాగేయామధురయాగిరా | ప్రమాణైర్బహుభిన్తత్రయధోగ్నిష్టానయాపురా || ౧౧ || లో
భశ్చాపిసగర్వస్వ లోపపిధనకాంతయా | కింధనోన్రమస్థానాః ఫలమూలోపవహీనామ్ || ౧౨ || య
దిప్యత్యేన్యకామగ్ధీయవాంకస్యేతిదారకా | ఆవాంవాల్మీకిమ్యస్యబ్రూతమేవనరాధిపమ్ || ౧౩ ||
ధిమాస్తంప్రీష్నుమధురాస్థానంవాపూర్వరశశనమ్ | మూర్ఖాయశ్చ సుమధురంగాయథాపిగత
జ్వరో || ౧౪ || ఆపివభృతిశీయంస్యాన్న చావజ్ఞాయసాధివమ్ | పితాహిసర్వభూతానాంరాజాభవతి

పృథ్వీ || సంవత్సరం చక్రతే - నవమీయనతే - సంవత్సరాత్తరవమీతి శ్చః - పునఃపునరశ్వమేతి ప్రాచక్రతే త్వన్మః || ౧౧౫ || ఇతి శ్చ సచితశ్చ
 పృథ్వీః - నవమనక్షత్రాద్విత్తకాయతే - ప్రాగస్త్రకారం ప్రశ్నతే || ౧ || నక్షతిః సుమిహా - నానావి || సమితశ్చితః - శిలూని
 బహువచనం - బహుః క్షయ్యాత్ || ౨ || శ్చటాని || రుచితతి || అనుచితః షః || ౩ || రామపై || యతః క్తృశ్చై || ఆశ్చమేధయాగః
 త్వన్మః || ౪ || ఇహాని || ఆప్రాప్తా కంబాతే - విద్యమానాన్యాసాద్విద్య - గాంతాని లోకే - క్రమపురుషద్వివచనం - యదాయదా
 క్రమః కథాతే వంపురకం - భవంతామితః షః || ౫ || సైతన్యాద్వాహిరాన్యాథా - క్త్రయమిత్యేతి షః - నగరాద్వాహి - శిలః ఇత్
 షః ఆశ్చ్యతే - అతిష్ఠతమితి యావదానౌచరస్వత్ - శుభ్రవచనం || ౬ || యతిః || శబ్దయై - ఆశ్వయై || ౭ || నివసతితి
 క్రరామాయతే - బహుభిః ప్రమాణేవగత్రమైక్యమయితా - పునః పృథక్స్థితే - తస్మాద్వివచనమేవ సేవశిశ్నూతయతి || ౮
 యతితి || అనావానితి క్షిప్యత్యేవ యాత - మానకథారకానితి || ౯ || ఇహాని || ఇహా ప్రాగ్గతితి || నానావిత్వం - ఆహాన్యః
 శ - సంఆహాన్యస్య రాజా - షకం - యత్ర త్రకాతాదృశంస్థానం - షడ్భూతశ్చక్రే - షడ్భూతేణానందో - బలిశ్చేతసేరాజాం - స్పృశః
 శ్చపసిద్ధి - సమాజనస్థానం - స్థితి - సమిత్సర్యతే - తద్వాచూర్ధ్వాయత్యాత్మత్రవానాదవాప్తింకత్యా || ౧౦ || అతి || అతిప్రశ్నతే - ష

సఃకఃకా ప్రతిష్ఠాగోవిషయవిత్తగః || శ్లో || మహత్తనోరిహితే-మహత్తనోగోవతోఃకా ప్రతిష్ఠాప్రయోగవిత్తగః || కథాగ్రా
వ్యస్తేత్యత్ర కవిత్వముకఃకః-కృపానా-ప్రతిష్ఠాగోవిషయవిత్తగః || అర || వాల్మీకిరిత్యాది మైనకృతమునుబట్టివర్తకవరితంసంప్రదీగః
తస్యకావ్యవ్యక్తకథావాల్మీకి-కావ్యవ్యక్తకృతం-సంప్రాప్తాయజనందిభం-అనుసారకథాః-యజ్ఞసంసృజనవిధేశంసంప్రాప్తః
తత్రప్రతిష్ఠాగోవిషయవిత్తగః-సంసృజనందిభం-అనుసారకథాః-యజ్ఞసంసృజనవిధేశంసంప్రాప్తః || అర || సన్నిబద్ధమితి || చతుర్థపరిచయస్సగః- ఉపాఖ్యానశతము
లోపాఖ్యానాంతం-భాగవతశతము-కావ్యసహజతత్త్వవ్యవస్థాగః-యదా - ప్రాచీనపుస్తకానివిధానావర్తం-శ్రుతివేదములు
త్రాత్యాద్యుక్తా-కథానాంభాగవతవిత్తగః-కవిత్వవ్యవస్థాగః || అర || అదిప్రత్యుత్తితి || మహాభారతాదిపాద్యుక్తానిహరిత్యగః
ఖ్యానం-చకథానిత్యుపలభ్యమానసంఖ్యాధిక్యంతుకేమిందితే కస్యద్విస్మయకరీతేన తేభిరప్రమాదాత్ - చతుర్థపరిచయస్సగః-ఉపాఖ్యానశతము
టాగ్రంధసగః-సంఖ్యా-చకథానాంభాగవతకథాగః-సంఖ్యాసగము-వృత్తాంతవిత్తగః-తవచరితముద్దిష్టాకం-గురుత్వాత్సాని || అర ||
ప్రతిష్ఠాగోవిషయవిత్తగః-కావ్యసహజతత్త్వవ్యవస్థాగః-యదా - ప్రాచీనపుస్తకానివిధానావర్తం-శ్రుతివేదములు
త్రాత్యాద్యుక్తా-కథానాంభాగవతవిత్తగః-కవిత్వవ్యవస్థాగః || అర || అదిప్రత్యుత్తితి || మహాభారతాదిపాద్యుక్తానిహరిత్యగః
ఖ్యానం-చకథానిత్యుపలభ్యమానసంఖ్యాధిక్యంతుకేమిందితే కస్యద్విస్మయకరీతేన తేభిరప్రమాదాత్ - చతుర్థపరిచయస్సగః-ఉపాఖ్యానశతము
టాగ్రంధసగః-సంఖ్యా-చకథానాంభాగవతకథాగః-సంఖ్యాసగము-వృత్తాంతవిత్తగః-తవచరితముద్దిష్టాకం-గురుత్వాత్సాని || అర ||

ఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానం-చతుర్థపరిచయస్సగః -

మిదంకావ్యంకా ప్రతిష్ఠాగోవిషయవిత్తగః || శ్లో || కథాగ్రావ్యవ్యక్తకథావ్యవస్థాగః-కృపానా-ప్రతిష్ఠాగోవిషయవిత్తగః || అర || వాల్మీకిభాగవతకథాగః
సంప్రదీగః || యేనేదంబరితయ్యమశేషంసంప్రదీగః || అర || సన్నిబద్ధమితి || కానారిదర్శకవ్యవస్థా
మాప్రకీర్తితమ్ || ఉపాఖ్యానశతంప్రేవభాగవతేభిరసన్వితమ్ || అర || అదిప్రత్యుత్తితి || మహాభారతాదిపాద్యుక్తానిహరిత్యగః
ఖ్యానం-చకథానిత్యుపలభ్యమానసంఖ్యాధిక్యంతుకేమిందితే కస్యద్విస్మయకరీతేన తేభిరప్రమాదాత్ - చతుర్థపరిచయస్సగః-ఉపాఖ్యానశతము
టాగ్రంధసగః-సంఖ్యా-చకథానాంభాగవతకథాగః-సంఖ్యాసగము-వృత్తాంతవిత్తగః-తవచరితముద్దిష్టాకం-గురుత్వాత్సాని || అర ||

ఉత్తరశ్రీరామాయణే-చతుర్థపరిచయస్సగః -

రామాయణవ్యాఖ్యానం-చతుర్థపరిచయస్సగః -
రామాయణవ్యాఖ్యానం-చతుర్థపరిచయస్సగః -
రామాయణవ్యాఖ్యానం-చతుర్థపరిచయస్సగః -

తేకృతకథాః-ముగళకవిత్వం || అర || వాల్మీకిరిత్యాది మైనకృతమునుబట్టివర్తకవరితంసంప్రదీగః
తస్యకావ్యవ్యక్తకథావాల్మీకి-కావ్యవ్యక్తకృతం-సంప్రాప్తాయజనందిభం-అనుసారకథాః-యజ్ఞసంసృజనవిధేశంసంప్రాప్తః
తత్రప్రతిష్ఠాగోవిషయవిత్తగః-సంసృజనందిభం-అనుసారకథాః-యజ్ఞసంసృజనవిధేశంసంప్రాప్తః || అర || సన్నిబద్ధమితి || చతుర్థపరిచయస్సగః- ఉపాఖ్యానశతము
లోపాఖ్యానాంతం-భాగవతశతము-కావ్యసహజతత్త్వవ్యవస్థాగః-యదా - ప్రాచీనపుస్తకానివిధానావర్తం-శ్రుతివేదములు
త్రాత్యాద్యుక్తా-కథానాంభాగవతవిత్తగః-కవిత్వవ్యవస్థాగః || అర || అదిప్రత్యుత్తితి || మహాభారతాదిపాద్యుక్తానిహరిత్యగః
ఖ్యానం-చకథానిత్యుపలభ్యమానసంఖ్యాధిక్యంతుకేమిందితే కస్యద్విస్మయకరీతేన తేభిరప్రమాదాత్ - చతుర్థపరిచయస్సగః-ఉపాఖ్యానశతము
టాగ్రంధసగః-సంఖ్యా-చకథానాంభాగవతకథాగః-సంఖ్యాసగము-వృత్తాంతవిత్తగః-తవచరితముద్దిష్టాకం-గురుత్వాత్సాని || అర ||

కున్దవశిలి || శుభాకాశితోగర్వభ్యంతరగతం లింగం గత్వా పైరన్ద్రవ్యమోమౌత || 3 || కింతిత్వత్రాహ - యదీది || కున్దపుమాచారా
 లనుత్పన్నతోమయదిచేరవీతలై మేకపోవనవాసేననన్దవోమహాచేదిత్యుభయః - మహానునిమమనాన్యతీదనమలింగహిత్యేత్యుభయః ||
 ౪ || ఛందమితి || ఛందమని ప్రాయం - శ్రుత్యయంతామకామాయామనోగతం శ్రుత్యయరాశయదితదావద్విజ్ఞాయతతిఃలఘుశ్రుంమేశం
 పుత || ౫ || యద్యపిసితాశుద్ధిలంకాయాంజ్ఞాతపూర్వాతథాపీదాసింప్రాప్తాచరదమజానెనశుర్వకశ్యపురతోమమైవశ్రీసాం
 దర్యమభ్యాయమితిశంకతోధనాథంలంకశంకున్దయపితయాపునశ్యశుభఃకారభ్యాహ || శ్వఃశ్రీరామితి || ౭ || తథితి || ద్వియానిలశు
 రుమడి-మధురాడిమధురామరాడి || ౧౦ || తథోక్తాఇతి || తథోక్తాసీతాతథేవకరిష్యతఇత్యుక్తాః || ౧౨ || భగవంతితి || మహాశ్వోపిపీ
 తాయామిదోమరోశకతా-మోపిశుభమాకాంక్షతే-సాపిశుభ్యున్ద్రవ్యభయః || ౧౭ || ఇతిశ్రీమహాభరతీయ-విరచితాయాంశ్రీరామా
 యణితత్త్వదీపికాఖ్యాతాయాంఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యాతాయాంపంచవతిరమస్సుగః - * * * * *

పతోంతికమ్ || 3 || యదిశుద్ధసమాచారాయదివావీతకలైమోకరిత్విహత్యనశ్యద్విమనమాన్య మహాము
 నిమ్ || ౪ || ఛందమునేశ్వపిజ్ఞాయసితాయాశ్వమనోగతమ్ | ప్రస్థయంతామకామాయాన్ద్రవ్యంసతమే
 లఘు || ౫ || శ్వఃప్రభాతేతువధంమైత్తిలిజనకాత్మజా | కరోతుపరిషన్తధ్యోభనాథంమమైవద || ౬ ||
 శ్రుత్వాతురాగువన్యైతద్వవపరమమద్భుతమ్ | దూతాస్సంప్రయయివాటంయత్రాప్తేమునిపుం
 గవః || ౭ || తేప్రేణవ్యవహత్కానంజ్వలంతమమితప్రభమ్ | ఊహస్తేరామవాక్యానిమ్మనూనిమధురా
 శేవ || ౮ || తేహంతద్వ్యాహుతంశ్రుత్వారామస్యచమనోగతమ్ | విజ్ఞాయమమహాతేజామునివాక్య
 మథాబ్రవీత్ || ౯ || ఏవంధవతుభద్రంవోయథావదతిరాఘవః | తథాకరిష్యతేసితాదైవతంహిమతిః
 స్త్రీయః || ౧౦ || తథోక్తామునినానవేరామయాతామహాజనమ్ | ప్రత్యేత్యరాఘవంప్రంమునివా
 క్యేంబభాషితే || ౧౧ || తతఃప్రహృష్టఃకాకున్ద్యశ్రుత్వావాక్యంమహాత్మనః | ఋషీంస్తత్రసమేతాంశ్వ
 రాజ్ఞైశ్చైవాభ్యభావత || ౧౨ || భగవంతస్సరీమ్యవై సానుగాశ్చనరాధిపాః | పశ్యంత్యుసితావధంయ
 త్ప్రేచాన్యోపికాక్షతే || ౧౩ || తస్మత్తద్వచనంశ్రుత్వారాఘవస్యహవత్తనః | సవేషామృషీముఖ్యా
 నాంసాధువాదోమహానభూత్ || ౧౪ || రాజాసశ్చిమహత్కానంప్రత్యంగంతిస్తరాఘవమ్ | ఉపవన్తంన
 రశ్రేష్ఠత్వయ్యేవభవిరాన్యతః || ౧౫ || ఏవంవినిశ్చయంకృత్వాశ్రీహృతాభిరాఘవః | పినజాయామాస
 తిచాసవాంస్తాత్రుసూదనః || ౧౬ || ఇతిసంప్రవీచార్యరాజపింహఃశ్రీహృతేశవధన్యనిశ్చయంవై
 పగనజామునిస్తృపాంతేష్టసర్వాః సవహన్తానుహతోమహానుభావః || ౧౭ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామా
 యణే - పంచవతిరమస్సుగః - * * * * *

తస్మాంరజన్యాంపుష్పాయాంయజ్ఞహుగతోన్యపః | ఋషీంస్త్రాన్యహాతేజాశ్చబ్రాహ్మయతిరా
 ఘవః || ౧ || విశిష్టోమానుజేవశ్చజాబాలితథకాశ్యపః | విశిష్టమిత్రోదీర్ఘునోపామవాపాశ్చమహాత
 ణాః || ౨ || పుష్పోపితథాశక్తిభాగవత్తేష్టవచామనః | మాక్రంజేయశ్చదీర్ఘాణ్యుమాద్యల్యశ్చ
 మహాయతాః || ౩ || గగన్శ్చవ్యవన్తేష్టవతతాసేంద్రపునమవీత్ | భరద్వాజస్త్వతేజస్సహ్యశ్చస్త్రి
 శ్చమస్త్రభుః || ౪ || నారదఃపవతతేష్టవగౌతమశ్చమహాయతాః | కాత్యాయనశ్చయజ్ఞశ్చవ్యూగస్త్వ
 స్తవసానిధిః || ౫ || ఏతేనాన్యేచబహవోమునయస్సగతీత్రతాః | కౌతూహలశ్రమావిహ్లాస్సనవంపస
 మాగతాః || ౬ || రాక్షసాశ్చమహావీర్యావారాశ్చమహాబలాః | సవనంపనమాజన్మనోహాత్కానం
 కుతూహలాత్ || ౭ || క్షుద్రియాయేవశూన్రాశ్చనైశ్చాన్తేష్టవసహస్రశః | నానాదేశగతాన్తేష్టవ

శ్వమహామనెరనుమంత్యస్తేత్యుభయః || ౪ || ఛందమితి || ఛందమని ప్రాయం || ౧౦ || తథోక్తాఇతి || సీతాతథేవకరిష్యతఇత్యుక్తాఇత్యు
 భయః || ౧౨ || భగవంతితి || మహాశ్వోపిపీతాయామిదోమరోశకతా-మోపిశుభమాకాంక్షతే-సాపిశుభ్యున్ద్రవ్యభయః || ౧౭ || ఇతిశ్రీమహాభరతీయ-విరచితాయాంశ్రీరామా
 యణితత్త్వదీపికాఖ్యాతాయాంఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యాతాయాంపంచవతిరమస్సుగః - * * * * *

సేవికాపాదధిః పాదలంకాం పాదేనుమహాదధిః | తతః ప్రవేశాదపనివామయాః | పునఃకామధారలాహ్తయనభిధా
 వః || ౧౪ || కమలభిక్షుభామకుమర్యసిమన్బలంకరావనతాదాత్మమనవానీత్యధాః || ౧౫ || తస్మాదిదివవంతామ్రయ
 ప్రభవితామనానామమిథావః || ౧౬ || ఆమయేప్రభాం మిథిభ్యుత్తేమత్తితామనావభిర్యధాః | మనీతత్ ప్రవిష్టామితీమః | గిగ
 లమరామిథాస్మిదానింః కంసం తావతగమభిరేతే స్యుష్టతత్వాన్జ్ఞానభవనిమిమాలకత్వామ్యైతత్త్వరగభవనమమర్షిత్యాహ
 స్మరగంభీరావృంభవమితివైష్ణవమిత్యధాః || ౧౭ || అత్రామంవేదివాసీయాదయనస్మితిభూయః | శీమిభ్యుకాశ్యతామయశరీరమన
 సంబ్రవేదీత్యైవ | కే - మంత్రించెన్నుమనతారవమయ్యైతం - మామధావమూలకరావనతాత్మమేతయాగాంధవర్యకత్వానాని
 పూర్వత్వేదానింశ్చైవరగమనైకభూతావభిధావః || ౧౮ || నమశ్రింహంస్తాయనీత్యత్రాహ-నేతి | తస్మిన్తతత్త్వమనత్వాం
 మత్వారతత్త్వరగంమర్షితప్రాధాన్యామి-తీతమభిమంముఖాద్రమసికాత-హేమధర్మా-వైష్ణవమత్వానభివాజ్యతామ్రవం
 తంప్రభావ్యవేషవశ్యత్వధాః - ఎతావత్ప్రకారం తాత్పర్యవిధానమునుజూపింపమితిభావననైకభూతావభిధానీత్యైవ
 త్యధాః || ౧౯ || తథేయత్వామితిహిత - అమత్రిమంసమావాళికరగభవితంప్రస్తున్నవతఃకమలభిక్షుత్రి
 త్తీర్ణంస్తాయయేన్నరగా
 యప్రాధాన్యేయం-శింశ్చరవ్యత్తేనప్రాధాన్యీత్యత్రాహ-భిమమితిభూతావభిధాః-భృంగశీటన్యామనవత్థానవతఃతద్భావనా
 వనమితిధావః - భావతోరావస్థభూతావభిధావత్ప్రస్తుశింస్తాయయేమిత్తయక్రూనిరభ్యయం-నవేతావతాగవతోవప్రవ
 త్వావప్రాప్తిరభ్యయం || ౨౦ || మామత్రితానీతావలంకారేవేదీనకాకారభిర్యధాహ-నేతి | దిభలాస్థితం - సర్వావస్థభూత్యావ
 ప్రవృత్త్యావస్థభిర్యధావభిధావః-తవభూత్యధారాయణతవమ్రకృతితామ్రీకముత్పూర్వతామ్రయశ్రయః-భూతామ్రయః-త
 తహేమితివాగలోకమునవ్యాజనవాగలోకంధిల్లలోకంసఖాప్రాయాత్ || ౨౧ || తవఃభూత్యధారయతీతావభూతవేషవతీహే
 మస్థితతవశ్యమనస్తావతరాయణ్యేకాభిరతః-తస్మాదస్తావస్తావమనీరావనవధాదిహేమభిధావభిధావ || ౨౨ || శ్వకాభి | అనా
 స్త్యంమశ్వతేభూమస్త్రేతరస్మదేవస్మదేవస్మదాతేభవమ్యం-నాస్య-త-వచదితి-య ప్రవక్ష్యంతం || ౨౩ || ఏతదేవే-ఏతర్యావ్యమేవాం
 తంప్రతంసర్వంజ్ఞానీయం-అయం ప్రత్యేకాభ్యాశ్వకజ్ఞానీయమ్యతి || ౨౪ || కురివతంత్రాహ-జన్మై-సఖః-భావనీవంస
 పాదతనంపురానీతాలంకాంపాదేనుమహాదధిః | తతః ప్రవేశాదపనివామయాః | తంపునవకామధారలాత్ ||

॥ వసుధైవకూటమితీతానిర్యాత్యతామమః । దశాయుష్స్యనువారోపయథామామవగచ్ఛసి ॥ ౬ ॥

కామంశ్చ పూర్వమైవ తస్య గన్యకాశాద్విమన్వీరి | కషణతాపాలహస్సేన జగన్మోక్షాద్విమన్వీతపురా || ౭ ||
 తస్మాద్విమన్వీత్య తానీతావేవ రంజితా ప్రయత్నమే | పాతాళానాశ్చ ప్లేవాన సేయన్విహీర వ్రయా || ౮ ||
 అయిన్విహీతానీతానంత్రోహం మైన్వీరికృత్వ సేవే దాస్యస్వీచక్రేణ తాయతాహపాంసహీతలే || ౯ ||
 నవరస్యగవవాశ్చ త్సాన్వీరభిమన్యమిత్థేనీతిమ | నాశయిష్యన్యహా భూమిం సర్వమహాభవమప్సిహ || ౧౦ ||
 ఏవంబ్రువాణే కామత్థేన్క్రోధతోక సమప్సితే | బ్రహ్మ సురగతైస్సాన్వీరభామాయాచరఘనందనమ్ || ౧౧ ||
 రామరావనసంతాపాశ్చ ద్రుమహాసమక్రూప | పితృత్వం పూర్వం భావం మంత్రం చామిత్రకళాన || ౧౨ ||
 నఖలు శ్చాన్వనహబాహులాస్తైరయేయనమత్రనమ్ | ఇనంయుహూర్మదుర్భాషాశ్చిరత్వం జన్మతైస్త్వ
 వమ్ || ౧౩ || సీతాహిమలాహస్త్వీతవపూర్వం కాయతా | నాగలోకం సుఖం పాయాత్వ దాశ్రయత
 పోబలాత్ || ౧౪ || స్వశక్తేనంగమోభూయోభావమృతినసంశయః | అపాస్సుపరివన్త్యే యద్వనీమిని
 బాధతత్ || ౧౫ || ఏతదేమీకావ్యం తేకావ్యానామిత్రహం శ్రుతమ్ | సక్వచిత్తశ్రోతామవ్యాఖ్యాన్య
 తినసంశయః || ౧౬ || జన్మవృక్షభృతేరపరమభుజాభీప్సేననిమ్ | భుజవ్యయత్రరంజేహనరన్యం చాత్మీకాకృ

[illegible]

వేశ్యులః పురకరేనీవేశ్యునిర్వాచయ - ఆత్మజౌ నస్మిన్ శృతయోః పురయోనిశేషః - ఆరిథాన్తరః || ౧౯౪ || వక్షత్రే శర || అంగ
 పుత్రంగగ్యం || ౨౦౪ || సేతి || శ్రయై త్రేవతిం ద్రయై వాదేవసేనత - రాఘవానుగతాదూరమేకద్వివాళకపర్యం
 కుమిత్యథః || ౨౩౪ || సింహాది || సేనాయా ఆగ్రతోయయః - విశతాశనానామగ్రతోయానం శతమన - అగ్నిముఖాగ్రయమేకపర్యం
 కుమిత్యథః || ౨౪౪ || అధ్యధామానుమితీతకయం కేకయదేశం - యుధాజితంవా || ౨౫౪ || ఇతి శ్రీమదాగ్రయకరణవిరితాయం -
 శ్రీరామాయణతత్త్వదీపికాఖ్యాతాయం - తరత్రీరామాయణఖ్యాతాయం - శతశతమగ్రయః - **సామంతానామగ్రయః**
 అశరీరతేగ్రయంధర్మదీపి - శ్రుత్వేతి || సేనాపతిం ప్రాప్తం యుధాన్తావం కిమగతం శ్రుత్వా || ౨ || శరతశ్రుతి || సముచిత
 ముర్యోధిరత్యథః - శరతావతరంగబలసహిత - సుపదామగోశూత్రవైశ్యాద్యమవరసహిత || ౩ || శ్రుత్వేతి || వ్యవధాగ్రయం || ౪ ||
 గ || ఖడ్గేతి || ఖడ్గాదిరూపా గ్రహయానుతా - శంకరేనివాదేవతీతితాః || ౬ || తతః || సంత - రంధ్రామప్రేయశాలానామగ్రయం || ౭ ||
 తమితి || దివాశామస్తరంతిం మేమంతరకమాత్రే గ్రహితిగ్రయంధర్మదీపి - శంకావ్యతిరేకవంతః || ౯ || హతేష్వేతి || ద్వైపురే త్రకులమగ్ర
 పుక్కులావతాశ్రయం || ౧౦ || తమితి || గ్రయంధర్మదీపి - శంకావ్యతిరేకవంతః || ౧౧ || గాంధారదేవపుక్కులావతేశనగ్రయం || ౧౨ ||

ఆత్మజౌ నస్మిన్ శృతయోః || ౧ || ఆగమిప్యధ మేభూయస్స కాశమతీధార్మికః || ౧౮౪ || బ్రహ్మమేమేమముత్తాన్
 తుభరతంసలలానుగమ్ || ౨ || ఆజ్ఞావయామాసత హతుమారౌచాభ్యపేవయత్ || ౧౯౪ || సత్ శ్రేణవ
 సామ్యేసపురస్కృత్యాగిరస్సురమ్ || ౩ || భరతస్సహస్రే న్యేనకుమారాభ్యాంవినిర్వయా || ౨౦౪ || సా
 సేనాశక్తయై త్రేవనగ్రాన్నిర్వయావత || ౨౧౪ || రాఘవానుగతాదూరంధురాధమానురైరపి || ౨౨౪ ||
 మాంసాదానిశచస్త్యానిరయోసినుమవతుత || ౨౩౪ || అనుబద్ధహిభరతంధునిరస్యపిపాసయా || ౨౪౪ ||
 భూతగ్రామాశ్చబహుమాంసభయోస్సుదారుణాః || ౨౫౪ || గంధర్వపుత్రమాంసానిభోక్తుకామాస్సు
 హస్తశః || ౨౬౪ || సింహవ్యాఘ్రవరాహాణాంభదరాణాంవషటిణామ్ || ౨౭౪ || బహూనివైసహసా
 నీసేనాయాయురగ్రతః || ౨౮౪ || అధ్యధామానుమేతావతసేనానిరామయా || ౨౯౪ || హృష్టపుష్ట
 నాకీణాకేకయంసముపాగమత్ || ౩౦౪ || ఇతిగ్రహితిగ్రామాయతేతతతమస్సగః . **సామంతానామగ్రయం**

శ్రుత్వా సేనావీరిం ప్రాప్తం భరతం కేకయాధిపః || యుధాజితగ్రయః సహితం వరాంప్రీతిముపాగ
 మత్ || ౧ || సువ్యయాజనోఘనకుహతాకేకయాధిపః || త్వరమాణోభివక్త్రానుగంధర్వాకామయా
 పిణః || ౨ || భరతశక్తయై ధానివృన్మతలముచిత్రమేగిగంధర్వనగరం ప్రాప్తానలౌసవదానుగ || ౩ ||
 శ్రుత్వాపుత్రతం ప్రాప్తం గంధర్వాస్తేసమాగతాః || యోధుకమావహాపీత్యావ్యవధానైసమంతరః ||
 ౪ || తగస్సుభావద్యుద్ధతములుంరీమహావరాణామ్ || సవరాత్రంకుహాభీనుంవద్యాతరయోజయః ||
 ౫ || భద్రకక్షిభనుగ్రాహవనన్యశోణితనంప్రవాగిన్యకతైవరవాహిన్యః ప్రవృతాస్సర్వతోదిశమ్ || ౬ ||
 తతోగామానుజః శ్రుద్ధకాలస్యాస్త్రం సుదారుణమ్ || సవ రంధ్రామభరతగోగంధర్వేష్వభ్యబోదయత్ ||
 ౭ || తేబద్ధాః కాలపాశేనసంవర్తసేదారితాః || తుణేనాభిహతా సేనతీన్ద్రకోట్యోనుహన్తా || ౮ || తంభూ
 తంభూసంకాశంస్తరంతివినోకసః || నిమేహతరమాత్రేణతాదృశానాం హన్తాన్ || ౯ || హతేషు
 తేషు సర్వేషుభరతః కైకయావతః || నివేశయామాసత దానస్మృతే ద్వైపురే త్రమే || ౧౦ || తతంతతతి

సేతి || శ్రయై త్రేవతిం ద్రయై వాదేవసేనత - రాఘవానుగతాదూరమేకద్వివాళకపర్యం కుమిత్యథః || ౨౩౪ || సింహాది || సే
 నాయా ఆగ్రతోయయః - విశతాశనానామగ్రతోయానం శతమన - అగ్నిముఖాగ్రయమేకపర్యం || ౨౪౪ || అధ్యధామాను
 మితీతకయం కేకయదేశం - యుధాజితంవా || ౨౫౪ || ఇతి శ్రీమదాగ్రయకరణవిరితాయం -
 శ్రీరామాయణతత్త్వదీపికాఖ్యాతాయం - తరత్రీరామాయణఖ్యాతాయం - శతశతమగ్రయః - **సామంతానామగ్రయః**
 అశరీరతేగ్రయంధర్మదీపి - శ్రుత్వేతి || సేనాపతిం ప్రాప్తం యుధాన్తావం కిమగతం శ్రుత్వా || ౨ || శరతశ్రుతి || సముచిత
 ముర్యోధిరత్యథః - శరతావతరంగబలసహిత - సుపదామగోశూత్రవైశ్యాద్యమవరసహిత || ౩ || శ్రుత్వేతి || వ్యవధాగ్రయం || ౪ ||
 గ || ఖడ్గేతి || ఖడ్గాదిరూపా గ్రహయానుతా - శంకరేనివాదేవతీతితాః || ౬ || తతః || సంత - రంధ్రామప్రేయశాలానామగ్రయం || ౭ ||
 తమితి || దివాశామస్తరంతిం మేమంతరకమాత్రే గ్రహితిగ్రయంధర్మదీపి - శంకావ్యతిరేకవంతః || ౯ || హతేష్వేతి || ద్వైపురే త్రకులమగ్ర
 పుక్కులావతాశ్రయం || ౧౦ || తమితి || గ్రయంధర్మదీపి - శంకావ్యతిరేకవంతః || ౧౧ || గాంధారదేవపుక్కులావతేశనగ్రయం || ౧౨ ||

జగదాఖ్యంత్రుగగగదశతేనిగునివైరేహానుభవస్యకృత్యభావ-అన్యోన్యసంఘటకృత్యతాన్యోన్యసంఘటకా అహ
 మేవగుణ-తరయతి-కృతాన్యోన్యంవాచేత్తవద్వ్యభావనైవ్యభావః || ౧౨ || ఉభయతి||అపిప్రకరన్యాయాపైః-వ్యవహరైః క్రయతి
 క్రయదివాహనైః||౧౩||ఉభయతి||వైరేహానుభవస్యకృత్యభావ-వైరే-ఉచకోభి-యరుదిక్రృతానుభవైఃకృతే-విమానైః ప్రభుమి
 ప్రాపదైః||౧౪|| శోభివై||దేవాదేశవైవైరేహానుభవైః|| ౧౫||సభయి||క్షోభ్యమేవకృత్యం||యథాప్యత్రంXంధర్వవధం-
 దేశస్యవేదసంభవశంస-అస్యభరతశ్చుభ-శ్చంద్రత్వాదభావోరామఃప్రీతోపభావ || ౧౬ || ఇతిశ్రీమహాకవిభావనరదితా
 యాం-శ్రీరామాయణకర్తవ్యపీఠాఖ్యానాం-ఉత్తరశ్రీరామాయణాఖ్యానాం-ఏకోత్తరశతకస్సుఖం-.....

అభలక్ష్మణమహారాజ్యనివేశనంరదితి|| త్రుత్వభినిమమవచన-ద్విత్వేఅహం || ౧ || ఇమావతి||హేనామిత్రేనమహా
 మహా-రాజ్యభాగదానృకమగ్రమమృదధిక్రమా || ౨ || అపి||ఇమావతి||ఇమారాజ్యేభిషేయ్యమి-యత్రేమారమతాం-తాన్యశోద
 శస్యాభినిధితాంసరిక్ష్మతాం || ౩ || నతి||హేనామరాజ్యమహాదా-శస్యాపీఠితః || ౪ || తథితి||తామపశ్యతాఖ్యైఃకాన్యత్వా
 దిద్యదేశవితః || ౫ || నివేశ్యతామితి||త్రదేశేఅంXంధర్వతరమంXదియాఖ్యంసవేశ్యతాం-చంద్రతేతోశ్చంద్రాంతాఖ్యంపురంస
 వేశ్యతాం || ౬ || తదితి||వేశ్యత్వాదిన్ద్రభరతాభ్యాంవేశ్యతారణ్యత్వా-అంXదశ్యపురంధర్వవేశయ || ౭ || అంXదమతి||త్రదేశ
 అంXదశ్యపురంమేగవేశితా-అన్యైదావరతేతః || ౮ || చంద్రతేతోస్త్యతి||మల్లన్యత్వేత్వసంప్రతేతోర్దశ్యమాన్యంసరితా

హయాంకుపుమ-లంపుమ-లావతే || Xంధర్వదేశేరుచిరేగాంధారవిషయేవచనః || ౧౦ || ధనంబేషుసుం
 పూణేకాననైరుచోభితే || అన్యోన్యసంఘటకృత్యేవభావయానుభవివైరైః || ౧౧ || ఉభేషునిదిప్ర
 ఘ్నవ్యవహారేరికిప్తిప్తే || ఉద్యానయానసంపూణేనువిభక్తాంతరావణే || ౧౩ || ఉభయరవరేమ్య
 విప్రైరుచోభితే || కృతాముఖైస్సురుదిరేఽహనైబహుభివృతే || ౧౪ || శోభితోభినియత్వదే
 వాయితనవిప్రైః || తాత్రిస్తమాత్రిప్రితవళురైరుచోభితే || ౧౫ || నివేశ్యపావభివప్రేభాభా
 తోరాఘవానబః || పునరాన్యానవభావమరయోధ్యాంకైకయానుతః || ౧౬ || పోభివాద్యమహాన్యా
 సంసాక్షాద్ధమవివాచరమ్ || రాఘవంభరతఃప్రీమాబ్రహ్మణమివవాసవః || * || శశంసవయథా
 వృత్తంXంధర్వవధముత్రసమ్ || నివేశనంచ దేశస్యశ్రుత్వాప్రీతోన్యరాఘవః || ౧౮ || ఇత్యుత్తరశ్రీరా
 మాయణే - ఏకోత్తరశతకస్సుఖం - * * * * *

తస్మాత్వానూహమాపేదరాఘవోభ్రాతృభిస్సుహ-వాక్యంవాచ్యుతనంకాశంతరాప్రవా
 చలక్ష్మణమ్ || ౧ || ఇమామహారాసామిత్రేవధర్మవిచారవా || అంXదశ్యంక్రతేమృత్యుగాజ్యభాగదృధవి
 క్రమా || ౨ || ఇమారాజ్యేభిషేయ్యమిదేశస్యాభినిధి-యతామ్ || రణణీయోమ్యసంబాధారమేతాంయ
 త్రధస్మిన్ || ౩ || సరాజ్ఞాయత్రిపీఠాన్యాన్వాత్రిమాణాంవిరాజమ్ || సదేశోద్వ్యతాంసాన్యనావ
 రాధ్యమహేయథా || ౪ || తథాక్రందిరామేరుచితఃప్రస్రువావహ || అయంకారువధాదేశోరమణీ
 యోనిరామయః || ౫ || నివేశ్యతాంత్రపురణంXదస్యమివత్తనః || చంద్రతేతోస్సురుదించంద్రకాం
 తనిరామయమ్ || ౬ || తదావ్యంధరతేనాక్షంపతిశ్చగ్రాహరాఘవః || తంచవ్యశ్చవైదేశేనంX
 దస్యన్యవేశయత్ || ౭ || అంXదియాపురిరమ్యాహ్యంXదస్యవివేశితా || రణణీయానుసూత్రావరామేణా
 క్షిప్తకర్తృణా || ౮ || చంద్రతేతోస్త్రుసల్లస్యసల్లభామ్యురినివేశితా || చంద్రకాంతేభిఖ్యాతాదివ్యాస్పద
 పురియథా || ౯ || తతోరావచరాంప్రీతింలక్ష్మణోభరతప్రథా || యయుయాదైదురాధర్మ-అశిషేకం

తిత్కరలాపుమ-లావతాన్యత్వే || ౧౨ || ఉభయతి || అపిప్రకరన్యాయాపైః-వ్యవహరైః క్రయతి || క్రయదివాహనైః || ౧౩ || ఉభయతి || వైరేహానుభవస్యకృత్యభావ-వైరే-ఉచకోభి-యరుదిక్రృతానుభవైఃకృతే-విమానైః ప్రభుమి
 ప్రాపదైః || ౧౪ || శోభివై || దేవాదేశవైవైరేహానుభవైః || ౧౫ || సభయి || క్షోభ్యమేవకృత్యం || యథాప్యత్రంXంధర్వవధం-
 దేశస్యవేదసంభవశంస-అస్యభరతశ్చుభ-శ్చంద్రత్వాదభావోరామఃప్రీతోపభావ || ౧౬ || ఇతిశ్రీమహాకవిభావనరదితా
 యాం-శ్రీరామాయణకర్తవ్యపీఠాఖ్యానాం-ఉత్తరశ్రీరామాయణాఖ్యానాం-ఏకోత్తరశతకస్సుఖం-.....

తస్మాత్వానూహమాపేదరాఘవోభ్రాతృభిస్సుహ-వాక్యంవాచ్యుతనంకాశంతరాప్రవా
 చలక్ష్మణమ్ || ౧ || ఇమామహారాసామిత్రేవధర్మవిచారవా || అంXదశ్యంక్రతేమృత్యుగాజ్యభాగదృధవి
 క్రమా || ౨ || ఇమారాజ్యేభిషేయ్యమిదేశస్యాభినిధి-యతామ్ || రణణీయోమ్యసంబాధారమేతాంయ
 త్రధస్మిన్ || ౩ || సరాజ్ఞాయత్రిపీఠాన్యాన్వాత్రిమాణాంవిరాజమ్ || సదేశోద్వ్యతాంసాన్యనావ
 రాధ్యమహేయథా || ౪ || తథాక్రందిరామేరుచితఃప్రస్రువావహ || అయంకారువధాదేశోరమణీ
 యోనిరామయః || ౫ || నివేశ్యతాంత్రపురణంXదస్యమివత్తనః || చంద్రతేతోస్సురుదించంద్రకాం
 తనిరామయమ్ || ౬ || తదావ్యంధరతేనాక్షంపతిశ్చగ్రాహరాఘవః || తంచవ్యశ్చవైదేశేనంX
 దస్యన్యవేశయత్ || ౭ || అంXదియాపురిరమ్యాహ్యంXదస్యవివేశితా || రణణీయానుసూత్రావరామేణా
 క్షిప్తకర్తృణా || ౮ || చంద్రతేతోస్త్రుసల్లస్యసల్లభామ్యురినివేశితా || చంద్రకాంతేభిఖ్యాతాదివ్యాస్పద
 పురియథా || ౯ || తతోరావచరాంప్రీతింలక్ష్మణోభరతప్రథా || యయుయాదైదురాధర్మ-అశిషేకం

[illegible]

[illegible]

మహావైభవగానాహుతిః పరిసరభుః । సమయస్యైక్యతస్సేవ్యులౌ కాః సంపరిరక్షితమ్ ॥ ౩ ॥ సుశీఘ్ర
హిపురాలౌ కాః మాయయాస్సయమేహి । మహాదాకైశయానౌ నిపునాంతస్సంపూర్వమజీవశః ॥ ౪ ॥
భోగవంతంతతో నాగమనంతముదతేతయమ్ । మాయయాజనయత్వాత్సంద్యేవసంత్యామహాబరౌ ॥ ౫ ॥
మధువత్కైభిః సైవయయోరస్థివయైవృతౌ । ఇయంవ్యతసంభాషామేదీనిచాభవస్సహి ॥ ౬ ॥ పద్మై
దివ్యైకాసంకాశేనాభ్యాముత్పాద్యమానుషి । ప్రాజాపత్యంతయోక్త్యమయస్సంవివేజితమ్ ॥ ౭ ॥
సోహంసంన్యస్తభారోహిత్యాముపానైజత్వేపరత్రాయేపిధన్వభూతేమమనతేభసః-రోభవాః ॥ ౮ ॥
తతస్త్వనుసీమధోహాంత్రస్తాభ్యుచాత్సనాతనాత్ ॥ త్రయేవిచార్పణాతానాంవిష్ణుత్యమపజ్జినాః ॥

[illegible]

[illegible]

వివంశ్యం ద్వక్తానమయే తాత్ర క్తకన త్రై ర్జాన్యూనస్థితకమనం రథేతి ॥ ౧ ॥ నభిః శుభ్రాంబరవతేతి త్రామతి-ఆ
రః శ్రువాహ్నివహ్నివశ్చ సుంరామంబరవతేతి ॥ ౩ ॥ కింకార్యమితి ॥ కార్యంన క్తవ్యం క్తకాః ॥ ఇంద్రయాజనం - కింకార్య-వతరాయాశ
సామిన్యైః - కింకార్య-వతరాయాశ - ప్రవినంసంకటకాలవ త్రాహ-వ్యస్థాహితి ॥ ౫ ॥ అస్మిన్మితీరాయామప్రతివేషయంతన ప్రవేషయంతి
తర్యావివంశికంశపవర్తకాః ॥ ౮ ॥ ఏకస్మితి ॥ ఏకస్మయ్యంతం ము-ద్వంధ్యమధ్యస్థమంతరగతకాన తేయేయా ప్రజ్ఞేందు
మవ్యవస్థాశ్రు-ప్రత్యాదిభావేతి ॥ ౧౦ ॥ అద్వైతి ॥ వహనవహ-ప్రస్థానశననియమనిగ్యహితవహనవహ-ప్రస్థేర్వహ-యథానియ

౧౪౧ | వృద్ధతో హృదిసంప్రాప్తః సమేత క్రియచరణానుయాహిసంకృత్యైవమథ వానాంవశవర్తి
నామ్ | స్థావర్యం సంద్యసంహరయభావ్యహమితామహః || ౧౮౪ || ఇతివతురుత్తరశతరమస్యః || ***
తథాతయోస్తుంపదతోదువాసాభగవాన్మహి | రామస్యదశనాకాంక్షి రాజద్వారముపాగమత్ | ౧ |
సోభిగవ్యసంసామిత్రియవాచయిషివత్తమః | రామందశయమేత్రిస్తుంపురామేధిగోవి వదత్ | ౨ |
మునైవభూషితంశ్రుత్వావత్కణఃపరవిరహః | అభివాద్యహహాన్మనఃవాక్యమేతదువాచహ | ౩ ||
కింకార్యంబ్రూహిభగవత్కోవాభఃకింకరోవ్యహమ్ | వ్యగ్రహిరాభువోబ్రహ్మముహూర్తం
ప్రతిపాల్యతామ్ | ౪ | తస్మత్త్వాయుషితాదూళఃకోశేనకలిషీకృతిః | ఉవాచ లక్ష్మణవాక్యం
విరహవాన్వివచతుసా | ౫ || అస్మిత్కణైహంసౌమిత్రేరామాయప్రతివెదయ | అస్మిత్కణైహంసౌ
మిత్రేననివేదయసేయవి | ౬ | విషయంత్యాంపురంధైవశిష్యేరాభువంతథా | భరతంచైవసౌమిత్రే
యున్మాకంయాచసంతతిః | ౭ || సహితక్ష్యమ్యహంభూయోహస్యంభారయమంహ్యని | ౮౪ || తస్మత్
త్వాహారసంకాతంవాక్యంతవ్యసహజన్ | ౯ || చింతయామానమనసాతస్యవాక్యస్యశివ్యయమ్ | ౧౦ ||
ఏకస్యసురిణంమైత్తమాభూత్సృష్టినాశనమ్ | ఇతిబుద్ధ్యాపిశిష్యేరాభువాయస్యవేదయత్ | ౧౧ ||
లక్ష్మణస్యవచస్మత్త్వా రామఃకాలంపుజ్వవనిప్రత్యగ్విరతంరాజాలత్రైపుత్రందవశహ | ౧౨ ||
సోభివాక్యమహాన్మనంజ్వలంశిమవతైజసా || కింకార్యమితికాంక్ష్యకృత్యాంజలిరీభూవత్ | ౧౩ ||
తద్వాక్యంరాభుభేనోక్తింశ్రుత్వాముపరితప్తభుమ్ | వత్సహరామందువాసామ్మృయతాంధత్
వత్సల | ౧౪ || అన్యనరకసహప్రస్యసహాప్తిదేవసౌమక || సోహంభోజనమిచ్ఛామియథాసిద్ధం
తవాచభు || ౧౫ || తస్మత్త్వావచనంరాజారాభుఃప్రీతమానః | భోవనంమమిచ్ఛామియథా
సిద్ధమపాహరత్ | ౧౬ || సమభుక్త్యావనిశ్రేష్ఠస్తవమహతోపనమ్ | సాభురామేతసంభాష్యన్

విష్ణుయోమై మృతమమశ్రావతగర్భమిత్వానమయాహింసా-దేవానాం-వశ-వర్తితా-శక్త-చరతం ద్రేగమయా- వితామమూదెవస్య
 స్వరమిమహానా-తథామయావర్తకృత్యమస్థితిగమనాదివస్తాతవ్య-తత్త్వాత్రికమణీయవిజ్ఞాన-అస్మేనప్రజ్ఞానస్య జ్యేష్ఠకనకాన్తి
 రంత్వశంకానిచ్చతా॥౧౦౪॥ఇతిశ్రీనామోదరాజవిగ్రహిత-శ్రీరామాయణభూషణ-వణిమమటాభ్యాస-పాదశ్రీరామాయణవాఖ్యాన
 వేదమతు క్తరశతతమస్యగో-***
 తథాన్యది॥౧॥నఇతిపురామణి-లివస్తవలియావస్త్యేప్రయోజనమతిత్రామితీతరణీర్వమవేమ్రంరామంశరాయేర్వ
 థాం॥ 3॥కింకారమితి-కింకార్యంకింకరవృం-హాభావఃకిం-ప్రయోజనం-అనమస్తీక-కాలకింకరోమి-వస్త్రనానామివ్యేతవి
 వ్యతి-కింకరమృ॥౪॥అస్త్యి-లి-మగరాభూయాయేవయేతనవివేచయితివిదానశశివ్యణి॥ ౧౨౪॥అర్చిత॥వహ-నహ
 ప్రస్థతి॥అనశన-యమమగ్యసీతవహ-వహప్రస్థత్యథా-యథానద్ధంథోపవస్తం॥౧౩౪॥శ్రుత్యై-ం-ఫు-శ్రీతనానవతి

భోఃపక్షమ్ || ౧౩౪ || ర త్పు శ్చేతి | రాఘవ ప్రితమానవః - మనోఃకురుమ్యకవి సా ప్రసంతాః || ౧౩౪ || తరతితి | తోనంతరం కాలవాక్యాని - ముక్త శ్రీమదావయోర్వాప్తుకవధవియక కాలవాక్యాని - మధ్యాదినిశ్చిత్వస త్రా కృత్యవ్యవహారావసంహరణః కా
 లః ప్రాప్తశ్చిత్వవివేచినిశ్చిత్వవిత్తవ త్రా కృత్యవ్యాధివహనాన్తీరినిశ్చిత్వమాప్తిమానీత్ || ౧౩౪ || ఇతి శ్రీమహాభారతార్థవివరితా
 యాం - శ్రీరామాయణతత్త్వవిదితాభ్యాసాం - ఉత్తర శ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానాం - ఉచ్యతే తరతరమస్సకాః - ❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀

అథలక్ష్యవినిర్జనం - అవాబ్జుభువి | అత్తురం రాహుగ్రస్తం - హృష్టము ముక్త వాక్యతః పూర్వమేవ రామకర్తవ్యస్యచుత్వా
 గ్రస్తం - అవగతత్వాదిపాదకరణభర్తృభావః || ౧ || సేతి | తేజావాభూవేతః - పూర్వవిత్తావేన ప్రాగ్భూతియకర్తృకాభిధాకృతా - ఈదృశీ-
 యం - సాగావిప్రయోగాంతామరణాంతరవజీవితమిత్యవదిష్టవ్యాయవతీత్యభావః || ౨ || లక్ష్యేనైతి | శ్రుచలితేంద్రియః కృత్యావాబ్జుభు
 మానతయా త్ర వృత్తవాగాదింద్రియవాచకః || ౩ || తదితి | తమాసరమాప్తి - శ్చిత్తాః || ౪ || దృష్టమతి - దృష్టమేతద్వియంతయవిషయదృష్టః -
 మయాతపోబలేనైవేష్యే - మాం ద్రష్టుమాగతేనత్వత్వ త్రా కృత్యకమతాశ్రమశుభాత్మాసహజావేతి || ౫ || త్వనైతి | త్వజేత్వాదిహ
 శ్రుతావాలవంధకృత - మత్రియస్యవిశేషతత్త్వవివరితం || ౬ || సత్వమితి | అభిపాలనాత్ అభిగమగతిహితోః - లక్ష్యేనవిహితాద్యలక్ష్య
 అభ్యాసప్రావహం - లబ్ధ్యావసానేనైత్యభావః || ౭ || వినిర్జనం - ఇతిభిష్టవ్యాఖ్యానోవాచకవారమధ్యం సాధనాంతర్యమేవేతి మత్యా

మాత్రమముపాగమత్ || ౧౩౫ || తత్త్వకాలేమునివరేనాశ్రమంబత్వకాలజః - సంప్రత్యకాలవాక్యా
 నితతోదుఃఖముచేతః || ౧౩౫ || దుఃఖైరవసుసంప్రత్యస్తత్వానన్యరదిభిః సమ్ || అవాబ్జుభుదీనమ
 నావ్యావార్తం నత శాకమా || ౧౩౬ || తతోబుద్ధ్యావిశ్చిత్తకాలవాక్యాని గాఘవః | నైతదన్తరి
 శ్చిత్తీత్యత్మాప్తిమానీస్తహాయశాః || ౧౩౬ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే - మధ్యక్షరతరమస్సకాః || ❀ ||
 అవాబ్జుభుదీనోదీనం దృష్ట్యాసోమమివాపురమ్ | రాఘవంబత్వతో వాక్యం హృష్ట్యాసాధురమబ్రవీత్ || ౧ ||
 నసంతాపం మహాబాహునానదధకం గ్రుమహాని | పూర్వవిత్తానిబద్ధాహికాలవ్యకతిదృశీ || ౨ ||
 జహిమాంసోవ్యధిప్రబుప్రజ్ఞాంపరిపాలయ | హీనప్రజ్ఞాః కాత్మనిప్రయాంతినరః || ౩ ||
 యదిప్రీతిర్నహాజయద్యనిగ్రావ్యాశాము | జహిమాంసివిశంకస్సంధర్మవధాయ రాఘవ || ౪ ||
 ర || లక్ష్యేనైవభోక్తమైతరామః ప్రచలితేంద్రియః | మంద్రిణస్సముపానీయత్రేవపురోధసమ్ || ౫ ||
 అబ్రవీత్పురవాపుత్రేతేహం మధ్యేసరాఘవ | మహాత్మాసోభిగమంతైవప్రజ్ఞాంతావస్యవ || ౬ || ర
 త్పుశ్చానంద్రిణస్సర్వేసోపాధ్యాయాస్సమానతః | విస్మయమతేజావాక్యమేతమవాచహ || ౭ ||
 దృష్టమేతన్నహాబాహుతయంతేరోమహామహాంబత్వజేనవియోగశ్చనివరామమహాయతః || ౮ ||
 త్వజైనంజలవాగకాలోమాప్రజ్ఞాంపుధాకృతాః | విస్మయాంప్రజ్ఞాయాంధమోపిచలయం ప్ర
 జేత || ౯ || తతోధమేపిసప్తేతు శ్రేలోక్యంసచరాచరమ్ | సదేవపిగణసంస్థంసవ్యే శ్చునసంతయః ||
 ౧౦ || సత్వంపురుషశోరూల శ్రేలోక్యస్యాభిపాలనాత్ | లక్ష్యేనవిహితాద్యవగన్యస్థంకుగుప్త
 మా || ౧౧ || తేహంతర్మమవేతానాం వాక్యంధర్మాధానంహితమ్ | శ్రుత్వాసరిమదోమధ్యేసరామోలక్ష్య
 నిమబ్రవీత్ || ౧౨ || వినిర్జనయేత్వాంసోమిశ్రేమాధుగ్ధర్మవివర్యయః | త్యాగోవధోవాహితసాధు
 నాంతోమధ్యంసమమ్ || ౧౩ || రామేణభాషితేవాక్యేబ్రాహ్మవ్యాకులితేంద్రియః | లక్ష్యజన్తర్వరితం సా

మునిఃపఃపిపురతితి | ప్రసంతాః ఇత్యభావః || ౧౩౪ || తరతితి | తోనంతరం కాలవాక్యాని - మధ్యాదినిశ్చిత్వస త్రా కృత్యవ్యవహారావసంహరణః కా
 లః ప్రాప్తశ్చిత్వవివేచినిశ్చిత్వవిత్తవ త్రా కృత్యవ్యాధివహనాన్తీరినిశ్చిత్వమాప్తిమానీత్ || ౧౩౪ || ఇతి శ్రీమహాభారతార్థవివరితా
 యాం - శ్రీరామాయణతత్త్వవిదితాభ్యాసాం - ఉత్తర శ్రీరామాయణవ్యాఖ్యానాం - ఉచ్యతే తరతరమస్సకాః - ❀❀❀❀❀❀❀❀❀❀
 అవాబ్జుభువి | అత్తురం రాహుగ్రస్తం - హృష్టము ముక్త వాక్యతః పూర్వమేవ రామకర్తవ్యస్యచుత్వా
 గ్రస్తం - అవగతత్వాదిపాదకరణభర్తృభావః || ౧ || సేతి | తేజావాభూవేతః - పూర్వవిత్తావేన ప్రాగ్భూతియకర్తృకాభిధాకృతా - ఈదృశీ-
 యం - సాగావిప్రయోగాంతామరణాంతరవజీవితమిత్యవదిష్టవ్యాయవతీత్యభావః || ౨ || లక్ష్యేనైతి | శ్రుచలితేంద్రియః కృత్యావాబ్జుభు
 మానతయా త్ర వృత్తవాగాదింద్రియవాచకః || ౩ || తదితి | తమాసరమాప్తి - శ్చిత్తాః || ౪ || దృష్టమతి - దృష్టమేతద్వియంతయవిషయదృష్టః -
 మయాతపోబలేనైవేష్యే - మాం ద్రష్టుమాగతేనత్వత్వ త్రా కృత్యకమతాశ్రమశుభాత్మాసహజావేతి || ౫ || త్వనైతి | త్వజేత్వాదిహ
 శ్రుతావాలవంధకృత - మత్రియస్యవిశేషతత్త్వవివరితం || ౬ || సత్వమితి | అభిపాలనాత్ అభిగమగతిహితోః - లక్ష్యేనవిహితాద్యలక్ష్య
 అభ్యాసప్రావహం - లబ్ధ్యావసానేనైత్యభావః || ౭ || వినిర్జనం - ఇతిభిష్టవ్యాఖ్యానోవాచకవారమధ్యం సాధనాంతర్యమేవేతి మత్యా

[illegible]

యాశ్చక్ర్యగుహంవివేకహ ॥ ౧౪ ॥ సగ శ్వాసరయూతీరమపస్పృశ్యకృతాంజలిః । నిగచ్ఛగర్వసో
తాంసిశిశ్వాసనమమోచహ ॥ ౧౫ ॥ అశ్వసంతంయుక్తంతంసత క్రాస్సాప్సరోగణాః । దేవాస్స
క్షిణగణాస్సర్వైశ్చైవైవరభ్యక్తిరం ప్రహ ॥ ౧౬ ॥ అద్యశ్వంధస్యనమజ్ఞైస్సరీరంహహబలమ్ ॥ ప్రగ్ధ
హ్యలత్త ణంశక్రస్త్రివింశంవివేకహ ॥ ౧౭ ॥ తిలోఽఘోస్పృహభాణమాగతయరస్వత్రమాభిన్నస్త్వప్ర
ముదితాస్సర్వైశ్చాజయోగసహహహయః ॥ ౧౮ ॥ ఇత్స్యైరైరశ్రీరామాయణైశ్చపైశ్చరతతహస్సర్వః
విస్ఫుజ్యలత్త ణరామోదుఃఖితోనమమృతః ॥ పురోహస మంత్రిశాస్త్రైగమాంజైదనమలవీత్ ॥
౧ ॥ అద్యరాజ్యైభిషక్త్యుయభరంధదైవస్థుమ్ ॥ అమీరాధ్యాయఃపంఛీరంశతోయాస్సామ్యహంహ
నమ్ ॥ ౨ ॥ ప్రవేయగంధారాన్చగూఢాలస్యస్య ॥ అత్రైహహంఁమిష్యమిలత్కణేనతాంగ
తమ్ ॥ ౩ ॥ తస్మైశ్వాగమకణోఽంతంగాస్వప్రకృగియోభ్యవమ్ ॥ మూరకభిఃప్రణాథాభూమాగతస
శ్వాభవాభవమ్ ॥ ౪ ॥ భరితశ్వంసంజ్ఞోగూఢస్మైశ్వారాశస్సభాషిగమ్ ॥ రాజ్యంవికాశయామా
సరామంఁచెదనలవీత్ ॥ ౫ ॥ సశ్వసాహలతపెరాజగన్యకాలోకేనమైవహి ॥ శకాశయెయథా
రాజ్యంశ్వాంఁగంఁఘనందన ॥ ౬ ॥ ఇమామతలపారాజ్యస్త్రివింశతకాధిప ॥ క్రోసలెమకుతపీరముస్త

[illegible]

నమోవానుకత్రాహ-ఇహమితి||ఉత్తరమపి త్రకకోశలేః || ౭ || శత్రుఘ్నస్యేతి||ఇదమస్మాకం శ్రుకర్తవ్యం గమనం గమనోద్యోగం శత్రుఘ్నస్య శ్రుమాఖ్యాతుం కథయంతూ చిరంజీవింబంధయథాభవితానుతాం వృంతుః | అఖ్యాతుమాచరిమత్ప్రతమమానుస్సాగలః కులముః || ౯ || వత్సేతి||ఏమిమిపి కంఠాత్పాదతాగ్రంధ్యత్రాహ-అంతర్మూలవ్యం || ౧౦ || వత్సేతి||ప్రకృతీజనమిత్యత్రధీమః అమః || ౧౧ || తతః||పారామ-యత్ర త్వం గమిష్యసి-ఇత్ర గచ్ఛంతం త్వామనుగచ్ఛామః || ౧౨ || పారేష్వేతి||శత్రుభంత్వయాగమమానం స్మరమాగమిత్వభః || ౧౩ || తపోవనమితి||వయం త్వదీకశరణాయదితేన త్యాజ్యః-తవాగమ్యమానం పోషేనామిష్యత్యతమంతన్నస్మర్యాన్నయ-తత్ర హేతుః-తేషామే-భగవదంతరత్వాప్తిర్వస్త్యభక్తాశః శస్త్రలః-నయనశుభో-యత్ర స్త్యమిత్యభః || ౧౪ || పారాణామితి || పారాణామగమనవిషయాంబుధశక్తిమవ్వవేష్య-శస్త్రతాంత-శస్త్రకర్తవ్యసిద్ధాంతంచాన్వవేష్యవాక్యమిత్యబ్రవీత్ || ౧౫ || కోశలైష్వేతి||అభిషిచ్యత్ర స్థాపయమాపేతేః || ౧౬ || అభిషిచ్యేతి||పురతయాథ్యాయం స్వపమిప-కోశలవ్యయరాజ్యభామభిషిక్తౌయతావంతే ప్రతిష్ఠాప్యతీమవ్యమాభ్యుక్తాపాశ్రయవ-థాదికంబో-౧౭ || తీమహేశ్వరీతి భావరచితాయాం-శ్రీరామాయంత్రత్వదీపకాఖ్యాయాం-ఉత్తరశ్రీరామాయణవ్యాఖ్యాయాం-శబ్దోద్భవతలమస్సగః- శ్లోకః-శ్లోకః-శ్లోకః-శ్లోకః-అథామగమనాయాగతానాం శ్రీశత్రుఘ్నః-శ్రీవపభిషిచాదిసామగమనావధానవ్యవస్థా-దూతాభి || ౧ || లక్ష్మణస్యేతి||రాఘవేషుతథాబలమ్ || ౭ || శత్రుఘ్నస్య తుగచ్ఛంతుగూతాస్త్రనిరపిశ్రవాః | ఇరంగమనమన్నకంటిఘ్రమాఖ్యామమాచరిమ్ || ౧౮ || తస్మై త్యాభిరతివోక్ష్యంబుద్ధౌవాచ-శ్రీభోయథా || పారాగమః-భేదసంభవప్రావసినోవాక్యమబ్రవీత్ || ౯ || వశ్యిగానాభవాః-వశ్యభరణే-ప్రకృతీగణాః | జ్ఞాత్రైవమామీభిరం-కార్యంనాచైవంబిప్రియంకృతాః || ౧౦ || వసేష్మస్యమనాకే-నచిత్తావ్యప్రకృతీజనమ్ | కంకో-మీతి-కాకుత్స్థస్సర్వావచనమబ్రవీత్ || ౧౧ || గతస్సర్వాః-ప్రకృతీయో-రామం-వచనమబ్రువత్ || గచ్ఛ-తనుసుగచ్ఛామోయత్ర రామగమిష్యసి || ౧౨ || పారామియదితేపీతీర్థ్యన్న-పాపావ్యా-ప్రీతిః | సప్రత్రదారాః-కామభగ్నసమాగచ్ఛానుసత్వపిమ్||౧౩||తపోవనం-వామర్థంచాదిసంభోధింభా-వయంతేయదినత్యాజ్యస్సర్వాన్నగయతుశ్వర||౧౪|| ఏమానః-పతమా-ప్రీతిరేవనః-పరమోవరః | హ్యగ్రతానస్పదాప్రీతిస్తవానుగమసేన్మవ || ౧౫ || పారాణాం-దృఢశక్తివబాధమిత్యేవసోబ్రవీత్ | గన్వకృతాంతంచాన్వవేష్యరస్సేన్నాచిరాఘుః || ౧౬ || కోశలమిషుశంపిరముత్తర-స్సగథాలః || అభిషిచ్యమహాజ్ఞానావృథారామః-కుశీలవా || ౧౭ || అభిషిక్తౌసుతావంతే ప్రతిష్ఠాప్యపురేతతః | పరివృజ్యమహావాహుమూః-భ్యుక్తాపాశ్రయచానశ్యో || ౧౮ || రథానాంతసహస్రాణి-నాగానామయుశానిచ | కనాయతాచిరావ్యానామైకైకస్యనందదా || ౧౯ || బహురత్నై-బహుధనో-వృక్షప్రప్తజవావృతః | స్వేచ్ఛిరప్రేషయామాస త్రాతరతాతాతీలవా-౨౦ || అభిషిచ్యసుశాపీరాప్రతీష్ఠాప్యుత్తరదా || ౨౧ || తా-గ-నం-ప్రేషయామాస త్రాత్రామాయమహాశే || ౨౧ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే ససోదరకథతమస్సగః-తేమాతారామవాక్యే-వచోదితాబఘునిశ్రమాః | ప్రజన్తుర్నిధురాంశ్రుంచత్రవారానందనావృత్తి || ౧ || తేమత్రిభిర-పూరా-త్రాప్సం-ప్రాప్యనఘరామథ | శ్రీశత్రుఘ్నయథాతత్త్వమావభువ్యస్సర్వమేవతత్ || ౨ || లక్ష్మణస్యేతి||త్యాగం-ప్రజ్ఞాం-రాఘవస్యచ | దుత్రయోరభిషేకం-పారానుగమనం-గథా ||

శ్రుతమానం-స్మరాయగమనవృత్తాంతంశత్రుఘ్నస్యాఖ్యాంతుదాతాగచ్ఛంతు-గ-తాస్తచాఖ్యాంతు | మాచరింబంధమాభూత్ || ఇదంగమనమస్మాకం-శస్త్రగాఢ్యాఖ్యాంతుమాచరిమిత్పాతః || ౧౦ || వత్సేతి||ప్రకృతీజన-భావపీఠిభః || ౧౧ || పారేష్వేతి||శత్రుభంత్వయోగమమానం స్మరమాగమిత్వభః || ౧౩ || తపోవనమితి||వయం-తేన-త్యాజ్యః-అతస్సర్వాన్నయ-తత్ర-హేతుః-తేషామే-భగవదంతరత్వాప్తిర్వస్త్యభక్తాశః శస్త్రలః-నయనశుభో-యత్ర స్త్యమిత్యభః || ౧౪ || పారాణామితి || పారాణామగమనవిషయాంబుధశక్తిమవ్వవేష్య-శస్త్రతాంత-శస్త్రకర్తవ్యసిద్ధాంతంచాన్వవేష్యవాక్యమిత్యబ్రవీత్ || ౧౫ || కోశలైష్వేతి||అభిషిచ్యత్ర స్థాపయమాపేతే || ౧౬ || అభిషిక్తౌసుతావంతే ప్రతిష్ఠాప్యపురేతతః | పరివృజ్యమహావాహుమూః-భ్యుక్తాపాశ్రయచానశ్యో || ౧౮ || రథానాంతసహస్రాణి-నాగానామయుశానిచ | కనాయతాచిరావ్యానామైకైకస్యనందదా || ౧౯ || బహురత్నై-బహుధనో-వృక్షప్రప్తజవావృతః | స్వేచ్ఛిరప్రేషయామాస త్రాతరతాతాతీలవా-౨౦ || అభిషిచ్యసుశాపీరాప్రతీష్ఠాప్యుత్తరదా || ౨౧ || తా-గ-నం-ప్రేషయామాస త్రాత్రామాయమహాశే || ౨౧ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణే ససోదరకథతమస్సగః-తేమాతారామవాక్యే-వచోదితాబఘునిశ్రమాః | ప్రజన్తుర్నిధురాంశ్రుంచత్రవారానందనావృత్తి || ౧ || తేమత్రిభిర-పూరా-త్రాప్సం-ప్రాప్యనఘరామథ | శ్రీశత్రుఘ్నయథాతత్త్వమావభువ్యస్సర్వమేవతత్ || ౨ || లక్ష్మణస్యేతి||రాఘవస్యచ | దుత్రయోరభిషేకం-పారానుగమనం-గథా ||

స్థా తావతి || దృఢంధృధానుగమనస్థయం - కిలకిలాశ్చైరుచలమీతర-సర్వం - వానరమమిరితేషః || ౧౬ || నెలిపినోదీవాక్యరిః - న్రిక
 రఃగతేరామకథమహంసస్థిమిరిజ్జావశాన్త రామమగమనంకింతుసంతోషైర్వైత్యకథాః - ప్రమునిశంపర్వంపరమాన్యతంపరలోక
 గమనాన్తే నగిహామాయ క్షమిత్వాశ్చర్యకరమధుదిత్యర్థః || ౧౭ || యానీతి || అంతిథావగతామభూత ప్రతిశావానభప్రకార్యాది
 నివ || ౨౦ || యానీతి || స్థావరానీతి - స్థావరాణామనుగమనంభగవతోరామస్యసచయవలోకనైవతవాసంజ్ఞానస్త్రియాశ్చన్యప్ర
 వాదుపశ్యంతి || ౨౧ || నేతి || ఉచ్ఛ్వసశ్రాణీమాత్రిమిత్యర్థః - సుమాన్యమపిసప్తశ్యతేనమయాతమితేషః || ౨౨ || ఇతి
 శ్రీమహేశ్వరభగవదవతాయాం - శ్రీరామాయణతత్త్వదీపికాఖ్యానం - ఉత్తరశ్రీరామాయణాఖ్యానం - నవోత్తరశత
 తమస్తకం -

అథరామేనస్వస్వరూపం ప్రవృత్తశ్చిత్త్యవ్యసంభూతాంపితామహముత్యాప్రప్నోత కాదర్శవీనైలక్ష్మణలోకమసంతాప
 లోకే ప్రవగం - అభ్యర్థంతి || అథాధికంయోజనంకత్వైత్యర్థః - పశ్యన్తూశ్చితాంపశ్యాన్తూభవస్వేనాశ్చితాం || ౧ || తామితి || తం
 దేశంశ్చర్మప్రాశుకదేశం || ౨ || అథైతి || శ్చైకామూలైలోకపితామహాప్రవృత్తయోచిత్యైతరజాన్యయ - రామపరికరస్యయ
 శోభితలోకప్రాశుకానామితేషః || ౩ || ఆయాయావతి || స్వర్గాయస్వర్గగంతుః || ౪ || దివ్యేతి || ప్రభుమతోదిప్యతేనాప్యతంవ్యా
 ప్రవ్యయ - స్వయంప్రభైస్వయమవప్రకాశాంతరైకైకమేంద్రకాశమానైస్వర్గాభివ్యక్తేభోగిశిరశైకమప్రియంఅంతయేనవ్యతి
 ర్భుకంబోదిగ్భుజమధుదిత్యర్థః || ౫ || పుత్యాభి || మహాభువర్మమహామృద్ధిమలితేషః || ౬ || తస్మిన్ || మాన్యశ్చైస్త్రికంజోలక్ష్మీకాల
 ఇత్యర్థః - గంధర్వాప్యకనంకులకృతరక్తేష్యవ్యవహారియవత్ - పశ్యాన్గంధర్వమవక్రమగమములితేషః || ౭ || తరైతి || అంతరియేత్
 మిమహగత్యానామితేత్యర్థః - హిక్షులోకానుగ్రహమగ్మీతేష్యశరీరప్రప్నోత - రఘవదిష్ట్యాప్రాప్తోమాన్యగ్మీతరగణిమ
 యవబసమ్నాన్యమమ్యశరీరనివలనకాలంప్రాప్తీతి - భక్తమప్రకల్యగమప్రకల్యగమ - యతోలోకాత్ మమమృతాకంకః
 తంబోకమిత్యర్థః || ౮ || రాన్యశ్చితి || వివగంధేనాభైరేవశ్యవపర్మైతైరాభ్యుచిత్త్యశ్చాన్యవంశ్యతమపిదత్తంకప్రియం

కిలకిలాశ్చైస్సర్వంరామమునువ్రశమ్ || ౧౬ || సత్యైశ్చిద్దీనోవాప్రీడితోవాపిమఃఖరః | హృష్టంప్ర
 ముదితంసప్రబభూవవరకమాద్భుగమ్ || ౧౭ || వ్రష్టుః మోధునివృత్తానామజానవోజనః | యఃప్రా
 ప్రసోసిదృష్టైవప్సర్గాయానుగతోముదా || ౧౮ || ఋక్షవానరగత్యైన్విజనాన్త పురవాసనః | ఆగ
 చ్ఛాపరయాభక్త్యాప్యత్రస్ససమాహితాః || ౧౯ || యానిభూతాఃసగర్వేషాంధానగతాః || ౨౦ || రాఘ
 వంతాన్యమయయస్వస్వర్గాయ సమమన్థితమ్ || ౨౧ || యాగపత్యోగికాకర్ణ్య - స్థావరానిచరానిచ | సర్వా
 నీరానుగమనేహ్యనుజన్మహితాన్యపి || ౨౨ || సోద్యవస్త్రిదయోధ్యాయాంసమాన్యనపిదృశ్యతే |
 తిర్యగ్యోనిగతాశ్చపిసర్వైరామమునువ్రతాః || ౨౩ || ఇత్యుత్తరశ్రీరామాయణేనోత్తరశతతమస్తకః
 అభ్యర్థయోజనంకత్వానదీపశ్చన్తూశ్చితామ్ | సరయాంపుణ్యనిలియందకశరఘనంననః || ౧ ||
 తాంనదీమాకులావగ్రాంసర్వప్రానుసగన్తృపః | ఆగతస్యప్రజోరామస్తదేశంరఘునందనః || ౨ ||
 అథతస్మిన్ముహూర్తేసుప్రప్నోతేతామహః | సర్వైఃపరివృతోదైవైఃఋషిభిశ్చమహాన్తభిః || ౩ ||
 ఆయాయాశ్రకాకున్ధస్వస్వర్గాయసమమన్థితః | మనశతకోటిభిరవాన్యభిరసంవృతః || ౪ ||
 దివ్యతేజోవృతశ్శ్యామజ్యోతిర్భూతమనుశ్రమమ్ | స్వయంప్రభైస్వస్వతేజోభిస్త్రిగిభిర్బుక్తర్మభిః || ౫ ||
 పుణ్యావతావపుత్రైవగంధవంతస్సఖప్రదాః | పవిత్రపుష్పవృక్షైశ్చదైవైర్ముక్తావహాఘనతః || ౬ ||
 తస్మిన్స్తూర్యశత్రేకీణేగంధర్వావనరంకుతే | సరయాసలిలంరామఃపద్భ్యాంసముపవక్రమే || ౭ ||
 తతఃపితామహావాణీమంతరియేదభావత | ఆగచ్ఛవిష్ణోభద్రంతేదిప్ర్యాప్రాప్తోసరాఘవ || ౮ ||

వాదినాల్పకృత్యతెనోతేషః || ౧౯ || యానీతి || స్వర్గాయలక్ష్మణోకమనాయ || ౨౦ || నేతి || ఉచ్ఛ్వసశ్రాణిమిత్యర్థః - సు
 మాన్యమపిసప్తశ్యతేనమయాతమితేషః || ౨౧ || ఇతి శ్రీమోంధరాజవిరచితే - శ్రీరామాయణమహాభాష్యే - ఉత్తరశ్రీ
 రామాయణాఖ్యానే - నవోత్తరశతతమస్తకం -

అభ్యర్థంత్యాప్రతిథాధికంయోజనంఅభ్యర్థయోజనం - పశ్యన్తూశ్చితాంపశ్యాన్తూభవస్వేనాశ్చితాం || ౧ || దివ్యేతి || స్వయం
 ప్రభైః స్వయమవప్రకాశాంతరైకైకమేంద్రకాశమానైస్వర్గాభివ్యక్తేభోగిశిరశైకమప్రియంఅంతయేనవ్యతి
 ర్భుకంబోదిగ్భుజమధుదిత్యర్థః || ౫ || పుత్యాభి || మహాభువర్మమహామృద్ధిమలితేషః || ౬ || తస్మిన్ || గంధర్వాప్య
 కనంకులకృతరక్తేష్యవ్యవహారియవత్ - పశ్యాన్గంధర్వమవక్రమగమములితేషః || ౭ || తరైతి || అంతరియేత్
 మిమహగత్యానామితేత్యర్థః || ౮ ||

వివంచాయాధ్యాపికమనిషి కైవభరతేనాయాధ్యాపికోనందిత్రామస్తోత్రైవరశీతభిరప్రవృత్తమితి-తత్రమానందిత్యం || ౧౧ ||
 త్యేనచశవరాజకన్యగృహనతైవమా - వకామథాయథారాధ్యంత్యాంభోమరందనోపూర్వంభరతాత్యావిన్యంవ-త
 భాగ్యైః | భుతరశ్మిపిశమిన్ముగ్ధయోదాశారాధితే - రామవస్యామగమనెతితాభావాశ్చబాయు-రాశువపురమిదా-
 మురభాతస్యకంబుయోఃచిభాభరతశ్చమృతంభవత్రేభభావమరిచివాదివిధం-తత్యస్త్యైః|పితృదిశఃసంకల్పంభగవద్యా
 రానంభరభగవదయోధ్యావృత్తారితకథనశుభాతంసమూత్రమతావదేతదాభ్యామవిత్తవత్ప్రాప్తిసోత్తరకాంతివాతం-ప్రదేత
 సప్తత్రావాన్ః|పిత్రాయాయతాభ్యానంకృతవా - ప్రదేతశఃపుత్రైశ్చిత్తవత్సరాధిక్యమోపకారతస్త్యభ్యుదయగర్భవ్యవస్థ
 పస్యత-తస్యవేదోపబృహదయాశుభాభానాభకతియాచాగీకృతవానితి || ౧౨ || ఇతిశ్రీమహావ్యరతిభాగవిభాగయాం -
 సర్వాశ్యాస్తోత్రస్తోత్రరామాయణ్యామం - పాదశోత్రశతతమస్తకం -

హాప్రచేరసేపుత్రప్రప్రంహ్యవ్యవస్థత|౧౦||అత్వమేకసహస్రస్యవాజపేయాయుతస్యచ|౧౧||
 తేత్రవశానెవధ్యాయస్త్యక్తస్యమానవః||౧౨||ప్రయాగాదీశీభృగోగౌద్యాస్మరితప్రథాన్రైమిశా
 దీవ్యరశ్మ్యాఃకురుతేత్రాదికాన్యపి|౧౩||తనిలలోకైర్నయోరహమాయుణ్మృతమ్ || ౧౪ || హే
 మభారంకురుతేత్రాగ్రైవైభానాప్రయవృత్తియశ్చ|౧౫||గామాయుణ్లోకైశ్చ|౧౬||సర్వసాహస్రముద్యేగవిష్ణులోకం
 సగవృత్తి|| ౧౭ || అదికావ్యమిదంతాపిఘంపురావాల్మీకినాకృతిమ్ | యశ్చ|౧౮||సదాభక్త్యాసగ
 ద్యైవైవస్థవీంశసుమ్ || ౧౯ || పుత్రదారశ్చవధాంతేనవదస్యతతిప్రథా|౨౦||సన్యమేకద్విదిత్వా
 తుశ్రోతివ్యంఽయుతాత్మకః || ౨౧ || గాయత్యాశ్చస్వరూపంత్రామాయణమనుశ్రవమ్
 ౨౨ | అబ్రహ్మసంభవపుత్రమధనోలభతేనమ్ | సర్వసాహస్రేప్రముద్యేతవదమవ్యస్యయశతే ||
 ౨౩ || యఃపఠేత్పూజయన్మీన్యంఽచరిత్రామచస్యహ|భక్త్యాగ్నిష్కల్మషోహస్తాదీఘంమాయుర
 చాప్నోయాత్ || ౨౪ || చింతయేదామవసంత్యంశైయఃప్రాప్తుంయశ్చచ్ఛతి | త్రావయేదిదమా
 భ్యానంప్రశ్నాశ్చోదయేదే || ౨౫ || యస్తీదంరఘునాథస్యచాతంసకలపతేత్ | సామక్షయేసి
 మ్మలోకంగచ్ఛత్సేవనంతయః || ౨౬ || పితాపితామహస్రస్యతతేవప్రపితామహః | తస్మిన్తాతస్మి
 తావైవిష్ణుంయంతిన్సంతయః || ౨౭ || భనుర్వగప్రదంసంత్యంఽచరిత్రామచసంఘ | తస్మాద్యగ్న
 వతాదిన్యంశ్రోతవ్యంఽపరమానదా || ౨౮ || శ్వణ్విరామాయణంభక్త్యైవపాదంపరమేవచా |
 సమాతిబ్రహ్మణఃప్రశంబ్రహ్మణాపూజ్యతేనదా || ౨౯ || ఏవమేతత్పురావ్యవస్థాభ్యానంభక్త్రమస్తు
 వత్సత్త్రవ్యాహరతేప్రబంబలంఽష్టైఃప్రవర్ణితమ్ || ౩౦ || ఇత్యాదుః - శ్రీమద్రామాయణే -
 అదికావ్యే - శ్రీమదాల్మీకియో-వయఃకంశత్యైః|సీ.కాయాం-సంహితాయాం-ఉత్తరశ్రీరామాయణే

సర్వాశ్యాస్తోత్రస్తోత్రరామాయణ-పాదశోత్రశతతమస్తకం.

అత్వమేకసహస్రస్యవాజపేయాయుతస్యచ|౧౦||అత్వమేకసహస్రస్యవాజపేయాయుతస్యచ|౧౧||
 వివరణిహమాయణమిన్మాచరిత || ౧౨ || ఇతిశ్రీగోవిందరాజవిరచితే-శ్రీరామాయణభాగవత-కుణిమటాభ్యావేదిత్యక్తి

సర్వాశ్యాస్తోత్రస్తోత్రరామాయణ-పాదశోత్రశతతమస్తకం.

